



KARKERÉN HEMÚ WELATAN Ú GELÉN BINDEST YEKBIN!

KAVA



6



KARKERËN HEMÛ WELATAN Û GELEËN BINDEST YEKBIN!

KAVA



ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

* WESANÊN BERANIN

HEJMAR: 6

NAVNIŞAN

ARMEGATAN 32/501

171 59

SOLNA/ SWEDEN

BERBIRSİYAR

H.Ç. KOŞAR

STOCKHOLM / NİSAN 1985.

İÇİNDEKİLER

Geçmişin değerlendirmesi	5
Uluslararası Durum.....	44
Yeniden örgütlenme konferansına sunulan program taslağı.....	70
Devrimci mücadele anlayışı ve son gelişmeler.....	87
Kemalizm üzerine -I-.....	138
M.Kemal'e mektup.....	164



BÖLÜM - I -

YENİDEN ÖRGÜTLENME KONFERANS BELGELERİ



GEÇMİŞİN DEĞERLENDİRMESİ



"Siyasal bir partinin yanlışlarına karşı tutumu,bir partinin ciddiyetinin ve sınıfına ve emekçi kitlelere karşı sorumluluklarını gerçekten yerine getirişinin en önemli ve en güvenilir ölçütlerinden biridir.Bir yanlışçı açıkca kabul etme,nedenlerini ortaya koyma,onu yaratan koşulları titizlikle çözümüleme,yanlışçı ortadan kaldırma yollarını dikkatle araştırma-bu ciddi bir partinin özelliğidir,-bu sorumlulukların yerine getirilmesi,sınıfın ve sonrada,kitlenin eğitimi ve yetiştirilmesidir.(Lenin-Bütün eserler.c15.sf.243)

GEÇMİŞİN DEĞERLENDİRMESİNE BİR BAŞLANGIÇ

Buğün,gerek örgüt gerek bir bütün devrimci sol olarak içinde bulunduğumuz olumsuzluklardan sıyrılmak,el yordamıyla yolumuzu arama yerine,emin adımlarla,planlı-programlı bilimin yol göstericiliğinde ilerlemek için çözmemiz gereken önemli sorunlardan bir tanesi,belkide en önemlisi geçmişimizi bilimin objektif yargısına vurarak değerlendirmektir.Geçmiş;belli bir tarihi dönemi,olumlu ve olumsuzluğu ile değerlendirmek sanıldığı gibi kolay değil ve bazılarının yaptığı gibi teknik veya taktik hatalar şeklinde geçiştirilemez.Böyle bir yaklaşım halka ve devrimci mücadeleye karşı sorumsuzluktur ve devrimci mücadeleyi geliştirmez.Devrim davasına zarar vermenin ötesinde,"eğer bir siyasi parti hastalıklarına doğru ad koymak, onu teşhis etmek ve tedavi çarelerini aramak cesaretini bulamıyorsa,o parti saygıya layık değildir."(Lenin) Geçmiş değerlendirmek geleceğe ilişkin tecrübeler çıkarmak,görevleri,teorik ve pratik sorunları doğru kavramak ve çözmek,olumsuzluklardan arınmak,sebep-sonuç ilişkilerini doğru koymak,geçmişin olumlu yanlarını ve kazanımlarını bulup geliştirmek vb.daha bir çok konuları içeren,sağlıklı bir yaklaşım metodu ile değerlendirmek gerekir.

Geçmiş değerlendirmek acil bir görev olduğu kadar tarihsel bir zorunlulukturda.Bundan kaçmak mümkün değildir.Tarih kendi acımasız yargısını verecektir.Bize düşen görev,tarihin tecelli edecek bu yargısına uygun tesbitler yapmak ve bu süreci kısaltmak için şimdiden başlatmaktır.Türkiye ve Kürdistan solu geçmiş henüz açık ve sistemli bir değerlendirmeye tabi tutamamıştır.Bazı hareketler bu sorumluluktan kurtulmak,geçmiş mücadelenin kazanımlarını kendi tekke hanesine zararları ve olumsuzlukları başkalarının hanesine yazarak,sonucu bir kaç cümle ile açıklama sorumsuzluğunu göstermektedirler.Devrimcilerin veremeyecekleri hiç bir hesapları yoktur.Geçmişin kazanımlarına sahip çıkarak,yılınların,döneklerin,hainlerin bu kazanımlara saldırısını püskürtürken,aynı zamanda ve aynı açık yüreklilikle ve aynı azimle geçmişin hataları üzerine yürünmelidir.

Kürdistan ve Türkiye solunun geçmişini bilimsel bir değerlendirmeye tabi tutmasını engelleyen etkenlerden biriside,grup yada hareketlerin kendi hatalarının ortaya dökülmesinden,hata-

larının başkaları tarafından kullanılabileceğinden korku duyması olgusudur.(Aynı şekilde dünyada da egemen olan da budur.)Hata ve eksiklikleri açıklamama korkusu,onları gizleme;proletaryanın tutumu olamaz.Olsa olsa geleceğine güvenle bakmayan küçük-burjuva korkaklığının tutumudur.Böyle bir tavır içinde olan bir hareket,daha tehlikeli ve zararlı hastalıklardan kurtulamayacaktır.Ve bir gün gelecek bu hastalıklar onu bitirecektir.Bundan dolayı devrimci hareketin tutumu hata ve eksikliklerine karşı acımasız olmalıdır.Bu alanda öğretici değere sahip yığınca tecrübe söz konusudur.Lenin RSDİP II kongresi sonrasında,partinin hata ve eksikliklerini,parti içi çekişme ve olumsuzlukları değerlendirirken,anti-Marksist akımların komünistlerin hata ve olumsuzluklarını kendi lehlerine kullanmak durumuna rağmen Lenin hiç bir şekilde bilimsel değerlendirme yapmaktan hiç bir şekilde kendisini alıkoymadı.Geçmişimizi değerlendirirken leninist perspektife bağlı kalırken,Lenin'in söyledikleri bize örnek olmalıdır."Sosyal-demokrasiye karşı olanlar için,bir sözümüz daha var.Onlar, bizim kendi aramızda yaptığımız tartışmalara bakarak,için için gülerler ve yüzlerini buruştururlar;şüphesiz onlar,partimizin eksik ve başarısızlıklarıyla ilgili bazı satırları kitabımdan alıp, kendi amaçları için kullanma yolunu deneyeceklerdir.Rus Sosyal Demokratları,bu kavga içerisinde öylesine çelikleşmişlerdir ki,bu tip iğnelemelere aldirmayıp,karşı gruba rağmen, kendi kendilerini eleştirmeye ve kendi hatalarını acımasız bir şekilde gözler önüne sermeye devam edeceklerdir,zira,işçi sınıfının büyümesiyle,eninde sonunda mutlaka,bütün bunların üstesinden gelinecektir.Biz,karşı olanları bırakalım,denesinler ve bize kendi "partilerindeki" gerçek durumu çok uzaktan dahi olsa,bizim ikinci kongremizdeki tutanaklara yaklaşık bir şekilde vermeye çalışsınlar!" (LeninBir Adım İleri,İki Adım Geri)

Yukarıda Lenin'in yaptığı açık net belirlemelerden görüldüğü üzere devrimci tutum, olaylara eleştirci bir yaklaşımla, objektif bir gözle gelişmeleri olduğu şekliyle devrimci yoruma tabi tutmaktır.Geçmiş doğru eleştirci bir değerlendirmeden,geçirmek,hemde acımasız eleştirmek zarar değil yarar getirecektir.Bunu tecrübeler defalarca ortaya koyduğundan ayrıntılı üzerinde durmanın gereği yoktur.Ama şu kadarını belirtmekte yarar var:Devrimci hareketin geçmişini acımasız bir eleştiriden geçirerek hatalarını kavraması ve gidermesi,devrimci mücadeleye o derece bir kazanım sağlamaktadır;Lenin:"...Eksikliklerin

kavranması, devrimci çalışmanın kavranması devrimci çalışmanın düzeltilmesinde yarıdan fazla yolun katledilmesi demektir." (Leninizm Nedir?s.106) diyebilmektedir.

Devrimci hareketin geçmişi karşısında eleştirici olmanın önemini vurgularken,Türkiye ve Kürdistan'da hatalara yol açan nedenleri belirlemek ve bizimde bu hataları işlememiz açısından vurgulamak önemli olacaktır.Eleştirici bir yaklaşıma sahip olmak için kişinin yada siyasetin her şeyden önce devrimin ve proletaryanın,geniş emekçi kitlelerinin çıkarlarını birincil planda ele alması gerekmektedir.Grupsal,dar örgütsel çıkarlar ön planda tutulduğunda doğru bir değerlendirme yapmak oldukça güç olacaktır.

Diğer taraftan geçmişi değerlendirirken "ideal"komünist bir harekete göre,yada değişik ülkelerdeki değişik koşullardaki devrimci hareketi örnek alarak (Örneğin Sosyalist bir ülkedeki komünist partisini)devrimci bir hareketi yargılamak,mekanik bir davranış olacaktır.Böyle bir hatadan,yada daha değişik nedenlerden ötürü doğacak inkarcı bir yaklaşım,hatalı olduğu kadar zararlı ve tehlikeli bir tutumdur.Olayları,içinde bulunduğu tarihi ve sosyal koşulları ele almak ve geçmişimizi bu temelde yargılamak gerekmektedir.Soruna tarihsel bir yaklaşım tek doğru bilimsel yaklaşımdır.Ancak tarihsel yaklaşım adına suçu koşullarda arama hatalı anlayışından da kaçınmak gerekmektedir.Devrimci hareket kazanımlarını koruma ve kazandığı mevzileri yükseltmede nasıl titiz davranmak zorundaysa,aynı şekilde hata ve eksikliklerini ortaya çıkarma ve gerekli dersleri çıkarma noktasında da aynı titizliği göstermek zorundadır.Zira "proletarya,devrimde neyi çok parlak biçimde başardığını,neyi başarmadığını söylemekten korkmaz.Bu güne dek batan bütün devrimci partiler, kendilerini üstün gördüklerinden ,güçlerinin nerede yattığını göremediklerinden, zaaflarından söz etmekten korktuklarından batmışlardır. Ama biz,zaaflarımızdan söz etmekten korkmadığımız için,zaaflarımızın üstesinden gelmeyi öğreneceğimiz için batmayacağız."(Lenin-Age.s.108-a.ç.Stalin) diyen Lenin,bunları yazarken, yılların sınıf mücadelesinin tecrübesini özetliyor ve bu sonuçları çıkarıyordu.Bu sonuçların tüm devrimciler için büyük öğretici değeri vardır.

KEMALİZM VE SOL

Bizim ve diğer Kürdistan'lı milli devrimci güçlerin Kemalizm'den etkilenmeleri ve onun etkisinde kalmaları söz konusu değildir. Olsa olas dolaylı olarak,Kemalizm'in etkisindeki Türkiye solundan etkilenmelerden bahsedilebilir.Şuda bir gerçektir ki,Kürdistan devrimci güçleri Kemalizm'in doğru bir değerlendirmesini hala yapmış degillerdir.Buna rağmen Kürdistan milli devrimci güçlerinin Kemalizm'den etkilenmeleri değil, aksine Kürt milliyetçiliğinden etkilenmeleri söz konusudur.

Türkiye solunun Kemalizm karşısındaki tavrı büyük bir tarihsel yanlış taşımaktadır.Bu yanlış Türkiye ve Kürdistan'da büyük yaralara yol açmış ve halada açmaktadır.Türkiye sol hareketinin bir çok meselede olduğu gibi Kemalizm konusunda da 1974 ve sonrasında gelişmlere baktığımızda önemli adımları attığını söyleyebiliriz.Ne varki,geçmişin kötü mirasıyla bir çok alanda henüz tamamiyle hesaplaşamamıştılar.

Kemalizm karşısında Türkiye solunun hatalı tavrı,söylendiği gibi Şefik Hüsnü TKP'siyle başlamamıştır.Bu hatalı tavır TKP'nin kuruluş yıllarına kadar uzatılabilir.

TKP ve Kemalist hareketin örgütlülüğü aynı döneme denk düşer.Ne yazık ki,TKP insiyatifi başından itibaren Kemalist'lere "gönlünün rızasıyla"bırakmış hatta ulusal kurtuluş hareketini Kemalistlerin tekelinde görmüş ve Kemalist önderliği güçlendirmekten başka hiç bir iddiası olmamıştır.Kemalist hareketle aynı dönemde örgütlenmesine rağmen kısa zamanda Kemalist hareketi gerek askeri gerek örgütsel alanda geride bırakacak derecede güçlenmiş SSCB'nin her türlü desteğini almıştır.Kemalist'ler maddi sıkıntı içerisinde kıvranırlarken,kendi karargahlarını korumaktan acizken, halk kitleleri ordudan medet ummak bir yana orduya gövensizliğini ilan edip çeteler oluştururken,askerler toplu olarak firar ederken ayrıca istiklâl mahkemelerinin terörüne rağmen ayrıca halk kemalist'leri henüz desteklemedikleri sırada TKP,Anadolu ve İstanbul'da kendiliğinden gelişen kitle hareketleri ve komünist eğilimlerle ilişki kurmuş ve sayıları binleri bulan kızıl ordu birlikleri oluşturmuş ve genç SSCB'nin her türlü desteğini almış bir durumda idi.TKP Osmanlı asker firarlarını toplayıp eğitmiş yurt dışında ve yurt içinde örgütlenmiş,o dönemin en tutarlı ve güçlü askeri örgütü olan Kuvvâ-i Milliye,TKP ve SSCB'ne sempati duymuş hatta TKP bu güçler

içerisinde örgütlenmiş ve binlerce sempatizan kazanmıştı.Kemalist hareketin generalleri dahi bu devrimci dalga karşısında tutunamayıp TKP'ye hoş görünme ve dost görünmek için apoletlerini sökmeye zorunluluğunu duymuşlardır.

Kurtuluş yıllarında iki seçenek vardı. Ya Kemalist'lerin önderliğinde emperyalistlerin safı,yada TKP'nin önderliğinde dünya devrim safları içinde yer almak.TKP önderliği hiçte olanaksız değildi.Hiç değilse TKP'nin etkin olduğu demokratik bir cephe olası idi.Fakat TKP sınıf savaşını milli mücadeleden,emperyalizme ve işgale karşı mücadeleden ayrı ve sınıf savaşının milli mücadeleden sonra geleceğini sanıyordu.M.Suphi,Kemalist'lere yardımını SSCB hükümetine ve merkez komitesine ilk öneren ve kabul ettirendir.Yine M.Kemal'e her türlü yardımı yapacağını bildirmiş ve bu doğrultuda yoğun çabalar göstermiştir.Denilebilirki,TKP'nin Türkiye'ye yönelik mücadelesi bir anlamıyla icazetliydi.M.Suphi 1920'de Merkez Kurulu adına sunduğu raporda şöyle der:"Birinci alayın mevcudu kısa sürede artarak 700'e yakın bir hale geldiği ve seferberlik başarıyla devam ettiği sırada Moskova'daki Anadolu elçiliğinin temsilcisi olan İbrahim Tali beyin,II.ordu komandanı (TKP'nin oluşturduğu bir ordudur.i.b) ve Merkez Kurulu ile görüşmesin de,'Türkiye'nin adama ihtiyacı yoktur,ancak silah ve cephaneye ihtiyacı vardır.' volunda olan ifadesi üzerine ordu kumandanlığı tarafından seferberlik durdurulmuştur.Böylece 15-20 bin kişilik silahlı bir kuvvetin istilacılara karşı gönderilmesinden-bununla birlikte Anadolu'da ayaklananlar ile arada kötü anlayışa yol açmamak amacıyla-vaz geçilmiş ve önemli fırsat elden kaçırılmıştır."(Türkiye'nin mazlum amele ve rençberlerine s.40)

Bununla birlikte TKP eldeki birlikleri Anadolu'ya göndermiştir.Fakat bu birlikler Kemalist'lerin insiyatifine verilmiştir.Kemalist'lerin insan gücü noksanlığı giderilmiştir.TKP gönderilen birliklerle emir kumandasını sürdürmek bir yana çoğu birliklerle ilişkisi bile kalmamış,kopmuştur.

TKP,Kemalist'lerle arasında sınır çizmek bir yana tamamen kuyrukçuluk yapmış ve sınıf işbirliğine gitmiştir.Bu konuda yığınca örnekler verilebilir.Ançak konumuzun amacı TKP'yi incelemek olmadığı için bu konulara girmeyeceğiz.Sadece geçmişten Türkiye soluna kalan mirasın niteliğini vurgulamak istiyoruz.

TKP'nin Kemalist'lere kuyrukçuluk yapmasına Komünist Enternasyonalin Kemalistler hakkında bazen yanlış tavır almasına da neden olmuştur.Komünist Enternasonal'in Kemalist hareket hakkında takındığı tavır,kendi doğru kararlarıyla

çelişmektedir.Komünist Enternasyonal'in II.kongresine milletler ve sömürgeler sorunu komisyonunun sunduğu raporda şöyle denmektedir:"Komisyonda tartışma götürmez bir biçimde bu isbat edildi ve yegane doğru tutumun,bu ayrımı dikkate almak ve hemen bütün hallerde 'burjuva demokratik' terimi yerine 'milli devrimci'terimini kullanmak olduğu kararlaştırıldı.Bu değişikliğin anlamı şudur:Biz komünist'ler olarak sömürgelerde burjuva kurtuluş hareketlerini ancak gerçekten devrimci oldukları ve ancak bu hareketlerin yöneticileri bizim köylüleri ve sömürülen yığınları devrimci bir ruhla eğitip-örgütlememize engel olmadıkları taktirde desteklemeliyiz ve destekleyeceğiz." (DUKH.s.359.)

Kemalist hareket TKP ve SSCB'den aldığı desteği başından beri işçilere,köylülere karşı kullanmaktan çekinmemiştir.Kemalist hareket aynı zamanda takındığı bu tavır ile kendisini batılı emperyalistlere kabul ettirmek istemektedir.Kemalist hareket batılı emperyalist işgalcilere,kendisini onlara karşı askeri bir zaferle kabul ettirmekten çok, bir taraftan Bolşevizm tehlikesini,işgale karşı gelişen halk hareketinin tehlikesini göstererek,kendisinin bu tehlikeye karşı yegane alternatif olduğu ve istediği şartlarda işbirliği yapmaya zorunlu oldukları noktasından hareketle emperyalistlerle istediği zeminde anlaşmıştır.Bu niteliği başından beri bilinmektedir.Bir taraftan güç olmaya çalışırken diğer taraftan emperyalistlerle istediği zeminde-yarı sömürge şartlarında- anlaşmanın yollarını açmış,aynı zamanda hem genç SSCB'de Kemalist harekete askeri ve siyasi destek sağlamış,fakat Kemalist hareket kendi sınıf çıkarları gereği işçi,köylü ve emekcilere saldırmayıda ihmal etmemiştir.Bir taraftan ulusal kurtuluş mücadelesine büyük destek veren TKP'yi yasaklayıp üyelerini tutuklarken,içlerinde TKP sekreteri M.Suphi'nın de bulunduğu önder kadroları hunharca boğdururken diğer taraftan sahte TKP'yi oluşturmuş ve böylece komünist akıma iki yönden saldırıları yoğunlaştırmıştır.Komünist Enternasyonal'in aldığı karar gereğince, emperyalistlerle anlaşan,anlaşmaya çalışan,komünistlerin, işçileri köylüleri örgütlemesine fırsat vermesi bir yana onların varlığına bile tahammül edemeyen,kendisi dışındaki güçlere ve halkın oluşturduğu ve devrimci demokrat eğilimli güçlere ve Kuvvâ-i Milliye'ye saldıran Kemalist harekete,TKP,Komünist enternasyonal'in yukarıda sözü edilen kararı gereğince yardımları kesmesi gerekirken aksine yardımları arttırmıştır.Bu bir çelişkidir ve hatadır.TKP'ye yapılan saldırılardan sonra TKP Kemalist'lere

karşı yeni bir tavır belirlemeden yardımlarını sürdürmüştür. Dağılmış parçalanmış savaştan yeni çıkmış bir devleti ve orduyu devr alan Türk burjuvazisi dahi birbirine düşmüş ve iki hükümet oluşmuştur. Bu yıkıntılar içinde İttihat-Terakki'nin mirasını TKP'nin yardımıyla Kemalist'ler diriltildiler. Ne varki bu diriliş komünistlere karşı da bir dirilişti. Anti-komünist olan Kemalist hareketin TKP tarafından desteklenmesinin izleri bu güne kadar sürüp gelmektedir. Kemalist dalkavukluğu sonraki yıllarda ayuka çıkarıldı. Hatta bazı sözüm ona komünistler "özbe öz Kemalistlerin" kendileri olduğunu söyleme garipliğini gösterdiler. Kemalist harekete dalkavukluk ve sınıf işbirliği Ş. Hüsnü revizyonisti döneminde iyice belirginleşerek katmerleşti. Kemalistlerin tek parti diktatörlüğü döneminde TKP bir taraftan işçi sınıfı mücadelesini iğdiş ederken diğer taraftan sömürgeci işgale karşı gelişen ayaklanmaların kanlı bir şekilde bastırılmasında kemalist diktatörlüğe her türlü desteği veriyordu. Giderek şovenizmin batağına batan TKP, Kürdistan'daki ulusal ayaklanmaları Komünist Enternasyonal'e dünya ve Türkiye kamuoyuna "eşkiya ve çapul hareketleri" veya "emperyalistlerin devrime karşı bir komplosu" vb. gibi lanse etmiştir. TKP'nin bu şöven tutumu, Türkiye ve Kürdistan devrimci güçleri arasında yıllarca düşmanlık duvarını örmüş ve güvensizliği geliştirmiştir. Ayrıca bu tavır Kürdistan köylüsünü feodal burjuva önderliklerin peşine takarken, Türk işçi ve köylüsünü Kemalist'lerin yedeğine düşürmüştür.

İkinci emperyalist paylaşım savaşında dünya demokrasi güçlerinin faşist güçlere karşı kazandığı zaferin etkisiyle Türk komp-rodor burjuvazisi tek parti diktatörlüğünü sürdüremez oldu. Halkın gelişen, güçlenen demokrasi talebini bastırmak ve sahte alternatifler sunmak için Türk burjuvazisinin diğer kampını devreye soktu ve böylelikle DP iktidar yılları başladı.

"Millî Şefin" diktatörlüğünden bahs eden, "yeter söz milletindir" diye demokrasi havarisi kesilen DP, halkın demokrasi taleplerini sömürerek iktidara gelir gelmez demokrasi güçlerine saldırdı. Türkiye ve Kürdistan'da tutuklamalara başladı. 50'li yılların sonlarına doğru halkın nazarında ipliği pazara çıkan DP artık saldırganlaşmıştı ve iktidarını polisiye tedbirlerle sürdürmeye çalışıyordu.

Kürdistan'da ise 1940'lara kadar ulusal kurtuluş mücadelesi önü alınamayan ulusal ayaklanmalar şeklinde sürdü.

Kürdistan'a, 1840'larda kapitalizmin girmesi ve uluslaşma sürecine girmesiyle birlikte ulusal hareketlerde başladı. Kürdistan'da kapitalizm, toplumsal evrimleşme ile girmedi. Başka bir ifade şekli ile kapitalizm, toplumsal iç dinamiğin sonucu değil, Avrupa'lı

tüccarlar aracılığıyla Kürdistan'a ticari kapitalist ilişkiler şeklinde girdi.Bu ilişkiler ilk etapta bağımsız bir ticaret burjuvazisi olmadığı için,elinde sermaye bulunduran ve ticaret yapabilecek durumda bulunan feodaller aracılığı ile geliştiriliyordu.Kürdistan'ın bir pazar haline gelmiş olması,pazara kimin hakim olacağı mücadelesinide gündeme getirdi.Ülkenin eski efendileri Kürdistan'ı elinden çıkarmamaya,yeni pazarlarında sahibi olmaya çalışırken,yeni yeni kapitalist ilişkiler içine giren Kürt feodalleri ulusal pazarın sahibi olmak için,ulusalcı kesilip kendi çıkarlarını tüm halkın çıkarlarıymış gibi göstererek ulusal mücadeleyi başlattılar. Merkezi Osmanlı feodalitesinin sömürgeciliğine karşı geliştirilen bu ayaklanmalar genellikle bölgesel kalmış tüm ulusu kapsamamıştır.1975 yılına kadar 130 yıl bu sınıfın önderlik ettiği ayaklanmalar kronikleşmiş ve her ayaklanma büyük acılarla ve kayıplarla son bulmuştur.Her ayaklanmanın yenilgi ile sonuçlanmasının özgül nedenleri vardır,ancak bütün yenilgilerin ortak olan sosyal ve siyasi nedenlerini tesbit etmek mümkündür.Her şeyden önce,Kürdistan'da kapitalist ilişkiler düzeyi çok geri ve enine boyuna toplumun tüm katmanlarını etkileyebilecek şekilde gelişmemiş,burjuvazi çok cılız ve feodaliteden bağımsız değil,aksine bağımlı,burjuvazi tüm ulus çapında bir tek sınıf olma bilincine ve buna kaynaklık eden ortak çıkarlara henüz sahip olmamış, ulusal bilinç tüm ülke düzeyinde gelişmemiş ve toplumun bütün katmanlarını ortak ulusal çıkarlar etrafında değilde ortak bölgesel ve aşiretsel çıkarlar etrafında örgütlemiş, ulusal hareket tüm ülke sathında ve tüm sınıfları kapsayacak düzeyde gelişmemiş,bölgesel düzeyde kalmış,ulusal hareket aynı zamanda feodaliteye karşı köylülüğün desteğini almak için serfliğe karşı burjuva "eşitlik,kardeşlik,özgürlük"ilkelerini savunmak bir yana,feodalitenin hakimiyetini perçinleştirici bir içerik kazanmış ve köylülüğün özgürlük talebine değilde cehaletine seslenerek dini duygularını sömürmüştür.Denilebilir ki Kürdistan ulusal hareketi her dönemde çağın gereklerine cevap verememiş ve sürekli gerici yanlarını birlikte taşımıştır.Emperyalizm öncesi dönemde,burjuvazinin önderliğinde gelişen ulusal hareketler aynı zamanda feodalizme yönelirken,feodalite serf çelişkisinde serften yana tavır koyup onun özgürleşmesini sağlarken ve böylece sosyal ve siyasal devrimlere yol açarken,Kürdistan'da tamamen tersi olmuştur.Bu nedenle ulusal çapta köylünün desteği kazanılmamış ve feodal burjuvazi,feodal

ilişkiler içinde tuttuğu ve bu temelde etkilediği kitleyi ayaklanmaya sokmuş kitleler kendi özgür iradesi ve kendi talepleriyle ayaklanmaya katılmamış,feodal beylerin isteği ile katılmışlardır. Ve bu durum kaçınılmaz olarak diğer feodallerin ve aşiretlerin desteğini engellemiş hatta aşiretleri birbirine düşürmüştür.Çünkü feodal burjuvazinin çıkarları onların hükümlanlık alanlarını aşip ülke düzeyinde örgütlenmemiştir.

Diğer tafatan,feodalizme karşı gelişen Ermeni ulusal hareketi, Kürt feodal burjuva sınıfının çıkarlarını da darbeliyordu.Çünkü Kürt feodal burjuva sınıfı feodaliteye karşı Ermeni burjuvazisinin önderliğinde gelişen hareket karşısında feodal otoritesini ve çıkarlarını, hatta yeni yeni sağlamaya çalıştığı çıkarlarını yitiriyordu.Bu nedenle Kürt feodalitesi ve feodal burjuva sınıfı devrimci Ermeni ulusal hareketine karşı,gerici Osmanlı mutlakiyetçiliği ile ittifaklar oluşturdu.Görünüşte bu ittifak Ermeni ulusal hareketine karşı olmakla birlikte aslında Kürt ulusal hareketi ve anti-feodal hareketlere karşı oluşturulmuş gerici bir hareketti.Hamidiye alaylari bu gerici ittifakın ürünüdürler.Ancak belirtmek gerekir ki,feodal çıkarları giderek tali plana düşen burjuvazinin bir kesimi,Avrupa ticaret"kumpanyaları"ile doğrudan büyük ticari ilişkiler içerisine giren ve büyük toprak ağası,aşiret reisi olmayan,ticaret yoluyla sermaye biriktiren ticaret burjuvazisi bu ittifakın dışında kalmıştır.Bu burjuvazi ye bağlı unsurlar limanlarda ve içeride ticaret merkezleri haline gelen şehirlerde oturur ve derebeylerin,aşiret reislerinin baskısından şikayet ederlerdi.Fakat kendileri ulusal bir harekete önderlik yapacak ve aynı zamanda feodaliteye karşı mücadele edecek değillerdi.1908-1920 arasında Türkiye'de giderek gelişen burjuvazinin bu kesimi,1920'den sonra iktidar olurken,Kürdistan'da güdük kalmış,feodallere ve sömürgecilere karşı bir hareket oluşturamamıştır.Türkiye'de ticaret burjuvazisi,Genç-Türk ve Kemalist hareket ile kendi siyasi hareketini geliştirirken,Kürdistan'da ticaret burjuvazisi bir taraftan Kürt feodalitesiyle diğer taraftan sömürgecilerle iyi ilişkilerini sürdürmeye çalışmıştır.Kürt ticaret burjuvazisi başlangıçta kendi bağımsız hareketini geliştirememiş sonrasında ise artık çok gecikmişti.Önceleri Kürt ticaret burjuvazisi,Türk ticaret burjuvazisinin hareketi içerisinde yer alarak Osmanlı feodal mutlakiyetçiliğine karşı mücadele ederek burjuvazi için gerekli olan "mal ve can güvenliği,ticaret serbestliği, burjuva hak ve adaleti"

vs.reformlar ve temsilcilerinin ve temsilcilerinin bulunduğu bir meclis ve çıkarlarını güvence altına alan bir anayasa için Yeni-Osmanlılar ve Genç -Türk hareketi içinde örgütlendi.Hatta Genç-Türk hareketini başlatanlar Kürt aydınlarıydı.Ne varki 1908 devrimi ile Türk ticaret burjuvazisinin tüm Osmanlı pazarlarının tek hakimi olma hevesi bu ittifakı bozdu.Hatta Kürt aydınları 1906'dan itibaren Genç-Türk hareketinin,Türk milliyetçiliğinin hareketi olduğunu tesbit ederek ayrıldılar.İstanbul,Avrupa ve Kahire'de Kürtçe dergiler çıkararak,bağımsız bir hareket oluşturmaya çalıştılar.Ancak çok zaman geçmişti.Bir taraftan emperyalistleşen batı devletleri ve giderek güçlenen ve iktidar olan Türk burjuva hareketi diğer taraftan çok cılız Kürt ticaret burjuvazisi ve cılız bir ulusal bilinç.Aynı zamanda Kürdistan feodal ve feodal burjuva sınıflarını engeli, bağımsız bir burjuva hareketinin Kürdistan'da gelişmesinin koşullarını ortadan kaldırıyordu.Kürdistan ticaret burjuvazisi feodal-burjuva sınıflar la ittifaklar ararken aynı zamanda emperyalistlerden destek arıyordu.Fakat bu destek umududa Kemalist hareketin zaferi ile suya düştü.Feodal ve feodal-burjuva sınıf,Kemalist hareketin zafer kazanması ve Kürdistan'lı Türk burjuvazisinin kapitalist çıkarlarına cevap veren bir pazar haline getirme çabaları Kürt feodal burjuva ve ticaret burjuvazisinin direniyle karşılaştı.Çünkü Kürt burjuvazisini devreden çıkarıyordu.

1920 ve sonrası gelişen ayaklanmalar feodal burjuva önderliğinde hala bölgesellikten kurtulamamış,aşiretler düzeyini aşamamış hareketlerdi.Ticaret burjuvazisinin illegal örgütlenme ve ulusal hareketi ülke çapında örgütlenme çabaları sonuçsuz kalmıştı.Ve kalmaya da mahkumdu.Çünkü bu örgütler feodalizme karşı halkın çıkar-larını savunmuyor,feodallerle ittifaklar yapıyor ve onların hakimiyetlerine sığınıyorlardı.Feodal-burjuva önderliğinde gelişen hareketlerde,danışmanlık,örgütleyici ve ajitatörlük hizmetlerini yapıyorlardı.Lozan antlaşmasından sonra dört parçaya bölünen Kürdistan fiilen değişik sömürgecilerle muhatap oldu.Zaten feodal parçalanmışlık içinde olan Kürdistan'da bu durum ulusal mücadelenin bölgesellikten kurtulup merkezileşmesini önemli ölçüde engelledi.İl.emperyalist paylaşım savaşının bitimine kadar aralıksız süren Kürdistan ulusal mücadelesi önemli bir nitel değişmeye uğramadı.Bu dönemden sonra Türk sömürgecileri artık kuzey-batı Kürdistan'da direniş odaklarını kırdıktan sonra askeri hakimiyetini kurmuş,süngünün açtığı yoldan Türk burjuvazisi yürümüş ve kuzey-

batı Kürdistan Türk burjuvazisinin güvenilir bir sömürü alanı olmuştur.Türk burjuvazisi artık Kürdistan'ın zenginliklerini ve emeğini kullanmalıydı.Ama nasıl?İşte DP'nin Kürdistan politikası Türk burjuvazisi ve emperyalistlerin bu yeni ihtiyacına göre tesbit edilmiştir.

DP iktidara gelir gelmez köşe bucak kurulan karakoları seyrekletirdi.Köy baskınlarını ve devlete angarya çalışmaları asgariye indirdi.Sınırdaki katliam yapan general M.Muğlalı hakkında bile soruşturma açtı.Kürtçe konuşanların dayaklanması ve para cezası ödenmesi uygulamasını "kaldırdı". Toprak reformu söylentilerine son verdi.Toprak ağalarına ve aşiret reislerine itibar tanıdı.Ticaret burjuvazisine nisbeten geniş kredi imkanları tanıdı.Fakat diğer taraftan Kürdistan ulusal hareketine sempati duyan yurtsever ve demokratlara saldırdı.DP'nin bu politikası bir taraftan Kürdistan ulusal hareketi içinde yer alan sınıfları işbirliğine zorlamak,bunun için gerekli olan şartları yaratmak,diğer taraftan işbirliği yapmayan kesime saldırıp sindirmektir.Bu politika hemen meyvesini verdi.Kuzey-batı Kürdistan'da ulusal harekete önderlik eden feodal burjuva sınıfı işbirliğine yanaştı ve sömürgeciliğin Kürdistan'daki dayanağını sağlamlaştırdılar.DP'nin CHP'den farklı olarak,sömürgecilerin Kürdistan'daki hakimiyetini salt ordu ve polis gücüne dayanarak değil,fakat aynı zamanda Kürt egemen sınıflarına bazı kırıntılar tanıyarak işbirliği yapma ve sömürgeci hakimiyeti aynı zamanda onlar aracılığıyla sürdürme politikasını uyguluyorlardı.Çünkü DP, CHP'den farklı olarak ekonomide ve siyasette devletçi,merkezyetçi ve radikal değil tersine özel teşebbüsçü,ademi merkezyetçi ve liberal idi.Bunun sonucu olarak ekonomi ve siyasette Kürdistan'da devletin müdahaleciliğini asgariye indirerek büyük feodallara ve ticaret burjuvazisine işbirliği ilişkileri içinde palazlanma imkanları tanıdı.Kürdistan'da kapitalizmin hızla gelişmesi DP'nin iktidarı yıllarında olmuştur.Kürt feodalleri 'yarım Türkçeleriyle'Türk sosyetesinin toplantılarına kabul edilerek 'adam-ı muhaşeret'kaidelerini öğrendiler.Başçavuşu,akşam yemeğine davet ettiği komutana ve Vali'ye şikayet etme hakkını kullanma yetkisini kendilerinde gördüler.Tabii ki bu hakkı ve 'yetkiyi'köylüye karşı da kullanıyorlardı."Particiliğe" başlayan eşraf ve toprak ağaları sömürgecilerle işbirliğini giderek geliştirdiler.Emperyalistlerle işbirliğini iyice geliştiren Türkiye'deki firmaların bayiliğini almaya başladılar.Toprak ağaları, yarıcıları,topraksız köylüleri

köylerinden sürerek makina kullanmaya başladılar.Ticaret burjuvazisi çerççiler aracılığıyla arabanın ulaşamadığı yerlere bile ulaştılar böylelikle Kürdistan'da,yoğun bir ticaret ağı oluşturuldu.Kürdistan'ın çeşitli şehirlerinde büyük toptancı mağazaları,bayicilikkomisyonculuk hızla gelişti.Aynı zamanda bu şehirlerde,Kürdistan'da üretilen malları toplayan çeşitli borsalar oluştu.Toprak ağalarının kovduğu yarıcılar,yanaşmacılar, yoksul ve az topraklı köylüler iş güçlerini satmak amacıyla şehirlere akın ettiler.Şehirler hızla büyüdü.1950'ye kadar çok az yatırımın olduğu Kürdistan'da ticaretle sermaye biriktiren Kürt burjuvazisi riski ve sermayesi az,kârı yüksek yatırımlara yavaş yavaş başladı.Kürdistan'daki ekonomi Türk ekonomisinin tamamlayıcı ve kopmaz bir parçası olmuştu artık.

Genç-Türk hareketiyle iktidar olan genç Türk burjuvazisi,İttihat ve Terakki'nin koruyuculuğu altında ve savaş ekonomisi şartlarında palazlanan Türk sermayesi,Rum ve Ermeni burjuvazisinin elindeki pazar ve sermayeleri,jenosit ve eritme politikasıyla ele geçirdi.Kemalist hareketin zaferiyle "Misak-ı Milli"içinde iktidar sahibi tek güç oldu.Genç T.C'nin koruyuculuğu altında,ilkel fakat yoğun sömürü yöntemleri ile gelişti.1950'ye gelindiğinde ayakları üstünde durabilen ve emperyalistlerle "Misak-ı Milli" içinde iktidarın koruyucu gözetiminde işbirliğini geliştirebilen seviyeye geldi.1960'a varmadan holdingleşen Türk sermayesi,60'lardan sonra, artık tekeller ekonominin vaz geçilmez,hakim unsuru haline geldiler.Orta ve küçük burjuvaziye ekonomik ve siyasi alanda silmek için kıyasıya bir mücadeleye giriştiler.12 Mart ve 12 Eylül darbeleriyle tekeller bu kavgayı kendi lehlerine sonuçladılar.

Kürdistan'da kapitalizmin gelişmesi ve DP'nin yeni politikasıyla,Kürdistan'da kendi pazarları için mücadele eden Kürt egemen sınıflarını,artık ulusal mücadele içinde yer almaları bir yana,ulusal harekete karşı düşmanca bir politika izlemesine neden oldu.Onlar sömürgecilerin verdiği kırıntılara çoktan razı idiler.Onlar artık ordu ve polis gücü yanında sömürgecilerin esas dayanakları haline gelmiştiler.1960'ların sonlarına kadar,eskiden feodal burjuva sınıfın önderlik ettiği ayaklanmalar artık bir anı olarak bile anılmıyordu..Ne varki kapitalizmin gelişmesi Kürdistan'da feodal burjuva sınıfın sömürgecilerle işbirliğini geliştirirken,onların dışında kalan Kürt ulusuyla sömürgecilik arasındaki çelişkiyi keskinleştirmenin yanında işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki

çelişkiyide keskinleştirmekteydi.Ulusal ve sınıfsal mücadeleyi çağımızın gerektirdiği doğru bir platforma kavuşturuyordu.

1950'lerden itibaren kapitalizmin enine ve boyuna gelişmesinin sonuçları uluslararası siyasi gelişmelerle birleşince Türkiye ve Kürdistan'da yeni saflaşmalar ortaya çıktı.Türkiye'de bir yandan işçi sınıfı nicel ve nitel olarak gelişirken diğer yandan burjuva sınıf ve katmanları arasında saflaşma ve kavga kızıştı.Egemen sınıfların bir kanadı DP ile diğer kanadı CHP arasındaki mücadelenin yanında,holdingleşen burjuvaziyle bunlara karşı iflas etmemek için direnen orta ve küçük burjuvazi arasındaki mücadele kızıştı.Bu dönemde sol cephe içinde önemli bir hareketlilik gözlenmemektedir.Revizyonist TKP kadro düzeyinde bile varlığını yitirmişti.Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinde bir gelişme yoktu.Sadece bazı Kürt aydınları akademik düzeyde bazı arayışlar içinde idiler.Kürdistan'da geçmiş katliamlar maddi ve manevi olarak büyük yıkımlar,tahribatlarda bulunmasına rağmen,1950'lerde ulusal hareketin bütünüyle kesintiye uğradığı söylenilemez.Çok cılızda olsa aydınlar arsında gelişen ulusal hareket etkisini gösterebildi.Bu dönemin aydınları bir burjuva ulusal hareket olarak değerlendirilebilecek bir hareketin arayışları içinde bazı faaliyetlere giriştiler.Bu eğilim en iyi ifadesini "49'lar"da buldu.Ancak bu eğilim faaliyetlerini toparlama,örgütlenme aşamasındayken sömürgeci Türk devletinin kovuşturmasına uğradı."49'lar"daha sonra 1960'larda mücadeleye devam edecek,aydın hareketinin daha da yaygınlaşmasını sağlayacaklardı.Aydınların legal ve illegal düzeyde çalışmaları,özellikle Türkiye'deki sol alandaki gelişmelere paralel olarak gelişti.Bu yurtsever aydınlar,legal düzeyde Kürt dili,kültürü,edebiyatının gelişmesine çalışarak bazı yayın faaliyetleri yürüttüler.Güney Kürdistan'daki ulusal hareketin önemli oranda etkisinde de kalan bu yurtsever aydınlar,feodal burjuva önderliğe "uzaktan"duydukları sempati ile ona bağımlı olarak çalışmalar yürüttüler ve hatta partileşmeye gittiler.İhtilalci aydın hareketinin,feodal burjuva önderlikten kopuşu,adım adım gelişmesine rağmen,ancak 60'ların sonu 70'lerin başında gerçekleşir.

Tekel dışı burjuvaziyi tasfiye ederek holdingleşen Türk komprador burjuvazisine karşı orta ve küçük burjuvazinin tepkisi sert oldu.Komprador burjuvazinin diğer kesimini temsil eden CHP,ortave küçük burjuvazinin muhalefetine de arkasına alarak 1960 darbesini yaptı.1960 darbesi egemen sınıfın bir kesiminin önderliğinde

gerçekleşmesine rağmen,orta ve küçük burjuvazisinde damgasını taşımasından dolayı bu sınıfların da taleplerini kısmen karşılamak durumundaydı.İşte bu nedenlerden dolayıdırki 60 darbesiyle anayasal düzeyde bazı demokratik içerikli düzenlemelere gidildi.Yine bu sınıfların ortak özelliği ve talebine uygun olarak Türkiye'de kısmi demokratik ortam doğmasına rağmen Kürdistan'da zulüm ve baskı yöntemi katmerleşti.1950'ler de durgunlaşan köy baskınları 1960'lardan itibaren yoğunlaştı.Tutuklamalar,meşdan dayakları,işkence daha da gelişti.Etkili toprak ağaları tutuklandı."Kısmi demokratik ortam"da şövenizm ayuka çıkarıldı.Bizzat cumhurbaşkanı Gürsel'in ağzından tehditler savruldu ve Kürtlerin varlığının inkarı için gülünç düzmece teoriler,rivayetler uyduruldu.Asimilasyon alabildiğine hızlandırıldı.Kürtçe'nin konuşulması fiilen yasaklandı.

1960 Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkı açısından olduğu kadar Kürdistan işçi sınıfı ve emekçi halkı açısından da bir dönüm noktasıdır.1950'de yol ayrımına gelen eski ayaklanmacı güçler,1960'ta artık tamamen birbirine düşman kamplarda yerlerini almışlardı.

Kürt feodal burjuva sınıfları artık sömürgecilerin sağlam ve güvenilir dayanakları haline gelirken,Kürdistan işçi sınıfı ve emekçi halkı fiilen Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının müttefiki durumuna geliyordu.Eskiden Kürt feodal burjuva sınıflarının arkasında sadece Kürt olmanın bilinci ve Türk düşmanlığıyla yürüten sınıflar,artık sömürülenler olarak aynı zamanda demokrasi talebiyle emekçi Türk halkıyla aynı cephe içinde yer alıyorlardı.Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi sınıf mücadelesinin sosyal ve siyasi içeriğine kavuşuyordu.Çünkü kapitalizm aynı zamanda ulusal duvarların yıkılması,halkların kaynaşması,çepheleşmenin sadece ulusal düzeyde ve ulusal çıkarlarla değil fakat esas olarak sınıfsal düzeyde ve sınıfsal çıkarlar etrafında gerçekleşmesi demektir.1960 sonrası olanda budur.Kürdistan'da estirilen yoğun terör ortamına karşı 1940 öncesi ayaklanmalar patlak vermemiştir.Bunun bir çok nedenleri vardır.Her şeyden önce sömürgecilik ekonomik ve siyasi oturtulmuş,eski ayaklanmalara önderlik eden sınıflar artık sömürgecilerin ayrılmaz parçası olmuş buna karşılık Kürdistan işçi sınıfı ve küçük burjuvazisi henüz bir alternatif sunabilecek duruma gelememiştir.Tek seçenek;Kürdistan milli devrimci güçlerinin,Türkiye'deki "demokratik ortam"(!) platformunda kendi taleplerini formüle etmeksizin(!) buna olanak yoktu ve Türkiye demokratik güçleri (!) bu talepleri kabul edebilecek düzeyde değildi-

Türkiye devrimci demokratik güçlerle ittifaka yönelmesiydi.Bu kaynaşma siyasal düzeyde TİP içinde gerçekleşti.Diğer yandan sendikal dernek ve mesleki örgütlenmelerde Türkiye ve Kürdistan devrimci demokratik güçlerinin mücadeleleri kesişiyordu.

TİP'in teslimiyetçi ve oportünist önderliğine rağmen Türkiye ve Kürdistan devrimci demokratik güçlerinin mücadelesi sonucu önemli legal ve illegal sendikal ve siyasal mevziler ele geçirildi.Daha önce revizyonist TKP'nin fısıltı halinde dar aydınlar gurubu içindeki çalışmasını saymazsak Türkiye ve Kürdistan'da Marksizm-Leninizm'le kitlelerin tanışıklığı bu dönemde başlar.Marksist eserler ardı ardına basılmaya ve kısa sürede tükenmeye başladı.1965 lerden sonra gelişen siyasal ortamda siyasal tartışmalar bu güne göre çok geri ve ilkel düzeyde de olsa başlangıç ve temel olması açısından önemlidir.

1967'ye gelindiğinde TİP artık mevcut konumuyla sınıf mücadelesinin sorunlarını çözecek konumda değildi.Sınıf mücadelesi nitel ve nicel olarak gelişirken,kitle hareketleri,öğrenci,işçi ve topraksız köylü hareketleri olurken, TİP giderek sağcılaştı ve oportünizmin ve legalizmin batağına düşüyordu.

Ekonominin mutlak hakimi olan tekeller siyasi ve sosyal hayatın da mutlak hakimi olmak istiyorlardı.Bunun içinde orta ve küçük burjuvazinin de istemlerini de kısmen karşılayan 1961 anayasası başta olmak üzere yasal düzenlemeleri yeniden yapmak istiyorlardı.Mevcut düzenlemelerin "Türkiye'ye göre lüks" olduğunu söylüyor ve mevcut yasal düzenlemelerle Türkiye'nin idare edilemeyeceğini belirtiyorlardı.Bunun anlamı egemen sınıfların yönetilenleri yönetmekten acze düşmelerindendi.Çünkü yönetilenler de mevcut şekilde yönetilmek istemiyorlardı.

İşçi sınıfı grevleri yaygınlaştırken aynı zamanda Türkiye ve Kürdistan tarihinde ilk defa siyasi talepler etrafında grevler görülmeye başlandı.Yoksul köylülerin toprak işgalleri Türkiye ve Kürdistan'da yaygınlaştı.Akademik taleplerle başlayan öğrenci hareketleri kısa zamanda siyasal nitelik kazandı ve güçlü bir anti-emperyalist devrimci dalga tüm Türkiye ve Kürdistan sathında geliştirildi.Türkiye limanlarında barınma ve ikmal konularında yararlanan ABD'nin altıncı filosuna karşı öfkeli ve kararlı kitle hareketleri yükseldi.Öyleki 6.filo Türkiye limanlarına uzun süre giremez oldu.

1965-70 yılları arasında gelişen kitle hareketleriyle emperyalizme karşı yükselen öfke ve nefretin karşısında egemen sınıflar telaşa

kapıldılar.Devrimci demokratik hareketlere karşı tavrı konusunda egemen sınıflar arasında yeni saflaşmalar ortaya çıktı.60 darbesinden sonra,CHP'nin önderliğinde DP'ye karşı kurulan ittifaklar bozuldu.DP'ye karşı orta ve küçük burjuvazi Türk işbirlikçi burjuvazinin diğer kanadı arasında bir ittifak kurulmuştu.Milli Birlik hükümeti döneminde ve kurucu mecliste bu sınıfların temsili söz konusu idi.CHP hükümeti döneminde,bu ittifakın sürdürülebilmesi için yani küçük ve orta burjuvazinin ve halk muhalefetine peşlerinde sürükleyebilmek için devletin kurucusu ırkçı sömürgeci CHP danışıklı bir taktikle yeni bir politik hat çizdi. İnönü'nün denetiminde Ecevit önderliğinde geliştirilen bu politika ortanın solu politikası idi.Devlet ve sömürgecilikle eş anlama gelen CHP,bu politikasıyla siyasi yelpazenin sağında durup halk muhalefetine peşlerine takmayı amaçlıyordu.Fakat öteden beri,İttihat ve Terakki den başlayıp Kemalist hareketle CHP'ye geçen Turancı ve halk muhalefetine açıktan saldırmayı amaçlayan fanatik faşist güçler,CHP'nin bu politikasına karşı tavrı aldılar ve CHP ile ittifakını bozarak yeni bir parti oluşturdular.(CMKP-sonradan MHP) Egemen sınıflar bu partiyi açıkca desteklediler ve gelişmekte olan halk muhalefetine karşı silahlandılar.CHP içinde ise danışıklı ortanın solu politikası planlanan şekliyle yürümüyor ve yeni saflaşmalara yol açıyordu.Yönetici kadro,İ.İnönü'de dahil olmak üzere denetimi yitirerek partiden ayrıldılar ve ayrılanlar Cumhuriyetçi parti ve Güven partisini oluşturdular.Böylece parti radikallerin elinde kaldı.Egemen sınıfların diğer kanadı ise AP,YTP ve Demokratik partiyi kurdular.CHP'den ayrılan kesimler işbirlikçi sınıfların bu kesimiyle ittifaka girdiler.Egemen sınıfların değişik katmanlarının oluşturduğu partiler esas olarak AP ve CHP etrafında kümelenerek tarihsel miraslarını sürdürdüler.

İşbirlikçi burjuvazi,1960 darbesiyle özellikle orta burjuvaziye verdiği tavizleri geri almak,siyasi ve sosyal hayatın tek hakimi olmak istiyorlardı.Çünkü 60'lardan sonra hızla tekelleşen burjuvazi ekonominin mutlak hakimi olmuştu.Eski ekonomik siyasi sosyal ve hukuki düzenlemeler artık ihtiyaca cevap vermiyordu.Diğer taraftan keskinleşmekte olan sınıf mücadelesinde,orta ve küçük burjuvazinin tasfiye edilmesi,işçi sınıfının yasal (!) direniş imkanlarının kaldırılması sendikal ve grev haklarının kısıtlanması,siyasi iktidar üzerinde daha fazla yönlendirme hakları, gelişmekte olan devrimci hareketlere karşı daha çok hareket serbestisi ve imkanların kullanılması,konularında devletin etkin (!) gücünü daha çok yanında

görmek istiyor ve bunun için çabalıyorlardı.

Tekelleşen sermaye,değişmekte olan ihtiyaçlarına uygun yeni düzenlemelere gitmek istiyordu.Bunun için 1961 anayasası başta olmak üzere bir çok alanda değişikliği gündeme getirdiler.Fakat gerek gelişmekte olan sınıf mücadelesi gerekse egemen sınıfların kendi aralarındaki çelişkilerden dolayı bunu gerçekleştiremediler.

İşbirlikçi Türk burjuvazisi bir taraftan gelişmekte olan kitle hareketlerine karşı devlet organlarını etkin bir şekilde örgütlerken diğer taraftan faşist cinayet mangalarını da örgütlüyordu.Hatta İstanbul Taksim'deki Kanlı Pazar'da olduğu gibi dini, militan anti-komünist politikaları için etkin bir şekilde kullanıyorlardı.İşçi sınıfının sendikal ve grev haklarını kısıtlamaya çalışan sömürgeci faşistler işçi sınıfının 15-16 Haziran şanlı direnişiyle karşılaştılar.Paniğe kapılan burjuvazi " bu bir devrim provasıdır."diyerek korkusunu dile getiriyordu.

Burjuvazi artık eski yöntemlerle yönetemez duruma gelmişti.Burjuvazi gelişmekte olan halk muhalefetini ve devrimci hareketleri bastırmak,değişen ihtiyaçlarına uygun olarak yeni siyasal ve hukuki değişiklikleri gerçekleştirmek için son kozu olan ordu ve polis teşkilatını harekete geçirdi ve 12 Mart faşist darbesini gerçekleştirdi.



12 MART ÖNCESİ DEVRİM CEPHESİNDEKİ GELİŞMELER

Kemalizm dalkavukluğundan başka hiç bir şey yapmayan TKP 1960'lara gelindiğinde Türkiye işçi sınıfına hiç bir olumlu miras bırakmamıştı.1965'lerden sonra hızla gelişen kitle hareketlerini örgütleyecek,yönetecek devrimci bir örgütlenme,bilgi ve kadro birikimi yoktu.1960 darbesinde egemen sınıfların orta ve küçük burjuvaziye verdiği ödümler temelinde örgütlenebilen küçük burjuvazinin teslimiyetçi,pasifist kesimi TİP adı altında örgütleyerek bütün sol muhalefeti etrafına topladı ve 1965 seçimlerinde büyük bir başarı sağlayan TİP egemen sınıflar nezninde meşruluğunu ve yasallığını yitirmemek için egemen sınıfların çizdiği sınırlar dışına çıkmamayı,kitle hareketlerini ve devrimci akımları bu sınırlar içerisine hapsedmeye büyük çaba harcıyordu.Fakat sınıf mücadelesi düşmanın icazetine bağlı değildir ve olmayacaktır,onun kendi kanunları vardır.TİP gelişen kitle hareketlerine önderlik yapamayınca TİP'i destekleyen güçler giderek azaldı.Özellikle



üniversite çevrelerinde yoğun tartışmaların yanı sıra yeni çevirileri yapılan Marksist-Leninist eserler ile birlikte devrimci aydınlar dünya devrim pratiğinden dersler çıkarıp M-L'i kavramaya çalışıyorlardı.1967'de küçük burjuvazinin sol ve devrimci kanadı TİP'ten ayrılarak Milli Demokratik Devrim (MDD) tezi etrafında Marksizm'den etkilenmiş görüşler savundular.Ve "sol" bir mücadele anlayışına sahip olan bu güçler öğrenci gençlik ve aydınlar içinde hızla örgütlenerek büyük bir etkinlik kazandılar.Devrimci mücadele içine giren devrimci unsurlar,1967-71 yılları arasında özellikle kırsal kesimde yoğun ajitasyon çalışmasına giriştiler.Fakat ne kitle hareketlerini nede köylülük alandaki çalışmaları örgütleyebilen,önderlik eden kadroları eylem ve irade birliği içinde seferber eden ve nede kadro yetiştiren ve mücadeledenin gereklerini karşılayan bir örgütlenme yoktu.Devrimci çalışmalarda,kitle hareketleri gibi bir nevi kendiliğinden geliyordu.

1967-71 dönemindeki mücadele önemli hata ve zaafalarına rağmen, önemli kazanımlar sağlamıştır.

Türkiye'de sınıf mücadelesinin ideolojik temelleri bu dönemde atılmıştır. Marksizm bu dönemde,devrimci aydınlar aracılığıyla kitlelere ulaştırılarak maddi bir güç haline getirildi.Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfı ve küçük burjuvazinin anti-faşist anti-sömürgeci antiemperyalist mücadelesi dünya devrim cephesinin bir bileşkesi haline getirildi.TKP,TİP,M.Belli,H.Kıvılcımlı oportünizmi nin sultasına son verilerek işçi sınıfı adına yeni siyasi yönelimler başladı.TKP'nin yıllarca sınıf işbirliği ve Kemalizm dalkavukculuğuna darbeler indirilerek ihtilalci alternatifler yaratıldı.Dünya devrim pratiğindeki kazanımları ve teorik bilgileri Türkiye ve Kürdistan sathında yaygınlaştırıldı.Türkiye ve Kürdistan'da devrimin gelişme seyri ve devrimin bir çok teorik sorunlarına açıklık getirmek amacıyla yoğun tartışmalar,polemikler,araştırmalar vs. yapıldı.

1967'den sonra şekillenmeye başlayan Türkiye devrimci hareketi geçmişten güçlü devrimci bir miras,bilgi,kadro ve örgütlenme birikimi devr almadan birden bire kendini kitle hareketlerinin içinde buldu.Devrimci düşünceyi içki içerek-bu miras TKP beyzadelerinin İstanbul meyhanelerinde içerek düzenledikleri tatlı sohbet toplantılarından devr alınmıştır-Allaha küfür ederek savunmaya başlayan genç nesil, TİP içindeki legal ve pasif çalışmalardan bazı cılız sonuçlar çıkarabilmiştir.Ancak bu sonuçlar TİP,TKP revizyonist oportünist önderliğine karşı duyulan tepki sonucu ve maceracı bir çizginin yaratılması şeklinde olmuştur.

Yeni yeni şekillenmeye başlayan devrimci hareketler işçi sınıfı ve yoksul köylülük içinde kalıcı,istikrarlı,siyasi,ideolojik ve örgütsel çalışma yapacağı yerde "kır gerillacılığı"nı başlattılar."Öncü savaş" "Silahlı propaganda" "kızıl üsler" gibi hiçte o döneme uygun olmayan sloganlarla sansasiyonel bir hava yarattılar.Böylece kitlelerin desteğini kazanacaklarını ve işçi sınıfının ve köylülerin harekete geçeceğini savundular.Oysa bu görüşler Marksizm'in ustaları tarafından olduğu gibi,dünya devrim pratiği tarafından da mahkum olmuş görüşlerdi.Legal ve illegal mücadele örgütlerini yaratmadan,yönetici siyasi bir örgüt,bir parti ve bu örgütün yöneteceği halkın çeşitli sınıf ve tabakalarını kapsayan devrimci kitle örgütleri,milyonları kucaklayan sendikaları etkilemeden,doğru bir mücadele anlayışına,ittifaklar anlayışına,ordu-parti ve devlet anlayışına sahip olmadan başlatılacak bir silahlı mücadele "ancak silahlı propaganda"ve "öncü savaş" olarak kalmaya mahkumdu.Ve öylede oldu.O dönemde en çok duyulan söz "halka ve işçi sınıfına inelim"idi.Belliki daha Ararat'ın tepesinde idiler.Daha çok yol vardı işçi sınıfına inmek için.Faşistlere karşı yiğitce savaşan bu devrimciler,sadece grevlerde fabrikaları ve köyleri ziyaret ederek ateşli ajitasyonlarla yetiniyor,işçi sınıfıyla bütünleşme yeteneğini gösteremiyorlardı.Sonunda kitlelerle bütünleşmenin en etkin,en kolay ve kestirme yolu olarak "öncü savaş" "silahlı propaganda" ilkelerine sarıldılar.Yaptıkları eylemlerle canları pahasına büyük fedakarlık ve kahramanlıklar sergilediler.Kitlelerin büyük sempatisini kazandılar ama kitlelerle kaynaşamadılar.Ve onların aktif desteğini alamadılar.Kitleler ne için ve nasıl savaştığını bilmeden devrimcilere olan sempatiyi bilince çıkarmadan kendi gücüne olan güveni pekiştirmeden savaşmayacakları açıktır.1967-71 döneminde kavranmayanlardan biride buydu.

1967-71 döneminde ideolojik ve siyasi kavrayış oldukça sığdı.Bunu THKO ve diğer örgütlerin yazılarında özellikle mahkeme savunmalarında açıkca görmek mümkündür.Bunun sebebi,geçmişten sağlıklı devrimci bir mirasın devr alınamamasındandı.

İdeolojik sığılıktan dolayı, bazı stratejik hatalarda işlendi. M. Belli ve H. Kıvılcımlı'nın oportünist görüşlerinin etkisiyle soyut bir emperyalizm kavramı hakim kılındı. Yerli, yabancı sermayeyi soyut ikilemden hareketle yabancı ne varsa düşman, yerli ne varsa iyi ve dost basit ikilemiyle ulusal burjuvazinin peşine takıldı. Ve "Bağımsız Türkiye" ordu gençlik el ele milli cepheye" ikinci ulusal kurtuluş savaşı" vs. sloganların neyi ifade ettiğini açıklar. Proletaryanın anti-emperyalistliğiyle tekeller tarafından yutulmak istenen hayat alanı daralan orta ve küçük burjuvazinin feryadı, anti-emperyalistliği birbirine karıştırılmıştı. Sonuç olarak, birer gençlik önderleri olan devrimci önderler, M-L bir önderlik yaratamadılar. Ve proletarya ile birleşme çabaları sonuçsuz kaldı. Kendileriyle burjuva aydınları, cuntacılığın ideoloğunu yapan aydınlar arasında da kalın bir çizgi çizemediler. Bu nedenle bazıları "sol" bir cuntaya umut bağladılar ve bunun şartlarını yaratmaya çalıştılar.

Devrimci hareketler, TKP ile kesin bir hesaplaşmaya girip, doğru ve yanlışlarının ayrımını yapmadılar. Aksine TKP'nin mücadele anlayışının sağ ve teslimiyetçi olduğundan bahisle TKP'yi ve Türkiye işçi sınıfı hareketi tarihinde çıkarılması gereken dersler çıkarılamadı. Sadece mücadele ve örgütlenme anlayışında TKP'nin sağ ve teslimiyetçi bir çizgi izlediği vurgulanarak maceracı bir çizgi benimsendi.

TKP, Kemalizm kuyrukculuğuyla suçlanırken Kemalizm bile doğru bir şekilde tahlil edilmedi ve kendileri de böylelikle Kemalizm kuyrukculuğunu yaptılar. Hatta M. Kemal'in devrimlerinin devam ettirilmesi ve Kuvva-i Milliye ruhunun yeniden diriltilmesinin gerekliliğinden bahsediliyordu. Ulusal sorun konusundaki tavır halâ "Doğunun geri kalmışlığı" nı vurgulamaktan öteye gitmiyordu. Doğunun ne kadar geri kalmış olduğunu isbatlama çabaları ise sadece ekonomik gelişme farkı olarak görüyorlardı. Kürdistan ulusal kurtuluş güçleriyle ittifak sorunu tartışılmıyordu bile. Ancak Kürt'lerin var olduğunu savunarak, idam sehpaları önünde sömürgecilerin yüzüne karşı "Türk ve Kürt halklarının temsilcileri" olduğunu haykırmak şövenizme indirilen bir şamardır. Devrimci hareketlerin ve kadroların o dönemde devletin resmi görüşüne karşı Kürt'lerin var olduğunu söylemesi bir aşama olarak kabul edilmelidir. O dönemde Türkiye devrimci hareketleri içerisinde İ. Kaypakaya'nın görüşleri hatalarına rağmen bir hamledir ve şövenizme önemli bir darbedir.

1967-71 DÖNEMİNDE KÜRDİSTAN

1960 darbesinin Türkiye için kısmi demokratik bir ortam, Kürdistan için sömürgeci terörün azgınlaşmasının ifade ettiğini belirtmiştik.

1965 seçimlerinde,Türk egemen sınıflarının yani DP'nin temsil ettiği kanadın AP'nin şahsında tekrar iktidar olmasıyla Kürt toprak ağalarıyla işbirlikci ticaret burjuvazisi yeniden eski itibarlı konumuna geldi.Toprak ağaları,aşiret reisleri yine devletin resmi temsilcileriyle ilişkilerini geliştirmeyi başardılar.Parti teşkilatı içinde,parti aracılığıyla devlet yetkilileri nezninde itibarlı oldular.Sömürgeciliğin kırdı ve kentteki sözcüleri durumuna geldiler.Eskiden kurulmuş olan sınıf çıkarılarının birliği,kapitalizmin gelişmişliği oranında daha da bir üst düzeye çıkardılar.Kapitalizm tek bir pazar,tek bir ekonomik birim içinde bütünleşme,sınıflar arasındaki ulusal çitlerin yıkılmasını sağlar,çıkarları ulusal düzeyi aşarak uluslararasılaştırır,sermayenin uluslararası niteliği,ticaretin ekonomik kanunların işleyişini ve etkisinde uluslararası hale getirir.işgücünün kendiside uluslararası pazarın bir ögesi durumuna gelir.Böylelikle emek ve sermaye de uluslararasılaşır ve sınıf mücadelesi evrenselleşir.Bu ulusal mücadelenin yok olacağı anlamına gelmez.Fakat artık proletaryanın,burjuvazinin çıkarları doğrultusunda mücadeleye girmeyeceği,aksine ulusal mücadeleyi kendi çıkarları ve talepleri doğrultusunda omuzlamayı ifade eder.Artık proletarya burjuvazi çelişkisi keskinleşmesi ile,proletarya ulusal mücadelede kendi ulusal burjuvazisini güvenilir bir müttefik olarak görmez,ezen ulus proletaryasını ve yoksul köylüsünü güvenilir müttefik olarak seçmek durumundadır.Çünkü kapitalizm sınıf çıkarlarını evrenselleştirmiş ve ulusal dünyaları yıkmış,iki dünya yaratmıştır.Kapitalizm ulusal çitleri süngü,zor ve sömürüye dayalı olarak yıktığı için karşı tepki olarak ulusal mücadele gündeme gelir.Kapitalizm ulusal duvarları yıkar,yıktığı oranda baskı ve zulüm gelişir ve ayrılık eğilimlerini güçlendirir.Bu durum çelişkili gibi görünsede aslında çelişkili değildir.Çelişki sorunu yaratan kapitalizmin özündedir.Türkiye ve Kürdistan'da kapitalizmin

gelişmesi oranında siyasal saflaşma yukarıda belirttiğimiz temelde gelişti.Kürdistan proletaryası giderek Kürt burjuvazisinin siyasal ve ideolojik etkisinden kurtuluyor kendi siyasal ve ideolojik görüşlerini formüle etmenin şartlarına kavuşuyordu.Kürt egemen sınıfları sömürgecilerle bütünleştiği oranda,Kürdistan'da emek sermaye çelişkisinin netleşmesiyle Kürdistan proletaryasının Türkiye proletaryasıyla birlik ve dayanışma eğilimleriyle birlikte burjuva enternasonalizmine karşı proletarya enternasyonalizmi fikri doğuyordu.Kürdistan proletaryası ve emekçi halkı 1965 sonrasında iki siyasal odak tarafından etkileniyordu.Bu döneme kadar Kürdistan halkı,yalnız Kürt gerici milliyetçi akımının ideolojik ve siyasal etkisi altında idi.Feodal-burjuva sınıfın önderlik ettiği milli harekete kendi özgül sınıfsal çıkarlarını formüle etmeden katılmıştır.Bu tarihe kadar Kürdistan proletaryası ve emekçi halkıyla Türkiye proletaryası ve emekçi halkının karşılıklı etkileşim imkanları birlik ve dayanışma eğilimleri oldukça zayıftı.Türkiye proletaryası Türk şövenizminin etkisiyle,Kürdistan sorununa doğru yaklaşım sağlayamadığı gibi,kendi taleplerini formüle edip burjuvaziye karşı doğru bir mücadele anlayışı ve örgütlenmesinden yoksundu.1965'lerden sonra şartların değişmesiyle Türkiye ve Kürdistan proletaryaları birbirlerini karşılıklı olarak -ideolojik ve siyasal-etkilemişlerdir.Türkiye'de M-L'den etkilenmiş devrimci güçler 1967'den itibaren proletarya adına örgütlenirken,Kürdistan proletaryası bu gelişmelerden etkilenmesine rağmen kendi siyasal çizgisini inşa edememiş ve özellikle güney Kürdistan'daki Barzani önderliğindeki milliyetçi akımdan etkileniyordu.Kürdistan'daki devrimci güçler bir taraftan Türkiye'deki devrimci örgütlenmeler içinde yer alırlarken aynı zamanda Kürt milliyetçiliğine de sempatiyle bakıyorlardı.Örneğin TİP içinde yer alan Kürdistan'lı aydınların baskısıyla 1967-68 "Doğu mitingleri" yapıldı.Ve Kürt sorunu yarı legal bir şekilde gündeme getirildi.DDKO bir taraftan T-KDP-Dr.Şıvan hareketinden,diğer taraftan Türkiye'deki gelişmelerden etkilenmiş ve her biri ayrı bir örgütsel çaba içinde olan devrimci demokrat Kürt aydınlarınca oluşturulmuştur.Bu dönemde önemli bir örgütsel çaba içinde olmasa da,siyasal bir belirsizlik ve pasifizm hakim olmasa da,ideolojik sığlık önemli bir rol oynamıştır.Kürdistan ulusal devrimci güçlerinin ve Türkiye devrimci demokrat güçlerini Kürdistan sorununun çözümünde araştırmaya sevk etmiş,Türk ve Kürt devrimci güçlerinin sağlıksızda olsa diyalogunu geliştirmiştir.DDKO feodal

burjuva önderliğindeki milliyetçi hareketten etkilenmesine rağmen onun bir uzantısı olmamış,fakat bir alternatifide olamamıştır.Ama alternatif çözümü sunabilen güçleri içinde barındırıyordu.Çünkü Kürdistan milli devrimci güçleri ilk olarak kendilerini Marksist tartışmaların içinde buluyor ve ulusal sorunda M-L bakış açısını kavramaya çalışıyordu.Kürdistan milli devrimci güçleri,burjuva bilimini Türkiye'den öğrendikleri gibi işçi sınıfı biliminide Türkiye'deki devrimci güçlerden öğrendiğini söylersek abartma olmaz.Kürdistan sorununu kaba bir şekilde savunan Kürt aydınları,ulusal sorunun Marksist bakış açısını henüz kavramazken Kaypakkaya sorunu onlardan hayli ileri bir düzeyde sunuyordu.

1965-70 yılları arasında Kürdistan sorununun konuluşu oldukça sakattı.Gerek Kürt aydınları gerekse Türkiye devrimci güçleri sorunu gerçek boyutlarını kavrayamamışlardı.1967'ye kadar "doğu sorunu" hatta "doğu ve güney doğunun geri kalmışlık sorunu" resmi devlet ideolojisi ve bakış açısını aşmayan bir biçimde konuluyordu.1967-1970 yılları arasında Kürt aydınlarının etkisiyle "Türkiye'de Kürt'ler vardır,ama bir halk mıdır,değil midir?"tartışması 70'lerin başında "Türkiye'de Kürt halkı vardır ancak bir ulus mudur" tartışmasına geçildi.Daha sonraki yıllarda bilindiği gibi Kürt'lerin bir ulus olduğu,Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının olduğu tartışıldı.1975'ler den itibaren sömürgecilik ve bağımsız örgütlenme gündeme getirildi.Türkiye solu içindeki bazı siyasi güçler gerçekleri direnerekte olsa yavaş yavaş hazmederekte olsa kabul etti ve başladığı nokta ölçüt alınırsa büyük mesafe alınmıştır.Bu mesafe Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfı ve emekçi halkı için kazanılmış yıkılmaz mevzilerdir.Bu mevzilere dayanarak daha büyük mesafelerin alınacağını gelişmenin seyrinden de anlamak mümkündür.Bunun için dün ve bugünü karşılaştırmak yeterdir.Kürdistan sorununu bu kadar ilkel düzeyde tartışılmaya başlanması bir olumsuzluktur.

Türkiye solu için bu olumsuzluğun bugüne kadar devam ettiğini belirtebiliriz.Dün kabul etmedikleri inkarı mümkün olmayan bazı gerçekleri bugün kabul etmiş olmalarına rağmen Kürdistan sorununa bakış açısının özü değişmemiştir.Soruna akademik ve Türkiye devriminin tali bir sorunu olarak ele almışlardı ve hala da öyle ele alıyorlar.

1975'lere kadar Kürdistan'lı aydınlar,Kürdistan proletaryasının

bağımsız siyasetinin ne olması gerektiğini henüz kavrayamıyor ve proletaryanın çıkarlarına denk düşen siyasi çizgisini formüle edemiyordu.Kürdistan sorununa M-L bir çözüm bulup öneremeyen Kürdistan devrimci demokrat güçleri,bir taraftan Türkiye devrimci güçlerini kaba hatlarıyla eleştirirken,diğer taraftan da Barzani önderliğini kaba hatlarıyla eleştirmeye başlamışlardı.Ama aynı zamanda eleştirdikleri bu güçlerin kuyruğunda da yürüyorlardı.Bir taraftan DDKO,TİP ve yeni yeni şekillenen MDD'ciler içinde yer alırken,diğer taraftan KDP ve onun etkisiyle Dr.Şıvan'ın örgütlediği hareket içinde yer alıyorlardı.

12 Mart askeri darbesiyle yeni yeni şekillenen ve örgütlenmeye çalışan Türkiye ve Kürdistan solu büyük bir yara aldı.

Faşizmin azgın saldırı şartlarında,kitlesele eylemler durdu.Devrimci propaganda,ajitasyon ve örgütlenme imkanları oldukça kısıldı.legal ve illegal çalışmayı doğru bir şekilde uygulayamayan devrimci güçlerin kitlelerle olan bağlantıları koptu.Bu bağları devam ettirmek için gerekli kitle örgütleri yaratılamadığı için,kitle bağları bütünüyle legal düzeyde yürütülmesinden dolayı Dev-Genç ve DDKO gibi kitle dernekleri de deşifre edildiğinden onlarda kapatıldı.Faşizmin azgın saldırı şartlarında devrimci çalışmayı sürdürmek bir yana varlıklarını dahi koruyamayan, barınma imkanlarını yitiren devrimci güçler bireysel eylemlere başladılar.Geri çekilmenin "imkanlarını" da yitiren devrimci güçler gerilla birimlerini oluşturarak eskiden ilişkide bulunduğu, çalışma yaptıkları bölgelerde eylemlere başladılar.Gerekli siyasi,askeri,kitle desteğinden yoksun fedakar devrimciler beklenen sonuca vardılar ve yenildiler.Geriye sadece kararlılık,cesaret ve yiğitlik anılarını bıraktılar.Ama sınıf mücadelesinin kazançları içinde cesaret ve yiğitliğin yeri ve anlamı nedir? Millitan bir faşizmin,koyu ve kanlı bir sömürgeciliğin,millitan bir antikomünizmin hüküm sürdüğü Türkiye ve Kürdistan'da devrimci mücadeleyi zafere götürmek için,düşmandan daha çok cesaretli ve yiğit olmak şarttır,ancak yetersizdir.Bunu doğru bir siyasi bilinle birleştirmek gerekir.Ve ancak o zaman sınıf mücadelesinin gerekleri kavranır ve yapılanlar bize kalıcı kazançlar sağlayabilir.1971'de efsaneleşen kahramanlar,1971'den önce Türk ordusunu karşılarına alma ve buna göre örgütlenme siyasi cesaretini gösteremediler.Faşist ordu varlıklarına yönelince durum değişmişti fakat artık iş işten

geçmişti.Siyasi cesaret gösteremeyenleri,kişisel cesaret ve yiğitlikleride kurtaramadı onlarcası katledildi,binlecesi zindanlara atıldı.1971-74 yılları arasında Türkiye ve Kürdistan'da katliam işkence,tutuklama ve baskıların arttığı,devrimci mücadelenin darbelendiği gericiliğin hüküm sürdüğü yıllar oldu.

Türk egemen sınıfları orta ve küçük burjuvaziye 1961 anayasasıyla verdiği tavizleri kısmen geri aldı.Tekelci burjuvazinin çıkarlarına uygun yeni düzenlemeler yapıldı.İşçi sınıfının ekonomik,demokratik istemleri bastırılırken sömürü derecesini artırarak iyice palazlanmanın yollarını açtı.Diğer taraftan,devrimci güçlerin ABD emperyalizmini Türkiye ve Kürdistan halkı nazarında oldukça teşhir etmiş olmasından dolayı,efendileri nazarında suçlu görülen faşist sömürgeciler kendilerini afettirmek için uşaklığını daha da geliştirdi yeni ikili antlaşmalar imzaladı,hatta ABD gençliğine zarar veriyor diye Türkiye ve Kürdistan'da afyon ekimini yasakladılar.Devrimci demokrat güçlere yaptığı zulmü ABD yetkilileri (EBU)nezninde yaptılar ve onların öneri ve desteğiyle kontr-gerillayı cinayet ve işkence timlerini oluşturdular.

Türkiye ve Kürdistan'da bu zulüm ve baskı dönemi uzun sürmedi.Orta ve küçük burjuvazi ekonomik olarak hızla iflase doğru sürüklenirken, siyasi olarak 1961 anayasasıyla kazandığı haklarının geri alınmasına karşı muhalefeti yükseltmişti.İşçi sınıfının muhalefeti sertleşmekte idi .

Siyasi iktidar üzerinde etkili olma durumu olmayan, egemen sınıf dışında tüm sınıf ve tabakaların,dernek kurma, toplantı, gösteri, yürüyüş haklarıyla seslerini duyurma şanslarını yitirmiş olmalarına karşı, muhalefeti yükseliyordu. Zulüm gören yüzbinlerce kişinin faşist cuntaya karşı aktif bir muhalefeti söz konusu idi. Egemen sınıflar arasındaki çatışma büyüyordu. Bu durumda diğer kanadı temsil eden CHP, yönetim ve taktik değiştirerek tekrar orta ve küçük burjuva ile ittifaka yönelmişti.CHP partide ortanın solu politikasını hakim kıldığı için bu ittifakı gerçekleştirme şansında sahipti. Bu ittifak 1961 anayasasınada damgasını vurmuştu. Bu nedenle CHP 1961 anayasasının değiştirilmesine karşı durmuştur. Bu tavrı ile CHP solcu kesilmiş, demokratik hak ve özgürlüklerin cuntaya karşı savunucusu pozuna girmiştir. Ayrıca Türk egemen sınıfların bu solcu(!) taktikleri onlarında çıkarlarına uygundu.Çünkü gelişen halk muhalefetini önleyebilmenin başka bir yolu yoktu.Sahte

umutlar yaratmak zorunda idi.Fakat bu sahte umutlar yaratılırkende bazı tavizleri göze almak zorunda idi. Türk egemen sınıfları arasındaki çatışmanın büyümesine paralel olarak cunta içindede çatlaklar baş gösterdi. Daha sonraki gelişmelerinde açıkça gösterdiği gibi cuntacı generallerin bir kısmı CHP'den diğer bir kısmı AP'den yana tavır almış ve 1974'ten sonra "sivil hayatta" bu partilerin onurlu üyeleri olmuşlardır.

Bu arada o dönemin tantanalı toprak reformunada değinmekte yarar vardır.Çünkü toprak reformu salt bir toprak dağıtım sorunu veya ekonomik bir sorun değil, fakat esas olarak sömürgeci yönetim sorunu ve Türk egemen sınıflarının Kürdistan politikasının ilkeleri sorunudur.

Yönetime el koyan genaraller, 12 Mart'ın hemen ertesinde halk muhalefetini askeri zor ve baskı ile sindirmenin yanında oyalama yalan ve demogoji yöntemlerinede başvurmaya ihmal etmediler.Bu anlamda bir çok vaatlerde bulundular. Hatta Erim kabinesini'reformcu ve solcu' şeklinde lanse ettiler. Genarallerin ve onların başbakanı Erim'in vaatlerinden en önemlisi toprak reformu vaadi idi.Genaraller bu vaatte iki amaç güdüyorlardı.Birincisi, köylünün toprak talebini istismar ederek kitle desteğini sağlamak, bu talebe canlılık kazandıran aktuelleştiren devrimcilerin kitle desteğini zayıflatmak, ikincisi ve esas olanı, sömürgecilerin Kürdistan'da yerel otoriteleri aradan çıkararak doğrudan denetim ve otorite oluşturmak hedefiydi. Daha önce Türk egemen sınıfların kamplaşmasından, iki eğiliminden ve bu iki eğilimin Kürdistan politikasından bahsetmiştik.Hatta 1960'ların sonunda, ortanın solu politikasını benimseyen ikinci eğilim, Ecevit'in ağızında"toprak işleyenin su kullananın" sloganını söyleyecek kadar toprak reformunun(!) hararetili savunucusu ve müthiş ilerici kesilmişlerdi. Cuntanın borazanlığını üstlenen özellikle "solcu" (!) gazeteler "doğuda ağa zulmü"nü çarşaf çarşaf yayınlıyorlardı. Genarallerin işçi ve köylü düşmanı hükümeti toprak reformu(!)için hemen harekete geçti ve kanunu meclisten çıkardı. Daha sonra MHP'nın önderliğinde, çıkarılmış olan kanun yürürlüğe girdi. Devrimcilere işçi ve köylülere karşı oluşturulan ve bir cinayet örgütü olan faşist MHP bir taraftan terör estirirken diğer taraftan reformcu (!) olarak Kürdistan'da devlet adına siyasi faaliyet göstermesi ilginç ve güldürücüdür. Fanatik faşist Türk ırkçıları Kürt'lere toprak dağıtıyor(!) CHP, CGP,BP, TIKP, TKP, TİP vs. destekliyordu.Çünkü onlara göre hem

ağa zulmü son buluyor, hem köylülere toprak dağıtılıyor, hem sosyal adalet sağlanıyor(!).Biz söz konusu edilen reformun nasıl uygulandığına, nasıl verilen toprakların geri alındığına, ne gibi zulümler ve baskılar getirdiğine değinmeyeceğiz. Belirtmek istediğimiz toprak reformunun bir aldatmaca ve aynı zamanda sömürgecilerin Kürdistan politikasının bir parçası olduğudur. Sömürgeci Türk burjuvazisi, bir taraftan yeni alanları kapitalizmin girdabına daha çok çekerken, diğer yandan Kürt feodallerini aradan çıkararak doğrudan sömürü olanaklarını yaratmak ve Kürdistan'da yerel otoriteler olan Kürt toprak ağalarının sömürgecilikle ekonomik ve siyasi olarak bütüleşemeyen kesimini tasfiye etmek amacına yöneliktir. Toprak dağıtımının özellikle Urfa'da yapılmasında bundandır. Çünkü Urfa'da toprağı elinde bulunduran ağalar kendi başına otorite ve kendi kendilerine yeterli ve feodal ilişkileri sürdürenlerdi. Bu ağaların ellerinden toprağı alınarak otoriteleri yıkılırken diğer taraftan bunların ellerine köylülerden topladığı paraları vererek kapitalist temelde işbirliğine zorlama, ticaret yoluyla yeni alanları kapitalizmin hizmetine sunma amacı güdülüyordu. Politik olarakta asimilasyona karşı dirençli eski yapı yıkılarak Türkleştirmenin imkanları yaratılıyordu. Bu amaçla MHP'li kadrolar özellikle görevlendirilmişti. Ağaların otoriteleri devlet, polis ve jandarmaya, ayrıca MHP'ye devredilecek ve devletin denetim ve hakimiyeti doğrudan sağlanacaktı.

Amacına ulaşamayan sömürgeciler uygulamayı yaygınlaştıramadan durdurdular.Fakat,MHP,CHP, ve her renkten Kemalistler toprak reformunu savunmaya devam ettiler.



1975 VE SONRASI

1975-1980 yılları arasında Türkiye'de sınıf mücadelesinin gelişip değişik boyutlar kazandığı, işçi sınıfı adına çıkan siyasi yoğunlukların yoğun bir faaliyet içinde oldukları, önemli mevzi ve tecrübeler kazandığı bir dönemdir. Sınıf mücadelesinin yönünü doğru tayin etmek ve doğru görevler ve perspektifler geliştirmek için bu dönemi bütün yönleriyle, olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirmek zorunlu bir görevdir. Ancak bu görev henüz layığıyla yerine getirilmiş değildir. Bizde bu görevi bu yazı ile bütünüyle yerine getirebildiğimiz inancında değiliz. Burada ancak bazı yönlerini, o da kaba hatlarıyla değinebiliriz.

Geçmişin hatalarını koyarken, sebeplerini ve yine o dönemin



şartları ve olanakları ölçüsünde olması gereken doğruları yani alternatifinide koymak gerekir. Aksi taktirde subjektivizme ve inkarcılığa düşeriz. Ve olayların dışında gazel okumuş oluruz. Diğer taraftan geçmişin hatalarını savunma bağınazlığı ve basiretsizliğine de düşmemek gerekir. Geçmiş, bilimin keskin yargısına vurmak gerekir, kendi niyet ve iradi ölçülerimize değil. Çünkü çoğu hatalar niyet ve irademize rağmen işlenmiştir.

1974-1975 yıllarında Türkiye ve Kürdistan'da kitle hareketlerinin geliştiği, devrimci hareketlerin yeniden ayrışarak, birleşerek oluştuğu, M-L daha derinliğine kavrandığı ve yaygınlaştığı faşist sömürgeci yönetimin ekonomik ve siyasi krizi bir türlü atlatabadığı yıllar oldu.

Yıllardır, reformizme ve ortanın solu politikasına soyunan Türk egemen sınıfları 1971 askeri darbesinden sonra dağıtılan devrimci örgütlenmelerin yok edilmesi, gelişen anti-faşist, anti-sömürgeci muhalefeti örgütleyebilecek, reformizme karşı devrimci alternatifi sunabilecek güçlerin olmayışı, sahte umutların doğmasına yol açtı. Bir taraftan cuntaya karşı kitlelerin duyduğu nefreti değerlendirmek diğer taraftan anti-faşist, anti-sömürgeci muhalefete kendisini kabul ettirmek için, CHP; cuntanın kendilerine karşı yapıldığını açıkca ilan ederken aynı şekilde AP'de kendilerine karşı yapıldığını iddia ediyordu. Türkiye ve Kürdistan halkının önünde generalleri açıkca savunamıyorlardı. Hatta karşılarına almakta yarar görüyorlardı. Çünkü generallerin yanında görülerek kitlelere hoş görünmenin olanakları yoktu. Generaller o derece tecrit ve teşhir olmuşlardı ki, burjuva partiler ve parlamentosu, T.C'nin kuruluşundan beri gelenekselleştirilen genel kurmay başkanının cumhur başkanı olmasına bile cesaret edemediler. Generallerin meclisi bombalama tehditlerine inandırıcılık kazandırtmak için savaş havası görünümünde gürültülü uçuşlar yaptırmaları bile, partilerin gelişen halk muhalefeti karşısında duyduğu korkuyu gideremedi. İlk olarak cumhurbaşkanlığı konusunda generallere karşı direndiler. Elbette bu geleneği bozan AP'nin ve CHP'nin anti-faşist ve anti-sömürgeci potansiyelden duyduğu korku idi. Generallere sahip çıkanlar tabela partileri haline dönüştüler. CGP bunun örneğidir.

Bu nedenlerle Türk egemen sınıfları anti-faşist ve anti-sömürgeci potansiyeli, deforme edecek, devrimci çizgiye kanalizasyon olmasını engelleyecek barajlar oluşturdular. CHP'nin reformizminden, TKP ve TİKP revizyonizmine kadar değişik barajlar boy vermeye başladı. Kitlelerin kapitalist düzene duyduğu tepkiyi "bu düzen

değişmelidir " "halkçı düzen" vs.sloganlarla düzenin sınırları içine hapseden CHP,devrimci örgütlenmelerin dağıtıldığı bir ortamda sahte umut oluverdi.Hatta öyleki 1974 seçimlerinde bir çok devrimci çevreler gelişen güçlü reformist akıma karşı duramadılar.Hatta kuyruğuna takılarak reformizme hizmet ettiler.Ecevit reformizmini teşhir edip devrimci alternatifi sunma yerine,kendilerinin alternatif olamayışını reformizme hizmet etmenin gerekcesi yaptılar.1974 seçimlerinde bütün devrimci çevreler,şu veya bu şekilde reformizme hizmet ettiler.CHP,devrimci güçlerin dağınıklığından,şaşkınlığından bilinçli bir şekilde yararlandı.Bunun için CHP'nin sadece bir af kanunu çıkarma vaadi bütün devrimcilerin gözünü boyamaya yetti.Af kanunun devrimci mücadeleye önemli bir hız kazandırdığı bir gerçektir.Ancak devrimci güçler, CHP'nin bu tavizi karşısında ilkelerinden taviz vererek,tutarsızlığa, ilkesizliğe ve sonuçta reformizmin yedeğine düşmememeliydiler.Doğru tavır,CHP'ye karşı ideolojik mücadele yükseltilmeliydi.CHP'nin sahte umutlar yaydığı,her şart altında vurgulanmalıydı.Reformizmin devrimci güçlere vermek zorunda kaldığı taviz,devrimci mücadelenin ne kadar yararına olmuşsa,devrimcilerin Ecevit reformizmine karşı takındığı ilkesiz tavır da o kadar zarar vermiş ve yıllarca sahte umudu yıkma mücadelesinde başarısız kalınmasına sebep olmuştur.

1974 seçimlerinde,devrimci güçlerin reformizme karşı takındığı hatalı tavır,CHP'nin iktidar olmasından sonrada devam etti.12 Mart kanlı cuntacı generalleri bizzat CHP saflarında yer almasına rağmen,devrimciler CHP'nin demokrasi havarisi kesilmesini kabullenmiş hatta CHP'nin demokrasi sözcülüğünü sadece Türk generallerine karşı (!) değil,aynı zamanda Yunan albaylar cuntasına karşıda üstlenmesi yaygarasını kopardılar.Türk halkını generallerin "çizmesi altından kurtaran özgürlük aşiğı" şair Ecevit seçimlerden hemen sonra,Yunan ve Kıbrıs halklarını da faşist albayların kanlı çizimleri altından "kurtaracak kahraman"olarak ilan edildi.Özellikle TKP ve yandaşları bu suçu yüz kızartıcı bir şekilde işlediler.T.C'nin Kıbrıs işgalini "barış hareketi" "faşizme karşı demokrasi güçlerinin savaşı"şeklinde lanse edilmesinde baş rolü oynadılar.Kıbrıs'ın işgalini fiilen desteklediler.Kan bağışında bulundular,bulundukları çevrede Türk ordusunu güçlendirme kampanyalarına katıldılar,para topladılar,askerlik şubelerine baş vurdular.Demirel bile bu derece hararetli bir şekilde davranmayı uygun görmedi.Kıbrıs'ın işgali

karşısında Türk egemen sınıflarının estirdiği şövenizm havası içinde faşistinden,"solcusuna" kadar aynı tavrı takınması,"milli birlik ve beraberlik"(!) içinde işgali desteklemesi ilginç ve öğretici dir.Kıbrıs'ın işgali karşısındaki tavrı göstermiştir ki,Türk solu henüz egemen sınıfların körüklediği şövenizm rüzgarının etkisinden kurtulamamış,kendi bağımsız çizgisini yaratamamış,kendi bilimini üretir düzeye gelememiş,gerçekleri farklı da olsa Türk egemen sınıflarının "milli birlik ve beraberlik" sloganı etrafında toplanabilmiştir.Önemli anlarda ve sorunlarda yanlış tavrı insanı karşı-devrimci saflara itmeye yeter de artar bile."Kıbrıs'ın işgaline hayır"doğru tavrı yerine Türk ordusu ile birlikte albaylar ve Samson cuntasına karşı,faşizme karşı savaş gerekçesiyle,savaşı desteklediler.Oysa savaşın esas amacı,Türk ve Yunan sermayesinin rekabet savaşıydı.Dün Kıbrıs bu gün Ege ve 12 adalar farklı gerekçelerle sorun olacaktır.Türkiye solu Kıbrıs konusunda hatalı tavrını uzun süre sürdürmedi,ortalık dinince oturup düşünmeye çalıştılar ve doğru tavrı takınmaya yöneldiler.Türkiye solu Kıbrıs konusundaki tavrını düzeltmesine rağmen,Kıbrıs gibi aslında daha önemli bir ulusal sorun olan Kürdistan konusundaki hatalı tavrını devam ettirdiler.

1971-75 yılları arasında faşist cuntanın saldırısı karşısında devrimci faaliyetler durmuş fakat sınıf mücadelesi farklı biçimler altında farklı alanlara kaymıştı.Bu yıllar arasında hem bilgi hemde potansiyel olarak bir birikim oldu.Bu birikimden dolayıdır ki 1975'te devrimci güçler hızlı bir çıkış yapmış ve sömürgeci faşist güçler af kanunu ile bırakmak zorunda kaldığı devrimci unsurları çeşitli bahanelerle tekrar yakalamaya çalıştı.1975 yılına gelindiğinde Kürdistan ve Türkiye'de devrimci gelişimi etkileyen iki ana olguyu birlikte göz önünde tutmak gerekir.Birincisi cezaevlerindeki,ikincisi dışarıda kendiliğinden gelişen kitle eylemleri ve objektif şartlar.

Kürdistan ve Türkiye'deki hareketlerin oluşumunu incelerken bu iki alandaki gelişmeleri birlikte göz önünde tutmak gerekir.Çünkü cezaevlerindeki gelişmeler,ayrışmalar,birleşmeler,dışarıdaki örgütlenme çabalarını doğrudan etkilemiştir.1975'teki örgütlenmeler cezaevlerindeki gruplaşmalar temelinde gerçekleşmiştir.

12 Mart öncesi gerçekleştirilen küçük burjuva örgütlenmeler,düşmanı küçümseyen maceracı çizgileri,düşmanın topyekün saldırısı karşısında iflas edince,bu sefer sağ idealizmin batağına battılar.Küçük burjuva devrimcilerinin bir kısmı geçmiş

toptan inkar ederken,kaderciliği ve mevlanayı savunup tanrı aramaya çıkarken,diğer bir kısımda sağ idealizme karşı,geçmiş i olumlu yanlarıyla birlikte,olumsuz yanlarının da bağnaz ve doğmatik bir şekilde savundular.Uğruna bunca kan döktüğü,işkence ve baskı gördüğü bir çizginin yanlışlığını kabullenmek istemiyor,ve bu inançla direniyordu.Savunduğu,uğruna baskıları göğüslediği çizginin yanlışlığını gördüğü an direncinin kırılması da söz konusudur. Bu nedenle cezaevlerinde sağlıklı bir şekilde geçmiş in hatalarını eleştirmeye kalkanlar,baskılar karşısında yıkılan ve giderek teslim olan döneklerin saflarına geçen biri olarak değerlendiriliyordu.Bu damgayı yemeyip,zaten tecrit edilmiş tutuklular içinde de kimse tecrit edilmeyi göze alamıyordu.Diğer taraftan,dışarıda da geçmiş i sağlıklı bir şekilde değerlendirebilecek kadrolar kalmamıştı.Var olan devrimci unsurlar veya cezaevlerinden çıkanlar ise kendilerini hemen sınıf mücadelesinin içinde buldular.Geliş en kitle hareketi bazı görevleri acilen dayatığından geçmiş unutuldu ve kendiliğinden bir örgütlenme doğup geliş ti.Geçmiş in bazı hatalarını gören bazı kadrolar da kendiliğinden geliş en,geçmiş in bir tekrarı olan durum karşısında,ya yetersiz kaldılar yada yeterince sorunun üzerine gitmediler.Kimi hareketler ise 1977-78'de kendi durumlarını,kendi yapılarını mihenk taşı yaparak kendi küçük burjuva dar görüşlülüğü ile geçmiş i bölük-pörçük ele aldılar.

1975 Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi tarihinde önemli bir aşamanın,dönemin, başlangıcıdır.Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi 20.yy. son çeyreğine girerken yeni yeni özellikler kazanmaya yeni yeni güçleri sınıf mücadelesi alanına çekmeye başladı.Yeni yeni örgütlenmeler ve siyasi çizgiler ortaya çıktı.Kürdistan ulusal devrimci güçleri uluslararası planda verilen sınıf mücadelesinde ,bağlaşıklarını görmeye çalışarak yerini almaya başladı.

1975'e girerken,kapitalizm Kürdistan toplumunda önemli sonuçlara,tahribatlara yol açmıştı.Ticari kapitalizm sürü çobanlarını,marabaları,zanaatkarları toplumun her bireyini derinden etkilemiş ti.Kürdistan'da geliş en kapitalizm tahripkar bir niteliğe sahipti.Çünkü üretici güçlerin geliş imini beraberinde getirmiyor,aksine var olanı tahrip ediyordu.Sermaye,üretici değildi.Yani sermaye,makina,fabrika,teknoloji olarak Kürdistan'a girmiyor,Kürdistan'da yatırım alanları açmıyor aksine meta olarak giriyordu.Böylelikle küçük meta üreticilerini devre dışı bırakıyor

ve var olan küçük iş yerlerini tahrip ediyordu.Yerine de yeni bir işyeri açmıyordu.Terziler,ayakabıçılar,zanaatkarlar,büyük ölçekli sanayi malları karşısında hızla iflas ettiler ve işsizler ordusuna katıldılar.Tarımda uzmanlaşma,makinalaşma başladı.Kürdistan kırları Türk sanayisinin ham maddesini karşılayan alanlar oldu.Şeker fabrikalarının ihtiyaç duyduğu şeker pancarını,pamuğu,tütünü, vs.ürünler Kürdistan'da daha fazla bir şekilde yetiştirilmeye başlandı.Artık toprağın kendisi olduğu gibi,topraktan elde edilen ürünler,değerli bir meta oldu.Metalarin alım-satımı ya devlet eliyle yada devletin desteğiyle tekelleşti.Kırdan şehire,Kürdistan'dan Türkiye'ye ham made akını,Türkiye'den Kürdistan'a,şehirden kıra mamül made akını iyicene yaygınlaştı.Tarımda traktör,pulluk,biçer-döver gibi makinaların girmesi artık insan gücüne olan ihtiyacı asgariye indirdi.Bu nedenle binlerce köylü işsizler ordusuna katıldı.Toprakta ücretli emek kullanılmaya başlandı.Topraksız,az topraklı köylüler işgüçlerini satmak için Kürdistan ve Türkiye'nin şehirlerine ve hatta Ortadoğu ve Avrupa ülkelerine kafileler halinde akın ediyorlardı.Kır şehir ilişkileri sadece ekonomik alanda gelişmeyle kalmadı,sosyal ilişkiler de gelişmeye başladı.En ücra köylere yolun yapılması ulaşım vasıtalarının her tarafla bağlantı kurması,gazete,radyo,tv.gibi iletişim araçlarının köylere kadar girmesi köylünün yaşantısında ve bilincinde büyük değişikliklere yol açmış ve dünyayı artık gözünün görebildiği alana sığıdırmayarak,Ankara'da,Moskova'da,Vaşington'da olup bitenleri ve Avrupa'dan gelenlerden duyduklarını değerlendirme ufkuna kavuşmuştu.Artık asker mektubunu bir günlük yol giderek okutmuyor,köyün yarısı okuma-yazma biliyor,Vietnam direniş romanları,Filistin savaşlarını,CİA'nın çirkin oyunlarını sergileyen yazılar artık köylerde elden ele dolaşıyordu.Kapitalizm,kırın şehrin tamamlayıcı bir parçası haline getirmişti.Kürdistan'ın şehirleri ise birer üretim merkezleri,kırdan kopup gelen işsizleri emebilen merkezler değillerdir.Şehirler birer tüketim merkezleri, özellikle ticari merkezlerdir.Eski özellikleri olan idari,askeri ve öğretim yani asimilasyon merkezleri olmanın yanında,önemli ticaret merkezleri ve kısmende yatırım merkezleri oldular.Sömürgecilerin şehirlerde kurulu mekanizması kırdan şehire olan akınlarla yetersiz kaldı.Sömürgeci mekanizma,1960 öncesi Kürdistan köylelerini pek etkilememişti.Köylülük şehire oranla daha az asimile olmuş,ulusal

özelliklerini yaşantısını,dili ve kültürünü koruyordu.Yüzbinlerce işsiz şehirlere göç edince şehrin eski aristokrat yapısı değişti.Çünkü köylü ulusal özelliklerini, yargılarını alışkanlıklarını terkedebilecek,entegre olabilecek eski şehrin aristokrat burjuva yaşantısına ayak uydurabilecek bir düzeyde değildi.Kürdistan'ın şehirleri Kürtçe konuşulan,ulusal kültürün boy verdiği merkezler haline gelmeye başlamıştı.Eskiden Kürtçe konuşanı küçümseyen şehirliler,artık Kürtçe öğrenmeye ve konuşmaya başladılar.Şehirlerin sosyal ve siyasi yapısı göçlerle değişmişti.Sömürgecilerin yönetim merkezleri olan şehirler artık devrimci mücadeleninde boy vereceği alanlardı.Binlerce işsizi,işçisi,küçük memur,öğrencisi ile şehirler Kürdistan'da sosyal ve siyasi odaklar haline gelmişti.Köyün dar dünyası ve olanaklarından feodal esaretten kurtulan binlerce kişi,şehirden ulusal ve sınıfsal baskının binlerce örneğini görüp duymanın,öğrenmenin olanaklarına kavuştu.İşçi veya işsiz olmanın getirdiği bunaltıcı baskı,yoksulluk diğer taraftan ulusal baskıyı açık-seçik görmenin ve buna karşı gelişen sınıf mücadelesi içinde kendi yerini seçmenin olanaklarına kavuştu.Sömürüyü ve baskıyı çıplak bir gerçek olarak gördü.

Diğer taraftan köylünün özgürleşmesi süreci feodal bağımlılığın çözülmesi 1975'lere gelindiğinde önemli bir mesafe almıştı.Kapitalizmin gelişmesinin bir sonucu olan köylünün özgürleşmesinin etkisi siyasi alanda da etkisini gösteriyordu.Toprak ağasına bağımlılığın ortadan kalkması ve aşiret bağlarının zayıflaması kişinin kendi başına düşünüp karar vermesi sonucunu birlikte getirir.Emeğini özgürce pazarlayan kişi özgürce düşünme imkanına da kavuşur.Artık "aşam bilir" deme zorunluluğu ortadan kalkmış,ağa hangi partiyi desteklerse ona oy verme mecburiyeti ortadan kalkmış bu konuda kendi başına düşünme ve karar verme imkanına kavuşmuştur.Köylünün özgürleşmesi,kitlelerin feodal ağa ve beylerin çıkarları doğrultusunda ya sömürgecilerin peşinde ya da Kürt feodal burjuva önderliğin peşinde gitmesinin objektif şartlarını zayıflatmış,işçinin,köylünün kendi çıkarlarını kavramanın,savunmanın,kendisi için mücadele etmenin,şartlarını yaratmıştır.İşte mücadele bu nedenedir ki,yıllardır Kürt feodal burjuva sınıfının peşinde giden işçilerin köylülerin,kapitalizmin gelişmesinin sonucu olan,köylünün özgürleşmesi,emek sermaye

çelişkinin yoğunlaşması, keskinleşmesi, göç ve şehirleşme olgusu, burjuvalaşma, proleterleşme süreci vs. etkenler devrimci alternatifi, kendi çıkarlarını savunma, çözümü benimseme ve bu doğrultuda mücadele etme şartlarını yaratmıştır. İşte, 1975'ten itibaren Kürdistan'lı devrimci aydınların önerdiği çözümlerin Kürdistan'da büyük yankılar bulması, Kürdistan işçisinin-köylüsünün, küçük-burjuvazisinin kısa zamanda bizzat siyasi çözümü öneren küçük-burjuva devrimci aydınlarını da geride bırakacak şekilde mücadeleye atılması, devrimci düşüncelerin hızla benimsenmesi ve örgütlenmesi işte bu objektif şartların sonucudur. Ne varki, Kürdistan işçi sınıfının ve küçük burjuvazinin ulusal mücadeleye onyıllardır önderlik yapan feodal burjuva sınıfa karşı, devrimci alternatifi sunabilecek objektif şartlara sahip olmasına rağmen, subjektif şartlara sahip değildi.

Her şeyden önce 1975'e kadar Kürdistan işçi sınıfı kendi devrimci sınıf mirasına sahip değildi. Feodal burjuva sınıfın bıraktığı mirasın işçi sınıfı adına ele tutulur yanı yoktu. İşçi sınıfı kendi partisini yaratamamış, bu doğrultuda mücadele eden bir örgütlenmeye sahip değildi. DDKO adından başka bir şey bırakmamıştı. DDKO önemli bir deneyim de sayılmazdı. Kürdistan'da devrimci mücadeleyi örgütleyebilecek deneyimli kadrolar yoktu. Bilgi ve tecrübe eksikliği M-L'i kavramada sıklık, dünya devrim pratiğinden yeterince haberdar olmama, ülkemizin özgül durumunu kavramada yetersizlik, devrimci örgütlenme için gerekli kadro, bilgi, kararlılık, fedakarlık ve siyasi cesaret eksikliği daha başında bir sürü hataların işlenmesine neden oldu.

1975 yılından itibaren Kürdistan devrimci örgütlenmesinin ortaya çıkmasının şartlarını yaratan olaylardan biri de feodal burjuva önderliğin büyük bir darbe yemesidir. Sosyal, siyasi ve tarihi ömrünü çoktan doldurmuş olması gereken feodal burjuva önderlik

ulusal mücadeleyi kendi tekelinde görmekte, devrimci muhalefete tahammül etmemekte, devrimci unsurlara, örgütlere karşı savaşmakta, onyıllarca işçi ve köylüyü kendi sınıf çıkarları doğrultusunda seferber etmekte idi. Kendi çıkarlarına denk düşen otonomi talebi etrafında işçilerin, köylülerin kendi taleplerini öne çıkarmasını engelleyerek seferber etmiştir. Bölgesel aşiret düzeyinde örgütlenmelerle işgale karşı savaşmış, uluslararası düzeyde, Kürdistan halkıyla dayanışma içinde olacak güçlere rağmen, düşman güçlerle, emperyalistler ve işbirlikçi güçlerle ilişkileri geliştirerek sınıf çıkarlarını işçiye, köylüye karşı korumayı

düşünmüştür. Köylünün toprak talebini,kitlelerin demokrasi talebini göz ardı etmiş,sadece ulusal özlemlere otonomi talebi etrafında aldatici çözümler savunmuştur.Kitlelerin emperyalizme karşı tutarlı mücadele talebi yerine,emperyalistler le uzlaşma yolları aranmıştır.Bu nitelikte bir önderliğin iflası tarihi olarak çoktan dolmuştu,ancak,Kürdistan gibi özgöl durumlarda ender olarak bu tür önderlikler yaşıyabilmiştir.

1974 Cezayir antlaşması ile sömürgeci Şah ve Irak Baas yönetimi uzlaşınca,feodal burjuva önderliğin de sonu oldu.Irak'taki Kürt ulusal hareketi kanlı bir şekilde bastırıldı.Bu yenilgi sadece askeri bir yenilgi olarak kalmadı.Aynı zamanda feodal burjuva önderliğin siyasi olarakta yenilgisini beraberinde getirdi.Barzani önderliğinin 1974 yenilgisiyle Kürdistan'da çeşitli sınıf ve tabakalar kendi çıkarları ve talepleri doğrultusunda örgütlenmeye başladılar.Özellikle köylülük içinde Barzani'ye bağlanan umutların yıkılması devrimci hareketlerin taban bulmasını kolaylaştırdı.

Diğer taraftan kuzey-batı Kürdistan'daki "Şıvan-T.KDP" hareketinin olumlu etkisini belirtmeden geçemeyeceğiz.

Aynı dönemlerde Türkiye'deki kitle eylemlerinin devrimci çalışmanın ve anti-faşist mücadelenin yükselmekte olması kaçınılmaz olarak Kürdistan'lı devrimci aydınları etkiledi ve Türkiye'deki sınıf mücadelesi Kürdistan özgölündeki etkisiyle,Kürdistan milli devrimci örgütlerin oluşmasını kolaylaştırdı.

(Devam edecek)



Yoldaşlar,

Bir bütün olarak dünya düzeyinde devrim ile karşı-devrim arasında ki savaş,günümüz dünyasının ekonomik,politik,askeri çehresine bağlı olarak devam etmektedir.Kapitalizmin gününü doldurmuş güçleri ile geleceğin temsilcisi sosyalizmin güçleri arasındaki bu amansız savaş;dünyanın içinde bulunduğu ekonomik,politik toplumsal vs.gibi bir dizi ilişkilere bağlı olarak değişik tarihi dönemlerde değişik biçimler almasına;güçler oranında kısmi değişmelerin ortaya çıkmasına rağmen tarihin ileriye dönüşüne damgasını vuran esas özelliğini koruyarak ilerlemektedir.Bu savaş yeryüzünün tümünde hala halkları ilgilendiren esas sorun durumunda iken,ülkeden ülkeye farklılıklar göstermektedir.Devrim ve sosyalizmin ugruna olan bu savaş,ülkenin içinde bulunduğu tarihi toplumsal aşama;güçlerin durumu,mevzilenişi,savaşın içinde olduğu aşama ve biçimi yönünden farklılıklar gösterdiği gibi,günümüz uluslararası ilişkilerin kazandığı özgün yapıdan ileri gelen farklılıklarda göstermektedir.

Bu esas mücadelenin yanında değişik güçler arasında cerayan eden mücadeleler,bunların ürünü olaylarda dünyamızın çehresine renk katmakta,kendi ölçüleri içerisinde onu etkilemektedirler.Dolayısıyla dünyayı;bir taraftasosyalizmi diğer tarafta kapitalizmi isteyen güçlerin mevzilenerek cephe savaşı verdikleri basit bir savaş alanı olarak düşünmek ve böylesi bir mantık yada türevleri ile yorumlamak olası değildir.O,değişik güçlerin,bu temel savaşımın yanında değişik amaçlar için çatıştığı karmaşık bir bütünseldir.Bu karmaşık bütünsel içinde değişik güçlerin farklı rolleri vardır.Hatta,dönem dönem dünyamıza büyük yıkım ve felaketlere mal olan emperyalist dünya savaşları,dünyanın çehresini belirler duruma gelmektedirler.1980'ler dünyasında durum kendisine özgün karakterler taşımaktadır: Kapitalist-revizyonist sistemin içinden çıkamadığı yapısal kriz;ABD ve Sovyetlerin başını çektiği blokların kendi içindeki rekabet ve çatışmaların yanında silahlanmayı giderek inanılmayacak düzeyde tırmandırmaları,atom başlıklı füzelerin Avrupa'ya yerleştirilmesi;gerek revizyonist doğu ülkelerinde gerekse batılı emperyalist ülkelerde açlığa,işsizliğe,demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına,savaş sanayi ve savaş hazırlıklarının dehşet verici şekilde gelişmesine

karşın kitlelerin hoşnutsuzluğunun eyleme dönüşmesi,yer yüzünün değişik bölgelerinde halkların kanı üzerinde devam ettirilen gerici bölgesel savaşlar ve süper devletler başta olmak üzere emperyalist büyük devletlerin hegemonya,pazar paylaşım savaşına bağlı olarak faşist darbe,komplo,kışkırtma ve halkları birbirine kırdırma planları...kapitalist-revizyonist sistemin saldırılarına karşı tüm dünyada kitlelerin devrimci muhalefeti ve savaşı...

Bu ilk bakışta göze çarpan gelişmelerin niteliğinde de açıkca görüldüğü üzere,kapitalist-revizyonist dünyanın gelişimi ve tabiatı,çıkamaz ve çürümüşlüğüünün yanında,son bunalımıyla kapitalsitlerin ve hizmetindeki bilim adamlarının binbir uğraşısına rağmen kitlelere bir gelecek sunamamakta,yıkıma gitmekte dolayısıyla kitlelere tehlike,karanlık dolu bir gelecek sunmaktadır.Silahlanma,savaş hazırlıkları,bölgesel savaşlar da buna eklenirse; kitlelerin ne ölçüde tedirgin bir yaşamı sürdürdükleri ve bu nedenle düzene hoşnutsuzluklarının ne derece yüksek olduğu rahatlıkla anlaşılır.Bütün bu durumlar karşısında devrim güçlerinin,doğru ve güçlü önderliklerden yoksun oluşlarından,durumu kendi menfaatlerine dönüştürerek sonuçtan zaferle çıkamayışları da acı bir olgudur.Böyle bir sonuç,her şeyden önce gerçek Marksist parti ve örgütlerin yeni,genç,ve güçsüz olmaları ve dünya sosyalizm güçlerinin başta modern revizyonist güçler olmak üzere değişik revizyonist akımlarca dağınkılığa uğratılması;henüz önemli oranda emekçi kitleler nezninde teşhir olamamaları ve yine bir bütün bu durumun sonucu olarak önemli bir emekçi çoğunluğun kapitalist-burjuva,reformist ideolojik eğilimlerin etkisinde bulunmasından ileri gelmektedir.

Bugünkü bu karmaşık,diyalektik ilişkiler bütünselliğiyle griftleşmiş günümüz tablosundan,dünya komünistleri neleri kavramalıdır? Bu durumu dünya proletaryası ve emekçi halkları lehine nasıl dönüştürmelidirler? En genel hatlarıyla da olsa,dünya proletarya birleşik ordusunun bir bölümü olan biz Kürdistan'lı devrimciler de,bütün sınıf kardeşlerimiz gibi,günümüz uluslararası ilişkileri doğru kavramak,devrimci yorumunu yapmak ve bu yorumun ışığında onu devrimci bir temelde "yeniyeye" dönüştürmek için gerekli hazırlıkları yapmak,tamamlamak zorundayız.Diyalektik bir perspektif ve materyalist kavrayış ve yorumlama silahı tüm proletarya devrimlerine doğru devrimci çözümlemeyi verecek tek araçtır.

Bu silahın ışığında,Leninizmin emperyalizm öğretisi devrimciler için çıkış noktası olarak ikinci mevzi ve kılavuzdur.Leninist emperyalizm tahlili,proleter devrimler çağımızın değişen dünya koşullarını açıklamada doğru bilimsel değerini canlı bir şekilde korumaktadır.Hala o,bu alanda proletarya devrimcilerinin çıkış noktası ve temel alacakları tek devrimci materyalist analizdir.Tüm bilimlerin üzerinde yükselen proleterya ve dolayısıyla insanlığı kurtuluşu götürecektir işçi sınıfı bilimi Marksizm-Leninizmin,değişen dünya koşullarını eleştirici bir temelde yorumlayan canlı ve yaratıcı bir örneğidir.Bu bilimsel öğretinde ayrılmaz bir bileşenidir.Marksizmi,Leninist emperyalist öğretisi olmaksızın kavramak mümkün değildir.Bu temel üzerinden yola çıkarak günümüz durumunu açıklarken,yüz yılımızın başındaki durumu açıklamakla yetinmek yada emperyalizm ve proleter devrimleri çağımızın genel karakteristiklerini sıralamak Leninizmin özüne aykırı konuma düşmek demek olduğu gibi eksiktirde.Bu nedenle Leninizmin özüne sadık kalarak günümüz dünyasındaki değişiklikleri eleştirici diyalektik bir yaklaşım ve materyalist-devrimci yorumlamayla açıklamak bizlerin önünde duran bilimsel bir görevdir.

Emperyalist-kapitalist sistemin çelişkileri ve bu çelişkilerde çatışan güçleri oldukları gibi tarihi ve toplumsal bağlantılarıyla ortaya sermek sistemin genel gidişini verecektir.Bu çözümleme emperyalist sistemin başından bu yana geçirdiği tarihi evrimin üzerine temellenmeli ve onunla bütünleşerek anlam kazanmalıdır.

Emperyalist sistemi karakterize eden başlıca çelişmeler bu günde değişik konumlar almalarına rağmen varlıklarına devam etmektedirler.Kapitalizmin güçleri ile sosyalizmin güçleri arasındaki çelişkinin farklı koşul ve ülkelerdeki yansıması olan tüm kapitalist ülkelerdeki proleterya ile burjuvazi arasındaki çelişki;geri sosyo-ekonomik şekillenmeye sahip bağımlı,yarı-sömürge ve sömürge ülkelerdeki ezilen halklar ile emperyalizm arasındaki çelişki;uluslararası alanda sosyalist devlet ile emperyalist-kapitalist devlet arasındaki ve sosyalist ülkedeki sosyalizmin inşasından yana güçlerle, olmayan güçler arasındaki çelişmeler hala günümüz ilişkilerini karakterize etmektedirler.Aynı şekilde emperyalist güç ve devletler arasındaki çelişki de çağımızı karakterize eden başlıca çelişmeler içinde

ele alınmaktadır.Dünyamızın ekonomik ve toplumsal yapısının sosyalizmin arifesi emperyalizm döneminde ortaya çıkardığı çelişmeler bunlardır.Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında sınıf mücadelesinin değişik koşullardaki durumu bu çelişkilerin açıklanması sonucu ortaya çıkar.Günümüzde çelişkileri,tarihi ve toplumsal bağlantılarıyla değişiklikleri içinde ele alır irdelersek,dünya durumunun ve esas gelişmelerin genel hatlarını yakalamış olacağız.Kuşkusuz dünyadaki değişen koşulları,gelişmeleri ve son durumu,belirten çelişkilerin çerçevesiyle açıklamaya çalışmak ve sadece onunla yetinmek gerçekçi ve bilimsel bir tutum olmayacaktır.Bu nedenle ekonomik,toplumsal yapı dahil tüm alt ve üst yapı alanlarındaki önemli değişiklikleri;dünya durumunu belirlemedeki etkisi oranında açıklamak zorunlu olacaktır.Burada kavranması gereken nokta geçmişteki bilimsel sosyalist değerlendirme ile günümüzdeki yorumun birbirine nasıl,hangi ilişkiler içinde durduğudur.Genellikle işlenen hata,geçmişteki Leninist değerlendirmenin,aynen kopya edilmesidir.Böyle olunca,yapılan değerlendirme emperyalizm hakkında doğru ve genel belirlemeler içermesine rağmen günümüzdeki uluslararası durumu,güçler dengesini,günümüz emperyalist güçlerinin politika ve eğilimlerini;gelişmenin genel eğilimini;en genel deyiimiyle günümüzde sınıflar mücadelesinin vardığı boyutu açıklamakta yetersiz kalmaktadır.Yapılan diğer bir yanlışda;günümüzdeki,yada kısa geçmişimizdeki gelişmelerin önünde diz çökerek,onların rolünü abartmaktır.Böylesi bir yanlış eğilim devrimci bir politika üretmeyi de engeller,ve hareketi revizyonizme götürür.Öyleyse doğru Leninist tutum,günümüzdeki değişiklikleri Leninist emperyalizm tahlilinden yola çıkarak devrimci materyalist bir temelde yorumlamaktır.Bu değerlendirme ne geçmişin basit bir tekrarı olmalı,ne de yeni gelişmeleri sosyalizm dönəği Modern Revizyonist güruhun yaptığı gibi abartarak,onun önünde diz çökerek"yeni""Modern""atom" çağları icat etmelidir.O,Marksizm-Leninizmin evrensel ilkeleri ve çağ değerlendirmesiyle çelişmemeli,Marksizmin yaratıcı bir şekilde günümüz koşullarına uygulanması olmalıdır.

Bugünkü uluslararası durumun göze batıcı önemli özelliği değilse,önemli özelliklerinden biri kapitalist revizyonist sistemin derin ve içinden bir türlü çıkamadığı ekonomik,politik ve toplumsal krizdir.Bu kriz soğuk savaş dönemiyle birlikte

dönemin özgün özellikleriyle birlikte gelen,ve ekonomik politik bunalımlarına rağmen geçici bir rahatlama dönemi olarak bilinen 60'lı yıllardan sonra 70'li yıllarla birlikte başlar.Bunalım öylesine hızlı ve etkili gelişti ki,kısa dönemde kapitalist sistemin iliklerine işleyerek,onu yıkımın eşiğine getirdi.Daha önceki kapitalizmin devrevi bunalımlarından farklı olarak,tekelci kapitalizmin ve hizmetindeki bilim adamlarının,tüm çabalarına rağmen,bunalım hala devam ettiğinden uzun süreli bir özelliğe sahiptir.Tekelci kapitalizmin "ileri ve bilimsel"temsilcileri,bunalımın gelişim seyri içerisinde çok kısa dönemleri içeren oldukça cüzi rahatlama karşılarında umutlanmalarına karşın,krizin giderek derinleşmesi ve toplumun her tarafını sarması karşısında telaşa kapılmakta bunalımın yıkıcılığını,dehşetini açık açık teslim etmektedirler.Tüm elamenlerinin el ele vererek sistemi kurtarma mücadelesine atılmaları gerektiği yolunda, çağrı üzerine çağrı yayınlamaktadırlar.

Kapitalizmin son bunalımının eskilerinden diğer bir farklılığı,sömürge,yarı- sömürge ve bağımlı ülkelerin ekonomi ve toplumlarını sarmış olmasıdır.İkinci dünya savaşından sonra sömürgeciliğe karşı halkların geliştirdikleri anti emperyalist ulusal kurtuluş savaşları sonucu sömürgecilik sisteminin çözülüşünden sonra,emperyalizm pazarlarının elinden çıkması amacıyla yeni sömürgecilik siyasetini ve sistemini geliştirdi.Ulusal kurtuluş savaşları,sosyalist sistemin güçlenmesi,emperyalistler arası ilişki ve çatışma ve daha başka değişen dünya koşulları sonucu yarı sömürge,sömürge ve bağımlı ülkelerde kapitalizm emperyalizme bağlı şekilde eskisine oranla daha hızlı gelişti.Öyleki çoğu ülkelerde bağımlı kapitalizm,işbirlikçi-tekelci karakter kazandı.İşte bu gelişme ile başını ABD'nin çektiği emperyalist sistem bunalımların olmadığı uzun dönem sürecek refah dönemi hesaplanmaktaydı.Geçici de olsa sosyalizm karşısında çöküşe,yıkıma giden sistemlerini korumayı planlıyorlardı.Ancak ekonomik,politik ve toplumsal bunalım hayatın her alanında kapitalist toplumu çıkmaza götürdüğü gibi,tüm kapitalist-revizyonist sistemi kapladı.İşbirlikçi-tekelci kapitalizmin egemen olduğu ülkelere bunalım her yönüyle daha da çekilmez duruma dönüştü.

Ekonomik alanda metropollerde, üretimde sürekli gerileme, iflaslar, yıkımlar şeklinde gizlenemeyen kriz; gün geçtikçe yükselen işsizlik, enflasyon, anarşi, kapitalizme özgü diğer toplumsal çürümüşlük, yozluklarla kapitalist toplumu kemirmektedir. Daha öncekilerde olduğundan daha fazla olarak kapitalizmin çelişkilerini net ve açık biçimde ortaya çıkarmakta, onları daha da keskinleştirmektedir. Finans kapital başta olmak üzere kapitalistlerin kârları uğruna ne kadar aç gözlü olduklarını işçi sınıfını ve emekçi halkı ne kadar acımasız, katmerli bir şekilde sömürdüklerini; kârları uğruna insanlığı nasıl katliamlara götürdüklerini; nasıl milyonlarca insanın, emekçinin kanına mal olan vahşet dolu savaflara yolaçtıklarını ve yürütüklerini açıkça ortaya sermektedir. Tüm bunların yanında kapitalist topluma özgü hastalık ve yozluklar gelişirken; Kapitalist burjuvazi emekçilerin kendi sorunlarından uzaklaşmaları ereğiyle özellikle bu çürümüşlüğü, toplumsal-ahlaksal çöküntüyü geliştirmektedir. Bunalımdan kurtuluşun yolu olarak kitleler arasında değişik türden amaçsız, zararlı, yoz, bilim düşmanı sahte eğilim ve hareketler yaygınlaştırırken, bu toplumsal yozluğu geliştirmeyede umut bağlar. Geçmişteki gibi bunalımın yükünü, bağımlı ülkelere yıkma yoluyla da bu bunalımdan kurtulamayınca, dünyanın çeşitli ülkelerinde halkların birbirine kırdırılmasına yol açan gerici savafları körükleyerek bunalımın yükünü, savaş dolayısıyla aldığı milyarlarla hafifletmek istemektedir. Ançak emperyalizmin bu politikası geri kalmış bu bağımlı ülkelerde zaten çok zayıf olan ekonomiyi iyice çöküntüye götürmekte; politik bunalımları çekilmez duruma getirmekte; hükümet bunalımları, darbeler birbirini kovalamaktadır. Tüm bunlar zorunlu olarak yaşamını devam ettirmesi tamamiyle imkansız denecek kadar güç duruma gelen; tüm bunalımın yükünü omuzlarında taşıyan işçi sınıfı ve emekçi halkı ayaklanmaya, toplumsal muhalefeti yükseltmeye zorlar.

Politik alanda bunalımın sonuçlarını ve etkilerini görmek daha da kolaydır. Kapitalist emperyalist-tekelci sınıflar; 60'lı yıllarda kitlelerin mücadele sonucu kopardıkları demokratik hak ve özgürlüklerin bulunduğu, çoğu ülkelerde sosyal Demokrasinin iktidarda olduğu "demokratik" düzeniyle; bunalım koşullarını yaşayamazlardı. Demokratik hak ve özgürlüklerin, ekonomik, sendikal ve sosyal hakların yok edilmesi gerekirdi. Böylece bunalım işçi sınıfının omuzlarına yüklenecekti. İşte bu gelişme daha başka

iç ve dış koşullar gereğide tüm metropollerde, iktidarın giderek gericileşmesi,faşist unsurların iktidarı paylaşmasıyla birlikte bir bir gözlemlendi.Hükümet ve iç politika değişimi ile gerek içeride gerek dışarıda daha gerici,daha saldırgan, daha militarist,sağcı politikalarla emekçilere ve kazandıkları mevzilere saldırıya geçildi.Bu gelişmenin tipik örneklerinden ABD,Batı Almanya,Japonya ve sonra diğer metropoller oldu.Reagan'ın devlet başkanı olması ile dünya ölçüsünde olsun,ülke içerisinde olsun gözle görülür şekilde Amerikan finans- kapitali azami kâr hirsını bunalım koşullarında yerine getirmek için gerici,saldırgan,militarist politikasını hayata geçirdi.

Emperyalist- kapitalist ülkelerin dışındaki bağımlı ülkelerde özellikle ABD emperyalizminin denetimi ve desteği altında askeri ve sivil darbelerle faşist iktidarlara işbaşına getirildi.Faşist devlet terörü ve katliamı son haddine vardırıldı.

Tüm bunlara karşın gerek emperyalist-kapitalist ülkelerde gerekse geri ülkelerde yığınların düzene muhalefeti güçlendi.İki süper devlet ve diğer emperyalistler arasında sürdürülen silahlanma yarışı ve savaş hazırlıklarıyla dünyanın çeşitli bölgelerinde cereyan eden haksız gerici savaşların kitlelerde yarattığı muhalefet kini ile birleşince yığınların baş kaldırıları daha da gelişti.Kitlelerin devrimci mücadelesi farklı ülkelerde değişik biçimlerde ifadesini bulmaktadır.İleri kapitalist ülkelerde yürüyüş, gösteri,grevler şeklinde gelişirken;faşist rejimlerin hüküm sürdüğü bağımlı ülkelerde kitlelerin kendiliğinden ve örgütlü olarak anti-faşist,anti-emperyalist demokratik savaşları yükselmektedir.Kıta Avrupasında son yıllarda gelişen kitle gösterileri ve grevler ile İngiliz maden işçilerinin direnişi özellikle en belirginleri arasında saymak gerekir. Aynı şekilde Amerikan emperyalizminin arka bahçesi olarak bilinen Orta Amerika halklarının emperyalist saldırı ve faşist diktatörlüğe silahlı baş kaldırıları anti-emperyalist demokratik devrimler ile Filistin ve Kürdistan'ın içinde yer aldığı Orta Doğu halklarının mücadelesi en Çok dikkat çeken örneklerdir.

Batılı kapitalist ülkelerde devam eden ekonomik-politik,toplumsal kriz modern revizyonizmin iktidarda olduğu "Doğu"ülkelerinde toplumsal bunalım ve sarsıntılara yol açmaktadır.Lenin ve Stalin döneminde Sovyetler Birliğinde,Marksist-Leninist partilerin

iktidarda olduğu ülkelerde,bu gün Arnavutlukta,sosyalist ülkeler bunalım tanımazken;bu gün revizyonizmin iktidarda olduğu ülkeler bunalımın sancıları içerisinde kıvrınmaktadırlar.Gün geçtikçe kapitalist-emperyalist ülkelere olan borçlanmaları yükselmekte,kapitalist tekellere kapılarını giderek daha fazla açmakta,kapitalist ekonomi ilkelerine uygun olarak işleyen üretim alanları bunalımdan etkilenmekte ve ülke ekonomisi bir bütün olarak,sıradan kapitalist ülke ekonomileri gibi çöküşe gitmektedir.İşsizlik ve enflasyon,üretimde anarşi gibi kapitalist ekonomiye özgü olguları artık,adları tarihe devrim ve sosyalizm dönemleri olarak geçen modern revizyonizmin temsilcileri tarafından bile gizlenememektedir.İşçi sınıfının alın terini,üretimin sonuçlarını kendi burjuva çıkarları ve saldırgan emperyalist emelleri uğruna kullanan sosyal emperyalist ve modern revizyonist egemen klikler politik alanda da kriz içindedirler.Polanya'daki olaylar onların politik krizlerinin bir bölümünü sadece kısmi oranda ortaya koymaktadır.Oysa tüm revizyonist parti ve devlet bünyelerinde bunalım ve hizip çatışmaları içten içe onları kemirmektedir.Sovyetler Birliğinde Andrapov'un iktidara gelişi, sırasında ortaya çıkan gelişmeler,bu durumun açıkça izlerini vermektedir.Diğer taraftan Polanya,Çekoslovakya,Afganistan,Etopya ve Kamboçya bunalımları hem boyunlarına asılı zincir,hem onların emperyalist maskesini düşüren gerçekler olduğu gibi;ekonomik politik kriz ile birlikte kitlelerin geniş bir şekilde muhalefetine de nedenleridir.Sosyalizm tarihine,sosyalizm dönemleri ve yüz karaları olarak geçecek modern revizyonist dönemlerini hiç kimse proleteryanın acımasız intikamından kurtaramayacaktır.Düzenlerinin çürümüşlüğü,kitlelerin baş kaldırısı,olayların gelişimi onların sonlarının pekde uzak olmadığını göstermektedir; Elbette bu gelişme önemli oranda uluslararası alanda komünist hareketin de,onlara karşı başarılı savaşımına bağlıdır.

Kapitalist dünya bunalım içinde çöküşe giderken diğer taraftan emperyalistler arası rekabet,çatışma ve pazar kavgası da onları kemiren bir etmendir.Emperyalistler arası çelişki giderek keskinleşmekte,rekabet giderek kızgınlaşmakta;öyleki dönem dönem kitleleri ilgilendiren ana sorun durumuna gelmektedir.Savaş hazırlıkları ve silahlanma çalışmaları gün geçtikçe yükselmektedir.Süper devletler ve diğer emperyalist büyük

devletlerin bütçelerinin önemli bir bölümünü silahlanmaya ayırmakta ve her yıl bunu arttırmaktadırlar.Süper devletler yerleştirdikleri füzelerle savaş alanını kendilerinden uzak Avrupa'ya kaydırma politikasındadırlar.ABD devlet başkanı kovboy bozuntusu Reagan aptalca bunu itiraf etmekten çekinmedi.ABD eskiden olduğu gibi dünya savaşını kendi ülkesinden uzak tutup (bu kez savaşın baş kışkırtıcılarından ve kaynaklarından biri olmasına rağmen)dışarıdan seyredip hegemonya savaşında aslan payını alıp başa geçmenin düşüncesindedir.Ancak dünya koşulları değişmiştir.Bugün batı Avrupa'lı emperyalist devletler Almanya,Fransa,İngiltere ve Japonya gibi güçlü emperyalist devletler,sosyal emperyalist Rusya'nın yanı sıra,sahneye çıkmaya başladılar ABD ve Sovyetler Birliğinin bu stratejileri diğer emperyalist güçlerin rekabetlerine, ilişkilerine bağlı olduğu gibi,değişen dünya koşullarına bağlı olarak değişeceğide kuşkusuzdur.Almanya,Japonya ve Fransa artık eskiden olduğu gibi ABD emperyalizmine bağlı politika geliştirmiyorlar.Pazar paylaşım kavgasında ve uluslararası alanda kendi tavırlarıyla ortaya çıkıyor ve onunla rekabet edebiliyorlar.Hangi sorunlarda ABD ile birlikte,hangilerinde ona karşı,yada birbirlerine karşı tavır geliştirecekleri sorunu doğru değerlendirilmelidir.Bu ilişki iyi kavranmak zorundadır.30-40 yıl önce kimse savaştan yenik ve harabe olarak çıkan Almanya ve Japonya'nın bu düzeye geleceğini düşünmüyordu.Ancak büyük öğretmen Stalin'in uzak görüşlülüğünü burada belirtmek anlamlı olacaktır.Stalin daha 30 yıl önce bu devletlerin sürekli ABD'nin denetim bağımlılığında kalamayacağını,bir gün baş kaldıracaklarını, vurgulamıştı.İşte bugün bu durum oluşmuştur.Bugün savaşa karşı kitlelerin savaşımı gelişirken;savaş hazırlıkları silahlanma aleyhine gelişen hareket bu öğeye dikkat etmek durumundadır.Bu gün savaşa karşı mücadele sadece ABD'ye yada Sovyetler Birliğine,yada ikisine karşı geliyorsa bu yanlıştır.Bu gün belirtilen emperyalist devletler ve hatta emperyalist tekellerin desteği ile bazı küçük devletler de savaş kışkırtıcılığı görevini görmektedirler.Ayrıca savaşa karşı mücadele,eğer bu savaş kapitalist-revizyonist sisteme karşı yönelen devrim mücadelesiyle bütünleştirilirse doğru bir anlam ve içerik kazanacaktır.Bu gün savaşa karşı geniş kitlelerin katıldığı barış hareketi söz konusudur.Ancak barış hareketinin modern revizyonizmin, sosyal demokrasinin,reformizmin

denetiminde olması nedeniyledir ki,savaş ve silahlanma çalışmaları hızla ilerlemekte,barış hareketi etkisiz kalmakta ve pek büyük rolü olmamaktadır.Bu hareketin içindeki devrimci,komünist öğelerin dünya komünistlerinin diğer alandaki mücedelesine bağlı olarak etkinliklerini artırmaları,önderliği ele geçirmeleri ve hareketi doğru çizgiye kavuşturarak savaşa karşı güçlü bir akım oluşturmaları ve bu akımı devrime kanalize etmeleri hayati öneme sahiptir.

Emperyalist-kapitalist dünya,içinde debelendiği buhran ve kendisinin içinde bulunduğu durum,emperyalistler arası çelişkiler ve emekçi sınıfların buna karşı başkaldırıları kısada olsa bu tabloyu çizmektedir.Bu gün,daha önce belirlediğimiz gibi geri sosyo-ekonomik şekillenmeye sahip sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde;sistemin baskıcı,sömürücü,terörcü ve katliamcı niteliğinden dolayı hayat emekçi sınıflar açısından çekilmez durumdadır.Diğer taraftan bu ülkeler,anti-emperyalist,anti-sömürgeci ulusal savaşların dünya çapında gelişmesi sonucu eski sömürge sisteminden yeni çıkmış,dolayısıyla emperyalizmin karşı devrimci yeni sömürgecilik siyaseti gereği sözde bir devlet bağımsızlığına kavuşmuş;bu koşullarda işbirlikçi tekellci kapitalizmin gelişmiş olduğu ülkelerdir.Yada daha önceleri küçük burjuvazi,millî burjuvazinin önderliğinde ulusal bağımsızlıklarına kavuşmuş,ama bu bağımsızlığı emperyalizm koşullarında koruyamayarak tekrar emperyalist devletlerle çeşitli derecede bağımlılık ilişkileri geliştiren ülkelerdir.Bu değişiklikleri yaşadıkları 30'lu 60'lı yıllarda dünya kapitalizmde bu —günkü bunalımını yaşamıyordu.İşte o koşullarda kitlelerin,emperyalizmin karşı devrimci faaliyetleri ve soğuk savaş politikası hile tertip ve ince yöntemleri dolayısıyla "sessiz"kalmaları anlaşılırdır.Ancak bu dönem çok kısa sürmek zorunda idi.(ülkeden ülkeye farklı dönemlere tekabül etsede)Ancak günümüz koşullarında tekrar ayaklanmalar,savaşılar başkaldırıları, savaşılar başlamış,bir çok ülkede yükselmiştir.Latin Amerika ülkelerinin tümünde kitlelerin egemenlik düzeyleri birçok ülkede kurtuluş düzeyine varıncaya dek yükseldi,bir çoğunda aynı düzeye yaklaşmaktadır.Orta doğuda Filistin halkı yenilgi almasına rağmen savaşına devam ediyor,Kürdistan,Lübnan,Eritre'de savaş devam ediyor.Güney doğu Asya'da Filipin ve Kamboçya'da mücadeleler yükseliyor.Afrika'dada durum bundan farklı

değildir.Emperyalizmle ezilen halklar arasındaki çelişkinin bu derece keskinleşmesi,ezilen halkların anti- emperyalist devrimlerinin yükselmesini getirmektedir.Bütün bu objektif koşulların olumlu gelişmesine karşın, ayaklanan emekçi halkı gerçek kurtuluşa götürecek önderlikten yoksun oluşları büyük bir kayıptır.Bir çok ülkede Marksizmden önemli etkilenmiş yurtsever örgütlerin önderlikleri sevindiricidir.Böyle bir önderliğin oluşmamasının nedenleri ülke düzeyinde ve uluslararası düzeyde çok yönlü olmasına rağmen;nedenler arasında uluslararası komünist hareketin durumu,dünya sosyalizm potansiyelinin revizyonist akımların ihaneti sonucu dağınık olması etkeni önemlidir.Ve tüm dünya komünistleri sorunun çözümü için üzerinde durmak zorundadırlar.Bu aynı zamanda dünya komünizminin,uluslararası proleterya hareketinin sorunlarının da çözümüne bağlıdır.

Bu gün dünyada devrimle karşı- devrim güçleri arasındaki çatışmanın olduğu aşama ve kapitalist dünyanın içinde bulunduğu durum,emperyalizme bağımlı geri ülkelerde toplumsal çatışma,dönüşüm ve olayları hızlandırırken,bu ülke komünistlerinin mücadelede önder rolü oynamaları için de önemli fırsatlar sunmaktadır.Bu güne kadar bu ülkelerde kurtuluş için mücadele ettiğini iddia eden güçler,ülkeyi emperyalizmin yada kapitalizmin alanları dışına çıkaramadılar.Bu güçler ister feodal-burjuva sınıflar,ister milli- burjuvazi,isterse küçük burjuvazi olsun,geçici bir dönem bağımsızlık getirdiylersed,sonuçta bu sonuçun dışına çıkamadılar öyleki bazı ülkelerde ulusal mücadeleye önderlik eden partiler kendilerine "Marksist" "Sosyalist" sıfatlarını takmalarına rağmen aynı akibeti paylaştılar, onların gerçek kurtuluşu gerçekleştiremeyecekleri başından açıktı.Siyasi yapıları, programları hedefleri kısacası savaş boyunca teori ve pratikleri buna uygun değildi.Kendilerine devrimden yana taktıkları adlar ise ya geçiciydi yada sosyalizmin dünya ölçüsünde eriştiği yüksek prestijden ileri gelen adlandırmalardan öteye bir şey değildi.Bu nedenledir ki bu ülke proleter devrimcileri,geçmişin doğru bir değerlendirmesini yapar ondan bilimsel dersler çıkarır,yıllar boyu süren ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinde denenerek devrimcilikten yana yeteneksizlik,tutarsızlık başarısızlıklarını kanıtlamış eski klasik emekçi sınıflara dayanmayan partileri teşhir eder sosyalizmin

bilimi ışığında savaşıma atılırlarsa; zafer dolu gelecek onların olacaktır. Objektif olarakta emperyalist devletlere kitlesel başkaldırıların yükseldiği bu dönemde toplumsal gelişme yeni devrimlere doğrudur. Yakın gelecekte bu ülkelerde daha kararlı, gerçek kurtuluşa yönelmeye daha yakın devrimlerin gelişmesi muhtemeldir.

Bağımlı ülkelerde devrimci mücadeleyi durdurmak amacıyla emperyalist devletler çeşitli taktiklere ve araçlara başvurumaktadırlar. Onlar eskiden beri kullandıkları yöntemleri günün koşullarına uygun olarak değiştirmeyide iyi başarmaktadırlar. Bu ülkelerde devrimci savaşım gelişince ülkenin koşullarına uygun olarak işbirlikçi klikleri değiştirme yoluna başvururlar. Mevcut düzen sınırları içinde kalan sahte "umut", "muhafeft", "demokrat" partileri ileri sürerek devrimci muhafefti bunların peşine takmaya çalışırlar. Uzun zamandan beri kullandıkları bu yöntemi daha da karmaşılaştırarak modernleştirerek kitlelerin dikkatinden gizleyerek uygulamaya sokmaktadırlar. Bu yöntem işlemeyince askeri ve sivil darbeler gerçekleştirerek, karşı devrimci militarist zor yoluyla ülkeyi ve düzeni kendi ellerinde tutarlar. Bu gelişmeler döneminde istihbarat teşkilatları vasıtasıyla, ordusu ve polisi aracılığıyla, ülkeden ülkeye farklılıklar gösteren, faşist terör, işkence, katliam, çeşitli hile, dolap, komplolar tezgahlayarak aklın alamayacağı düzeye vardırırılar. Bu gün artık aşıkardır ki, ABD emperyalizmi ve CIA başta olmak üzere tüm emperyalistler ve gericiler, devrimi ve halkların mücadelesini engellemek için; özel uzman örgütleri yoluyla faşist darbeler, karşı devrimci terör ve anarşi, işkence ve katliam olmak üzere değişik planlarını uygulamaya sokmaktadırlar. Karşı devrimin güçlerinin bu örgütlülüğü, ve karşı devrimci faşist zoru doruğa vardırması karşısında; devrimci parti ve hareketlerin bolşevik bir temelde örgütlülüğünün ve kitlelerin silahlı ayaklanması temelinde mücadeleyi yükseltmesinin önemi giderek daha da artmaktadır.

Bu ülkelerde dikkati çeken bir başka nokta, biraz önce değindğimiz gibi, emperyalistlerin ve yerli gericilerin ülkeyi elde tutmak için faşist yada anti demokratik gerici diktatörlüklerin olduğu ülkelerde sahte demokrasi umutları doğurarak, değişik kliklerin iktidara gelişini düzenlemesi durumudur. Faşist diktatörlüğe karşı kitlelerin muhafefti yükselince, onu durdurmanın ve düzen sınırları içinde tutmanın yolu budur. Bu yöntemin ve hayata uygulanmasının da basit bir şekilde ele alınması yanlış ve hatalı tutumdur. Günümüz koşullarında karmaşık bir çok süreci içerecek duruma dönüşen bu olgu ülkeden ülkeye de farklılıklar göstermektedir. Bundan dolayı söz konusu ülkelerin somut koşullarına uygun

olarak, karşı-devrimin strateji ve taktiklerine karşı uygun devrimci strateji ve taktikler geliştirerek,kitlelerin muhalefetini devrime kanalize etmek gerekmektedir.Latin Amerika ülkelerinde, Ortadoğu,Uzakdoğu ve Afrika'nın bir çok ülkesinde bu gelişmeler karşısında devrimci güçlerin gün geçtikçe artan bir uyanıklığı gerekmektedir.

Devrimci hareketin gerek endüstrileşmiş metropol ülkelerde gerekse geri bağımlı ülkelerde toplumsal dönüşümü gerçekleştirci misyonunu yerine başarıyla getirmesi içinde,günümüz kapitalizminin ekonomik,toplumsal ve politik alanda içine girmiş olduğu değişiklikleri ve özellikle 20.yüz yılın ikinci yarısıyla birlikte bilim ve teknikte ortaya çıkan devrimsel gelişmeleri bilimsel bir temelde değerlendirmesi ve doğru sonuçlar çıkarması gerekmektedir.Hepimiz biliyoruz ki bu değişimler karşısında proleteryanın sınıf çıkarlarını ve bilimsel bakış açısını kaybettiklerinden dolayı sınıf mücadelesi arenasına oldukça değişik modern revizyonist akımlar çıktı.Tüm bu revizyonist dönemlerin iddialarının aksine;çekirdek fiziğindeki yeni gelişmeler(atom,hidrojen,nötron bombaları),üretim araçlarındaki dev gelişmeler,(robotların işçi yerine kullanılması,kompüter ve mikro-prozessur tekniğinin üretimde uygulanması) yeni bir çağı başlatmadı;emperyalizm ve proleter devrimleri olan çağımızın temel özellikleri hala devam ediyor.Üretim araçlarındaki değişimler ne kapitalizmin sömürücü yapısında değişikliğe yol açtı,nede üretimin toplumsal karakteriyle mülkiyetin özel niteliği arasındaki temel çelişkiyi ortadan kaldırdı. Tam tersine bu çelişkiyi ve kapitalizmin diğer çelişkilerini daha keskinleştirdi.Nitelik olarak proleteryanın kapitalistler tarafından giderek daha fazla sömürüsünü getirdi.Çünkü kapitalistler sınıfı çağın başlangıcına oranla çok ileri düzeyde olan üretim araçlarının gelişkinlik düzeyini,bilim ve tekniği kendi sömürücü çıkarları doğrultusunda kullanmaya çalışmaktadırlar..Bu durum proletarya ile kapitalistler sınıfı arasındaki uçurumu daha da yükseltmektedir.Proletarya saflarında ise bizzat yaşamı içerisinde olsun,bilimle tanışıklığı süreci boyunca olsun giderek daha fazla toplumsal devrim(in gerekliliği) bilinci gelişmektedir.Ancak bütün bu duruma karşın;finans kapitalin kiralık uzman unsurlarından tutun;kapitalizmin koruyucuları görevini sadakatla üstlenen değişik modern revizyonist akımların ortaya saçtıkları zehir;emekçi kitlelerin daha erken ve doğru bir şekilde devrime sarılmalarını

engellemektedir.Ayrıca bilim ve teknik alanındaki gelişmelerin tek tek süreci ele alınıp proletaryanın perspektifi doğrultusunda bilim yargısına vurulmadığından;

tek tek ülkelerde oluşan son değişimler materyalist yoruma tutulmadığından doğan boşluktan burjuva ve revizyonist ideologlar kendi çıkarları doğrultusunda yararlanmaktadırlar.Bu durum genelde tüm dünya için geçerli olduğu gibi,ileri ve geri ülkelerin her birinde de böyledir.Sömürge,yarı-sömürge ve bağımlı ülkelerdeki ekonomik,politik ve toplumsal gelişmeler,40-50 yıl öncesinde olduğu gibi ele alınamaz.Bu alanda Marksizm-Leninizmin öngördüğü ciddi bilimsel çalışma zorunludur.Böyle bir çalışma proletaryanın ülke ve dünya ölçüsündeki savaşına aydınlık saçacaktır,



DÜNYADA "SOL" VE ULUSLARARASI KOMÜNİST HAREKET

Değerlendirmemizin başında da vurguladığımız gibi bu gün sosyalizm için mücadele eden, bu hedef için yola çıkan güçler dünyamızdaki toplumsal değişme ve gelişmelere damgasını vurmakta; önemli bir çoğunluk oluşturmaktadırlar. Proletarya ve ezilen emekçi halklar sonuçta bu hedefe varmanın savaşı içindedirler. Dolayısıyla proletaryanın önderliğinde çağımızın vede günümüzün motor gücünü teşkil etmektedirler. Kapitalist-revizyonist sistemin içinden çıkamadığı kriz ve krizin yol açtığı sonuçlar proletarya ve halkların güçlü devrimci muhalefeti dahada yükseltmiştir. Bu nedenle dünyanın dört bir yanında ulusal ve sosyal kurtuluş için gün geçtikçe gelişen mücadeleler cereyan etmektedir. Ama ilk bakışta görüldüğü gibi bu mücadeleyi yürüten güçler ve önderlikleri değişik eğilimler taşımaktadırlar. Çağın başlangıcında olduğu gibi, yada üçüncü enternasyonal döneminde olduğu gibi, tümüne olmasa bile tümüne yakın ezici bir bölümüne yol gösteren tek ve dünya ölçüsünde birlik-bütünsel teşkil eden M-L parti ve örgütler değildir. Bu gün bu mücadelenin değişik alanlarında, farklı rolleriyle kendisine halâ " M-L " adını yakıştıran bir çok eğilim vardır. Bu eğilimler mücadele içinde var olan işçi ve emekçi kitleleri şu veya bu şekilde etkilemektedirler. Uluslararası komünist hareketin dünya işçi sınıfı ve emekçi kitlelerine tek başına yada ağırlıklı olarak önderlik etme durumu pratik olarak gerçekleşmemiştir. Dolayısıyla dünya sosyalizminin temel ordusu işçi sınıfı ve diğer emekçi kitlelerin güçlü önderlikle, kapitalist-revizyonist dünyanın karşısında yekvücut bir şekilde devrim gerçekleştirici alternatif güç halinde harekete geçmesi söz konusu değil, bu potansiyelin dağınıklığı söz konusudur. Bu durum; "devrime kadar hatta devrimden sonra bile işçi sınıfının ve diğer emekçi sınıfların önemli bir bölümü burjuvazinin saflarında kalır" espirisiyle açıklanamaz. 50'lerden bu yana dünya proletarya hareketinin durumunu hepimiz bilmekteyiz. Kuşkusuz bu dağınıklığın sorumlusu bu dönemden, hatta daha eskiden oluşan değişik revizyonist akımlardır. Proletaryanın kurtuluş davasına ihanet eden bu revizyonist akımlar, proletaryayı değişik ülkelerde değişik şekillerde etkileyerek, onun kapitalizmi devrimle yıkmaya; sosyalizmin inşasını yükseltme şeklindeki görev ve hedeflerinin önüne geçerek; kapitalizmin ömrünü uzatma görevini üstlenerek, bunun yanında dünya komünizminin güçlerini bölüp zayıflatarak kapitalizme en büyük hizmetleri sundular.

Dünya komünistlerinin kararlı mücadelesi sayesinde bir kısmının proletarya ve emekçi kitleler üzerinde önemli etkisi kalmamıştır.Ancak bir kısmı değişik etmenlerden dolayı halâ,dünya ölçüsünde önemli etkinliğe sahiptir.Troçkizm,Yugoslav revizyonizmi pek büyük varlık göstermezken,daha sonra ortaya çıkan sovyet revizyonizmi için aynı şeyi söyleyemeyiz.AEP ve diğer Marksist partilerin kararlı mücadelesiyle sovyet modern revizyonizmine karşı başlangıçta önemli başarılar elde edildi.Ancak kazanılan mevziler,modern revizyonizm teşhir edilerek daha da yaygınlaştırılmadı.Bunun değişik nedenleri var.Modern revizyonizmin ekip değiştirerek Marksizm maskesini daha sıkı ve sinsi bir şekilde kullanması bu nedenlerden biri olarak sayılabilir.Modern revizyonizmin ilk sosyalist devletin güçlü ekonomisi üzerine çöreklenerek,kendi çıkarları doğrultusunda hegemonyacı bir şekilde bu gücü tehdit ve santaj unsuru olarak diğer parti ve örgütlere karşı kullanması diğer önemli etkenlerdendir.Ayrıca dünya politikasında yayılmacı faaliyetiyle ABD karşısında rekabet edecek bir süper devlet olması küçümsenmeyecek önemli bir etkidir.Bütün bu etkenlerin araştırılması,uluslararası komünist hareketin tarihi ve bu günkü durumuyla birlikte ele alınmalı ve geleceğimize ışık tutan dersler çıkarılmalıdır.

50'lerden bu yana son 30 yıllık komünist hareketin tarihinde Sovyet,Yugoslav,Çin revizyonizmine,Euro-komünizmine karşı ideolojik alanda önemli mevziler kazanıldı.Yeni yeni Marksist parti,örgüt ve hareketler dünya ölçüsünde oluştu. Tüm bunlar proletaryanın kurtuluşu adına önemli kazanımlardır ve sevindiricidir.Ancak sorunu bu kadarıyla bitirmemek ve bu kadarıyla düşünmemek gerekmektedir.Dünya proletaryasını kazanmak;proletaryanın doğru önderliği sayesinde ezilen halkları kazanmak ve emekçi kitlelerin devrimi gerçekleştirmesini sağlamak...Sorunun özü buradadır.

Sovyet,Çin ve diğer revizyonistlere karşı mücadelelerde çıkarılması gereken dersler yok mudur? Bu mücadelelerde işlenen hatalar yok mudur? Bu gün değişik revizyonist akımların halâ emekçi kitleler içinde önemli oranda söz sahibi olmasında dünya komünist-

lerinin hatalarının etkisi yok mudur? 30 yıllık bir mücadele sürecinde, komünistlerin işçi sınıfını ve emekçi kitleleri esas olarak kazanmanın, bu anlamıyla Marksizm düşmanı olan bu revizyonist akımları yenilgiye uğratmanın olanakları yok muydu? Değişik revizyonist siyasi akımların sosyalizm güçlerinde yarattığı dağınıklığı yok etmenin zorunluluğu kendisini dayatmaktadır. Bu da nedenleriyle birlikte sorunu bilimsel bir değerlendirmeden geçirme; elde edilen sonuç ve derslerin ışığında Marksizm düşmanı akımlara karşı daha kararlı mücadeleyle yerine getirilebilir. Tüm bunlar uluslararası komünist hareketin ve dünya komünistlerinin çözümlemesi gereken sorunlardır. Tüm revizyonist akımları yenilgiye uğratmak ve dünya işçi sınıfı içinde Marksizmin egemenliğini sağlamak zorunludur. Bu yapılmazsa, bu uğurda savaşım verilmezse, dünya işçi sınıfının ortak amacı olan dünya sovyetler cumhuriyeti ve komünizm davasının dünya proletarya devrimcilerinin omuzlarına yüklediği görev ve sorumluluk yerine getirilemez.

Bu görev ve sorumluluk kuşkusuz ki kendi ölçüleri içerisinde Kürdistan'lı komünistlerin de omuzlarındadır. Uluslararası komünist hareketin gelişmesi, dünya ölçüsünde zafer kazanması için mücadele etmenin, bu mücadelenin sorunlarına ışık getirme savaşımının önem ve yakıcılığını kavramayan komünist adına layık değildir. Burada yanlış bir anlaşılmaya meydan vermemek için şunu belirtmeliyiz; geçmişte bu ilkedan hareketle bazı hatalar içerisine girdik, ülke devriminin sorunlarıyla, uluslararası proletarya hareketinin diyalektik bir bütünsellik içinde ele alınmasında, Marksist çözümlemeye en yakın hareket olmamıza karşın bu alanda da zaaflarımız görüldü. Geçmiş değerlendirmeler bölümünde bu noktayı açacağımızdan, ayrıntıya girmeyi doğru bulmuyoruz. Kürdistan proletaryası kendi ülkesinde gerçekleştireceği devrimle dünya sosyalizmi karşısındaki enternasyonalist görevini yerine getirmeye çalışacaktır. Kürdistan devriminin bayrağını yükseltmenin gerekliliğini kavramayan ve bunun gereklerini pratiğe aktarmayan bir siyasette aynı şekilde-bu bağlantı içinde komünist adına layık değildir.

Bizim burada üzerinde durduğumuz özellikle parmak basmak istediğimiz sorun; uluslararası komünist hareket (UKH) M-L'i tüm revizyonistlere karşı "ortodoksça" savunurken, onun modern revizyonistler tarafından düşürülmek istenen bayrağını yükseklere kaldırırken, sosyalizm adına önemli mevziler ve başarılar

kazanmıştır.Ancak bu başarıları proletaryanın nihai hedefine uygun şekilde devam ettirmek gerekmektedir.Dolayısıyla kazandığımız mevzi ve başarıları bizi komünizme yaklaştırmaderecesi açısından yargılamak gerekmektedir.Bu gün dünya çapında proletarya ve emekçi kitlelerin önemli kesiminde değişik revizyonist ve reformist akımların,değişik oranda etkileri halâ söz konusuysa,yapmamız gereken çok şey var demektir.İşçi sınıfı içinde M-L'mi egemen kılmak için mücadele biçim yöntem ve yollarını geliştirmemiz zorunluluğunu iyi kavramak gerekmektedir.Dünya proletaryasının geleceği açısından bu sorun hayati önem taşımaktadır.Kürdistan devrimci proletarya hareketi için M-L ve onun evrensel ilkeleri ile komünizmin çıkarları önemlidir,bizi bağlayan bize yol gösteren de budur.Günümüz koşullarında M-L'in

sosyalizm güçleri içinde egemen kılınması uğruna savaşım çıkarları bizim çıkış noktamız olacaktır.Bundan dolayı soruna bir kez,var olan yanlış eğilimlerin tesbitiyle başlamak gerekmektedir.İkincisi bu yanlışlar neye tekabül etmektedir.

Proletaryanın dünya ölçüsündeki gerçek temsilcileri parti ve hareketlerin giderek güçlenmeleri ve işçi sınıfı içinde egemen duruma gelmeleri gerekliliğinden söz ettik.Bu kardeş devrimci proletarya partilerinin önlerindeki hayati önemdeki görevdir.Bunun için de düşünülebilecek en büyük fedakârlık,kararlılık,azim,sebat ve devrimci inançla bitmez tükenmez bir mücadele gerekmektedir.Lenin,"Marksizm ve revizyonizm"adlı makalesinin girişinde de belirttiği gibi, burjuva bilim adamları ve burjuvazinin işçi sınıfı içindeki temsilcileri revizyonist"seçkin"ler,Marksizmin ortaya çıkışından,işçi sınıfı içinde egemen ideoloji olmasından bu yana her gün yeniden Marksizmin "iflas ettiğini","geçersizliğini"ilan etmektedirler.Onlar ilan ededururken,her gün bir tarafta devrimler patlak verdi,zafere ulaştı.Marksizm onların mezar kazıcısı oldu.Dünya ölçüsünde gelişebilmek için tüm güçlülere rağmen birlikte koordineli bir çalışma ve savaşım gerekmektedir.İçinde bulunduğumuz uluslararası koşulların elverişsizliğine rağmen,dünya komünistleri bu görevi ve bu görevin sorunlarını tartışmak ve çözmek sorumluluğunu taşımaktadır.UKH'nin eksiklik ve sorunlarına rağmen doğru bir çalışma yürütür ve savaşım verirse dünya sosyalizm güçleri hedefine ulaşacaktır.Sorun bu savaşımı en uygun şekilde vermektir.

ORTADOĞU'DAKİ GELİŞMELER

Ortadoğu,siyasi gelişmelerin oldukça hızlı geliştiği ve değiştiği bir bölge olduğu gibi;güçler arasındaki ilişkilerin karmaşık olduğu alanlardan biri durumundadır.Devrimle karşı devrim bu bölgede kıyasıya çatıştığı,hatta çoğu ülkelerde silahlı çatışmalarla devam ettiği gibi;emperyalist blokların ve bunlara bağlı gerici sınıfların çatışmalarıda yoğun bir şekilde savaşımlara yol açmaktadır.Kürdistan'da hem bu bölgenin özelliklerinden etkilenmekte;hemde içindeki çatışma ve değişikliklerle onun çehresine renk katmaktadır.

Ortadoğu'da son yıllarda en önemli gelişmeleri şöyle özetlemek mümkündür.Faşist şah diktatörlüğünün İran devrimiyle sona ermesi,ancak onun yerine İran devrimini oldukça sinsi bir biçimde gerici karşı devrimci metodlarla bastıran Humeyni gericiliğinin iktidarını sağlamlaştırması.İran-İrak savaşı,Türkiye'de faşist askeri cuntanın iktidarı gasbetmesi devrimci harekete önemli darbeler vurması,Filistin kurtuluş hareketinin İsrail saldırıları karşısında geçiciyenilgiye uğraması,Lübnan'ın işgali,Lübnan'daki iç mücadeleler ve Kürdistan'daki gelişmeler,özellikle kitlelerin ayaklandığı doğu Kürdistan'daki otonomi için gelişen ulusal hareket.Elbette bunların dışında her ülkede önemli gelişmeler olası; yada siyasi hayatta daha başka önemli olaylar söz konusudur.Örneğin Kıbrıs sorununda Türk devletinin ada halkının iradesine karşın işgalci,sömürgeci faaliyeti;ortadoğu'da gerici egemen sınıflar arasındaki yakınlaşma ve uzaklaşma,v.b.Ancak biz özellikle ön plana çıkan ve Ortadoğu'daki gelişmeleri belirleyen değişmelerin içerisinde bizce önemli olan bazı noktalarını aktarmaya çalışacağız.

Camp-David'deki Mısır,İsrail ve ABD görüşmelerinden sonra,ABD emperyalizmi ve İsrail siyonizmi önemli mevziler kazandılar.Filistin halkının meşru ulusal demokratik haklarını giderek yok etmeye,Filistin halkını tecrit etmeye ve onun ulusal kurtuluş devrimini boğmak için planlar düzenlediler.ABD emperyalizmi ve İsrail siyonizmi bu dönemden sonra giderek daha da saldırılarını yoğunlaştırdılar.İsrail siyonistleri Filistin devrimini tümüyle etkisiz kılmak için saldırırken bir bütün olarak Arap gericiliğinin

de kendi çıkarlarına dokunmadığı oranda sesiz kaldığı,hatta siyonizmi destekledikleri açıkça gözlemlendi.1982 yazında İsrail,Lübnan'ı işgal edip,Filistin güçlerini dağıtırken,katliamlar düzenlerken bu bir kez daha açıkça görüldü.Filistin'de devrimci proletarya hareketi egemen olmadığı gibi,kararlı, militan anti-emperyalist bir siyasi çizgide var olan güçlerce doğru bir temelde hayata geçirilememektedir.Demokrat,anti-emperyalist güçlerde dahil tüm güçlerin içinde bulundukları zaafalarda eklenince Filistin devrimi ağır bir yenilgi aldı.ABD ve batılı emperyalistlerle Sovyetler Birliğinin Ortadoğu'daki yayılmacı çıkarları uğruna;kendisine bağlı gerici egemen sınıfların kendi çıkarları gereği,Filistinli güçlere müdahaleleri ile var olan güçler giderek yozlaşıp dağıldılar.Filistin halkı adına tüm bu gelişmeler oldukça üzücü olduğu gibi,yıllarca mücadele edilerek kazanılan önemli mevzilerin kaybedilmeside büyük bir kayıptır.Ortadoğu siyasasında önemli yeri olan Filistin devriminden çıkarılması gereken önemli dersler vardır.Filistin hareketleri içinde bulunan siyasi grupların içine girmiş oldukları çıkmaz ve bu sorunun çevresinde kümelenen problemlerin doğru ele alınıp değerlendirilmesi gerekmektedir.Ortadoğu'da faaliyet gösteren devrimci bir hareketin başarıya ulaşması için bu ilişkileri bilimsel sosyalizm vargısına vurarak varılan yozlaşmışlığın nedenlerini iyi tesbit ederek,mevcut güçler arasındaki ilişkileri doğru değerlendirerek feodal-burjuva,küçükburjuva yelpazedeki klasik örgütlerin düştüğü zaafılara düşmeksizin kitlelerin devrimci savaşımını kendine esas edinerek mücadele etmelidir.

Filistin'deki siyasi hareketlerin içinde bulundukları durum ve birbirleriyle ilişkiler,birçok açıdan sadece Filistine özgü değildir.Bir çok yönüyle bu olgular Kürdistan'da ve diğer Ortadoğu ülkelerinde de ortak özelliklerdir.Bu olguların oluşmasında ve gelişmesinde devrimle karşı devrim arasındaki mücadele temeldir.Ancak bütün her gelişme gibi,devrimci mücadelenin gelişimide sade,basitve düz bir çizgi şeklindeki bir gelişim olmamakta;dünya ölçüsündeki mücadelelerden etkilenmekte,dolayısıyla karmaşık ilişkiler bütünlüğü teşkil etmektedir.Ortadoğuda emperyalizm ve sosyal emperyalizm özelliklerde iki süper devlet bu gelişmelerde önemli oranda söz sahibi ve sorumludurlar.ABDveS.Birliği birbirlerine karşı hegemonya savaşında,dünyanın değişik bölgelerinde Afganistan,Güneydoğu Asya,Latın ve Orta Amerika'da tayin edici saldırılarda bulunurken

Ortadoğu'da oldukça titiz davranmaktadırlar.Mevcut durumlarını koruma ve kesin darbe vurucu,tayin edici saldırılardan kaçınma..

İran,İrak,Filistin,Kıbrıs sorunu ve diğerleri bu durumu açıklamaktadır.Ancak Ortadoğu'da her iki taraftan savaş tüccarları,silah tekeleri milyarlar vurmaktadırlar.İran,İrak savaşında,İran'ın değişik tekellerden silahlar sağlaması;İrak'ın hem S.Birliği ve bağlantılarından hem batılı emperyalist ülkelerden silah sağlaması olayı ve milyonlara varan suçsuz insanın bu haksız "amaçsız" savaşta,bu silahlarla katledilmesi bu durumun sonucudur. İran ve Irak'ın savaş süreci boyunca farklı güçlerden destek görmeside Ortadoğu'daki siyasi çatışmaların karmaşıklığını göstermektedir.İrak S. Birliğiyle ilişkilerini kesmez,askeri ve ekonomik anlaşmalarla ondan güç ve destek alırken,diğer yandan batılı emperyalistlere eğilim gösterdi.Onlardan destek aldı.Filistin'de İsrail saldırısından sonra,hareket yenilgi aldıktan

sonra,örgütler arası ve örgüt içi doğan çatışmalar hiç bir şekilde devrimci mücadelenin gereklerini yerine getirmek biçiminde değerlendirilemez.Emperyalizmin ve sosyal emperyalizmin politikasının dolaylı etkileri ve özellikle Suriye, Ürdün ve Suudi gericiliği başta olmak üzere bölge gericiliğinin çıkarları uğruna kışkırtması sonucu oluşan olaylardı.Günün devrimci görevi,emperyalizme ve İsrail siyonizmine ve son işgale karşı savaşımı yeniden örgütlemek ve yükseltmek iken,bu çatışmaların arasınadaki güçler amaç ve emellerini dünya kamuoyundan gizlemeye dahi gerek görmeden kendi karşı devrimci, gerici sınıf çıkarları uğruna binlerin kanını akıttılar.

Aynı olaylarla aynı öze sahip,siyasi hareketler arası çatışmalar Kürdistan tarihinde görüldüğü gibi bu günde tekrar etmektedir.Kürdistan tarihinde sürekli nefretle anılan,Kürdistan devriminin düşmanlarıyla şu veya bu ölçüde anlaşp,başka bir Kürdistan'lı güce saldırma,şeklinde ifade edilen bu çatışmalar olgusu son yıllarda tekrar alevlendi.Kürdistan halkı Kürdistan ulusal kurtuluş hareketine duyduğu kin ve nefreti "çahş"olarak ifade eder.Bu nefreti aynı şekilde Kürdistan' ılı devrimci,demokrat güçlere Kürdistan devriminin düşmanlarından aldığı destekle saldıran siyasi güçlere karşıda ifade eder.Kürdistan tarihinde lanetlenecek en kara bölümlerden olan bu soruna olumsuz yaklaşımlara rağmen doğu ve güney Kürdistan'da güçler arasındaki çatışmalar devam etmektedir.Bu güçler ilişkiler içine son dönemlerde kuzey-batı Kürdistan'

daki siyasi hareketlerde kendilerini dahil etti.Bir yandan karşı-devrimci Humeyni yönetimindeki İran sömürgeci egemen sınıflarının çıkarları uğruna,diger taraftan sonuçta faşist Irak sömürgeciliğine hizmet edecek şekilde çatışmalar oluşmaktadır. Bu durum apaçık ortadadır.Doğu ve güney Kürdistan'da egemen olan feodal burjuva siyasi önderlik,çevre sömürgeci devletlerinin ve de emperyalizmin denetimine girmediği oranda yurtsever karakterini ortaya koymakta,yanlış hedefler uğruna da olsa ulusal mücadeleyi yükselterek kitleleri kendi saflarına çekebilmektedir.Ancak teslimiyetçi karakterinden dolayı bu önderlik,Kürdistan'daki savaşın karakterinden dolayı da emperyalizme ve sosyal emperyalizme bağımlılık ilişkileri içine girdiği ölçüde kitlelerden tecrit olmakta,yenilgiyle karşı karşıya kalmaktadır.Eğer efendileri buyurmazlarsa,bu yenilgiden kurtulmalarıda olanaklı olmayacaktır.Küçük-burjuva devrimci hareketler,Kürdistanda proletarya hareketine yakın eğilimler bu siyasi yapılanmadan en az etkilenmelerine rağmen,bu ilişkilerin dışına onlarda bütünüyle çıkamamışlardır.Doğu ve güney Kürdistan'da kuzey-batı Kürdistan' daki küçük-burjuva demokrat siyasi akımların değişik temsilcilerinin son dönemlerde,kendi karakterlerine uygun olarak benzeri ilişkiler içine girmeleride anlaşılır olmakla birlikte;bu parçadaki siyasi gelişmeler üzerinde olumsuz ve tehlikeli etkisi olacaktır.Bir bütün olarak Kürdistan'da düşmana teslimiyet gösteren eğilimlerin çıkmasının tarihi ve sosyal kökleri vardır.Bunun dışında,siyasi hareketlerin sınıf temelleri,siyasal sınıfsal nitelikleri,savaştıkları alanlar,mücadele biçim ve yöntemlerinin bu ilişkilere girmelerinde önemli etkileri vardır.Kürdistan devriminde oluşma alanları oldukça fazla olan böyle eğilimlerin ortadan kaldırılması,köklü bir mücadeleyi gerektirmektedir.Proletaryanın devrimci siyaseti bunun üstesinden;eğer başlı başına önemli bir sorun olan bu sorunu doğru değerlendirir,gerekli sonuçları çıkarır ve ona uygun tedbirler geliştirirse,gelmeye muktedir olur.

Bu gün İran'da son yıllardaki gelişmelerden sonra doğu Kürdistan'da kitlesel ulusal hareketin yükselmesi,ancak sonuca gidemeyerek giderek gerilemesi İran-Irak savaşı ile birlikte, karşı-devrimin her iki devlet sınırlarında güçsüzleşmesi,bununla doğan elverişli ortamdan,ulusal harekete doğan olanak ve fırsatların her iki bölgede (doğu ve güney Kürdistan) de değerlendirilememesi

önemli ölçüde biraz önce belirlediğimiz gerek hareketlerin çevre sömürgeci devletlerle,gerekse değişik emperyalist güçlerle çeşitli ölçüler içerisinde girdikleri ilişki,yada gerekse kendi aralarındaki yanlış ilişki anlayışından kaynaklanmaktadır.Bu durumda onların sınıfsal karakteriyle bağlantılıdır.

Kürdistan'da bu kadar elverişli koşullar varken,ulusal hareketin yanlış önderlik ve değişik alanlardaki yanlış ilişkiler sonucu yerinde çakılıp kalması,hatta gerilemesi yaraları zor sarılacak önemli bir kayıptır.

Kürdistan'da diğer önemli bir gelişme;Avrupa'da bir çok emperyalist gücün,Kürdistan'a yönelik politikasıdır.Avrupalı "yumuşak yüzlü","dost" görünen,"ılımlı"emperyalistleri Kürdistan'da söz sahibi olma yolundadırlar.Kürdistan üzerindeki emperyalist pazar kavgasına,çok iyi bir şekilde hazırlanmaktadırlar.Bu konuda Kürdistanlı çeşitli güçlerle önemli ilişkilerde geliştirmektedirler.Bu eğilime karşı gereken dikkati göstererek,doğru bir anlayış ışığında savaşım zorunludur.

Ortadoğu'daki değerlendirmeye başlarken Türkiye'de sömürgeci faşist diktatörlüğün,darbe yoluyla askerileştirilmesi olayının önemli bir yer işgal ettiğini söylemiştik.Türkiye ve Kürdistan' daki devrimci gelişme ve kitlelerin muhalefeti bastırmak Türk devletine bu temelde bir biçim verme ve ABD emperyalizmi ile NATO'nun bölgedeki çıkarlarını daha uygun bir şekilde hayata geçirmek amacıyla iktidara gelen faşist sömürgeci cunta önemli oranda devrimci harekete darbe vurdu.İç ve dış koşullardaki değişik etkenlerle birlikte,cunta görevlerini yerine getirdikten sonra, her iki ülkedeki devrimci gelişme ile savaşacak şekilde devleti düzenledikten sonra yerini,kendi icazetiyle oluşan sivil kuklalarına bıraktı.Tüm demokratik,sosyal hak ve özgürlüklerin kaldırıldığı bir dönem cuntayla başladı. Özal hükümetiyle değişikliğe uğramaksızın devam ediyor.Yeni çıkarılan anayasa,sendika,parti,dernekler,vs. yasalarla devlete öyle bir biçim verildiki;tüm haklar kaldırıldığı gibi,bu haklar uğruna emekçi kitlelerin geliştirecekleri ekonomik demokratik mücadelenin yollarıda kapatıldı.Devrimci mücadeleye karşı sözde "anında" cevap verebilecek,onu bastıracak organlar,kurumlar geliştirildi.Ancak Türkiye ve Kürdistan yaşamı gösteriyorki,cunta bütünüyle amacına ulaşamadı.(Ulaşması mümkün değildir,olmayacaktır.) Eski sine oranla dağınık ve örgütsüzde olsa devrimci mücadele devam ediyor.Basın yayın yeni yakalanmalarla her gün devrimci hareketin yeniden toparlanma ve örgütlenme içinde olduğunu duyuruyor.

Bu gün Kürdistan devrimi için gündemde olan yeniden devrimci örgütlenmeyi her alanda yükseltmektir. Bunu çok yönlü bir dizi çalışma ve süreci içeren karmaşık bir görevler topluluğu olarak kavramak gerekir. Ön planda ele alınmasına karşın sadece komünistlerin örgütlenmesi, güçlü bolşevik bir parti oluşturma sorunu değildir. Bu görev ancak, ulusal kurtuluş devrimi için her alanda çok yönlü, günümüzün koşullarına uygun, devrimden yana tüm sınıflar içinde örgütlenmekle birlikte başarıya ulaşabilir. Üstelik içinde bulunduğumuz süreçte, geçmişten dersler çıkarılmaksızın; geçmişin zaafı içinde yüzerek, bir yere adım dahi atılamaz. Biliniyorki bunun bilincinde olduğunu idda edenler hiçte az değildir. Ancak inanıyoruz ki partikte bunun gereklerini yerine getirmek önemlidir. Ve esas önemli olanda budur. Geçmişin eksikliklerini ve hatalarını hiç bir kuşkuyla kapılmaksızın açık yüreklilikle ortaya koyup onlardan dersler çıkarabilen, geçmişin kazanımlarına doğru bir temelde sahip çıkabilen geleceğe sahip olabilecek halkla kaynaşabilecektir. Proletaryanın kabullenemeyeceği devrimci olmayan değişik yöntemler ve çıkışlarla ses ve yankılar yaratmak, sansasyon yaratacak eylem ve olaylar yaratarak "parti" "örgüt" "hareketinin" ismini "canlandırmak" gibi metodlara baş vurmak küçük-burjuva bireyci anlayışın değişik koşullarda tezahüründen başka bir şey değildir. Böyle bir anlayış geçmişini sözde "eleştiri süzgecinden" geçirdiğinin iddia etse, grubunu kurtarmak için sözde "özeleştirilerde" düzenlese eski anlayışından başka yere gidemeyecektir. Sorun samimi bir şekilde devrimin çıkarlarını, proletaryanın genel çıkarlarını, bireysel ve grup çıkarlarından önce görme sorunudur. Bu günümüz koşullarında değiştirilmesi gerekli, üzerinde iyi düşünülmesi zorunlu ve çıkış noktası yapılması gerekli noktalardan sadece biridir.

Bu gün Kürdistan ve Türkiye "sol" güçleri içinde arayışlar ve dağılmalar devam etmektedir. Bu olgu sadece Kürdistan ve Türkiye'de "gericilik" yıllarının "yaşanılmasından" kaynaklanmıyor. Türkiye ve Kürdistan'da devrimci mücadelenin, Ortadoğu'da Avrupa'da içine girmiş olduğu ilişkilerin bunda önemli rolü vardır. Ancak bu dönemden itibaren Türkiye ve Kürdistan'da giderek yeni birleşmelerin ve toparlanmaların gözlemleneceği bir döneme doğru gidileceği de bu günden söylenebilir.

Önümüzdeki dönemde Kürdistan'lı devrimciler proletaryanın devrimci siyasetini kararlı bir şekilde, sebatla hayata geçirmekle geleceğe kazançlı gireceklerdir. Bu her zaman temel alınması

gerekli halkadır.Bu gün yeni bir anlayış ışığında Kürdistan'da eksikliği büyük bir kayıp olan proletaryanın devrimci partisini inşa mücadelesi dahil ve en başta olmak üzere,Kürdistan bağımsızlık mücadelesini örgütlemeye daha da azimli,kararlı bir şekilde atılmak her zamankinden daha büyük bir öneme sahiptir.



ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

GİRİŞ

Kürdistan halkının esaret zincirlerinden kurtuluş sorununun çözümü, ancak Kürdistan proletaryasının programının gösterdiği yolla mümkündür.

Dünya proletarya ordusunun bir bölümü olan Kürdistan işçi sınıfı, bütün ülke proleterlerinin ortak amacı dünya sovyetler cumhuriyetini yakınlaştırmak ereğiyle, **Ortadoğuda emperyalizmin en zayıf halkalarından biri olan ülkesindeki** devrimi ana görev bilir. Çok yakın bir geçmişe sahip olan genç Kürdistan proletaryası çağımızın ve ülkemizin diyalektik değerlendirme ve yorumlamasından yola çıkarak Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan'da, işçi sınıfı önderliğinde demokratik halk iktidarını gerçekleştirerek, kesintisiz bir şekilde proletarya diktatörlüğü altında sosyalizmi inşa edecektir. O, devrimi zafere ulaştırmak amacıyla işe koyulurken, sadece çağımızın ve ülkemizin devrimci sınıf tahlilini yapmakla yetinmez, öncü ve itici güçlerini tesbit eder ve çağın merkezine en devrimci sınıf proletaryayı yerleştirerek, ona, nihai, azami ve asgari hedeflerini ve görevlerini gösterir, temel görüşlerini ilkesel-programatik temelde koyar, bütün komünistlerin propaganda ve ajitasyon faaliyetlerine materyal sağlayan **devrimci mücadele** programı sunar. O komünistler ki, proletaryanın çıkarlarından başka çıkarları olamaz, onun kopmaz bir parçasını teşkil eder, ve onu, en ileri aydın, en kararlı, en fedakar öncü kesimi olarak temsil ederler. Onlar, devrim ve sosyalizm davasında proletarya hareketinin programını silah edinirler.

Kürdistan proletarya hareketinin programı bilimsel sosyalizmi yani Marksizmi-Leninizmi; Mark'sın, Engels'in, Lenin'in, Stalin'in ölümsüz öğretilerini kendisine temel alır. O tam anlamıyla, M-L'in ülkemiz gerçeklerine yaratıcı bir şekilde uygulanması demektir. O, uluslararası proletaryanın ve Kürdistan halkının devrimci mirasının ürünüdür ve onun üzerinde yükselir. Kürdistan proletaryasının, tarihi görevini yerine getirmesi öngününde, Paris komünarlarının göklerin erginliğini fetheden kahramanlığını, Ekim devrimi yaratıcılarının misyonunu Kürdistan'da üstlenmesi gerektiğini, üstleneceğini belirler, ona yol gösterir.

Program, devrimci hareketimizi, uluslararası komünist hareketin bir parçası olarak değerlendirir. Marks ve Engels'in önderlik ettiği I. Enternasyonal'le başlayıp, Lenin'in kurduğu ve Stalin'in başarıyla devam ettirdiği, III. Enternasyonal'le devam eden ve kesintisiz değişik biçimlerde devam ederek günümüze gelen enternasyonal

proletarya hareketinin saflarında,M-L'i revizyonist-burjuva bütün düşmanlarına karşı kıskançlıkla savunmayı,proletarya devrimciliği için şart koşar.

Bu nedenle o,emperyalizmin içindeki "Truva Atı"olan çağımızın bütün revizyonist akımlarına karşı,özellikle ismi her zaman proletarya diktatörlüğüne,sosyalizme,dünya komünist hareketine ihanetle birlikte anılacak olan Moskova modern revizyonizmine karşı ideolojik-politik mücadeleyi önemli bir görev olarak tesbit eder.

Kruşçev-Brejnev modern revizyonizminin sosyalist Sovyetler Birliğini,kapitalist,sosyal-emperyalist bir devlete dönüştürmelerinden sonra,çoğu ülkelerde mevcut partilerin kukla partiye dönüşüp ya reformcu düzen partisine;yada sosyalemperyalizmin basit birer aleti durumuna dönüşmelerinden sonra gerçek proleter partilerin inşasının önemi kat kat artmıştır.Böylece dünyanın dört bir yanında genç,yeni ama gerçek proleter parti ve hareketler oluşmuştur.

Kürdistan bağımsızlık ve halk demokrasisi kavgasının ve proletaryanın kurtuluş davasının zorunlu bir ihtiyacı olarak,geleneksel feodal-burjuva önderliğin açık iflasından sonraki olumlu devrimci ortamdan, devrimci hareket Kava doğdu.Bu,özellikle Rus ve Çin revizyonistlerinin ülkemizdeki uzantılarının teslimiyetçi,ihanetçi çizgilerine, küçük-burjuva milliyetçiliğinin umut ve güven vermekten çok uzak olan yapılarına karşı tek kurtuluşcu,doğru,devrimci alternatif anlamını da taşıyor.Çin ve Rus modern revizyonistlerinin ülkemizde yarattığı tahribatlardan etkilenen proletarya hareketinin devrimci komünist temelde savaşa daha kararlı atılması Kürdistan tarihi ve geleceği açısından dönüm noktası teşkil edecektir.Program,bu yolda önemli ilk adım olacaktır.

Sınıf savaşının her alanında gerçek işçi sınıfı devrimcileriyle modern revizyonist akımlar arasında açık net bir ayrım,sınır vardır.Devrimci komünist program ile revizyonist program arasında ki ayrımı da görmek zor olmayacaktır.

Kürdistan proletaryasının kurtuluşunun programı olan bu çalışmayla,Kava, işçi sınıfımız ve emekçi halkımızla bütünleşecek ona yol gösterecektir.işçiler ve emekçiler,diğer örgüt ve parti programlarının aksine,ulusal kurtuluştan,nihai hedef komünizme; sürecin bütünü boyunca,tam ve gerçek kurtuluşun bu programla olacağını görecektir;Milli Kurtuluş ve Halk Demokrasisimücadelesinde devrimci proletarya saflarında örgütlülüğünü yoğunlaştıracaklardır.

İ-Çağımız emperyalizm ve proleter devrimleri çağıdır

a)Kapitalizm ve onun en son aşaması emperyalizm.

İlkel-komünal toplumsal sistemin çözülüşünden bu yana insanlık tarihi sınıf mücadeleleri;ezenlerle-ezilenler arasındaki mücadele tarihidir.Dünyamızın içinde bulunduğukapitalizm dönemine,ilkel komünal,köleci,feodal toplumsal düzenler aşılıarak gelindi.Toplumun sınıflara bölünmesi,köleci üretim ilişkilerinden bu yana mevcuttur,ve o tarihten bu yana üretim araçlarından yoksun sınıfların sömürüsü,başka topluluk,halk ve ulusları boyunduruk altına alan **sömürgecilik olgusu**; ve egemen sınıfların ayrıcalıklı durumunu garanti altına alıp sömürüyü gerçekleştirmek için baskı ve zor aracı devlet vardır.Sınıfsız toplumun kuruluşu ile bir daha geri dönmemesine bütün bunlar son bulacaklardır.

Zorunlu olarak devrimle sosyalizme dönüşecek olan emperyalizm, kapitalizmin üst ve son aşamasıdır.Emperyalizm,serbest rekabetçi kapitalizmin bağrında doğup,gelişir;ondan ayrı üretim ilişkileri sistemi özelliği göstermez,tersine onun değişik özellikteki devamı olup,kapitalizmin bütün kurallarını ve eğilimlerini,bütün iç çelişkilerini tüm keskinliğiyle daha da geliştirerek açığa vurur.Çağımızın kavranması,kapitalizmin kavranmasıyla birlikte doğrudur.

Kapitalizmin dünyada ilk geliştiği bölge batı Avrupa'dır.16-18.yy'ı arasında;feodal sömürgecilik,uluslararası ticaret,denizasırlı keşifler,feodalizmin Avrupa'da çözüldüğü bu dönemde,önemli sermaye birikimine yol açtı.Teknikte,özellikle denizcilikteki gelişmeler ve üretici güçlerdeki diğer gelişmeler ve aynı dönem (para,altın toplama)şeklinde yağma ve talana dayalı ilkel birikim döneminin sömürgeciliğinin yarattığı büyük sermaye birikimleri feodalizmin bağrında kapitalizmin gelişimine yol açtı. Süreç içinde manifaktür kapitalizminin üretici güçlerde yarattığı gelişme feodal ilişkileri köyde ve şehirde çözerken,feodal üretim tarzına asıl darbeyi 19.yy'ın başında hayata geçen sanayi devrimi vurdu.Kapitalist üretimin feodal üretimin yerini almasından sonra,siyasi erki elinde tutarak gelişen üretici güçlerin önünde gerici engel teşkil eden egemen feodal beylere ve elinde tuttıkları feodal devlete karşı burjuvazi siyasal devrimini gerçekleştirdi.**Sanayi devrimi ile kapitalizmin tam hakimiyeti ve dünya pazarıda gerçekleşmiş oldu.**

Kapitalist üretimin önemli bir özelliği onun kapitalist üretim ilişkileri temelinde meta üretimine dayanması ve en önemliside

emeğinde metalaştırmasıdır. Meta üretiminden doğan kapitalizm meta üretiminin en gelişkin aşamasını ortaya koyar. Üretim ve dolaşım araçlarının ağırlıklı kesimi küçük bir azınlığın mülkiyetinde iken, toplumun çoğunluğu yaşam ve ekonomik durumlarından dolayı emeğini, işgücünü satarak geçinmek zorunda olan proletaryaya, ya da yarı-proletaryaya ve onlara yakın sınıflardan oluşur. Dolayısıyla toplumda iki temel sınıf bulunur: Burjuvazi ve Proletarya. Her şeyi, üretim ve kullanım araçlarını, üretim sonucu tüm ürünü proletaryaya sağlamasına karşın; dünyadaki tüm yaşam işçi sınıfının emeğine bağlı olmasına karşın; yine de o, emeğini, kendisini kıt-kanaat geçindirecek, hatta çoğu "gelişmemiş" ülkelerde onu dahi sağlayamayarak, gün geçtikçe artan bir yoksuluk içinde yaşamını sürdürme zorunluluğunda kalacak şekilde satmak zorunda bırakılmaktadır. Oysa burjuvazi, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetinden dolayı üretimin sonucuna el koyarak, çalışmadığı yani üretici olmadığı halde, istediği şekilde refah içinde savurgan bir şekilde yaşamaktadır.

Kapitalizmin ilk dönemlerinde tek tek kapitalistler arası rekabet esas ve egemen özelliktir. Büyük işletmelerin öneminin artmasını getiren tekniğin mükemelleştirilmesiyle birlikte rekabet giderek kızışır. Aynı süreçte küçük üreticilerin (küçük esnaf, köylü ve diğer küçük üreticiler) kapitalistler tarafından yıkıma uğratılması, eritilmesi, bir diğer önemli özelliktir. Yıkıma uğrayan küçük üreticilerin ağırlıklı bölümü proletaryaya yakınlaşır, proleterleşirken; diğer bir kesimi büyük işletmelerin, günümüzde tekellerin, yan organları olarak sermayeye daha da bağımlı duruma gelir, ezilmeleri son bulmaz.

Teknik gelişmeyi kendi çıkarları temelinde kullanan sermaye, bu gelişmelerin verdiği olanaklarla giderek daha fazla kadın, çocuk ve göçmen işçi emeğini kullanır. Bu kısmi olarak patronların işgücüne olan ihtiyaçlarını azaltır, böylece işgücüne olan talep, işgücü arzının gerisinde kalır. Bunun sonucu olarak her alanda emeğin sömürülme derecesi ve sermayeye bağımlılığı artar.

Kapitalizmde sık sık görülen aşırı üretim bunalımları proletaryanın daha da yoksullaşması ve sömürünün daha da yoğunlaşması, bunalımın yükünün emekçi sınıflara çektirilmesi demektir. Burjuva toplumunda üretici güçlerin kaçınılmaz sonu budur. Aşırı üretim sonucu stok edilen toplumsal zenginlikte tahrif edilmek zorunda kalır. Bunalım

hem daha fazla oranda küçük üreticilerin yıkımı, hemde işçi sınıfının durumunun her açıdan kötüleşmesi demektir. Özellikle kitlesel işten çıkarmalar, **toplumsal boyutlara varan işsizlik** toplumun bünyesini kemirir. Burjuva toplumunda, aslında emek üretkenliğinin yükselmesi ve toplumsal zenginliğin artması demek olan tekniğin mükemmelleştirilmesi, toplumun çoğunluğunun, işçilerin, küçük üreticilerin, tüm emekçilerin durumunun kötüleşmesi ve işsizliğin büyük boyutlara varmasına neden olur. Sebep: bir avuç kapitalistin çıkarı....

Sermaye, toplumu giderek üretimi toplumsallaştırır; sosyalizmin ön koşullarını hazırlar. Üretimin bu toplumsal karakterine rağmen üretim araçları üzerindeki mülkiyetin burjuvazi tarafından özel niteliği, üretici güçlerin gelişmesi önünde ayakbağı olur ve toplumun temel çelişmesini antagonist aşamaya götürerek çözüme zorlar. Üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişki sınıfsal ifadesiyle, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmedir.

Serbest rekabetçi kapitalizmde, rekabet ister istemez giderek büyük sermaye sahiplerini yaratır. Bu sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi sürecidir. Bu süreç dünya ölçüsünde pazar ve ham madde kaynakları üzerindeki rekabetle daha da gelişir. Sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi 19. yy'ın sonlarında tekellerin oluşumunu getirir. Giderek tekeller emperyalizmin dünya çapında sistem oluşuyla birlikte günümüz kapitalizminde, ekonomide egemen ve belirleyici role sahip olurlar. Serbest rekabetin ve sanayi sermayesinin yerini tekellerin ve mali sermayenin alışıyla, 20. yy'ın başıyla birlikte, emperyalizm çağı başlar.

Rekabetçi kapitalizmin gelişmesiyle sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi sonucu tekellerin ve tekeli kapitalist birliklerin doğması, banka ve sanayi sermayesinin iç içe geçerek mali sermaye olarak kaynaşması; sermaye ihracının meta ihracından ayrı olarak önem kazanması ve esas olmasıyla kapitalizm en yüksek tarihsel aşamasına ulaştı. Emperyalizm, aynı zamanda, uluslararası tekellerin dünyayı ekonomik olarak paylaşması; bununla birlikte ve bunun sonucu olarak emperyalist devletlerce de bölgesel olarak dünyanın bölüşülmesinin tamamlanmasıyla karakterize oldu.

Rekabetçi dönemde kapitalistler kâr sağlarken emperyalizmin temel ekonomik kuralı ise azami kâr sağlamaktır.

Finans kapitalin azami kâr hırsı, kapitalizmin dünyada egemenlik alanı içine almadığı yer bırakmadı. Böylece tek tek ülkelerdeki

ulusal ekonomileri,daha öncede varolan eğilimi doruğa vardırıarak,birleştirerek;tek bir zincirin halkaları durumuna getirdi.Sömürgecilik,emperyalizmle bir üst aşamaya vararak meta sürüm alanı,ucuz zenginlik kaynağı (hammadde,işgücü)alanı olma yanında,bundan böyle yatırım alanı olan sömürge ve ezilen uluslar üzerindeki boyunduruk ve sömürü daha da katmerleşti.Sömürgeler ele geçmez hammadde kaynakları,pazar,ucuz işgücü ve yatırım alanları oldular.

Emperyalizm işçi sınıfının ve diğer emekçi halk,sınıf ve tabakalarının daha fazla sömürülmesi,yıkıma sürüklenmesi,yoksuluğa,yokluğa terkedilmesi demektir.O,rekabetçi kapitalizmin baskıcı ve sömürücü karekterini ve tüm çelişkilerini alabildiğine keskinleştirdi.Bunalımlarını ekonomik ve politik düzeyde daha sancılı ve tahripkar duruma getirdi.Finans kapital işçiler ve emekçiler ve ezilen halklar üzerindeki boyunduruğu daha da güçlendirmek için elinde bulunan baskı ve zor aracı bürokratik-militarist,devlet mekanizmasını kullandı.Dolayısıyla rekabetçi döneme özgü burjuva demokrasisinin yerine,emperyalizm,sürekli halklar üzerinde siyasi gericiliği hakim kılmaya çalışır. Militarizmi güçlendirme yoluyla kendi işini güvence altına almaya çalışır. Ama finans oligarşi yada genelde egemen sınıfların ezilenler üzerindeki baskı ve sömürüsü büyüdükçe,düzenin çelişkileri büyüüp geliştikçe sömürülen emekçi kitlelerin hoşnutsuzluğu da artar,proletaryanın mücadelesi etrafında kenetlenme hızla yükselir.Emperyalizmin bir dünya sistemi oluşuyla,toprak bakımından paylaşılması tamamlanmasına rağmen;kapitalist-emperyalist sistem içindeki eşitsiz gelişim,güçler ilişkisinin yeni durum alması ve farklı tekel ve devletlerin yeni hammadde kaynağı,pazar,yatırım alanları ele geçirme;yeni sömürge ve bağımlı ülke elde etme politikaları yeniden dünyanın paylaşımını gündeme getirir.Bu daha önce görülmemecesine,kapitalist devletler arasındaki rekabet ve mücadelenin daha da sertleşmesi demektir.Bu politikanın,zorunlu sonucu olarak yeniden paylaşım ancak emperyalistler arası savaşla mümkün olur.Dünyanın yeniden paylaşımı emperyalist dünya savaşlarının tek kaynağıdır.Finans kapital,savaşı,kendi bunalımlarını atlatmak,halkların kırdırılması pahasına geçici çözümlmek amacıyla da kullanır.

Emperyalizm var oldukça savaş,dünya savaşları var

olacaktır.Savaş yok etmek için emperyalizmi yok etmek gereklidir.
b)-Çağımızın çelişmeleri,eğilim ve gelişmeleri

(Çağımız emperyalizm ve proleter devrimleri çağıdır,belirlemesi aynı zamanda,proleter devrimler çağının sonucu olarak dünya sosyalizminin bir bileşeni olan proleter önderlikli milli kurtuluş devrimlerinin bir olgu olmasından dolayı,milli kurtuluş devrimleri çağıdır,anlamınıda içerir.Bu belirleme bir toplumsal sistemin yerini bir başkasının alması olgusundan dolayı,"çağımız,kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır." belirlemesi anlamını kazanır.)

Emperyalizm,kapitalizmin en yüksek aşaması olduğu gibi,kapitalizmin çürüyen,asalaklaşan,can çekişmeye başlayan aşamasıdır.Komünizme ilerleyen tarih merdiveninde sosyalizmle emperyalizm arasında başka hiçbir basamak yoktur.O,tarihsel olarak zamanını doldurmuştur.Sosyalist devrimin arifesi olan emperyalizm,yerini yeni bir dünya sistemine bırakmakla karşı karşıyadır.

Dünya düzeyinde sosyalist devrimin objektif şartlarının oluşmasına ve olgunlaşmasına neden olan emperyalizm,sosyalizmin bir,yada bir kaç ülkede gerçekleşebilmesi olanağını yarattı.Artık devrim,ister kapitalizmin çok geliştiği isterse pek az geliştiği bir ülkede olsun,emperyalizm,zincirinin en zayıf halkada kırılması sorunu haline geldi.

Nitekim,emperyalizmin cephe zinciri 1917'de Rusya'da en zayıf olduğu halkadan kırıldı.Ekim devrimi dünya tarihinde yeni bir çağ açtı.Ekim devrimi kapitalizmin yıkılması ve sosyalist düzenin zafere ulaşması çağını,kapitalist ülkelerde proletarya devrimleri çağını,sömürge ve bağımlı ülkelerde milli kurtuluş devrimleri çağını,emperyalizme karşı bütün ülkelerin proletaryasının ve ezilen halklarının tek bir devrimci cephesinin kurulması ve başarıya kavuşması çağını açtı.

Halâ içinde yaşadığımız emperyalizm ve proleter devrimleri çağının temel çelişmesi,sosyalizm ile kapitalizm arasındaki çelişmedir.Niteliği bu temel çelişme tarafından belirlenen,kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinin diğer başlıca büyük sosyal çelişmeleri;kapitalist ülkelerde proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişki;ezilen uluslar ile emperyalizm arasındaki çelişki;ve emperyalist devletlerin ve tekellerin kendi aralarındaki çelişkidir.

Kapitalist ülkelerde keskinleşen proletarya ile burjuvazi

arasındaki çelişki bu ülkelerde proleter sosyalist devrimlere yol açtı.II.emperyalist dünya savaşı,özellikle Ekim devriminden sonra emperyalizmin cephe gerisi olmaktan çıkıp sosyalizmin cephe gerisi durumuna gelen sömürge ve bağımlı ülke halklarının ulusal kurtuluş hareketleri çoğu yerde zaferle taçlandı.II.emperyalist dünya savaşı sonrasında;finans kapitalin terörcü kanlı diktatörlüğü olan faşizm,sosyalist Sovyetler Birliğini yok etme ve dünya halklarını esaret boyunduruğuna almayı hedeflerken,başında Stalin'in bulunduğu Sovyetler Birliğinin belirleyici önemdeki savaşıyla faşizm ve emperyalizm büyük darbeler aldı,Avrupa ve Asya'da devrimler zafer sağladı.Bir çok yeni sosyalist ve halk demokrasisi ülkesi doğdu.Güçlü sosyalist kamp ortaya çıktı.Asya,Afrika ve Latin Amerika'nın ezilen uluslarının ve halklarının anti-emperyalist kurtuluş hareketleri bu kıtaları kasıp kavurdu.Ülkelerin büyük bölümü siyasi bağımsızlıklarını kazandılar.Emperyalizmin sömürge sisteminin çözülme süreci yaygınlaştı.Bunun sonucunda dünya sosyalist devriminin dolaysız yedek gücü olarak,sömürge halklarının milli kurtuluş hareketlerinin önemi büyük ölçüde artı.Sömürgeciliğe karşı gelişen kurtuluş hareketleri emperyalizmi gerilettiler ve onu taktik değiştirmek zorunda bıraktılar.Emperyalistler klasik sömürgecilik yöntemlerini büyük ölçüde terk ederek yeni sömürgecilik yöntemlerini uygulamayı benimsediler.

II.Emperyalist paylaşım savaşı sonrası iki zıt sosyal sistem arasındaki çelişki şiddetlenerek,dünyada var olan güçler, hedefleri ve amaçları birbirine taban tabana zıt olan iki kampın oluşumuna yol açtı.Başında ABD'nin olduğu emperyalist kamp ve başta Sosyalist ülkeler olmak üzere anti-emperyalist demokratik kamp.

Başında ABD'nin bulunduğu,kapitalist ülkelerdeki tekelci burjuvazi ve uluslararası gericiliğin yer aldığı emperyalist kamp,sosyalist ülkelere,uluslararası proletarya hareketine,anti-emperyalist kurtuluş hareketlerine karşı saldırganlıklarını daha da arttırdı.ABD emperyalistleri dünyaya hakim olmak amacıyla,bir çok yerde yerel emperyalist savaflara giriştiler.Dünyayı yeni bir emperyalist savaşa sokmak,böylelikle dünya hakimiyetini kurmak amacıyla ekonomilerini askerileştirdiler,akılcı dev boyutlarda silahlandılar,bir çok yeni emperyalist pakt oluşturdular.Tamda bu süreçte Kore'den,Çin'den,Çinhindi'nden,Afrika üzerinden,Latin Amerika

ve Küba'ya uzanan ve çağımızdaki devrimci gelişmelerin önemli kilometre taşlarını teşkil eden anti-emperyalist kurtuluş savaşları,emperyalist kampın köşeye sıkışıp daha da saldırganlaşmasına neden oldu.

Emperyalizmin almış olduğu bu darbelerden sonra,başından beri bir eğilim olarak var olan tekelci devlet kapitalizmi (devlet-tekelci kapitalizm-staatsmonopolistisch)ekonomide egemen duruma geldi.Özellikle günümüzde daha da berrak görülen bu durum,tekelin gücü ile devletin gücünün birleşmesi sonucu muazzam bir gücü finans oligarşinin hizmetine sundu.Böylece bunalımlar,kapitalizmin tüm hastalıklarıyla proletarya ve halkların devrimi karşısında tekeller kendilerini biraz daha emin hissettiler.

Başında sosyalist Sovyetler Birliği ve Halk Demokrasisi ülkelerinin bulunduğu anti-emperyalist demokratik kamp dünya barışını,halkların bağımsızlığını demokrasiyi ve sosyalizme doğru ilerlemeyi gerçekleştirmek için,emperyalizme özellikle de ABD emperyalizmine karşı mücadeleyi yoğunlaştırdı.Emperyalist komplü ve saldırganlığa cesaretle karşı koydu.

1950'lerin 60'lara dönüşünde dünya komünist hareketinde ve sosyalist kamp ülkelerinin bazılarında ortaya çıkan ve gelişen modern revizyonizm,emperyalizme karşı mücadelenin zayıflamasına,anti-emperyalist cephenin güç kaybına neden oldu.Tito,Kruşçev-Brejnev dönemlerinin dünya komünist hareketi içinde giriştikleri yıkıcı faaliyet ve modern revizyonist saldırı birçok komünist partinin burjuva partiye,sosyalist kampa bağlı bazı ülkelerinde kapitalizmin restore edildiği ülkelere dönüşmesiyle sonuçlandı.Lenin ve Stalin'in kurduğu sosyalist Sovyetler Birliği tekelci devlet kapitalizminin hakim olduğu sosyal-emperyalist bir ülke haline getirildi.Avrupa'daki bir çok sosyalist ve Halk Demokrasisi ülkeleri kapitalist ülkeler durumuna geldiler.

Sovyet sosyal-emperyalistleri,ABD emperyalistleri gibi saldırgan,hegemonyacı bir siyasetle dünya hakimiyetini kurmaya çalıştılar.Eskiden sosyalist kampın,barışın ve demokrasinin savunulması amacıyla kurulan Varşova paktı tıpkı Nato gibi saldırgan ve emperyalist bir pakt haline,Sovyet sosyal-emperyalistlerinin dünya hakimiyetini kurmak amaçlarının aracı haline geldi. Yine 1950'lerde anti-emperyalist demokratik kurtuluşu gerçekleştiren

Marksizm adıyla hareket eden küçük burjuva önderlik,Çin'de bazı sosyalist önlemler almasına rağmen,esasta kapitalizmi geliştiren sosyalizmi önleyen bir yol izledi.70'lerde "ÇKP" içinde gerici revizyonist Deng kliginin başa gelmesiyle,Çin emperyalistlerle çok sıkı ilişkiler içerisine girerek,onlardan aldığı destekle güçlü kapitalist devlet olmanın yolunu aradı.

Sosyalizm tarihinde bütün bu olumsuz gelişmeler ve geri dönüşler dünya devriminin nihai olarak zafere kavuşmasını,emperyalizmin bütünüyle yok edilip,yerine sosyalizmin geçirilmesi zorunluluğunu ortadan kaldırmamıştır.Bu zorunluluk kapitalist sistemin doğasının doğrudan bir sonucudur.Bu zorunluluğun bilincinde olan dünya proletaryası ve halkları,M-L partiler,her türden revizyonist-oportünist ihanete rağmen devrim ve sosyalizm bayrağını daha da yükseltiyorlar.Bu yolda kararlılıkla yürüyorlar.Son tahlilde sınıf mücadelesinin gelişme diyalektiği kaçınılmaz olarak dünya çapında proletarya davasının zaferine yol açacaktır.

60'lardan günümüze kadar,devrim hareketinin gelişmesi yanında ABD emperyalizminin başında olduğu batılı emperyalistler grubu ile başında Sovyet sosyal-emperyalistlerinin bulunduğu sosyal emperyalistler grubu arasında pazar,hammadde kaynakları,nüfüz ve yatırım alanları ile dünya hakimiyeti üzerine kıyasıya bir hegamonya mücadelesi sürmektedir.Ancak emperyalist blok yada gruplarda kendi içlerinde bütünsellik arz etmiyorlar,aksine dağılmalar geliyor.Çelişkiler sadece ekonomik düzeyde kalmıyor,politik düzeye sığıyor ve devam ediyor.Avrupa'nın Amerika ve Japonya karşısındaki rekabeti,Japonya'nın endüstrünün bir çok dalında önemli pazarları ele geçirmesi,Fransa ve Almanya'nın yeni pazarları kapmak için özel çabaları bu durumu yansıtan örneklerdir.

Emperyalist-kapitalist ülkelerde tekniğin gelişmesi ve mükemmelleştirilmesi öylesi boyutlar kazandı ki,toplumsal üretimde harcanması gerekli emek miktarında önemli azalmaya yol açtı.Finans kapital azalan gerekli emek miktarında ki değişme ile artı-değerin oranını yükseltip,sömürüsünü çok daha üst boyutlara vardiirdi.Robotların üretimde uygulanması;üretici güçlerde bir gelişmeyi ifade etmesine rağmen,günümüzün kapitalizminde,toplu işsizliğe yol açmaktadır.Oysa bu sürecin,işgücünün kısılması,yada emeğin,üretimin başka alanına kaydırılıp yararlandırılmasını getirmesi gerekir.işte tekelci devlet kapitalizmi biçimini alan

emperyalizm;üretici güçlerin bu derece sosyalizme yakınlaşmasına karşın,bu ölçüde tahripkar olabiliyor. Bu nedenle emperyalist-kapitalist ülkelerde barış hareketinin yanında,ekonomik talepler uğruna gelişen mücadele politik taleplere yönelmekte,düzene karşı hareketler durumuna dönüşerek önemli boyutlar kazanmaktadır.

Emperyalist-kapitalist metropol ülkelerde toplumsal şekillenme,üretim araçları karşısında sınıfların konumu esasta değişmemesine karşın,bilim ve tekniğin üretime sunduğu modern olanaklar sonucu,finans kapital,proletaryanın geçmişe oranla-sosyalizme karşı mücadelesinde neden olmasından ileri gelerek-daha rahat yaşam koşullarında bulunmasına evet demiş,dolayısıyla işçi sınıfının devrimden uzaklaşması için diğer etmenlerin yanında sosyal ve ekonomik ortamı hazırlamıştır.Geçmişte bahs edilen metropollerin burjuvalaşmış işçi tabakasından,bugün nicelik ve nitelik olarak daha geniş oranda bahs etmek durumu oluşmuştur.Bu,proletaryayı devrimden uzaklaştırmaktadır.Metropol ülkelerde refah düzeyinin,yaşam standartlarının yükselmesi biçiminde beliren kapitalizmin bu özelliğinin önemle ele alınarak günümüz kapitalizminin son şeklinin ayrıntılı değerlendirmesi bu nedenle önem arz etmektedir.

II.Dünya savaşı sonrası uluslararası tekeller önemli darbeler yiyen kapitalizmi canlandırmak için,sosyalizme karşı mücadele etmek için elbirliği ettiler.Tekeller arası rekabet gereği daha kaliteli ve ucuz mal üretme amacında bu duruma katılınca bilim ve teknoloji devrimler gerçekleşti.Bunun sonucu üretim hacminde büyüme,işsizlikte azalma,yaşam standartlarında eskiye oranla düzelme gözlemlendi.Can çekişen emperyalizmin kısa bunalımları bu gelişmeyi 1970'lere kadar kayda değer oranda değiştirmede.Bu dönemlerde proletarya saflarında burjuva düşünceleri çok geniş etkiler buldu. Özellikle batı Avrupa'da finans kapitalin iktidardaki temsilcileri sosyal-demokratlarca propagandası yapılan "sosyal devlet",kapitalizmle sosyalizmin bütünleşeceği "çağımızın modern devleti" olarak reklam eden düşünceler yaygınlık kazandı.Ancak bu gelişme 1970'lerden günümüze devam eden ve daha önceki finans kapital krizlerinden daha yıkıcı olması,sadece sömürge ve bağımlı ülkelerin ekonomisini değil ama metropol ekonomilerinin de sarsması suretiyle,ve kısa süreli değil sürekli olması açısından ayrılan günümüz ekonomik bunalımıyla kesintiye uğradı.Bu kriz aynı zamanda revizyonizmin iktidarda olduğu ülkeleri de sarmış

durumdadır.Böylece kapitalist-revizyonist sistem son krizle çıkmazlarını derinleştirmekte ve kitlelerin tek çıkış yolu olan proleter devrim kanalına yönelmeleri eğiliminide geliştirmektedir.

Emperyalizm,II.Dünya savaşı sonrası yeni sömürgecilik yöntemleriyle yeni sömürü taktikleri geliştirdi.Buna neden olan halkların emperyalizme karşı savaşıydı.Halkların emperyalizme karşı mücadelesi geliştikçe,emperyalizm,eski taktikleri yerine yenilerini yerleştirir.Yeni sömürgeciliğe karşı mücadelenin yükselmesi ve onun teşhir olması sonucu emperyalistler "yeni iktisadi düzen" "eşit ilişkiler"vb.adlarla (az yaygınlık gösteren sömürge ülkelerde dahil) bağımlı ülkelerde sömürge yaşamlarına devam ediyorlar.Finans kapital bağımlı ülkelerde yaşabilmek için daha fazla yatırım yapmak,daha fazla **"ulusal" tekeller oluşturmak yolunu seçiyor.** Bu da bağımlı ülkelerde daha hızlı şekilde kapitalizmin gelişmesine yol açıyor.Özellikle 1960'lardan sonra bağımlı ülkelerde eskisine oranla daha hızlı gelişen kapitalizm,bu ülkelerde de güçlü proleter ordusunun oluşu muna yol açıyor.

c)-Dünya Devrimi

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağı ile birlikte sömürge devrimleriyle kapitalist ülkelerdeki proleter sosyalist devrim arasında köprü kurulmuş iki devrimci akım dünya sosyalizminin,proleter dünya devriminin bileşeni olmuşlardır.

Sadece her iki devrimci akımın değil,çağımızın,çağımızdaki devrimci sürecin merkezinde uluslararası proleterya yer alır.

Kapitalizmin sosyalizme yerini bıraktığı çağımızda,**dünya devrim süreci**, proletarya diktatörlüğü altında tüm sosyalizm düşmanlarının dirençlerini ezerek sosyalizmin inşasını sürdüren,emperyalizm ve uluslararası gericiliğe karşı mücadelenin ana üssü gerçek sosyalist ülkelerin oluşturduğu devrimci akımın,kapitalist-revizyonist ülkelerde proletaryanın burjuvaziye karşı proletarya diktatörlüğü için yürüttüğü mücadelenin oluşturduğu devrimci akımın,ezilen ulus ve halkların emperyalizme ve sosyal-emperyalizme ve onların uşaklarına karşı yürüttükleri devrimci kurtuluş hareketlerinin oluşturduğu devrimci akımın birleşip sosyalizm ve sınıfsız toplum hedefine yönelmeleri sürecidir.Yani sosyalist ülkelerin sosyalizmin inşasında

ilerlemeleri,ve ister kapitalist-emperyalsit,isterse sömürge,yarı-sömürge,bağımlı ülkelerde olsun proletarya önderliğinde emperyalizmin en zayıf halkalarında devrimin gerçekleşmesi sürecin anayönüdür.Sömürge halklarının proleter önderliğin dışındaki anti-emperyalist hareketleri,küçük ve milli burjuva önderlikli devletlerin emperyalizme karşı geliştirecekleri her hareket dünya devrimci sürecini güçlendirir,katkıda bulunur.

Dünya devrimci güçleri başında iki süper devletin bulunduğu emperyalist ve sosyal emperyalist bloku, faşizmi ve uluslararası gericiği hedef alır.Dünya halklarına saldırganlıkta ve sömürde,dünya savaşını koparmakta en büyük sorumlulukları olan iki süper devlete karşı mücadeleye özel önem verir.

Sömürge ve yarı-sömürge halkları Asya,Afrika ve Latin Amerika'da oldukça büyük zaferler elde edip,esasta sömürgecilik sistemini çözmelerine (dünyada II.Dünya savaşı öncesine oranla bugün oldukça az sömürge vardır.)rağmen;ve çoğunda sosyalizmin dünya ölçüsünde güçlenen prestijinden dolayı,"sosyalist hareket" adıyla bağımsızlık gerçekleşmesine rağmen;bugün bu ülkelerin çoğu emperyalizmin egemenlik alanının dışına çıkamamışlardır.Bu durum önderliklerinin küçük ve orta burjuva karakterinden kaynaklanmaktadır.Sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı gelişen demokratik kurtuluş hareketlerinde önderlik proletaryanın önderliğinden sınıfsal olarak ne kadar uzak ise, o kurtuluş hareketinin anti-emperyalist karakteri de o ölçüde az olur.Bütün bu tecrübeler önümüzdeki yakın gelecekte emperyalizme önemli darbe vuran anti-emperyalist kurtuluş hareketlerinin proletarya önderlikli örneklerini görmemize yol açacaktır.

d)-Uluslararası Komünist Hareketin Kısa Tarihi

Marksizmin kendisini, küçük-büyük burjuva ideolojilerine karşı mücadelede işçi sınıfına kabul ettirmesinden sonra;burjuvazi yeni kanallar,yöntemler ve yollarla Marksizme karşı savaşmaya başladı.Böylece revizyonizm adı altında burjuvazinin Marksizme karşı savaşı başladı.Bu savaşın başlangıcında,emperyalizm çağındaki somut gelişmelerin Lenin tarafından tahlil edilmesiyle Marksizm zenginleşti.Emperyalizm ve proleter devrimleri çağının Marksizmi olan Leninizm uluslararası komünist hareketin strateji ve taktiklerine yol gösteren devrim ve sosyalizm davasının evrensel ilkelerini açıklayan tek bilimsel teoridir. Her türden burjuva sosyalistin itiraz ve çarpıtmalarına rağmen bu teori doğruluğunu ve tazeliğini korumaktadır.

Leninizm,gelişmesi boyunca uluslararası olgu olan revizyonizmin çeşitli biçimleriyle amansızca savaştı.Ekonomizm,menşevizm,sosyal-şövenizm bunların en önemlileridir.I.emperyalist paylaşım savaşında sosyal-şöven,sosyal-emperyalist,karakter kazanan II.Enternasyonal oportünizmine karşı,Leninizm,Marksizmin ilkelerini savunarak,dünya proletaryasının uluslararası örgütünü kurdu.III.Enternasyonal taraftarları başlangıçta gedikli "sosyalist" sosyal-şövenler karşısında azınlıktalarken;çok kısa zamanda Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde güçlü savaşım örnekleri verdiler. Almanya ve Avusturya-Macaristan'da devrimler gerçekleştirdiler.Ancak sosyal-şövenizmin ihaneti devrimlerin yenilgisine,üstelik 20'lerin başlarında Avrupa'da proleter hareketin darbe yiyip gerilemesine neden oldu.1930'larda metropol ve sömürgelerde devrim dalgası yükselirken,sosyalizmin inşaaında ve faşizme karşı dünya çapında mücadele sorununda Troçkizm,revizyonizmin bir biçimi olarak karşı-devrim saflarında yer aldı.Troçkizmin ihanetine rağmen uluslararası proletarya hareketi bilindiği gibi savaş sonrası oldukça büyük bir güce erişti.

Savaş sonrası Leninizmiden sapmanın ilk olumsuz örneği,dönek Tito ve onun başında bulunduğu "Yugoslavya Komünistler Birliği" oldu.Sosyalist kamp içerisinde ABD emperyalizminin ajanlığı görevini yüklenen Tito ve şürekası,sosyalist kampı parçalamak ve ezilen halkların anti-empeyalist mücadelesini gerçek doğrultusundan saptırmak amacıyla "Blokuzluk teorisi"ni ortaya attılar.Uluslararası komünist hareket ve sosyalist kamp içinde bölücü ve yıkıcı faaliyetlere giriştiler.Bu faaliyetler yüzünden Stalin başkanlığındaki komünist partiler Enformasyon bürosu tarafından ABD emperyalizminin ajanı olarak damgalanıp sosyalist kampın dışına atıldılar.Stalin ve Enformasyon bürosu bu tecrübeden sonra "proletaryanın iktidarda olduğu bütün ülkelerde,modern revizyonistlerin içteki Truva atları olduklarını ,proleter devleti yıkıp yerine burjuva iktidarını geçirmeye çalıştıkları"gerçeğine dikkati çektiler.

Bu gerçek Stalin'in ölümünden sonra,devrim ve sosyalizm davasına tarihte en büyük ihanet olarak,Sovyetler Birliğinde ve Arnavutluk hariç sosyalist kampın diğer Avrupa ülkelerinde,iktidarı ele geçiren Kruşçev-Brejnev dönemleri ve onların sadık yandaşlarınca sosyalizmin tasfiye edilmesi ile hayat buldu.Kruşçev-Brejnev kliği,Leninizmin emperyalizm,savaş ve barış,proletarya diktatörlüğü,sosyalizmin

inşaaşı,parti öğretisi başta olmak üzere devrim ve sosyalizme ilişkin temel evrensel ilkeleri ya tahrif ettiler yada "somut gerçeklere uymadığı" bahanesiyle tümünden inkar ettiler.Revizyonistlerin iktidarı ele geçirmesi proletarya diktatörlüğünün tasfiyesi ve revizyonizmin şahsında kapitalist,sosyal-emperyalist iktidarın yerine gelmesiyle sonuçlandı.

Modern revizyonizme karşı Leninizm bayrağını yükselten Arnavut'lüğün yanında savaşılan "ÇKP'nin, uzun küçük burjuva hizip çatışmalarından ve emperyalizmle bütünleşmeyi vaaz eden karşı-devrimci "Üç dünya teorisi"ni dünya proletarya hareketine dikte ettirmeye çalışmasından sonra,AEP'in yol göstericiliğiyle genç komünist hareketler teorinin karşı devrimci özünü ortaya koyup,Çin'in emperyalistleşme çalışmalarını teşhir ettiler.Bu teşhir ile birlikte,"ÇKP'nin zaman zaman Marksizmden etkilenmesine rağmen,esasta küçük burjuva akımlarının birleşim alanı olduğunu ortaya koydular.

Gerek Sovyet modern revizyonizmine karşı,gerekse Çin sağ oportünizmine karşı AEP ve UKH'nin kararlı mücadelesi uluslararası proletarya hareketinin gelişimi açısından tarihi önemdedir.

AEP ve diğer kardeş devrimci işçi parti ve hareketlerinin ideolojik,politik savaşımında etkisiyle,içten içe çürüyen,dağılan açıkça Leninizmden vazgeçen,parçalara bölünüp dağılan modern revizyonist akımlar kaçınılmaz olarak yıkıma doğru gidiyorlar.Onların yıkımını uzatmada,güçlü sosyalist devletlerin ekonomik gücü üzerine oturmaları,özellikle sosyal emperyalist süper devlet olan Rusya'nın iktidarı tarafından savunulmaları,ilk sosyalist ülkede iktidara gelmeleri,ve tüm modern revizyonist,reformistlerin militan komünist parti ve hareketlerin aksine emperyalist-kapitalist rejim tarafından çeşitli destek görme etkenleri,önemli rol oynamaktadırlar.Uluslararası komünist hareketin yeni devrimleri zafere götürememesi de bu durumu etkilemektedir.

Her iki modern revizyonist akıma karşı AEP ve diğer işçi sınıfı partilerin kararlı mücadelesi sayesinde ki,bugün gerçek devrimci işçi sınıfı partileri yozlaşmamış olarak M-L'in ilkelerini yükseltmekte ve uluslararası proletarya hareketinin tüm devrimci,komünist mirasını günümüze kadar taşımaktadırlar.Bugün yeni devrimci işçi parti ve örgütleri tarihi görevlerini Leninizme

uygun olarak yerine getirmek için savaşırlarken,son yılların tecrübeleri de göstermektedir ki, UKH yeni sorunlarla karşı karşıyadır.Yeni güçlüklerin üstesinden gelebilmek tüm proletarya hareketinin güçlendirilmesinden geçmektedir.Bu nedenle,proletaryanın tarihi misyonu,devrimi gerçekleştirci tarihi eylemi,hayata geçirmek için yoğun çaba göstermesi oldukça büyük öneme haizdir.Proletaryanın yeni devrimlerle dünya sosyalizmini güçlendirmesi sadece modern revizyonist akımları değil,aynı şekilde kapitalist-revizyonist sistemin büyük darbe almasına yol açıp,giderek dağılmasını getirecektir. O halde uluslararası proletaryanın gücünü yeni devrimler gerçekleştirecek partiler düzeyine çıkarmak can alıcı önemdedir.UKH'nin tam zaferide bu sürecin başlamasına bağlıdır.Kürdistan proletarya hareketine UKH ile ilişkilerde ve ilgili sorunları çözümlemede dünya işçi sınıfı ve sosyalizmin çıkarları ve tecrübeleriyle,M-L'in evrensel ilkeleri yol gösterecektir.

(Devam edecek)



DEVR İMC İ MÜCADELE ANLAYIŞI VE SON GEL İ ŞMELEK

İ. BİR İNDAR



ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

Kuzey-batı Kürdistan'da Ağustos 84 ve sonlarında kimi çevrelerce beklenen,kimilerince ilginç olan siyasi gelişmeler gözlemlendi.Devrimci demokrat çevreler içinde yapılan tartışmalarda,bölgeyi kendisine "hareket alanı"seçtiklerini ileri süren bazı akımların nitelikleri;uluorta,kadrolar ve sempatizanlar düzeyinde yaygınlaştırılan "fısıldaşmalar"ve Güney Kürdistan'lı güçler olarak bu bölgede varlıkları olan siyasi güçlerin nitelikleri ve Kürdistan'daki diğer son gelişmeler dikkate alınarak,böylesi gelişmelerin muhtemel olduğu vurgulanıyordu.Ancak belirttiğimiz belirleme ve tartışmalardan bu gelişmelerin daha değişik bir dönemde beklendiği de ortaya çıkıyordu.Eruh ve Şemdinli karakol baskın olayları ve sonrasındaki gelişmeler doğal olarak yeni siyasal değişmelere ve tartışmalara yol açtılar.Başta sömürgeci faşist diktatörlük olmak üzere tüm karşı-devrim kampında Kürdistan'a karşı ideolojik,politik,siyasi ve askeri bir haçlı seferi başlatıldı.Bu hiçte yadırganacak bir durum değildir.Kürdistan'daki en ufak bir kıpırdanmaya karşı Türk hakim sınıfları onyıllardır,-hatta atalarının hiçte farklı olmayan saldırılarını içeren eski dönemleri de katmak gerekir-aynı barbar politikayla saldırıya geçmişlerdir.Kuzey-batı Kürdistan'da denetimi sağlamak,benzer olayların gelişmesini engellemek amacıyla,sömürgeci Türk devleti tüm güçlerini seferber ederek,yediden yetmiş'e tüm bölge halkına karşı baskılarını da arttırmıştır.Türk devleti faşist baskı ve terörünü sadece bölge halkı üzerinde uygulayarak sınırlandırmamış,Kürdistan'ın diğer bölgelerine ve Türkiye'ye kadar yaygınlaştırmıştır.Türk ordusu tekrar güney Kürdistan ve doğu Kürdistan seferlerine hazırlanmış bunun yollarını denemiş,yurtsever Kürdistan halkının direnişi başta olmak üzere değişik nedenlerle bu hedefini gerçekleştirememiştir.Dört yıldan bu yana sürekli allaya-pullaya,binbir yalana dayalı olarak Türkiye'de "askeri yönetimle milletin huzurunun sağlandığı,anarşi ve terörün yok edildiği" ve kukla hükümetin cuntanın yaratmış olduğu bu düzende "yeni kalkınmış Türkiye yaratacağı" yolunda propaganda da her

gün yapılırken,cuntanın halklarımız üzerinde estirdiği katliamcı faşist terör halklarımızın hoşnutsuzluğunu ve muhalefetini geliştiriyor;ekonomik alanda enflasyon ve fiyat artışlarındaki rekor düzeydeki yükselişlerle çekilmez duruma gelen yaşama karşı tepkiler yükseliyordu.Faşist cunta ve hükümeti de bu durumun farkında olmasına rağmen,gerek toplumsal hayatın tüm alanlarında egemen olmak amacıyla yeni bir biçimde düzenledikleri devlet organları ve karşı-devrimci,terörcü şiddet ve gerekse ideolojik ve politik,ekonomik,değişik tedbirlerle,halkların iradesine karşın iktidarlarını devam ettiriyorlar.Ançak 84 sonbaharında dünya politik tarihinde en çirkef rüşvet olayları ve buna karşı mücadele biçimleriyle kendisini dışa vuran hükümet bunalımları da gösteriyorki,cuntanın içinde bulunduğu ekonomik ve politik krizin ağırlığı karşısında çaresizliği egemen sınıflar arasındaki çıkar çatışmaları,iktidarlarının ne derece çağdışı ve çürümüş olduğunu ortaya koyarken;halkların cuntaya ve hükümetine karşı biriken muhalefel kini giderek artırıyor.Tam bu dönemde ortaya çıkan Eruh ve Şemdinli olayları karşısında cunta ve hükümet,danışıklı muhalefeti de dahil tüm siyasi güçleri ile Kürdistan'da gövde gösterisine çıktı.Diğer taraftan tüm dünyanın gözleri önünde,ordusunun ağırlıklı bölümünü bölgeye aktaran cunta halkımız üzerinde eşine az rastlanır önlemlerle aklın-hafızaların alamayacağı ölçüde baskı ve terör estirdi.Bu baskı ve terör karşısında Türkiye'de her zaman canlı tutulan şövenizm;tekrar saldırıya geçti."Sağcısı ve solcusu ile bütün Türk milleti bölücülüğe karşı harekete geçmeliydi(!) Türkiye ve Kürdistanlı devrimci demokrat hareketlerin bu saldırı karşısında sessiz kalışları,yada yeterli tepkiyi göstermemeleri aynı şekilde ilginç olduğu kadar olumsuz bir öğedir de.Kendilerinin hareket içinde olmayışları hiçte bu durmu haklı göstermez.Daha önce değişik dönemlerde,değişik gerekçelerle faşist cuntaya karşı kitlelerin tepkisini örgütleyerek eksikte olsa yürütülen mücadele bu kez,(yurt dışında)gözlemlenmedi.Ülke içerisinde bu güne kadar kitlelerin mücadelesini örgütleyerek,yada saldırıya uğrayan halk kitlelerinin yanı başında ve öncülüğünü yaparak,gelen saldırılar karşısında doğru mücadele taktiğini geliştirmek mümkün olmadı,bu kez de hiç bir güç tarafından yerine getirilmedi.Sömürgeci faşist cuntaya karşı mücadele,onun saldırılarının teşhiri gibi önemli görev devrimcilerin hergünkü mücadelesinde yapılmak zorundadır ve yapılmaktadır.Bu mücadelenin

sorunları çok yönlüdür bunların çözümü de aynı şekilde çok geniş kapsamlıdır.Bu yazıda sadece günümüz özgülünde,Eruh ve Şemdinli olayları ile onların ortaya çıkardığı sorunları tartışarak,bu alanda sömürgeci faşist diktatörlüğe karşı geliştirilmesi gerekli mücadele biçim ve anlayışının ortaya koyacağız.

Hemen hemen Türkiye ve Kürdistan solu içerisinde yer alan siyasi güçlerin tümü Eruh ve Şemdinli olayları üzerine bir şeyler söylediler.Ancak bir gerçektir ki,alınan tavırların tümü,yapılan değerlendirmelerin hemen hemen hepsi Marksizmin oldukça geri düzeylerde kavrayışına denk düşmektedir.Alınan tavırlar,pragmatist bir yaklaşımdan kaynaklanmakta;Türkiye ve Kürdistan'daki sınıf mücadelesinin oldukça uzaklarında seyretmektedir.

Eruh ve Şemdinli olaylarını PKK'ye yakın yayın organlarında yapılan açıklamalara göre,yine aynı güçler tarafından oluşturulan askeri örgütlenme "Kürdistan kurtuluş birliği"(Heza rızgarya Kürdistan-HRK) "halk savaşını başlatma","halk savaşının bir aşaması olarak gerilla savaşının","partizan savaşının" yada "silahlı propaganda birliklerinin","halk savaşına adım atma" temelinde gerçekleştirdiklerini söylediler.

Bu eylemler karşısında oldukça sığ bir anlayışın ürünü olarak ortaya çıkan değerlendirmeleri ise şöyle toplamak mümkün: TKP'sinden Özgürlük yoluna kadar uzanan revizyonist çevreler,olayın hemen sonrasında bu eylemleri "terörizm","provakasyon"vb.olarak değerlendirdiler.Bu eylemlerin Ortadoğuda "Sovyetlerin önerdiği yeni barış planına karşı bir pravakasyon"(!),"Irak'taki toplumsal ilerlemeye karşı bir provakasyon"(!) (İKP'nin görüşü) ve "Türkiye'deki ileri demokrasi mücadelesine karşı bir provakasyon" olarak "terörist" bir anlayışla geliştirildiğini iddia ettiler.Bu akımların uzun dönemden beri "silahlı mücadele"ye karşı oldukça "hassas" oldukları açık olduğu gibi;değerlendirmelerini ülke devrimine,dünya devrimine göre değil Sovyetlerin devlet çıkarlarına göre yaptıkları açıktır.Ayrıca bu olayda da bilimsel bir değerlendirmenin ışığında böyle bir yargıya varmadıkları gibi;"terörist","provakasyon" nitelemelerini aşmayan bir "değerlendirmeyi"(!) ne yazık ki geçemediler.

Diğer taraftan bir kısım gruplar ve hareketler;koşullarının henüz olmadığı gerekçesi ile,bu eylemin hatalı ve yanlış olduğunu söylediler.Ancak bu konuda bu eylemleri ve sonuçlarını bilimsel

sosyalizmin eleştirisel yapısına vurup bir değerlendirme yapmadıkları gibi; olayların devrimci eleştirisini veremediler.

Bir diğer grup hareketler ise yapılan eylemlerin esas niteliği hakkında bir değerlendirmeye gitmeden; şu veya bu gerekçe ile eylemi doğru değerlendirip esasta eylemi gerçekleştirenleri destekler pozisyonda durdular.

Bizce bu eylemlere karşı şu veya bu tavrı takınmaktan ziyade; devrimci demokrat kamuoyunun, emekçi kitlelerin nezninde, olayların içeriği, getireceği sonuçlar ve mücadele anlayışında devrimci proleter tutum alanında açıklık getirilmesi gerekli bir dizi sorunda doyurucu devrimci çözümlere varmak önemlidir. Bu noktada, uzun dönemden beri yanlış anlayışların oldukça büyük zararlara yol açtığı bilinen bir gerçektir. Kitlelerin bu yönde bilinçlendirilmesi, politize edilmesi; eylemliliklerinin bu alanda da bilinçli bir savaşa dönüştürülmesi önemlidir.

PKK, 15 Ağustos eylemleri olarak adlandırdığı eylemlerle; "Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi **halk savaşı** aşamasına ulaşmıştır" değerlendirmesine, nasıl ve hangi gerekçelerle ulaşabiliyor? "partizan eylemleri"nin kapsamında bu eylemleri değerlendirmek mümkün müdür?

Diğer taraftan bu eylemleri "terörizm" olarak değerlendirenler neye dayanmaktadırlar? "Terörizm" bilimsel sosyalizm tarihinde nasıl ele alınmıştır? "Terörizm ile partizan eylemleri" arasında ne tür bir ilişki söz konusudur? M-L'in bu konudaki yaklaşımı nedir?

Fazla uzaklara gitmeksizin ülkemizin diğer bir parçasına bakacak olursak, Doğu Kürdistan'da gelişen aynı biçimdeki "karakol baskınları vb. eylemlere" neden sol güçler terörist dememektedirler? Bütün bu sorunlarda marksist çözümlemenin nasıl olduğu, ülkemiz somutunda, son olaylar özgülünde devrimci yaklaşımın nasıl olması gerektiği konusunda sorunu açmaya çalışacağız. Bunun içinde önce, Türkiye ve Kürdistan'da çok geri ve sığ bir kavrayış düzeyine denk düşen mücadele biçimi meselesini açmak gerekecektir.

MARKSİZM'DE MÜCADELE BİÇİMLERİ

Dünya düzeyinde devrimci mücadelenin gelişimi ve devrimin zafere varışı konusunda;geçmişten beri gerçek marksistlerle,revizyonistler arasında uzlaşmaz bir ideolojik bir mücadelenin yürütüldüğü bilinmektedir.En özlü olarak,revizyonistler ile komünistler arasındaki bu konudaki ayrım şu noktada yatmaktadır: Devrimin zafere ulaşması emekçi kitlelerin silahlı mücadelesi ile mi,yoksa silaha gereksinim duymaksızın barışçıl şekilde mi olacaktır.Lenin ve Stalin bir çok kez emperyalizm ve proleter devrimleri çağında oluşan yeni koşullar gereği devrimin ancak halkın silahlı savaşı sonucu mümkün olacağını belirlemiş,daha önce Marks ve Engels'in emperyalizm öncesi koşullarda,Amerika ve kıta Avrupa'sı dışında İngiltere'de barışçıl yolla devrimin zaferinin gerçekleşebileceği yolundaki değerlendirmelerinin- ve o dönemde belirtilen ülkelerde "barışçıl geçiş" olanak veren koşulların ortadan kalkması nedeni ile- günümüz koşullarında geçerli ve doğru olmayacağını vurgularlar.(bkz.Proletarya devrimi ve dönem Kautsky.s.21-147-Sos.ve Savaş.s.169 ayrıca Aynı vergi üzerine.)Sovyet revizyonimi ile gerçek marksist partiler arasında da bu alanda kıyasıya bir mücadelenin verildiği hatırlardadır.Ancak revizyonizm ile marksizm arasında bir ayıraç noktası teşkil eden bu sorun sadece mücadele biçimi noktasında bir ayrım değil;tersine kapitalist devlet mekanizmasını değerlendirmeden,proletaryanın iktidar için mücadelesinden,devlet sorununa kadar bir dizi temel sorunda doğru ve sahte tutumu ortaya koymakta;proletaryanın devrim yapıp yapmamasını yakından ilgilendiren bir ayrım noktasıdır.Aynı şekilde silahlı devrim anlayışını savunan tüm anlayışların marksist olmayabileceği gibi;silahlı devrim anlayışı savunmasına rağmen,devrimin diğer bir çok temel sorununda proletaryayı kapitalizmin kölesi olarak tutmaya çalışan anlayışları savunan,bu alanlarda M-L'den sapan revizyonist akımların mümkün olduğunu geçerken belirtelim.Soruna değinmemizin nedeni şu:Kürdistan ve Türkiye sol hareketinde kitlelerin silahlı direnişi sonucu elde edilen şiddete dayanan devrim ile mücadele biçimleri sorunu birbirine karıştırılmaktadır.Silahlı devrim ve onun muhtemel gelişme şekliyle onun mücadelede yarattığı sorunların

tartışması ayrı bir sorundur.Mücadele biçimleri sorununu ele almadaki amaç ise,keza Kürdistan ve Türkiye solunun,özellikle son olayların sorumlusu durumunda olan PKK'nin ve benzerlerinin oldukça ilkel bir kavrayış düzeyine sahip olması,ve bu ilkel kavrayıştan yanlış sonuçlara varması durumudur.Bu ilkel kavrayışa göre dünyada iki temel mücadele biçimi vardır.Birincisi,emperyalist-kapitalist ülkelerde geçerli olan "silahlı halk ayaklanması",yani toplu ayaklanma yöntemidir ve bu yöntemin yarı-sömürge ülkelerde geçerli olması imkansızdır.Diğeri ise yarı-sömürge ve sömürge ülkelerde geçerli olan "uzun süreli halk savaşı yöntemi"dir;ki bu yöneme göre hemen hemen zafere kadar devrimin planı,nasıl gelişeceği önceden hazırdır.PKK;"nasıl ki Rusya tipi bir ülkede halk kitlelerinin en geniş tarzda mücadeleye çekilmesi ve bunun en yüksek biçimi olarak bir ayaklanma ile iktidarın alınması biricik doğru bir hat,M-L şiddet anlayışının doğru bir uygulanması ise,Çin gibi ülkelerde de biricik doğru hat halk savaşıdır." (Kürdistan'da zorun rolü.s.108) derken bu kavrayışı dile getirmektedir.Böyle bir kavrayışa sahip olduktan sonra,ne yapmak gerekiyor? Halk savaşı,daha önce değişik ülke devrimcilerince,ulusal kurtuluşcularınca ortaya konulmuş,teorisi yapılmış,başından sonuna kadar gelişme seyri ana hatlarıyla çizilmiş;gerilla savaşı,kızıl siyasi iktidar,yada kurtarılmış bölge,yarı hareketli,hareketli savaş,cephe savaşı ve zafer;olarak özetlenmiştir yani mücadelenin başından,mücadelenin biçimi ile ilgili "reçete" hazırdır.(!) Öyleyse yapılması gereken şey oturup gerilla mücadelesi,partizan savaşı,halk savaşı üzerine yazılanları araştırmak,bu alanda uzmanlaştıktan sonra,pratikte uzmanlaşmayı sağladıktan sonra işe koyulmaktır.(!) İşte bu mantık mücadelenin şemasını,krokisini başından çizer ve kendisini,mücadeleyi,şartları,önceden bilinmesi mümkün olmayan mücadeledeki bir dizi değişimleri,sınıflar arası ilişki,uluslararası durum vb.ni başından çizdiği kalıba uydurmaya çalışır.Ancak toplumsal olaylar ve gelişmeler,masa başında çizilen kalıplara uymaz ve uymayacaktır.Bu söylediklerimizin günümüzde bazı güçlere ilginç geleceğini tahmin ediyoruz,bundan dolayıdır ki marksizmin bu alandaki tesbitlerine baş vurmanın en yararlı yol olacağına inanıyoruz.Bunun için yazımız boyunca uzun alıntılara başvurma durumu doğacaktır,ancak tartışmanın yararı açısından

bu yöntem daha doğru olacaktır.Okurun anlayışla karşılayacağını umarız.

Mücadele biçimleri sorunundaki karışıklığı ortadan kaldırmak amacıyla Lenin 1905 devriminden sonra şu değerlendirmeyi yapar:

"Baştan başlayalım.Mücadele biçimleri sorununun araştırılmasında her marksistin isteyeceği temel istemler nelerdir? Birincil olarak,marksizm,hareketi belli bir mücadele biçimine bağlamamakla,sosyalizmin bütün ilkel biçimlerinden ayrılır.O her çeşit mücadele biçimlerini kabul eder,ve onları "icat"etmez;tersine hareketin gelişme seyri içinde kendiliğinden ortaya çıkan devrimci sınıfların mücadele biçimlerini sadece genelleştirerek özetler,örgütler ve onlara bilinçli ifade kazandırır.Bütün soyut formülleri,bütün doktrineri reçeteleri kararlıkla red eden marksizm,hareketin ilerleyen gelişmesi ile,kitlelerin büyüyen bilinçliliği ile,ekonomik ve politik bunalımın keskinleşmesi ile sürekli olarak yeni,çok yönlü savunma ve saldırı yöntemleri doğuran gerçekten ilerleyen kitle mücadelesini dikkatle ele almayı gerektirir.Bu nedenle marksizm,hiç bir mücadele biçimini red etmeyi kesinlikle düşünmez.Marksizm hiç bir şekilde kendisini yalnız belli bir anda var olması mümkün ve uygulanabilir mücadele biçimleriyle sınırlamaz;tersine toplumsal durumun değişmesi ile içinde bulunulan dönemde bilinmeyen yeni mücadele biçimlerinin doğmasını kaçınılmaz olarak değerlendirir.Eğer ifadeye mücadele edilirse,bu ilişkiler içinde marksizmin kitlelerin pratiğinden öğrendiği söylenebilir.Hiç bir zaman 'sistematikçiler'in çalışma odalarında icat ettikleri mücadele biçimlerini kitlelere öğretmeye kalkışmaz.Örneğin,Kautsky toplumsal devrim biçimlerini incelerken şöyle diyor:Yaklaşan buhranların şimdiden göremeyeceğimiz yeni mücadele biçimleri ortaya atacağını biliyoruz."(Lenin-Almanca eserler c.11 s.202-203.partizan savaşı)

Bir başka makalesinde ise şöyle diyor:

"Bu örgütün (proletaryanın devrimci partisi-b.)mutlak yönetime indireceği kesin darbe için kullanacağı aracın önceden incelenmesine gelince:Örneğin,ayaklanmayı mı,kitlelerin politik grevini mi yoksa bir başka yolu mu seçeceği konusunu tartışmak,önceden bu sorunu çözümlmek istemek,boş bir

doktrine saplanmak olurdu.Böyle bir şey yapmak,generallerin,alaylarını toplamadan,seferberlik ilan edip düşman üzerine yürümeden bir savaş konseyi toplamaları gibi bir şey olurdu.Proletarya ordusu güçlü bir sosyal-demokrat örgütün yönetimi altında kurtuluşu için mücadeleye gireceği zaman generallere bizzat kendisi kullanılacak hücum yollarını gösterecektir." (Rus sosyal-demokrat işçi partisinin kuruluşu.s.68)

Şimdi marksist literatürde kitlelerin devrimci şiddeti,emekçi yığınların savaşı,kitlelerin ayaklanması vb.betimlemelere bakarak mücadele biçimi ve taktik olarak genel halk ayaklanmasını,başından itibaren savunmanın ne anlama geldiği açıktır-sanırız,ayrıntılı yorum yapmak hiçte gerekli değildir-Lenin,hiç bir dönem,sınıf mücadelesinin rotasını,devrimci mücadelenin,hangi mücadele biçimlerinden geçeceğini uzun yılları kapsayacak iç savaş okulunun başlangıcında belirlemedi.Ama,o,proletaryanın ve "tüm hoşnutsuz sınıfların" mücadele biçimleri alanındaki bilgilenmeyi ve tecrübeyi her yönü ile kavramaları gerektiğini vurguladı;kendi ülkesinde olanaklı mücadele biçimleri üzerinde durdu;ve her ekonomik,tarihi,toplumsal dönem için uygun mücadele biçimini proletaryanın ve savaşan emekçi kitlelerin savaşında eylem kılavuzu,silah olması açısından önlere koydu.Ya halk savaşı vada genel halk ayaklanması şeklinde sorunun ilkel kavrayışına sahip olanlar;kaçınılmaz olarak "sistematiği" olarak başından planlar çizmek zorunda kalacaklar ve "çalışma odalarında icat edilen bu mücadele biçimleri" önceden bilinmeyen bir dizi değişikene bağlı olan uzun süreli toplumsal devrim savaşına zorunlu olarak ayak uyduramayacakları gibi;ona zarar da vereceklerdir.Böyle bir kavrayış,toplumsal mücadeleye iradeci bir yaklaşım olarak,ona dışarıdan gazel okumaktan başka bir şey olmayacaktır.

Genel halk ayaklanmasının başından,belli bir mücadele biçimi olarak,temel mücadele biçimi olarak alınmaması,bizzat ayaklanmaların kendilerinin "ayrı zaman ve yerlerde patlak vermeleri ve çeşitli olmaları gerçeği" (Lenin-1916.İrlanda ayaklanması.)nden de ileri gelmektedir. Bu gerçek oldukça açık ve anlaşılırdır.Mücadele biçimlerinin çeşitliliği karşısında proletaryanın tutumu,mücadele biçimlerinin kavranması için yoğun eğitimidir.Bu ilk adımdır.Bu alanda ilk adımda ve genelde tesbit edilmesi gereken Lenin'in belirttiği üzere;"şimdiye dek olduğu gibi çalışmamızın başlıca özü,kitlelerin politik anlayışını

geliştirmektedir." (Lenin-Gerilla savaşı üzerine)

Marksizmin ilke olarak bütün mücadele biçimlerini kabul eden tavrı nereden kaynaklanmaktadır? Bu konuda Lenin'in söyledikleri şöyledir:

"Marksizm mücadele biçimleri sorununa kesinlikle tarihsel bir yaklaşımı gerekli kılar.Bu sorunu somut tarihi durumdan ayrı olarak ele almak,diyalektik materyalizmin ABC'sini anlamamak demektir.Ekonomik evrimin değişik aşamalarında,farklı politik,ulusal-kültürel,yaşam koşullarına vs. bağlı olarak değişik mücadele biçimleri ön plana çıkarlar.Ve mücadelenin temel biçimleri (abç) olurlar.Bununla, bağlantı içinde ikinci derecede tamamlayıcı mücadele biçimleri,ikinci anlama sahip mücadele biçimleri de değişirler.Gelişmenin belli bir aşamasında belli bir hareketin somut durumunu ayrıntılı araştırmaksızın,belli bir mücadele aracının uygulanıp,ugulanamayacağı sorusuna evet yada hayır diye karşılık vermeye kalkışmak,tümüyle Marksizmin temelini terk etmek demektir." (Lenin-Alt.eserler c.11 s.203)

Bir başka yerde mücadele biçimlerinin başından tesbit edilemeyeceğini;

"Çünkü bu kesinlikle işçi hareketinin durumuna,genişliğine,hareketin ortaya koyduğu mücadelenin koşullarına,hareketi yöneten devrimci örgütün özelliklerine,proletarya ve mutlak yönetimine karşı diğer sosyal gurupların tutumuna,iç ve dış politik koşullara tek kelime ile,önceden keşfedilmesi olanaksız ve yararsız bin türlü koşulla bağlıdır." şeklinde belirlemektedir.(Lenin-RSDİP'nin kuruluşu.s.68)

Devrimci işçi sınıfı hareketi yukarıdaki nedenlerden dolayı "ilkesel olarak hiç bir mücadele biçimini red etmediği gibi" yine yukarıda sayılan nedenlerden dolayı;mücadelenin tümü boyunca yada gelecekteki dönemleri için önceden belli bir mücadele biçimini belirlemez,tersine soruna tarihsel bir yaklaşımla her dönemin ve içinde bulunduğu tarihi somut koşullar bütünlüğünün dikkatli ve ayrıntılı incelemesini yaparak en uygun mücadele biçimin,biçimlerini,mücadelesinin başarısı için tesbit eder.Yani yukarda yapılan açıklamalarda zafere kadar olan dönemin tümü için nasıl belli mücadele biçimlerini **mutlaklaştırıp** önüne koyamayacağı anlamı çıkıyorsa;aynı şekilde her ekonomik,toplumsal dönemece,mücadelenin belli bir aşamasına uygun mücadele çizgisi,mücadele biçimleri ve taktik belirlemesi gerektiği de ortaya çıkmaktadır.Devrimci hareket,savaşanların diğer

mücadele biçim ve araçları karşısında "elini-kolunu bağlayan","eylemini daha önceden tasarlanmış her hangi bir planla yada siyasal mücadele yöntemiyle sınırlandıran" (Lenin-Ne yapmalı.s.62)Belli mücadele biçimlerini başından kendisi için mutlaklaştıran anlayışı nasıl zararlı buluyorsa;her tarihi duruma özgü olarak biçim ve araçları konusunda tavırsız kalan;mücadele çizgisi,biçimi ve "sistemli eylem planı olan taktik" (Lenin-Age.s62) belirlemekten kaçınan kendiliğindenci, kitle kuyrukcuşu oportünist anlayışların daha da tehlikeli olduğunu her zaman açıklar.Bu ikinci anlayış proletaryayı silahsız bırakan,mücadelesini kendiliğindencilığe terk etmekte ve onu baltalamaktadırlar. Bu anlayışa karşı mücadelede,birincisine karşı verilen mücadele kadar önemlidir.Lenin bu anlayışa karşı mücadele içinde her tarihi somut duruma özgü mücadele biçimi ve eylem plan ve yöntemi olan taktiğin tesbitinin devrimci hareket açısından zorunluluğunu şöyle vurgulamaktadır:

"Akla uygun olmak koşuluyla,bütün mücadele araçlarını,bütün mücadele plan ve yöntemlerini ilke olarak kabul etmek ile belirli bir siyasal anda sıkı sıkıya uygulanan bir plan gereğince hareket yönünü belirleme istemini birbirine karıştırmak,eğer taktikten söz ediyorsak,hastalıkları tedavi etmenin çeşitli yöntemlerini tıp tarafından tanınması ile belli bir hastalığa belli bir tedavi yönteminin uygulanması gereğini birbirine karıştırmayla aynı şeydir" (Ne yapmalı s.62)

Bütün bu çözümlemelerden çıkan sonuç,proletaryanın devrimci hareketi,bir tek mücadele biçimi ile yada belli mücadele araç ve yöntemleri ile kendisinin elini-kolunu bağlamaz,kendisini sınırlandırmaz;ancak her tarihi andada başarıya ulaşmak,proletaryanın devrimini zafere götürme hedefine bağlı olarakta;en uygun mücadele çizgisini ve taktiğini belirler.Bu taktiğin ve mücadele biçimlerinin belirli bir dönemde belirlenmesi de;uluslararası durumun doğru bir değerlendirmesine,ülke içindeki ekonomik,politik,sosyal durumun ayrıntılı incelenmesine,işçi sınıfı hareketinin,sol hareketin,devrimci-komünist hareketin koşullarına;devrimci mücadele içinde bulunan komünist,demokrat,yurtsever örgütlerin özelliklerine,egemen sınıfların içinde bulundukları ekonomik ve politik krize,düzenden hoşnut olmayan tüm sınıfların ve işçi sınıfının egemen sınıflara,yada hedefledikleri karşı devrim kampına karşı olan tavırlarına vs.gibi özelliklere bağlıdır.Devrimci

mücadelenin bir üst aşamaya vararak,zafere ulaşması için en uygun taktik tesbit edilir.İşte mücadele biçimi tesbit edilirken,bu derece önemle üzerinde durulması gerekli sorunda,Kürdistan ve Türkiye'deki devrimci-demokrat hareketlerin geçmişte oldukça geri bir kavrayışa sahip olarak önemli yanlışlıkların içine düştükleri açıktır.Bu durum şu veya bu oranda tümümüz için geçerlidir.Özellikle üzerinde durulması gerekli nokta,devrimci hareketin içinde bulunduğu koşulları doğru değerlendirmemesi ve özellikle "hareketi yöneten devrimci örgütün özelliklerini" dikkate alınmaması sorunudur."**...partinin elinde bulunan güçlere denk düştüğü sürece bütün mücadele araçlarını benimser**" (Lenin- Ne yapmalı.s.62) ilkesi,yukarıda sayılan koşullarla birlikte,devrimci hareketin kitlesel niteliğini koruması koşuluyla birlikte,genel bir belirleme olup,gelecekteki devrimci mücadelemizde sıkı sıkıya takip edilmesi gereken bir tesbittir.Ama geçmişe bir bakılırsa,hemen hemen tüm güçlerin "kendi elinde bulunan güçlere " bakmaksızın mücadele biçimini saptadığını rahatlıkla görürüz.

Diğer taraftan dünya devrimleri içerisinde doğan devrimci mücadeleler karşısında,devrimci hareketin tavrı nedir? Yada kitlelerin mücadelesi içinde kendiliğinden ortaya çıkan mücadele biçimlerine karşı tavrı nasıl olmalıdır? Proletaryanın ve ezilen halkların devrimci mücadelesinde kendiliğinden ortaya çıkan mücadele biçimlerine,komünist hareket tapınma tavrı içine girip,onları olduğu gibi kabullenmez;onda bulunan yanlış öğeleri budar; dersler çıkararak genelleştirip özetler,örgütlülük kazandırır,bilinçli ifade verir,"**proletarya hareketinin ve genel devrimci mücadelenin koşulları ve çıkarlarıyla bütünleştirir**" (Lenin-Alm.c.11 s.163-164) ve "sosyalizmin örgütleyici ve aydınlatıcı etkisi ile soylulaştırdıktan" sonra,onlara son şeklini verdikten sonra,devrimci güçleri saflarında kavranması için kitlelere götürür.Devrimci hareket ve emekçi kitleler bu derslerden aldıkları yeni güçle,gelecekteki mücadelelerinde daha bilinçli ve aydınlanmış olarak yeni mücadele çizgilerini belirleyeceklerdir.

Dünya proletaryasının ve ezilen halkların devrim tecrübelerinde ortaya çıkmış mücadele biçimlerine yaklaşımda,onları alıp

kabullenip,hemen ülke koşullarına aktarmak şeklinde olmaz.Hele hele bu Mao ve diğer Çin'li yöneticilerin yaptığı gibi kendi ülkelerine özgül bir çok özellik taşıyan "kırmızı siyasi üsler" teorisi ile beslenmiş "halk savaşı" biçimi,tüm yarı-sömürge ve sömürge halklarının devrimine başından dikte ettirilir ve daha da ileri giderek ve mekanik bir şekilde dünya devrimi teorisine (Lin Piao) vardırılırsa açıktan açığa Marksizmden sapmaya denk düşer.Fazla uzatmaksızın öz olarak doğru devrimci tavrı söylersek;

"proletarya partisinin görevi,bütün mücadele biçimlerini kavramak,onları uzmanca savaş alanında kombine etmek ve belli bir durumda özellikle amaca yarayışlı olan biçimlerle mücadeleyi uygun bir şekilde yükseltmekte yatar." (Stalin-Alm.c.5.s.149)

Başka bir ülke devriminde görülen bir mücadele biçiminin devrimin başından sonuna kadar kendisi için mücadele taktiği olduğunu iddia eden kavrayışın saçmalığı açık olduğu gibi;her hangi bir tarihi anda başka ülkelerin deneyimlerinden alınmış bir mücadele biçiminin gelecekte kendisi için de mutlaka bir mücadele biçimi olduğunu iddia etmesi de en az o kadar saçmadır.Yani sorunu mutlaklaştırma yanlışdır.Lenin'in 1905 Aralık ayaklanmasının dersleri konusunda söyledikleri bu alanda yol göstericidir.

"Aralık mücadelesinin sonucu olarak bütün uluslararası işçi hareketi,gelecek proleter devriminde buna benzer mücadele biçimleri olasılığını bundan böyle hesaba katmalıdır." (Lenin-1905 devrimi ve silahlı mücadele.)

Bu çözümleme ışığında,Kürdistan devrimci hareketi de Rusya , Çin,Vietnam,Arnavutluk ve diğer ülke devrimlerinde ortaya çıkmış başarılı mücadele taktiklerine yaklaşacaktır,yaklaşmalıdır.Partizan savaşı taktiği,kurtarılmış bölgeler "Uzun süreli halk savaşı" denilen mücadele seyrinin değişik ülkelerdeki biçimine benzer gelişme olasılığı,Kürdistan'da da mümkündür,hatta en ağırlıklı olasılıktır.Ancak bu gelişmenin ayrıntılarını şimdiden çizmek toplumsal gelişmenin materyalist kavrayışına aykırı olduğu gibi,hatalıdır da.Daha da hatalı olan anlayış,bunu mutlaklaştırmak,Kürdistan ulusal kurtuluş savaşını bu kalıba uydurmaya çalışmaktır.Zira 1979'da İran'daki genel ayaklanmaya bağlı olarak Doğu-İran-Kürdistan'da halkımızın ayaklanması

bu gelişme seyrinin gösterdiği yolla olmadı.Başta şehirlerde kitlesel ayaklanma biçimleri olmak üzere kitleler tüm mücadele biçimlerini silah edindiler.Ve o dönem doğru ve güçlü bir önderlik söz konusu olsaydı;mücadelenin zaferle taçlanması olasılığı büyük olasılıktı.Halk savaşının mekanik kavrayışına sahip olanlar kırlardan şehirleri kuşatmayı bu bölgemizde göremediler.Ancak mücadeledeki yanlış önderlik nedeniyledir ki,sömürgeci İran ordularının ve güçlerinin şehirlere saldırısıyla ki,peşmergeler kırlara çekilmek zorunda kaldılar.Buradan hareketle Kürdistan'da bir siyasi hareket kalksa "genel ayaklanma"(!) ile Kürdistan'ın kurtulacağını iddia etse,PKK ve benzerleri gibi mücadele anlayışında ilkel,mekanik kavrayışa sahip akımlar kadar haklı olmaz mı? Ama bizce böyle bir ikilemenin doğru olmadığı;mücadele anlayışlarının mutlaklaşırılmaması gerektiği;koşullar oluştuğunda,devrimci hareket öncünün yol göstericiliği ile savaşma biçimlerini ortaya koyacaktır,görüşü doğru devrimci düşüncedir.Bu konuda Kürdistan proletarya hareketi Kürdistan'daki mücadele geçmişinde dersler çıkaracaktır.Peşmerge savaşı,Kürdistan da gelenekselleşmiştir.Bunun gelecekteki mücadele üzerinde önemli etkisi olacaktır.Ancak bir nokta açıktır ki,devrimci mücadele geçmişte görüldüğü gibi Kürdistan halkından,emekci kitlelerden kopuk bir peşmerge savaşı yürütmeyecek,onu sosyalizmin örgütleyici ve aydınlatıcı etkisi ile soylulaştırarak yeni biçimi ile geliştirecektir.Tüm bu mücadeleleri geliştirebilmek için emekci kitleler içinde örgütlenmek ve güçlü olmak gerekmektedir.Onun için "kır,şehir"demeden; devrimci mücadele ve örgütlenmeye evlerişli tüm alanlarda örgütlenmek için gerekli mücadeleyi vermek önemlidir.Bu örgütlülük geliştikten sonra;koşullara uygun mücadele biçimleri geliştirilecektir.Bu bölüme ayrıca partizan savaşı bölümünde değineceğimizden geçiyoruz.

Kürdistan ve Türkiye'de kavramlar üzerine binbir karışıklık çıkarıldığı gibi,Kürdistan ve Türkiye solu kavramlar üzerine uzun uzun tartışmalara ve buradan doğan ayrılıklara da yabancı değildir.Mücadele biçimi ve mücadele taktiği denildikten sonra,birde bakıyorsun ki,zafere kadar uzanan"silahlı mücadele","silahlı devrim" taktiği (!) çizilmiş. "Halk savaşı taktiği"(!) de böyle bir anlayışın bir benzeridir.Hem taktik mücadelenin belli bir dönemindeki,hareketin yönünü belirleme,

bu döneme ilişkin mücadele plan ve yöntemleri diye kavranılıyor,hem de kalkılıyor "uzun süreli halk savaşı taktiğinden" bahs ediliyor.Oysa devrim uzun yılları kapsayan bir savaşım demektir.Bu dönem boyunca mücadele biçim ve taktiği bir kaç kez değişir,değişmemesi istisnadır.Bu gerçek Marks'ın işçilere şu seslenişi ile daha da pekişir:

"Biz işçilere şunu diyoruz.Sizler onbeş,yirmi,elli yıl sürecek iç savaş ve halkların meydan savaşlarını yaşamak zorunda kalacaksınız.Ve sadece toplum düzenini dönüştürmek için değil,aynı zamanda sizler kendinizi değiştirmek ve politik iktidara yetenekli olmak için bunları yaşamak zorundasınız." (Komünist enternasyonal-Komüntern yürütme kurulu organı.Alm.nr.7-8.s.108.)

Devrimi uzun ve yorucu bir çalışma olarak kavramayanlar,kendi kafalarında özel devrimler yaratarak,özel planlar hazırlayabilirler.Ancak emekçi ezilen kitlelerin kendi eseri olmak zorunda olan devrim uzun süreli çok yönlü mücadeleyi içerir.Kitlelerin eseri olmayan bir gelişme yada "önemli"bir değişimin Marksizmde devrim adına yeri yoktur.Bunun içindir ki,bu uzun dönem boyunca,mücadele biçimleri en değişik biçimlerde birbirlerinin yerini alırlar.Devrimin yükseldiği dönemlerde,işçi sınıfının politik grevleri,politik gösteriler,silahlı ayaklanma,partizan savaşı,parlamentoyu boykot ve dağıtma vb.taktikler karşı-devrim güçlerine saldırıya yöneliktir,saldırı taktiğidir.Saldırı taktiğini başarıyla yerine getiren komünist hareket,savunma,geri çekilme taktiğini de zamanında ve doğru uygulamak zorundadır. Devrimci mücadelenin güç kaybettiği,dağınıklık içinde bulunduğu,buna karşılık karşı-devrimin saldırıda bulunduğu gerici yıllardaki bu taktiği Rusya örneğindeki şekliyle görelim:

"1907-12 devresinde,parti,geri çekilmek taktiğine geçmek zorunda kaldı;çünkü devrimci eylem yavaşlamıştı,bir devrim alçalışması vardı ve taktik zorunlu olarak bu olguyu dikkate almak zorunda idi.Sonuç olarak savaşım biçimleri ve örgüt biçimleri gene değişti.Dumayı boykot yerine,Dumada eylemler ve çalışma,genel siyasal grevler yerine özel iktisadi görevler yada basbayağı hareketsizlik".(Stalin-Leninizm soruları.s74) (Ayrıca bkz.c.5 s.148-149)

Partinin bu devrede illegaliteye geçmek zorunda kalışı

kolaylıkla anlaşılır.Dolayısıyla devrimci bir partinin taktikleri,devrimci bir mücadelenin gelişip güçlendiği bir dönemde farklı,gerilediği,devrimci güçlerin darbe yiyip dağıldığı dönemlerde farklı olur.Ülkede içinde bulunulan ve uğruna savaş verilen devrim aşaması aynı kaldığı halde,bu belirtilen dönemler yer değiştirebilirler.Örneğin anti-emperyalist demokratik devrim yada sosyalist devrim aşaması olduğu halde-ki dünyada proletarya önderliği altında başka devrim tipleri de söz konusu değildir- iç ve dış politik koşulların değişmesi ile taktikler ve mücadele biçimlerinde değişir.Devrimci hareketler bunun bilincinde mücadeleye atılmazlarsa,değişen olaylar karşısında hazırlıksız yakalanırlar.Bu nedenle,Lenin'in belirlediği üzere "devrimci partiler" tüm mücadele alanlarıyla,ve bunlara uygun mücadele biçimleri ile ilgili "eğitimlerini tamamlamalıdır"lar.Lenin Bolşevik hareket için bu duruma devamla şöyle açıklar:

"Nasıl saldırılacağını öğrenmişlerdi:Şimdi artık bu bilginin (gericilik yılları dönemi-b.) düzenli bir biçimde nasıl geriye çekilinebileceği bilgisi ile tamamlanması gerektiğini kavramalıydılar.Nasıl saldırılacağını ve uygun bir biçimde nasıl geri çekilineceğini öğrenmeden zaferin olanaksız olduğunu kavramalıydılar.Ve devrimci sınıf bunu kavramayı acı deneyimlerden öğrenir.Yenilgiye uğramış olan bütün muhalafet ve devrimci partiler arasında 'ordularına' en az zarar getirecek,yönetici çekirdeğinde en az kayıplarda bulunarak-derin ve giderilmesi olanaklı olmayan-bölünmelere uğramadan,en az moral kırıklığı ile ve en geniş,en iyi düşünülmüş ve en enerjik çalışmaya yeniden atılabilecek biçimde düzenli olarak çekilebilen,bolşevikler oldu." (Lenin-Sol.Kom.Bir.Çoc.Has.s.17-18)

Bolşevikler mücadelenin değişik sorunları konusunda dogmatik olmadıkları;mücadeleye fanatik,ilkel bir kavrayışla yaklaşmadıklarından,tam tersine gerekli bilimsel eğitimlerini bu alanda tamamladıklarından Ekim devrimine damgalarını vurdular.

Daha önce aktardıklarımızdan da açık olduğu gibi,Marksizm,devrimci bir partiye mücadele biçimleri alanında eğitimlerini tamamlamaları gerektiğini belirttikten sonra,onların bu biçimlerden en uygun olanlarını o tarihi an için kullanmalarını önerir.Devrimci partilerin kendi eğitimlerini tamamlamaları

demek,kendi ülkelerinde olası ve geçerli mücadele biçimlerine kendilerini hazırlamaları da demektir.Toplumsal barış partisi değil "iç savaş"ın çetin koşullarının partisi olan proletarya partisi için bundan başka bir şey yapması beklenemez.Kısaca belirleyecek olursak,bu görev şöyle özetlenebilir,proletarya partisi:

"sınıf mücadelesinin iç savaş dönemine yükseldiği bir dönemde,yalnız bu iç savaşa katılmakla kalmayıp,ona önderlik edinme,yide görev edinmelidir

Örgütlerini düşman kuvvetlerine hasar vermekte tek bir fırsatı bile kaçırmayan gerçekten savaşkan bir bölüm gibi davranmaları için eğitmeli ve hazırlamalıdır"
(Lenin-Alm.c.11.s.213)

Bu hazırlama emperyalist kapitalist ülkedeki proletarya partileri ve geri kalmış ülke proletarya partileri ve tek tek ülkelerde elbette farklı biçimler alacaktır.Ama bu farklılık proletarya partisini sadece "kırlardan şehirleri kuşatma" tezi doğrultusunda eğitmeyi,diğer alanlardan vaz geçirerek eğitim anlayışını haklı çıkarmaz.Tersine bu farklılığın kendisi olası tüm mücadele biçimlerine göre hazırlığı gerektirir.

Mücadele biçimleri,araçları alanında revizyonist çizgi ile marksist çizgi arasındaki ayrılık üzerine bir kaç söz söyledikten sonra,konunun bu bölümünü kapatalım.Genellikle devrimci komünist hareketlerin şiddete dayalı mücadele araç ve biçimlerinden yana olduğu;revizyonistlerin ise barışçıl olanlardan yana olduğu söylenir.Bir bakıma,ama sadece bir bakıma doğru olan bu anlayış yanlış ve eksiktir.Revizyonistler içinde,dünya komünist hareketine büyük ihaneti ile tanınan Moskova modern revizyonizmi "barışçıl devrim" anlayışını savunması itibarıyla;barışçıl araç ve biçimlerle mücadele etmesi de zorunlu ve anlaşılırdır.Ancak hegemonyacı çıkarları uğruna işçi sınıfının emeğini sömürüp;işgaller için harcayan iktidardaki modern revizyonizm şiddete dayalı araçlara da baş vurmaktan da kaçınmaz.Böyle bir belkemicsizlik onun proletaryaya düşman karakterinde yatar.Diğer taraftan,marksizm maskesi ile hareket eden ve genellikle ulusal kurtuluş hareketlerinde görülen küçük burjuva devrimciliğinin bir biçimi olarak,revizyonist hareket,Marksistlerin kullandıkları mücadele araç ve biçimlerini kullanmasına rağmen hareketi sosyalizme götürmediğinden,kapitalizmin sınırları içinde tuttuğundan dolayı gerici rol oynar.Çok geniş kapsamlı olarak ele alınması gerekli olan bu sorunda kavranılması gerekli halka,revizyonizmin mücadele

biçim ve araçlarını üretim ilişkileri içinde ki konumlarına uygun olarak, temsil ettiği sınıfların çıkarlarına uygun olarak, devrim ve sosyalizm hedefine bağlı olarak ele almadığı; devrimin stratejik hedefinin zaferini gerçekleştirme temelinde onları seçmediği ve kullanmadığı; tersine mücadeleyi kapitalizmin sınırları içinde tutmak için kullandığı noktasıdır. Marksizm bunun zıttı olarak, mücadeleyi geliştirici stratejik hedefe ulaştırıcı araç ve yöntemleri uygular ve onları sosyalizme bağımlı bir temelde ele alır.

Şimdi de devrimci mücadele anlayışının daha da net bir şekilde ortaya çıkması için terörizm ve gerilla mücadelesi sorunlarına değinelim.



ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

"TERÖRİZM" VE PARTİZAN SAVAŞI

"Terörizm'in" temel mücadele yöntemi olarak seçtiği,bireysel terör eylemleri ile gerilla eylemleri arasında,dış görünüşte yakın bir benzerlik söz konusudur.Ama bu sadece biçimde ve görünüşte olan bir benzerliktir.Bu benzerlik,Rusya tarihinde de gözlemlendiği üzere,devlet ve polisin üst düzey memurlarına,devrimcileri polise teslim eden muhbirlerle,kitleler üzerinde terör ve işkence uygulayan faşist çete-Rusya'da kara yüzler-elemanlarına yönelik öldürme eylemleridir.Ancak görünüşteki bu benzerlik taban tabana zıt bu iki mücadele anlayışının ürünü yöntemlerinin birbirine karıştırılması tehlikesini beraberinde getirmektedir.Devrimci hareket bu konuda sorunun üzerine gidip,detayla bir incelemeyle sonucu netleştirmezse oldukça büyük zararlar çekecektir.

12 Eylül öncesinde de Kürdistan ve Türkiye'de bu sorun tartışıldı.Devrimci hareket doğru ve uyanık bir siyaset geliştiremediğinden çok büyük zararlar çekmek zorunda kaldı.Hemen hemen tüm hareketler bu alanda hatalar işlediler.Burada anti-parantez belirtelim ki,TKP başta olmak üzere tüm revizyonistlerin yaptıkları gibi 12 Eylül ve öncesindeki anarşi ve terör ortamının suçunu tümüyle olmasa dahi önemli oranda devrimci demokrat hareketlere yükleyerek,onları "terörist" gösterme anlayışının ne kadar tehlikeli ve zararlı olduğunu ayrıca vurgulamaya gerek yok.Onlar,Türkiye'de 1973'lerden 12 Eylül'e kadar olan gelişmenin CİA ve MİT tarafından çizilen plan gereği oluştuğunu,kontr-gerilla ve faşist çetelerin geliştirdiği terör vasıtasıyla,tabi ki "teröristlerin"de (!) yardımıyla (!) cuntanın gelişinin başından planlandığını söyleyecek kadar;tarihin emperyalist ve faşist güçlerin iradesine uygun geliştiğini iddia eden devrim düşmanı gerici tarih anlayışına sahiptirler.Bu anlayış ne kadar devrime zararlı bir anlayışsa;12 Eylül öncesi faşist MHP ve devlet güçlerinin geliştirdiği terör ve anarşi ortamına karşı,saldırılarına karşı;doğru bir mücadele anlayışı ışığında halklarımızın kitlesel devrimci hareketini çıkaramayışımızda önemli bir eksikliktir.Bunun yanında özellikle küçük burjuva maceracı grupların zamansız ve gereksiz biçimdeki bireysel,tepkici eylemleri ve diğer devrimci hareketlerin bundan etkilenmesi keza önemli bir hatadır.

Terörizm ile partizan savaşını birlikte incelemenin nedeni,yukarda da açıkladığımız gibi,ikisi hakkında hala net ve herra bir görüşün ortaya çıkarılmayışı ve aralarındaki ilişkiden kaynaklanmaktadır.Bu sorunun net olarak ortaya çıkarılması açısından iki bölümde yazıyı ele alacağız.Birinci bölüm de Marks,Engels,Lenin ve Stalin'in soruna yaklaşımını,ikinci bölümde ise sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki deneyimleri ele alacağız.Terörizm küçük grupların devrimci kitle mücadelesinden kopuk ve tecrit edilmiş bir şekilde giriştikleri suikast,baskın vb. türdeki eylemleri temel mücadele biçimleri olarak ele alan anlayıştır.

Kapitalizmin küçük üreticileri ve ara sınıfları yıkıma uğratması karşısında,çıkış yolunu göremeyen,çıkmaza düşen küçük burjuva çevrelerin öfkesel çıkışı sonucu kitlelerden kopuk ve onun mücadelesine zarar veren bireysel çıkışlar şeklinde kendisini dışa vurur.Dolayısıyla sınıfsal temeli toplumsal yaşam ve üretimde örgütlülüğten uzak,toplumsal hareketten uzak;iflas etmekte olan;çıkılmazda,bunalımda olan küçük burjuva çevreler ve aydınlardır.Bu çevreler büyük işçi merkezlerindeki örgütlü kitlesel harekete yabancı olduklarından,toplumsal hareketin gücünü ve taşıdığı devrimci potansiyeli görememekte ve ona inanamamaktadırlar.Dolayısıyla uzun süreli,çok yönlü,kapsamlı ve yorucu,sebat gerektiren bir devrimci çalışmaya tahammülleri yoktur.Kolay yoldan,kısa dönemde bir "çıkış yolu" ararlar.

İşçi sınıfının devrimci hareketi de bir Çin seddi ile bu çevrelerden kopuk olmadığından dönem dönem,bu çevrelerin etkisinde kalıp,aynı hataları işleme tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Rusya'daki gelişme biçimine bakacak olursak;19.yy'ın sonlarında Narodnik'ler denilen aydınlık grubu bu özellikleri göstermektedir.Bu hareket Çarlığın bazı temsilcilerine suikast düzenleme eylemleriyle bilinir.Çarlığa karşı mücadelede devrimci inanç ve kahramanlığa sahip olmalarına rağmen ve gözüpek kahramanca eylemler yapmalarına rağmen,kullandıkları yöntemlerle Çarlığın yıkılması imkansızdı.Öte yandan emekçi kitlelerin dikkatini yanlış yere çektiğinden,devrimci hareketi dağınıklığa götürdüğünden ötürü,işçi sınıfı hareketine büyük zararlar veriyorlardı.Bu akımın dağılması sonrasında,bir nevi onun devamı olarak,Ekim devrimi günlerine kadar yaşayacak olan "Sosyalist-devrimciler" örgütü bireysel terörizmi,daha değişik iddialarla,yeni biçimde devam ettirdi."Sosyalist Devrimci" parti için Lenin;

"Bu parti,bireysel terörizmi,suikastleri doğru bir eylem olarak tanımayı,kendi 'devrimci' ruhunun,yada 'solculuğunun' özel bir belirtisi sayıyordu" diyor ve "ki bunu,biz Marksistler,kesin olarak red ediyorduk." diye devam ediyor.(Sol "komünizm" s.24)

"Sosyalist Devrimciler,bu bireysel terör olaylarının girdabına kapılmış ve ne teorik ilkeleri nede sosyal kökleri bulunan devrimci düşünceli aydınlar olarak teoriye düşmanca yaklaşırkən","hiç değilse,müthiş bir gürültü koparalım" düşüncesiyle hareket ediyorlardı.*-Böyle bir mantığın,Marksist mücadele perspektifi ile ilişkisi olmamasına rağmen,hala dünyada bir çok devrimci yurtsever hareketi etkilediği de bir gerçektir.- Onlar böyle bir mantığa sahipken,artık eski biçimi ile mahkum olan bireysel terörizmde açıktan açığa savunamazlardı.Onun için sık sık "biz terörizmi savunmakla kitleler arasındaki çalışmayı göz ardı etmiyoruz" teminatını veriyorlardı.Şu teminatlar yine onlarındır:

"Biz terörizmi,kitleler arasında çalışmanın yerine değil,aksine sırf bu çalışma için ve onunla birlikte savunuyoruz." (Lenin-Örgütlenme Üzerine. s.54-58)

Devrimci bir yayın organı için de şunları söylüyorlar;

"...kendi kentlerindeki değil de öteki kentlerdeki fabrika yaşamının küçük ayrıntılarını anlatan yazıları bir-iki kez okuyorlar ve ondan sonra bir daha okumuyorlar...Bunu can sıkıcı buluyorlar....Bir işçi gazetesinde hükümet hakkında hiç bir şey söylememek...İşçilere küçük çocuklar gözüyle bakmak demektir... İşçiler çocuk değildirler." (Lenin-Ne Yapmalı.s.94)

Kitle hareketine olan güvensizliklerini şöyle yazıyorlar;

"Emekçi halkın karanlığın içinden çıkacağı ve güçlü halk dalgasının demir kapıları paramparça edeceği günler 'ne yazık ki' henüz çok uzaklardadır ve bu uğurda ne kadar çok kurban verileceğini düşünmek bile ürkütücüdür." (Lenin- Örgütlenme Üzerine.s.59)

"Sosyalist Devrimciler" bu anlayışlarının yanında eylemlerinin,yani "bir kahramanın giriştiği tek tek

*- Böylesi bir mantığın,hala Kürdistan ve Türkiye devrimcileri arasında yaygın olduğu açık bir gerçektir.Öyleki "gürültü koparalım" mantığı diğer siyasi olaylara da yön vermektedir.12 Eylül sanrasına bakılırsa gereksiz ve zamansız yapılan bazı çıkışlar bu mantığın ürünüdür,Filistin'de olduğunu "bağırma sevdası" devrim gerçekleştirici(!) "cephe" çıkışı,son olaylar vs.

çarpışmalar"(ın) "mücadele ruhumuzu ve cesaretimizi"yükselttiğini iddia etmektedirler.Buna Lenin'in itirazı şöyledir;

"Ama hepimizdeki mücadele ruhunu ve cesareti gerçekten yükselten biricik şeyin kitle hareketinin yeni biçimleri yada kitlelerin yeni kesimlerinin bağımsız mücadeleye atılışı olduğunu hem geçmişten biliyor,hemde bugün gözlerimizle görüyoruz.Oysa tek tek çarpışmalar,Balmaşov'lar tarafından yürütülen tek tek çarpışmalar olarak kadıkları sürece,ilk başta anlık bir heyecan uyandıran bir etki yaratırlar,ama bu arada dolaylı olarak,bir kayıtsızlığa ve gelecek sefere kadar pasif bir bekleyişe yol açarlar." (Lenin-Aqe.s62)

"Sosyalist Devrimciler"e karşı verilen bu cevap'ta bizler açısından,çıkarılması gereken sonuçlar vardır.Bugün Kürdistan ve Türkiye devrimci kamuoyunda bir çok kişi ve çevre,eğer emekçiler nezninde "heyecan uyandıran","sevinç yaratan" bir eylem varsa;hemen onun doğruluğuna karar vermeye kalkışırlar.Genelde bireysel terörist eylemler de dahil karşı-devrime darbe vuran tüm eylemler emekçiler nezninde bir "heyecan","sempati" yaratır.Buradan hareketle bu eylemlerin doğru bir anlayışın ürünü olduğu sonucuna varılamayacağı,bu özelliğın yalnız başına kıstas alınamayacağı,yukarıdaki açıklamadan rahatlıkla çıkmaktadır.

Tekrar "Sosyalist Devrimcilerin" terörist niteliklerine dönecek olursak,onlar devamla,eylemlerinin,işçi sınıfını harekete geçirecek "kızıştırıcı" bir rol oynayacağını iddia ederler.Lenin kendisini bu derece çürüten bir başka savın olamayacağını belirterek;"Rus yaşamında yer alan haksızlıklar yeterli değildirki,özel 'kızıştırıcı' araçları icat etmek gereksin?" diye sorar ve ekler "öte yandan,Rus zorbalığının bile kızıştıramadığı ve kızıştıramayacağı kimselerin,kollarını kavuşturarak,hükümetin bir avuç teröristle düelosunu kenardan seyredecekleri besbelli değildir? ","Sosyalist Devrimciler" 'küçük iş-büyük iş' ayrımı yaparak o dönem devrimcilerin devrimci örgütü güçlendirmek,ajitasyon ve propaganda örgütlerini güçlendirmek ve esas halka yayın faaliyetini yürüterek kitlesel mücadele biçimlerini yükseltme görevlerini 'küçük iş' olarak değerlendirirken,"alçak Plehve'nin yerini

alacağı alçak Şipapin'den öç almayı","çapraşık terörist eylemler (!)" adına büyük iş olarak değerlendirirler. Onlara göre "kıvraklığa karşı hiç bir kuvvet sökmez" (Aynı yerde) Bunun karşılığında Lenin'in vermiş olduğu cevap şöyle;

"Bir yandan yeterince aydınlatılmamış ve örgütlendirilmemiş kalabalığın devrimci coşkusu boşa giderken,öte yandan da düzenli bir şekilde ilerleme ve kitlelerle elele çalışma imkanına olan inancını kaybeden 'kıvrak bireyler'in ateşlediği silahlardan yükselen dumanlar havada kaybolur gider.

"...emekçi halk olmadan bütün bombalar güçsüzdür, hemde gerçekten güçsüzdür" (Aynı yerde.s.65-69)

Lenin,geçici bir dönem devrimci kadrolar üzerinde etkili olan,gürültü ve sansasyon yaratan eylemlerle belli bir etki gösteren bu eylemler karşısında yoldaşlarına seslenerek;"terörist eylemlere girişme eğilimi geçici bir hevestir." dedikten sonra,tüm devrimcilere kavranılması özellikle her dönem zorunlu olan şu ilkeyi hatırlatır;

"Devrimci bir partinin ancak devrimci bir sınıfın fiilen (a.ç.Lenin) rehberlik ettiği zaman adına laik olabileceğini akıldan çıkarmamalıyız." (Age.s.63-64-abç.)

Ve; "Belirsiz ve uzak bir geleceğin bir sorunu olarak 'silahlı gösteriler hakkında' yazmak ve konuşmak kolaydır,ama şimdiye kadar bütün bu laflar teorik nitelikte olmaktan öteye gidememiştir." diyen "Sosyalist Devrimciler" karşısında Lenin şu yanıtı vermiştir;"sağlam bir sosyalist inancın zorunluluklarından ve her türden halk hareketinin ağır tecrübelerinden çok uzak olan bu adamların kullandığı dili biz iyi biliriz! Onlar,kısa sürede elde edilebilecek ve gürültü koparabilecek sonuçlar ile pratiği birbirine karıştırırlar.Onların gözünde,sınıf tavrına sıkı sıkıya bağlı kalmayı ve hareketin kitle niteliğini korumayı istemek,'bulanık teori yürütmektir'" (age.s.63-abç)

Burada kısa bir ara vererek,terörizm konusunda sonuçta Lenin'in verdiği çözümlemeye geçmeden önce,Marks'ın bireysel terörist anlayışı 1860'larda savunan Anarşist akımın başı daha sonra ortaya çıkan Narodnik'lerin de önderi Bakunin'e karşı mücadelesine kısaca bakalım.

Gerek Marks gerekse Lenin, Bakunin olsun diğer Narodnikler olsun onların ideolojik ve siyasi olarak Marksizm düşmanı akımı temsil ettiklerini vurgulamalarına,amansız

eleştirmelerine rağmen,onların devrimci kahramanlık ve yiğitliklerini övdüklerini,devrimci direnişler verdiklerini bir çok yerde belirttiklerini hatırlatalım. (bkz.Marks-Engels-seçme yapıtlar.s.436.) Ancak devrimci mücadelede kişisel kahramanlık yeterli değildir,devrimci sınıf siyasetine sahip olmak gerekmektedir.Devrimci sınıf siyasasında,kapitalizmin çelişkilerini sınıf mücadelesinin yasalarını,proletaryanın devrimci rolünü toplumsal gerçeklere ve bilime dayalı olarak yorumlayan Marksizm olmuştur.Anarşiyi,entrika,komplo ve terörü kendisine ilke edinen Bakunin'in düşüncesi bundan çok uzak olmuştur.Bakunin'in Avrupa'da değişik ülkelerdeki mücadeleye katıldıktan sonra,1860'larda anarşist akımın önderi olarak kendisini ortaya koyar.Marksizm işçi sınıfı içinde egemen olmak amacıyla,işçi sınıfı güçleri arasında dağılmaya yol açmamak ereğiyle, işçi sınıfı saflarında kendisinden önceki sosyalist akımlarla kapitalizme karşı eylem birliği içinde bulunur.Marks ve Engels'in kuruculuğunda önemli rol aldıkları Enternasyonal İşçi Birliği'ne yani I.Enternasyonal'e bu nedenle bu farklı akımları almakta tereddüt göstermezler.Bakunin'de önce dışardan çeşitli entrikalarla I.Enternasyonal'e karşı savaşır.Bu bir başarı getirmeyince 1868'de Enternasyonal'e üye olur.Aynı dönemde Sosyalist Demokrasi İttifakı diye bir örgüt oluşturur.Bu örgüt aracılığıyla içerden Enternasyonal yönetimine muhalefet etmeye başlar.Bu muhalefeti de devrimci yöntemlerle değil,çeşitli fesatlar kurarak,entrikalar yürüterek yapıyordu.Kısa zamanda küçümsenmeyecek etkinliğe sahip oldu.Özellikle İsviçre'nin Fransız bölümünde,Fransa'da,İspanya'da ve İtalya'da.

Bakunin bilimsel sosyalizmle Proudhon'cu düşünceyi birbirine yamamaya çalışarak ilginç biçimde programına alırken,aslında teorik alanda,ilkesizliğini,pratik yaşamda kanıtlıyordu.Anarşi alanında,devletin yok edilmesi alanında,Marksizm devletin çözülüşünü proletarya diktatörlüğünden geçerek sınıfların bütünüyle kaldırılışı anına uzatırken,devletin "en amansız"(!) düşmanı olarak hemen yok edilmesini istiyordu.Bakunin'cilerin yok etme yöntemleri de ilginçti."Yüz,iki yüz kişilik genel kurmay",tüm bir devrim ordusu,proletaryayı yönetmeye yeterliydi.Bunun yanında "bireysel

ve kolektif öldürmeyi de(!) araç olarak hiçte ihmal etmiyorlardı.Çünkü onlarca "devrim önce bireysel öldürme,sonrada kolektif bir dizi öldürmeydi." Devleti tüm kötülüklerin,sömürünün kaynağı,kapitalistlere sermaye yaratıcı araç olarak gördüklerinden,dar,sekte ve "yüz kişilik" genel kurmaylı "gizli" bir örgüt önermelerine karşın,Avrupa'da "otorite"nin en amansız düşmanları olmuşlardı.Devrimci otorite,yaşamın,hayatin gerekli gördüğü ve bir yaşam zorunluluğu olan otoriteyi ve "devrimin otoriter" yapısını kavramaksızın her türlü otoriteyi,her türlü devleti cehenemin derinliklerine yollamak için "yel değirmenlerine" saldırıyorlardı.I.Enternasyonal'i onun önderlerinin şahsında,yürütme kurulu durumunda olan genel kurulun şahsında,otoriter olmakla suçluyor ve Enternasyonal'i yönetimsizliğe ve anarşiye sürüklemek istiyorlardı.Kendileri "genel kurmaylı" olacak(!) ama Enternasyonal ise yönetimsiz.(!)

Bakunin'in;Marks ve Engels'in Enternasyonal işçi birliğini,işçi sınıfının tek meşru ve egemen örgütü durumuna getirdiği dönemde Avrupa'da "Sosyalist Demokrasi İttifakı"nı kurarak Enternasyonal'in çalışmalarına da katılarak,Marks ve Engels'e karşı mücadele yürüttüğünü söylemiştik.1870'lere gelindiğinde Avrupa'da ve Enternasyonal'de küçümsenmeyecek etkinliğe de sahip olur.Ancak 1872 La Hay kongresinde dışlanır.Batı Avrupa'da bulunduğu dönemlerde,Rusya'da bireysel terörü yönlendirir.Bu durumu Mark ve Engels şöyle anlatırlar;

" Basel kongresinden hemen önce,Neçayev Cenevre'ye gelir gelmez Bakunin onunla ilişkiye geçti ve Rusya'da öğrenciler arasında gizli bir topluluk kurdu. O sürekli kendi öz kişiliğini değişik 'devrimci komite'lerin adları arkasında gizlerken Çağliastro-döneminin tüm dolandırıcılık ve aldatmacalarıyla aşılarmış olarak diktatörce yetkilerini kullandı.Bu örgütün genel propaganda aracı,dış yüzünde Rusca 'devrimci komite'nin damgasını taşıyan,Cenevre'den sarı zarflar içinde bildirimler içeren mektupların yollanması suretiyle suçsuz kişileri Rus polisine karşı tehlikeye atmayı içermektedir.Neçayev davasının resmi raporları I.Enternasyonal'in adının rezilce kötüye kullanıldığını ispatlamaktadır." (Marks-Engels-Eserler.Alm.c.18.s.15)

Bakunin Rusya'da kurduğu bu gizli örgüte talimatlar yollayarak,Rusya'da "Enternasyonal'in yerine geçerek onun adını kullanarak bir takım adi suçlar,dolandırıcılıklar,cinayetler işliyor"(Marks-Engels-eserler.c.18 s.333) Tüm burjuva basını bu yanlış ve rezil,alçakca faaliyetlerden dolayı,Enternasyonal'e saldırıyor.Bu durumda,Bakunin'in otoriterciliğe karşı geliştirdiği kampanyanın etkisiyle ve bu örgütün gizli olması nedeniyle,Enternasyonal sessiz kalmak zorunda kalıyor(!) Ancak daha sonra Marks veEngels'in girişimiyle,bu mücadele "Tam ve eksiksiz açık alanda" yürütülebiliyor.Ancak bundan sonradır ki,Bakunin'in faaliyetlerinin kirli iç yüzü ortaya çıkıyor.(Bakunistlerin Rusya'daki örgütünün gizliliği Neçayev davasıyla zaten ortaya da çıkmış durumdadır.)

Bireysel terörcü anlayış,karşı-devrimcilere karşı bazı gözü pek eylemlere girişirken;diğer taraftan da devrimcilerin saflarında oldukça ilginç ve yanlış düşüncelerin gelişmesine çalıştığı gibi,oldukça zararlı,olumsuz ilişkilerin de tohumunu atmaktadır.Bugün devrimci,demokrat saflarda,o dönemden beri kalan olumsuzlukları görünce,o dönemi iyi bir degerlendirmeden geçirip,dersler çıkarmanın gerekli olduğu açıktır.

Bakunin,Rus eşkiyasının,Rusya'daki toplumsal rolünü inceledikten sonra,"Rus eşkiyası,tek ve gerçek devrimcidir"(!) (age.s.401) diyerek,Avrupa'da oldukça ilginç ve zararlı düşünceler yayıyor,propagandayı hemen pratik izlemesse boş bir şeydir,dedikten sonra," Bunu kavramak istemeyen tüm gevezeleri,zorla susturacağız"(!) diye ekliyor.Aynı şekilde Rusya'dan gelen politik mültecilere yönelik olarak; "Saflarımızda yerlerini almaları için kendi ülkesine dönmek istemeyen tüm politik mültecilerle tüm bağlarımızı koparıyoruz,daha saflarımız gizli olduğu sürece,Rusya'da açık olarak ortaya çıkışı mümkün olacak,ama yapabilecekleri şeye katkıda bulunmak istemeyen her kesle ilişkiyi keseceğiz.Biz sadece Avrupa devriminin işçileri olarak kendilerini koruyanlar için istisna yapacağız.ikinci ikaza başvurmayacağız.(!)...Gözü kulağı olan,eylem adamlarını görecek,işitecektir." (age.s.403)

Bu ilginç görüşleri taraftarlarına otoriter bir şekilde dikte ettiren Bakunin genel kurulun şahsında Enternasyonal'i

otoritercilikle(!) suçlamakta,onun kendisini dağıtmasını ve bulunduğu her ülkede yerel bir biçim olarak faaliyet yürütmesini savunmaktadır.Enternasyonal'in demokratik olmadığını iddia den Bakunin'in eleştirilerine Engels şöyle karşılık verir:

"...aynı adamlar sadece otoriter değil,üstelik mutlak diktatör bir yönetim altında,hiyeraşik bir örgüt(sel yapıyla-b.) gizli bir cemiyet kurdular.Federasyon ve seksiyonların otonomilerinin her izini ayaklar altına almaktadırlar;bu gizli cemiyet aracılığıyla Bakunin'in kişisel ve ortodoksca doktrinlerini Enternasyonal'e empoze etmeye çalışmaktadırlar.Enternasyonal'in aşağıdan yukarıya örgütlenmesi gerektiğini talep ederlerken,kendileri İttifak'ın bir üyesi olarak yukarıdan aşağıya kendilerine bildirilen emire alçak gönüllülükle boyun eğmektedirler.(age.s.117 aç.Engels)

Enternasyonal ve Avrupa işçi hareketi açısından Bakunin anarşizmin giderek tehlike olması karşısında Enternasyonal'in Haag kongresi Marks ve Engels'e,Bakunin ve İttifak'ının faaliyetlerine karşı bir makale hazırlamaları görevini verir.Bu görevin gereği yazılan makalede Bakunin'in Marksizm düşmanı faaliyetleri hakkında şunlar söylenmektedir.

"burada en aşırı anarşizm maskesi altında saldırılarını mevcut hükümetlere değil,tersine onun ortodoksluğuna ve yönetimine boyun eğmeyen devrimcilere yönelten bir toplulukla uğraşmak zorundayız.....; O kamuoyuna açık bir şekilde,onun hakimiyetine tabi olmaktan kaçınan tüm ögelere saldırmaktadır; O saflarımızda açık savaşı -bunlar onun kendi sözleridir- provaka etmektedir."(age.s.333)

Burada konumuz açısından,önemli olan nokta,anarşist yada bireysel terörcü bir örgütün kendi içine ve dışına karşı ilişkileri hakkında da okura belli bir ip ucu verilmektir.Şimdi de Lenin'in bu konudaki görüşlerini aktaralım.

Rusya'da devrimci işçi hareketinin temsilcileri,anarşist,bireysel terörü tek mücadele biçimi olarak ele alan terörizme karşı mücadele,etmeksizin işçi sınıfının ihtiyaç duyduğu ama terörizmin etkisinde kalmış önemli sayıda devrimci aydın kazanılamayacağı gibi,işçi sınıfı hareketi yanlış hedefler uğruna savaşıyor,bu savaşlar zorunlu olarak sonuçsuz kalacak,ileri işçiler de dahil olmak üzere mücadele içinde işçilerin moralini bozacak;özcesi

devrimci hareket zarara uğrayıp,kapitalist sistemin ömrünü uzatacaktı.Ayrıca Rusya'da terörizmin etkisinin silinmediği hala devrimci aydınlar arasında etkisinin bulunduğu dönem,işçi sınıfı hareketi kendi öncü partisini yaratmamıştı.Bu mücadelenin önemini daha da arttırıyordu.Devrimci sınıf hareketinin önderleri terörizme karşı,onun ideolojik-politik alanda işçi sınıfının mücadelesinin bilimi olan Marksizm'e düşman yapısına karşı kitleler içinde yoğun bir teşhir ve propaganda faaliyeti yürütürken;diğer taraftan,genellikle aydın gurupların devletin üst düzey temsilcilerine yönelik suikast şeklinde olan terör eylemlerinin kendisine karşı da tavır takınmak zorundaydılar.Marksistlerin bu konuda kendilerine çıkış noktası yapacakları nokta,Marksizmin ilke olarak hiçbir mücadele biçiminin karşısında olmadığıydı.* Rusya'daki işçi sınıfı hareketinin temsilcileride sorunun çözümüne buradan başlarlar.Rusya'da 1901 yılında,işçi sınıfı içinde ve şehirlerdeki emekçi kitleler arasında siyasal bir hareketlilik başladığı dönemde,ve henüz tüm komünistleri çatısı altında örgütleyen onlara ve emekçi kitlelere doğru mücadele yolunu gösteren önder bir parti olmadan,teröre karşı bir sempati geliştiğinde Lenin'in soruna yaklaşımı şöyle olur;

"Biz,ilke olarak,terörü hiç bir zaman red etmedik ve edemeyizde.Terör,savaşın belli bir anında,birliklerin belli

(

*- Marksizm,ilke olarak hiçbir mücadele biçimini redetmez ilkesinden kastedilen,devrimci sınıfların,ezilenlerin gelecekteki düzenlerine,hedeflerine uygun olarak kullandıkları mücadele biçimleridir.Yoksa çağ dışı kalmış,tüm insanlığın nefretini kazanmış araç ve yöntemler elbette burada söz konusu değildir.Bir başka yanlış anlamaya meydan vermemek için şunuda belirtelim egemen sınıfların kullandıkları bazı araç ve yöntemleri,proletarya da,devrimci harekette kullanır.Ama proletaryanın kullandığı araç ve yöntemler onun haklı ve ilerici davasını temel alır.Ve çoğunluğun çıkarları ile ezilen kitlelerin desteğini alır. "Canlı,yaratıcı sosyalizm halk kitlelerinin kendi eseri"(Lenin) olduğuna göre devrimci hareketin kullandığı araç ve yöntemler,devrimci hareketin niteliğinden koparılamaz.

bir durumunda ve belli koşullarda son derece uygun ve hatta zorunlu olabilecek askeri eylem biçimlerinden biridir.Ama asıl önemli olan,bugün için terörün asla savaş meydanındaki ordu için bir hareket olarak değil,tüm mücadele sistemiyle sıkı sıkıya bağıntılı ve bütünleşmiş bir hareket olarak değil,hiç bir orduyla bağlantısı olmayan zaman zaman yapılacak bağımsız bir saldırı biçimi olarak önerilmiş olmasıdır." (Lenin-Örgütlenme üzerine.s.43)

Devamla devrimci önder örgütün yokluğu halinde terörün işlevini ve devrimci hareketin tavrını açıklar:

"**Aslında,merkezi bir devrimci örgüt olmadan ve yerel devrimci örgütler zayıfken,terörün olup-olacağı da budur.Dolayısıyla biz,mevcut koşullarda bu mücadele aracının vakitsiz ve elverişsiz olduğunu,en faal savaşçıları gerçek görevlerinden,bir bütün olarak hareketin çıkarları açısından en önemli olan görevden saptıracağını,hükümetin değil,devrimin güçlerini dağıtacağını üzerine basa basa belirtiyoruz.**

"....bu koşullar altında,en atılan devrimciler teröre baş vururken ciddi olarak güven duyabilecek tek şey olan savaş müfrezelerinin zayıf düşme tehlikesi yok mudur? Huzursuzluk duyan,protestolarda bulunan,dağınık olan ve dağınık oldukları için de güçsüz olan kitleler ile devrimci örgütler arasındaki bağın kopma tehlikesi yok mudur? Oysa başarımızın biricik güvencesi bu bağdır. Gözüpek bireysel darbelerin önemini inkar edecek değiliz,ama günümüzde onca insanın bu yönde güçlü bir eğilim gösterdiği bir zamanda,terör düşüncesiyle kendinden geçmeye karşı,terörü esas ve temel mücadele aracı olarak görmeye karşı kararlı bir uyarıda bulunmak görevimizdir."(aynı yerde.s.44 abç)

Merkezi devrimci bir örgüt,işçi sınıfının adına laik önderi olmadığı koşullarda,yerel örgütlerin zayıf ve dağınık olduğu,dağınıkta olsa emekçi kitlelerin protestoda,ileriye doğru atılımında bulunduğu bir dönemde; devrimcileri gerçek faaliyetlerinden,en önemli faaliyetinden;devrimci merkezi örgütlenmeye kavuşmak işçi sınıfı hareketi içinde "savaş müfrezeleri" oluşturmak görevinden saptıracağı,devrimcilerin gücünü çarçur edeceği, ve en önemlisi "kitleler ile devrimci örgütler arasındaki" bağ koparacağı için Lenin terörü "vakitsiz

ve elverişsiz" bulur.Peki **"hiçbir zaman düzenli bir askeri harekât olmayan"** teröre devrimci hareket bir mücadele aracı olarak ne zaman baş vurur? **"olsa olsa,belirleyici bir saldırıda kullanılan yöntemlerden biri olarak hizmet"** gördüğü dönemlerde baş vurur.(aynı yerde.) **"belirleyici saldırı"**dan kastedilen-daha sonrada açıklayacağımız gibi-iktidar için kitlelerin ayaklanmaya doğru atılımıdır.Bu ayaklanma ülke düzeyinde de olabilir,bölgesel de olabilir.İşte 1901'de **"böyle bir belirleyici saldırı için çağrı yayınlana"**madığından (age.) bu araç gereksiz görülmüştür.Bir başka yerde,bir yıl sonra,bu konuda Lenin şunları yazar;

"Gösteriler güçlendiğinde,gösterilerin örgütlenmesi ve kitlelerin silahlandırılması içinde çağrıda bulunmaya başladık ve bir halk ayaklanması hazırlama görevini öne sürdük.Şiddet ve terörizmi ilke olarak asla redetmeksizin,kitlelerin doğrudan katılımını sağlayabilecek ve bu katılımı güvence altına alabilecek şiddet biçimlerinin hazırlanmasını istedik." (age.s.64)

Bir halk ayaklanmasına gidiş,kitlese hareketin gelişiminden ortaya çıkacaktır.Dolayısıyla,kitle hareketlerinin yükselerek geliştiği belli bir aşamada,silahlanan emekçi kitleler böyle bir mücadele biçimini kendileri uygun ve hatta zorunlu bulacaklardır.

1905 Aralık ayaklanmasının partizan mücadelesiyle,"terör" eylemlerini gündemine getirmesine kadar,Lenin,bu mücadele biçimini "vakitsiz ve elverişsiz" buldu ve bu mücadele biçimini esas araç edinenleri de **"bireylerden en özverili mücadeleyi bekleyenler"** olmalarına rağmen ekonomistler gibi,işçi sınıfının devrimci mücadelesine düşman,"kendiliğindenliğe kölece boyun eğiş" eğiliminin farklı uçları olduğunu,özlerinin oportünizm,işçi hareketine güvensizlik olduğunu belirleyerek,Marksizmin düşmanlarına karşı mücadelesine aralıksız devam etti.

1905 Aralıkından sonra işçi,işsiz gruplardan oluşan partizan müfrezeleri,genel ayaklanmanın yanında,onu destekleyen,geliştiren,gerilla eylemleri geliştirdiler.Polisin,ordunun,devletin üst düzey temsilcilerine,ajanlara yönelik öldürme eylemleri,yani terör ile ayaklanma için gerekli teknik araç dahil mali sorunları çözümleyici para elde edici kamulaştırma eylemleri yaygınlaştı.

Gerilla mücadelesi yada partizan savaşını işçi sınıfı

literatüründeki geçmişi Marks ve Engels'in savaş üzerine özellikle batı-Avrupa'daki işgale karşı gelişen savaş tahlillerine kadar uzanır.Gerilla terimi,Napolyon'un İspanya'yı işgali döneminde,İspanya düzenli ordusunun dağılmasından sonra,küçük halk gruplarının işgale karşı savaşımında ortaya çıkar ve bu halk birliklerine verilen addır.

"1808'den 1814'e kadar süren (Peninsul savaşı),İspanyol halkının Napolyon'un yabancı hakimiyetine karşı verdiği ulusal kurtuluş savaşında gerillalar(halkın partizan bölümleri) düzenli ordunun dağıtılmasından sonra,önemli bir rol oynadılar" (Marks Engels.eserler,c.17,s.687.Alm)

İşgale karşı savaşları incelerken Engels 1849'da:

"Bağımsızlığını kazanmak isteyen bir halk kendisini alışılmış savaş araçlarıyla sınırlandırmamalıdır.Kitleler halinde ayaklanma,devrim savaşı,her tarafta gerillalar,bu küçük bir halkın bir büyüğün hakkından gelebileceği,daha az güçlü bir ordunun daha güçlü ve daha iyi örgütlüye karşı koyabilecek duruma getirilebilmesi için biricik araçtır."(Marks-Engels.eserler.c.6.s.387) (Burada da görüldüğü gibi Engels,belli bir mücadele biçimini değil,bir çoğunu ve mücadele biçimleri konusunda genel anlayışı koyuyor.)

Marks ve Engels daha değişik dönemlerde Macaristan ve Fransız halkının yürüttükleri partizan savaşının,genel savaş içindeki rolünü incelerler.Burada söz konusu olan partizan savaşları,işgalci bir savaşın yarattığı toplumsal tahribatlara,aynı dönemde halkın spontan kitlesel tepkileri gelişir;halk kendisini savaş içinde bulur ve işgalci savaşa karşı devrimci halk savaşını geliştirir.(bkz.Marks-Engels eserler.c.17.s.147,167-171,203-207)

Şimdi dünya proletarya hareketi açısından önemli bir yeri olan ve gerilla savaşı tecrübeleri açısından özümsemiş bir ders olarak 1905 devriminde Rusya'da gelişen partizan eylemlerinin tecrübe ve derslerini inceleyebiliriz.

Bilindiği üzere 1905 devriminin doruk noktasına Aralık ayında varılır.Daha önce kendiliğinden gelişen grev ve ayaklanmaları,Çarlığın kanlı,askeri misillemelerinin halkı "eğitmesi" sonucu,devrimci propaganda ve örgütlü çalışmanın etkisiyle,dağınıklıktan,kargaşa ortamından örgütlü niteliğe doğru eğilim gösterdiğini görüyoruz.Yerel grevler genel greve

dönüşür,mücadelenin bu aşamasını aşar,genel gösterilere ve genel gösterilerden tek tek barikat savaşlarına geçilir.Yerel barikat savaşlarından,kitlesele barikat savaşlarına,oradan sokak savaşlarına ve ayaklanmaya dönüşür.Başlangıçta merkezi sanayi şehirlerinde başlayan ayaklanma dalga dalga,sömürge ve ezilen uluslara ve tüm kırsal alanlara yayılır.Aralık ayaklanmasında tüm emekci kitleleri bu baş kaldırıya katılırken,genellikle işçilerden ve işsiz kalmış işçilerden partizan eylemleri yürüten partizan müfrezeleri oluşur.Moskova proletaryası ayaklanmaya girişirken binin üzerinde savaş müfrezesi vardır.(bkz.SBKP.(B)Tarihi.s.105) Ve bu müfrezeler üç,beş,on gibi değişik sayılardan oluşmaktaydılar.Her biri ayaklanma içerisinde değişik görevler almasına rağmen,önemli bir bölümü partizan eylemlerini yürütmekteydiler.Partizan eylemleri yürüten birlikler;çok küçük ve seri hareket eden ve düşmana ummadığı anda darbe vuran gruplardır.(bkz.Lenin.Moskova ayaklanmasının dersleri.c,11.s.163) Rusya çapında milyonlara varan işçinin,köylünün ve diğer emekçi sınıfların ayaklanmaya katıldığı 1905 Aralık koşullarında,mücadele biçimleri sorununda tavır takınmak ve doğru mücadele biçim ve araçlarıyla savaşa atılmak,devrimin zaferi açısından can alıcı öneme sahip olmaktadır.Bu ayaklanmaya partinin iki kanadından,Bolşeviklerin ve Menşeviklerin önderliğinde işçiler katılıyor,savaşıyor olmasına karşın,Menşevikler hem ayaklanmanın geliştirilmesinden,hemde ayaklanma anında gelişen partizan savaş taktiğinden yana değillerdir.Bolşevikler ve o zamana kadar hala Marksist Kautsky;Engels'in silahlı mücadele,mücadele biçimleri,taktik üzerine öğretilerine bağlı olarak ve onu geliştirerek,1905 devrimi ile proletaryanın mücadelesine de yeni bir taktik eklendiğini;1905 devriminin ortaya çıkardığı bu taktiğin,"yeni barikat savaş taktikleri" dir.Marksizm iç savaşta,"yada onun biçimlerinden biri olan partizan savaş"ında (Lenin-partizan savaşı.) önemli bir yere sahip olan "askeri taktiği,askeri tekniğin düzeyine bağımlı" (Lenin-c.11.s.162) olarak ele aldığından;Bolşevikler de 19.yy'da henüz olmayan askeri teknikteki gelişme düzeyini dikkate alarak,ayaklanma koşullarında,"toplara karşı insan kalabalıklarıyla yürümek,barikatları tabancalarla savunma"nın

mümkün olamaması gerçeğinin dayattığı zorunlulukla ortaya çıkan partizan savaşı taktiği üzerine sorumlu bir şekilde eğilerek onu sosyalizmin aydınlatıcı ve örgütleyici etkisiyle soylulaştırarak,"kendi taktiğinin bir bölümü yaptılar." Bunu yaparken "doğal olarak onu örgütlediler,kontrol ettiler,işçi hareketiyle genel devrimci mücadelenin çıkarlarına ve koşullarına bağımlı kıldılar." Partizan savaşı taktiğini bu yeni soylulaştırılmış biçimi ile örgütlemeye ve kitlelerin bu temelde ayaklanmayı hiç bir kararsızlığa yol vermeden yükseltmeleri için savaşımlar verdiler.Böyle bir savaşımlar zorunluydu."**Ayaklanma bir sanattır ve bu sanatın ana kuralı son derece atak ve dönmemecesine kararlı saldırıdır.**" (age.aynı yerde) Bolşevikler kitlelerin ayaklanmasına bu devrimci tutumu takınırken,Menşevikler kararsızlıklar geçiriyor,ayaklanmayı frenlemeye çalışıyorlardı.

O dönemde Menşeviklerin safında olan Plehanov daha sonra **"silaha sarılmamalıydılar"** derken tam da bu oportünist,ayaklanmaya karşı ihanetini ortaya koyuyordu.Ayaklanma koşullarında,olaylar öylesine hızlı gelişmekte ve her tarihi an o kadar önemli bir yer işgal etmektedir ki;devrimci olmak için bir siyasetin **"siyasal sloganlara karşı tutumu yeterli değildir,artık onun silahlı ayaklanmaya karşı tutumu"**nun göz önüne alınması **"zorunludur"** Böyle bir anda,"**silahlı ayaklanmaya karşı olanlar,buna hazır olmayanlar,gözünün yaşına bakılmadan,devrimi destekleyenler arasından atılmalı,devrim düşmanlarının,hainlerin,korkakların yanına gönderilmelidir.**" (Lenin-Gerilla savaşı üzerine.s.17) Daha sonraları,ayaklanma sırasında ve sonrasında ortaya çıkan gerilla eylemlerine karşı,bazı sosyal demokratların ve oportünistlerin gururla ve böbürlenerek **"Biz anarşist,hırsız,soyguncu değiliz,biz bunların çok üstündeyiz,partizan savaşını kabul etmiyoruz"** diyerek itiraz etmelerini alaya alan Lenin,o Karayüzler Hükümetiyle halk arasında silahlı çatışmaların geliştiği bir ortamda,"**halkın kendiliğinden ve örgütsüz bir biçimde-ve işte tamda bu nedenden ötürü,çoğunca talihsiz ve istenilmeyen biçimlerde"** halkın karşı-devrimin silahlı terörüne **"silahlı çatışma ve**

saldırı yoluyla tepki gösterdiği"ni belirlerken şunları söylemekten kendisini alamıyor:

" Ben örgütümüzün zayıflığı ve hazırlıksız oluşu yüzünden,belli bir yerde yada belli bir zamanda,bu kendiliğinden mücadele parti önderliğinden kaçınmanızı anlayabilirim.Ben,bu sorunun yerel eylem işçileri tarafından saptanması gerektiğini,zayıf ve hazırlıksız örgütlerin yeniden biçimlendirilmesinin kolay bir şey olmadığını kavıyorum.Ama,bir sosyal-demokrat teorisyen yada yayımcının bu hazırlıksızlığı kınamadan çok,gururlu bir böbürlenme ve kendini beğenmiş bir eda ile anarşizm,blankicilik ve terörizm konusunda gençliğinde papağan gibi öğrendiği tümceleri yenilediğini gördükçe,dünyanın en devrimci öğretisinin bu aşağılanması bana dokunuyor."(Marks-Engels,Marksizm-Gerilla savaşı,s.201)

Ayaklanma döneminde ve hemen akabinde başkaldırıların hala devam ettiği,çatışmaların sürdüğü koşullarda,partizan savaşı taktiği yada gerilla eylemlerinin terörizmle karşılaştırılması ve aynılaştırılması karşısında Lenin bunların aynı olamayacağını defalarca vurgular;

"Biz mücadele guruplarının partizan eylemlerinin eski tip terör ile aynılaştırılmasının doğru olmayacağına inanıyoruz.Terör tek tek kişilere yönelik intikam eylemiydi.Terör,kesinlikle her hangi bir kitlelerin ruh haline bağlı değildi.Terör hiçte kitlelerin askeri önderlerini yetiştirmiyordu.Terör,ayaklanmaya inançsızlığın ve ayaklanmanın ön koşullarının eksikliğinin neticesiydi.-aynı zamanda belirti ve refakatçısıydı-"partizan eylemleri onun tersine intikam eylemleri değil,askeri operasyonlardır.Hareketin tüm büyük merkezlerinde uzun zamandan beri sosyal-demokratların her iki fraksiyonu tarafından oluşturulan ve esas olarak işçilerden oluşan mücadele guruplarının partizan eylemleri,kuşkusuz,gözle görülür bir şekilde ve en dolaysız biçimde kitlelerin ruh hallerine bağlıdırlar.Mücadele guruplarının partizan eylemleri direk kitlelerin askeri önderlerini yetiştirirler.Mücadele guruplarının partizan eylemleri,bugün hiçbir şekilde ayaklanmaya veya ayaklanmanın olanaksızlığına inançsızlığın neticesi değil,tersine bunun aksi olarak oluşan ayaklanmanın zorunlu bir

parçasıdırılar"(Lenin-Eserler,c.10 .s.106-107)

Mücadelenin yavaşladığı,ancak yer yer,yada Rusya'ya bağımlı tek tek ülkelerde başkaldırıların olduğu dönem içinde,partizan eylemlerine yakıştırılan anarşizm,blankizm,terörizm suçlamalarına karşı,Lenin;

"ama bir ayaklanma durumunda,ki bu Letonya toprağında açık olarak oluşuyor,böyle ezbere öğrenilmiş yakıştırmalar artık tamamen açık bir şekilde uygunsuzdur."(Lenin.Temel eserler.c.11,s.207)

Terörden oldukça farklı bir içerik,nitelik ve amaca sahip partizan eylemlerinin geliştiği ve yaygınlaştığı bir dönemde **"doğal olarak hatalar mümkündür,zamanca uygun olamayan eylemlerin yararsız denemeleri kesinlikle zararlı olan ve doğru taktiklere zarar veren saçmalıklar ve aşırılıklar mümkündür"**(Lenin.c.10.s.107) Gerilla eylemleri,Rusya'da,terörizmi çoktan geride bırakmış,ayaklanmanın hazırlandığı ve geliştiği,dolayısıyla proletarya mücadelesinin kitlesel niteliğinin en güçlü ve en açık olarak kendini dışa vurduğu ülkelerde gelişir.Gerilla eylemlerinin içinde aşırılıklarının olmasının kaynağı,bu mücadele biçiminin **"toplumsal mücadelenin esas ve hatta tek biçimi olarak,halkın sınıfından kopmuş unsurları,lumpen proleterler ve anarşist guruplarca izin verilmesi"**(Lenin.Eserler.c.11.s.205-206) gerçeğinde yatmaktadır.Serseriler,ayaktakımı,sınıftan kopmuş bu unsurlar ve anarşistler bu mücadelede kendi yöntemlerince oldukça eski bir tecrübeye sahiptirler.Bir patlama anında ortaya dökülürler.Bu kesimler bu alanda bu "uzmanlıklarından" dolayı aşırılıklarının,tehlikeli ve zararlı eylemlerinin yanı sıra,proletaryayı da etkileyebilirler.Yada proletarya adına hareket eden bazı hareketler bu kesimlerin yürüttüğü eylemlerin "şıklığı"karşısında,onlarla birleşebilir,onların yönetimini benimseyebilir,hatta onların gücünden yararlanma,onlara dayanma yoluna gidebilirler.Ancak böyle bir tutumun büyük zararlara yol açmasını belirlerken,diğer taraftan da Engels'in belirttiği gibi bu tutum ihanet tutumudur.Lumpen proletarya hakkında Engels'in söylediklerine bakarsak bu durumu iyice

açıklamış oluruz;

"Lumpen proletarya, bu karargâhını büyük kentlerde kurmuş, bütün sınıflardan gelen en bozulmuş bireyler tortusu, olanaklı tüm bağlaşıklar içinde, en kötü olanıdır. Bu ayak takımı tamamen satılık ve küstahtır. Fransız işçileri, devrimler sırasında, evlerinin duvarlarına 'Hırsızlara ölüm!' yaftasını yapıştırdıkları, ve hatta bunlardan bir çoğunu kurşuna dizdikleri zaman, bu işi, kuşkusuz, mülkiyet aşklarından ötürü değil, ama her şeyden önce, bu güruhtan kurtulmanın gerektiği bilinci ile yaptılar. Bu serserileri savunucu olarak kullanan, yada bunlara dayanan her işçi önderi, sadece harekete ihanet ettiğini kanıtlar." (Engels. Almanya'da burjuva demokratik devrim. s.22-23. abç)

Proletarya devrimcileri, buradan da rahatlıkla çıkaracakları gibi, bu eylemlere karşı oldukça dikkatli ve titiz davranmalıdırlar ki, bu alanda doğru siyasi çizgi geliştirilmelidir ki, bu aşırılıkların, tehlike ve zararların önünü alabilsin. Partizan eylemlerinin yaygınlaşması döneminde olası olan **"partizan savaşının 'lumpen proleterce' sapkınlıklarını budayıp bertaraf etmek"**(c.11.s.164-Lenin) görevi yerine getirilmezse doğru anlayış ışığında geliştirilen partizan eylemleri de zarar görecektir, genelde devrimci mücadeleyi gözden düşürecektir.

Bunun aksi yönde bir eğilim olarak, partizan savaş taktiği karşısında ileri sürülen sağ ve oportünist anlayış; partizan eylemlerinin düzensizliğini geliştireceği, güçleri dağıtacağı ve örgütsüzlüğe yol açacağıdır. Lenin proletaryanın uygun koşullarda geliştireceği partizan hareketinin, parti önderliğinde örgütlü mücadele sonucu geliştirilmesi durumunda; bütün bu karşı çıkmaların anlamsız olduğunu vurgular. Partizan eylemlerinin proletaryayı aşığılık, sarhoş, ayaktakımına yakınlaştıracığı, bu nedenle partizan eylemlerine başvurulmaması gerektiği yolundaki itirazlara şöyle cevap verir;

"partizan savaşının, sınıf bilincine ulaşmış proleterleri, aşığılık, sarhoş ayaktakımına yakınlaştıracığı söyleniyor. Bu doğrudur. Ama bu yalnızca demektir ki proletaryanın partisi hiç bir zaman partizan savaşına biricik veya en önemli mücadele aracı olarak bakamaz, bu demektir ki, bu araç öteki araçlara bağlı kılınmalıdır, en önemli mücadele

araçlarıyla uygun hale getirilmelidir ve sosyalizmin aydınlatıcı ve. örgütleyici etkisiyle yüceltilmelidir."
(Lenin.Eserler.c.11.s.211)

Bu son koşul olmaksızın,Lenin,diğer mücadele araçlarının,grev,parlamento,gazete vs. tüm mücadele araçlarının proleteriyayı altındaki yada üstündeki proleter olmayan çeşitli katmanlarla yakın ilişkiye sokacağını,mücadele aracının soysuzlaşmasına açtığını belirtir.Bu tehlikeden uzak hiçbir mücadele arcının biçiminin bilinmediğini söyler.Bunun için Marksist hareket,"**değişik aşamalarda değişik araçlar uygular,bunların uygulanmasını daima çok sıkı tesbit edilmiş ideolojik ve örgütsel koşullara bağlar**"(aynı yerde)

Farklı dönemlerde farklı mücadele biçimlerini böyle sınırlayan Marksizmin partizan savaşı hakkında gerekli gördüğü koşullara geçmeden partizan eylemlerinin amaçlarını,eylemsel gerçekleştirme biçimlerine bakalım.

Rusyada ayaklanma döneminde,az bir kısmı devrimci örgütlerin yönetiminde ve çogunluğu ise herhangi bir devrimci örgüte bağımlı olmayarak gelişen partizan eylemlerinin iki amacını Lenin şöyle açıklar:

"silahlı mücadele, biribirinden kesin olarak ayrılması gereken,farklı iki amaca yöneliktir;önce, bu mücadele kişilere,liderlere ve ordu ve polisteki görevlilere suikast yapmayı amaçlar,ikinci olarak,hem hükümete ait,hemde özel kişilere ait para kaynaklarına el koyar.Elkonulan kaynaklar kısmen parti kasasına,kısmen özel silahlanma amacına ve ayaklanma hazırlığına ve kismende tanımlamakta olduğumuz mücadeleye katılan kişilerin geçimine gider"(Lenin-Marks,Engels Marksizm s.197)

Lenin 1905 Aralığından sonra,1906'nın son ayına kadar devrimci atılım,ayaklanmalar giderek azalmasına rağmen,hala partizan savaşını doğru bulur."**çünkü burda biz,mücadelenin yeni biçimi ile(partizan savaşı-b.) Aralıkta patlak veren ve yeniden mayalanmakta olan ayaklanma arasında açık bir bağıntı görüyoruz.**"(age.s.197)Yani Lenin,1906 da da hala bir ayaklanmanın gelişeceğini bekliyor.Bu dönemde (Nisan-Mayıs 1906) parti birlik kongresini toplanır.Bu kongreye,partizan savaşı ile ilgili karar tasarısı için sunduğu öneriden,önemli bir bölümünü aktaralım;

"1.parti....partiye ait veya ona dayanan partizan eylemlerini ilke olarak uygun ve mevcut durumda amaca uygun olarak kabul eder.

2.Partizan mücadele eylemleri öyle biçimlendirilmeliki, ayaklanma esnasında işçi kitlelerinin kadro ve önderlerini eğitime ve beklenmedik ani saldırı eylemlerindeki tecrübeyi aktarma görevini hesaba katsınlar.

3-Böyle eylemlerin temel görevi,hükümet,polis,askeri aygıtın dağıtılması ve halka şiddetle saldıran ve onu korkutmaya çalışan aktif Karayüzler örgütlerine karşı amansız mücadele olarak görülmeli.

4-Aynı şekilde mücadele eylemleri düşmana,yani mutlakiyetçi hükümete ait para kaynaklarına el koymaya ve bunları ayaklanmanın gereksinimlerine kullanmaya uygundur.Bunu yaparken halkın çıkarlarının mümkün olduğunca korunmasına çok sıkı olarak dikkat edilmelidir.

5-Partizan mücadele eylemleri partinin kontrolü altında yürütülmelidir,yani öyleki,proletaryanın güçlerini boşuna ziyan uğratmasını;ilgili yerde işçi hareketinin koşullarını ve geniş kitlelerin ruh halini dikkate alsın"(Lenin-Eserler.c.10 s.146-147.abç)

Partizan eylemlerinin amaç ve biçimleri sorununu incelemeye devam edersek,Rusya'da Bolşevikler "Dumanın dağıtılmasından sonra partizan eylemlerinin yükselmesini genelde olumlu bir adım" olarak değerlendirirken (Lenin.eserler.c.11.s.153-154),Menşevik M.K'i parti örgütlerine yolladığı bir mektupta "eskiden olduğu gibi şimdide partizan mücadele eylemleri diye bilinen eylemlerin parti tarafından red edildiğini,kendiliğinden anlaşılır." diye yazmaları karşısında Lenin'in tepkisi şöyle olur;"Bu doğru değildir.Biz parti kararlarına bağlıyız,ama hiçbir şekilde parti kongre kararlarını yaralıyan merkez komitesi kararlarına bağlı olmayacağız." dedikten sonra,birlik kongresi kararlarını okuyan her kes kavrayacaktır ki "partimiz partizan eylemlerinin bir biçimini rededer,bir diğerini kabul eder,bir üçüncüsünü tavsiye eder" şeklinde sözünü tamamlar.(aynı yerde) Partinin tavrı ise şöyle;" O özel mülke elkoymayı (kamulaştırma)yı tamamen rededer.Ama o devlet araçlarının kamulaştırılmasını red etmez,ancak bunu özellikle sıkı koşullara bağlar.(ilgili bölgede devrimci iktidar

organlarının oluşması halinde vs.)

Parti kararı özel mülkiyeti kamulaştırma olmaksızın partizan eylemlerini kabul eder;yani terörü kabul eder,düşmanın öldürülmesi amacıyla partizan eylemlerini kabul eder.Bu açık olarak ve başka anlama gelmeyecek şekilde... parti kararında ifadesini bulmuştur" (aynı yerde - aç.Lenin) Parti kararını açıkladıktan sonra, daha öncede aktardığımız düşmanları öldürme eylemleri olarak partizan eylemlerini, kitleler arasında diğer mücadele biçimleri yanında, partinin kabul ettiğini açıklar Parti kararı bu eylemler içinde aşağıdaki sınırlamaları getirmiştir.

"Barışçıl vatandaşın kişisel mülkiyetini yaralamadan kaçınmak gerekir. Ancak bu da(dinle!) bu hükümete karşı mücadelenin zorunlu bir sonucu veya bu, örneğin barikatların inşasında olduğu gibi dolaysız mücadelenin gereksinmelerinin istemi olduğunda mümkündür" (aynı yerde - s. 155)

"Son olarak parti kongresi partiye dolaysız partizan eylemlerinin bir biçimini tavsiye eder;ve kayıtsız sınırlamalar yapmaksızın kararlaştırır Nerede sürekli bir imkan varsa, hükümet mülkiyetindeki silah ve cephaneyi müşadere etmek örneğin: hükümete ait polislerin silahı var 'işte bir imkan'" (Aynı yerde)

Ayaklanma döneminde ve ayaklanma sonrası dönem de (ki bu dönemde yerel ayaklanmalar ve halkla değişik karşı devrim güçleri arasında çatışma söz konusudur. Diğer yandada devrimci atılım giderek yatışmaya doğru gelişir) partizan eylemlerini biçimi üzerine tartışmaları gördükten sonra, partizan savaşının hangi koşullarda başvurulmuş yöntem olduğuna bakalım. Lenin:

"Partizan mücadelesi, kitle hareketinin bir ayaklanmaya gerçekten yaklaştığı ve iç savaşın 'büyük muharebeleri' arasında çok yada az büyük bir aralığın olduğu bir zamanda kaçınılmaz bir mücadele biçimidir." (eserler c.11 s.208)

Dönem olarak bu tespiti yaptıktan sonra daha önce yazdıklarımızdada hangi koşulların partizan savaşı için gerekli olduğunu bir daha sıralarsak, partizan savaşı "tüm mücadele sistemiyle bağıntılı ve bütünleşmiş bir hareket olarak" ele alınmalı;"proletarya partisi, partizan savaşına, hiçbir zaman biricik yada hatta baş mücadele yöntemi olarak bakamaz","bu yöntem öteki yöntemlere tabii kılınmalıdır, yani savaşın baş yöntemleriyle uygun hale getirilmelidir;" "proletaryanın

devrimci hareketiyle kitlelerin bağıını koparmamalıdır" "devrimcilerin gücünü dağıtmamalıdır", "kitlelerin doğrudan katılımını sağlayabilecek ve bu katılımı güvence altına alabilecek" yapıda olmalıdır; "yaklaşan silahlı kitle eylemlerini hazırlayan, düşman güçlerinin örgütsüzlüğüne yolaçan" v.b. nitelikte olmalıdır. Bütün bu söylenenleri toparlayıp özetleyerek sunarsak, partizan savaşının koşulları şöyle sıralanacaktır.

1) "Kitlelerin ruh hali hesaba katılmalıdır"

2) "O yöredeki işçi sınıfı hareketinin koşulları hesaba katılmalıdır.

3) "Proletaryanın kuvvetlerinin ziyan olmaması konusuna dikkat gösterilmelidir"(Marks,Engels-Marksizm s.202)

Başka yerdeki bir ifadeyle "amaca elverişli olup olmadığı iyi tartışılmalıdır." Lenin bu şartları, gerilla savaşı üzerine yazdığı yazıların bir çoğunda ortaya koymuştur. Diğer taraflarda genel partizan eylemlerinin koşulu olarak sayarken, partizan savaşı makalesinde, hemen hemen olanaklı olan ve yaygınlaşma olasılığı büyük olan, öldürme eylemlerinin koşulları olarak sayar.(bkz. Lenin eserler c.11 s. 151,181, 211,214 ve c. 10 s.146-147)

1905'ten sonra, partizan savaşı üzerine tartışmalar, devrimci kamuoyunu, özellikle devrimin önderlerini uğraştırmamıştır. Ancak Ekim devriminden sonra Kolçak ve Denikin'e karşı savaşta görülen partizan savaşı ile ikinci dünya savaşında, sosyalist anavatanı savunma savaşında görülen partizan savaşının çok önemli rolü oldu. Ancak öyle şartlarda oldu ki, partizan savaşı mücadeleye zarar verir oldu.Ukrayna'da emperyalistlerin desteğindeki beyaz orduya karşı savaşım verirken, partizan taktığının tek başına zaferi getirmeyeceğini söyleyen Lenin:

"orada bütün zaman boyunca partizan savaşının yürütüldüğünün söylenmiş olması gerek.Bu savaş güneyde hala devam ediyor.Orada düzenli ordular yoktur. Düzenli orduların eksikliğinden dolayı şimdiye kadar tam bir zafer olmadı" diye yazıyor.(Lenin eserler c.29 s.247)Aynı şekilde doğu cephesi devrimci savaş konseyine yolladığı telgrafta

"Birincil olarak Ural işçilerinin silahlarını bir kenara bırakmalarını ve sizin yanınızda çürüyen partizan başıbozukluklarının gelişmesini engellemek için, ikincil olarak Sibiry partizan başıbozukluklarının bizim kuvvetlerimizi

dağıtmamasını güvence altına almak için özel tedbirler alınmalıdır" şeklinde yazıyor.(c.35 s.384)

Bir başka dönemde Polonya Sosyalist Partisinin partizan savaşı taktiğini çarpıtmasını, aşırılıklarını ele alan Lenin'in tarihi süreç içindeki düşünceleride partizan savaşının koşulları konusunda açıklık getirici niteliktedir.(Partizan savaşı, sadece merkezi Rusya'da değil, aynı zamanda sömürgelerde ve ezilen bağımlı uluslarda, kırdaki ve şehirde gelişir.Ancak partizan savaşını doğuran ulusal baskı değildir.Ekonomik,politik krizin silahlı kitle ayaklanmasına yönelmesi ve kitlelerin, düzenden hoşnutsuzluğunu yaratan ekonomik, toplumsal koşullardır,-bkz. partizan savaşı makalesi-1906 Yazında PSP'nin "aşırılıklarını" eleştiren "Bund'un" eleştirilerini Lenin, dikkate değer olarak görür, ancak **"aşırılıkların tek tek olaylarından hareketle belli bir mücadele biçiminin yararsızlığına karar kılmanın, yanlış olacağını"**da vurgular.(Lenin c.11 s.152)

1906 sonbaharında ise PSP'nin bir çok şehirde polise baskın olayları ve diğer partizan eylemleri sırasında,PSP'nin"kamulaştırma" konusunda RSDİP'e dayanmasını tamamen haksız bulur.Çünkü **"birlik kongresi kuşku götürmez bir şekilde her türlü 'kamulaştırmayı'kararlılıkla rededer.***(Lenin.c.11.s.181)Aynı yerde partizan savaşı için gerekli üç şartı dikkate almadığını,dolayısıyla yürüttükleri mücadelenin doğru bir yöntemde olmadığını,partizan savaşını **"çarpıttığını"** (aç.Lenin) açıklar.Ancak bu durum partizan savaşı taktiğini yargılamayı gerektirmez.Yine "partizan savaşı"

*-Lenin'in daha önce devlet mülkiyetini çok sıkı koşullarda da olsa kamulaştırmayı kongre redetmedi,belirlemesi,ilk planda bununla çelişir görünür,ancak,bir çelişme söz konusu değildir.Çünkü o dönemde ayaklanmanın gelişeceğini düşünüyor,ve devrimci iktidar organlarının oluşması şartıyla "bunu kabul ettiğini" söylüyordu.Ancak devrimci iktidar organları Polonya ve hiçbir yerde oluşmadığına göre "bu tam redetme" ile aynı anlama gelecektir.Ayaklanmanın gelişeceği ve saldırı döneminin taktiklerinin 1906'da kullanılmasını da daha sonra Lenin bunu bir yanlışlık,bir hata olarak değerlendirecektir.(bkz.Sol Komünizm.s.27-28)

makalesinde devrimci hareketin partizan savaşına katılması sorunu tartışılırken "bazı zamanlarda PSP'nin bazı örgütlerince uygulanan şu saçma gerilla eylemi yöntemleri bir korkuluk gibi kullanılmasın." (Gerilla savaşı üzerine.s.30) Aradan bir kaç yıl geçmesine rağmen,PSP'nin bu eylemleri karşısında Lenin'in eleştirileri şöyle;

"Anladığıma göre özellikle Polonya'da başkaldırma gelenekleri adına işçilerin ve -PSP'nin sağ kanadı denen- köylülerin ortak mücadelesi adına,büyük bir parti,kendini,güçsüz gerilla savaşları,terörizm ve 'deli fişek'parlamalara boğmuş...Polonya'dan başka hiçbir yerde,devrimci taktiklerden böylesine saçma bir uzaklaşma....görülmediğini söyleyebilirim. İşte burada kendiliğinden şu düşünce doğuyor;sahi,1905 Aralığında silahlı kitle mücadelesi olmayan tek yer Polonya'ydı! Acaba ihtilal 'çıkarıcı'anarşizmin bozuk ve saçma taktiklerinin Polonya'da yerleşmesi bu yüzden mi? Bir anlık da olsa koşulların orada silahlı kitle mücadelesini geliştirmemesi bu yüzden mi?Salt böyle bir çarpışma tekniği,silahlı Aralık başkaldırısı geleneği,işçi partisi içindeki anarşist eğilimlere üstün gelmenin her zaman tek aracı değildir. Bu köhne iki yüzlü küçük burjuva ahlaklılığı aracıyla değil de amacsız,anlamsız,dağınık şiddet hareketlerinden geniş hareketli,amacı olan kitle hareketine döndürerek bu dolaysız işçi sınıfı mücadelesini keskinleştirerek yapacak olan bu gelenek değildir?"(age.s.42)

Böylelikle PSP'nin ayaklanma döneminden sonra ayaklanma koşullarına iyi dikkat etmeksizin onu çarpıtığı(bkz.c.11.s.181) ve daha sonraları bu yapısını sistemleştirerek anarşist niteliğe dönüştüğü,devrime,kitlese devrimci mücadeleye zarar verecek bireysel terör eylemlerine girdi.Doğru bir taktik sonucu gelişen partizan eylemleri bireysel terör derekesine düşürülerek,vakitsiz ve zamansız geliştirilerek,partizan mücadelesinin kendisininide gözden düşürüyordu.Bu mücadelenin soysuzlaştırılması karşısında,gözden düşmesi ve değerini yitirmesi nedeniyle,kitleler gelecekte bu mücadele biçimine çekinerek yaklaşacaklardı.

Geçerken kısaca şunularıda belirtelim.Partizan savaşlarında,Marksizmin yukarıda anlatmaya çalıştığımız

yaklaşımı ve değerlendirmesi Çin,Vietnam,Arnavutluk,Bulgaristan' da vs.gibi ülkelerde geçerli değildir? Sanırsanız hiç kimse böyle bir yanlışlığı savunmaz.Şüphesiz bu ülkelerdeki partizan savaşı ve bu yöntemin kurtarılmış bölgeler ve ordu ile gelişerek daha üst boyutlara varması ve daha çok kırsal alanlarda geçmesi,o ülkelerdeki farklı gelişme özellikleridir.Ayrıca her ülkeye özgü farklı gelişme koşulları olduğundan,ülkeye özgü farklılıklar göstermesi doğaldır.

Ancak tüm bu mücadelelerde devrimci hareketle kitlelerin bağının koparılmaması,hareketin giderek gelişmesi,kitlelerin ruh halinin,işçi hareketinin koşullarının ve amaca elverişli olup olmadığı gibi koşullara iyi dikkat edilmesinden ileri gelmektedir.Kitlelerin ruh halinden,kitleler öyle bir mücadele içerisinde oldukları ki,-Rusya'da ayaklanma ve hemen sonrasında-kendileri böyle bir mücadeleyi-Partizan savaşı-yürütürler.-Rusya'da partizan müfrezelerinin çoğunun örgütsüz kitleler tarafından oluşturulduğunu hatırlayalım-Kısacası kitleler böyle bir mücadeleye güç vermeye hazırdırlar,böyle bir mücadelenin getirecekleri sorumlulukları sindirmeye,taşımaya hazırdırlar.Böyle bir durum genellikle politik bunalımların keskinleştiği dönemlerde oluşan toplumsal hareketlilik döneminde oluşur.Aynı şekilde kitlelerin partizan savaşıdan yana olup olmaması işçi sınıfı hareketinin içinde bulunduğu duruma bağlıdır.Devrimci hareketin,elinde bulunan güçler,o güne kadar yürüttüğü mücadele biçimleri,kitlelerle olan bağları,işçi sınıfının hareketliliği gibi sorunlarda olumlu öğelerin ortaya çıkması gerekmektedir.Bu da işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin kitlesel eylemlilik içinde bulunduğu,yada ona yaklaştığı dönemlerde ortaya çıkmaktadır.Devrimci hareket özellikle karşı-devrimin saldırılarının yoğunlaştığı ama onun karşısında halkın tepkisinde yerel silahlı çatışmalara vardığı dönemlerde,haklı zeminde hareket ederek geliştireceği ve iyi düşünülerek proletaryanın,devrimin güçlerine güç katacağı partizan eylemleri,kitlelerin daha güçlü mücadeleye katılımına yol açacaktır.Üçüncü koşul olarak,partizan eylemlerinin devrimin güçlerine güç katması halinde yapılması,yürütülmesi gerekmektedir.Bütün bu koşullar belirtilen ülkelerde ve bizzat kitleler bu mücadeleye atıldıklarından,önder güçte bu mücadeleyi

yükseltmiştir.Yoksa bu mücadeleyi bu partiler "uydurmadılar" Çin'de partizan savaşının gelişiminin özellikleri hatırlarımızdadır. Güneyli ve kuzeyli toprak ve savaş ağalarının savaş içinde olması;kitlelerin hoşnutsuzluğunun son haddine varması,1911,1919 devrimleri gibi büyük kitlesel ayaklanmaların ülke içinde yankılarının hala devam etmesi vb.Mao'nun kızıl siyasi üsler üzerine sıraladığı koşullara dikkat edilirse,tüm bunların kitlelerin içinde bulunduğu toplumsal,ekonomik,politik,askeri koşullardan dolayı savaşa sürüklediğini göreceğiz.Ayrıca Çin'in içinde bulunduğu kendisine özgü koşullar da söz konusudur.

Vietnam'da da ilk partizan savaşının "Sovyetler iktidarının" yani kurtarılmış bölgede işçi köylü iktidarının oluştuğu dikkate alınırsa,bu ülkede de partizan savaşının,kitlelerin devrimci atılımına,kitlesel devrimci ayaklanmaya denk düştüğü,kitlelerin ruh haline,işçi emekçi hareketinin koşullarına çok iyi bir şekilde dikkat ettiği tüm mücadele ile bağıntılı ele alındığı ortadadır.

Arnavutluk,Yugoslavya ve Bulgaristan'da partizan savaşı II.dünya savaşının koşullarında,kitlelerin işgale ve faşizme karşı ayaklandığı koşullarda oluşmuştur.Bütün bunları bizzat ülkedeki gelişmelere bağlı olarak başka bir yazımızda ele alacağız.

ERUH VE ŞEMD İNLİ OLAYLARI

Bu olayları değerlendirmek için şu anda Kürdistan ve Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullara bakmak gerekmektedir.Kısa ve öz olarak ele alacak olursak,Kürdistan ve Türkiye'de faşist sömürgeci cuntanın saldırılarını yoğunlaştırdığı,devrimci harekete önemli darbeler vurduğu bu nedenle "gericilik yılları" dönemi olarak bilinen;bir başka perspektiften,devrimci güçler uygun koşullarda savaşı sürdürmek amacıyla "geri çekilme,savunma" dönemi;güçlerinin gelecekteki saldırıya hazırlamaları açısından hazırlık,toparlanma dönemi

olarak bilinen bir dönemi yaşamaktadır.Kürdistan ve Türkiye halkları,Kürdistan ve Türkiye devrimci hareketi,tüm devrimci-demokrat hareketler içinde bulundugumuz dönemi esas olarak böyle değerlendirmektedirler.PKK'nin kendisi de,bunu böyle kabul etmektedir."Ancak gerek dönemin halk güçleri açısından bir güç toplama ve hazırlık niteliği taşıması...(Ser.s.34.sf.1-suçlu ayaga kalk-) diye yazarken dönemin bu niteliğini kabul etmektedir.Ancak aynı derginin bir başka yazısında "1980-83 arasındaki geri çekilme ve hazırlanma döneminde," diye yazarken de bu dönemi çoktan kapatmış(!) oluyor.(S.34.sf.8.1.sütun.) Bir önceki sayısında ise "PKK II.kongresinde,cunta sonrası sürdürülen hazırlık döneminin sona erdiğini"(Eylül.s.33.sf.9.)tesbitini yapmaktadır.Açıktır ki,PKK dönemi kendi şahsında,kendi durumuna göre değerlendirmektedir.Aynı şekilde açıktır ki böylesi bir değerlendirme somut şartlara uymayan öznel ve havai bir değerlendirmedir.PKK durum değerlendirmesi yaparken sadece kendi koşullarını (ki onu da doğru değerlendirmedeği ortadadır) kıstas alması,haklı olarak Lenin'in Alman "sol"larını alaya aldığı gibi,bilimsel ve gerçek olmayan,toplumsal koşulları ve yığınların hareketini,onların hareketliliğini ve hazırlığını,içinde bulunduğu ruh halini dikkate almayan bir değerlendirme olduğu gibi yukarıda aktarıldığı üzere kendi kendisiyle çelişmektedir."Sınıf partisi olarak,yığın partisi olarak nasıl durum degerlendirmesi,yapmak ve nasıl davranmak gerektiğini bilmeyen" öncü için sona eren zamanını dolduran şeylerin,yığınlar için sona ermediğini,zamanını doldurmadığını bilmeyen "sol"lar gibi,PKK'de durum değerlendirmesi yapmayı bilmemektedir.(bkz.Sol.komünizm.s.59) Rusya'da Bolşevikler 1912'den itibaren gericilik yılları döneminin sona erdiğini söylerlerken,1910'dan başlayarak gelişen grev hareketlerinin,köylü hareketlerinin,toplumsal kırıdanışların ayrıntılı bilançosunu verdiklerini,değerlendirmelerini yığın hareketine ülkedeki toplumsal ve politik duruma dayandırdıklarını bilmeyen devrimci yoktur.

Şimdi,gerçekte henüz hazırlık ve toplama döneminin sürdüğü dikkate alınırsa,bu dönemde devrimci faaliyetlerin alacağı biçim nasıl olmalıdır? Bu konuda savunma ve hazırlık dönemiyle ilgili saldırı değil savunma taktiği olarak Stalin'in

adlandırdığı mücadele biçim ve araçları hakkında Lenin ve Stalin'in söylediklerinden daha önce bahsetmiştik.Kürdistan koşullarında,bu,ulusal kurtuluş mücadelesinin faşist sömürgeci cuntanın saldırılarıyla aldığı yaraları sarmak;devrimci örgütlenmenin içine girdiği dağınıklığı giderme,devrimci örgütlenmeye illegal bir çalışma ile ağırlık verme,devrime karşı oluşan ve bu döneme özgü tüm zararlı hastalıklara karşı mücadele etme,devrimcilerle kitleler arasında değişik nedenlerle geçmiş hatalarında yol açtıklarını düzelterek-kopan bağları tesis etmek ve illegal koşullarda halkın değişik kesimlerin örgütlenerek onların değişik mücadele araç ve yöntemleriyle kurtuluş bilincine kavuşmasını sağlamak için mücadele etmek,işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün,tüm halkın mücadeleye atılmasını sağlayıcı çalışma içine girmek,ve partizan savaşını baş mücadele biçimi olarak değil,diger mücadele biçimleriyle bağlantılı olarak ele alarak,uygun koşulları içinde hayata geçirecek şekilde düşünerek ve hiçbir zaman mutlaklaştırmaksızın;işçi sınıfı ve yoksul köylülük temel olması kaydıyla tüm halkı,en başta da devrimci hareketi partizan savaşı dahil,-ki Kürdistan'da bu mücadele biçiminin önemli role sahip olacağı olasılığını vurguluyoruz-diger mücadele biçimlerine hazırlamak vb.şeklinde özetlenebilir.

Kürdistan'ın bugünkü koşullarında,yığınların henüz bu hazırlık dönemini yaşamadan,partizan savaşı için gerekli olan koşullar,yığınların devrimci bir başkaldırıya,atılım içinde olması yada hazırlanması;Kürdistan'da emekçi yığınlar arasında güçlü bir devrimci hareketin örgütlü olması,buradan hareketle,kitlelerin ayaklanmaya-yerel de olsa-hazırlıklı olması,partizan savaşını yükseltecek ve kabul edecek bir ruh haline sahip olması koşulları olmadan böyle bir mücadelenin çarpık bir biçimde,zararlara yol açarak gelişeceği açıktır.PSP'nin 1905'ten sonra,gericilik yıllarında da partizan savaşını yürütmesini,nasıl Lenin,bu taktiğin bir "çarpıtılması" olarak değerlendiriyorsa,koşullar olmaksızın "silahlı propaganda birlikleri!" olarak her zaman ve her dönemde bu aracı kullananlarda bu taktiği çarpıtıyorlar.Latin-Amerika'da gelişen "öncü savaş" teorisi ve buna bağlı olarak düşünülen "silahlı propaganda birlikleri" yıllardır savaşmalarına rağmen,yığınlarla birleşme yerine yığınlardan koptuklarından,bu taktiği çarpıtıyor ve bu mücadele aracının-partizan savaşının-gözden düşmesine

yol açıyorlar.Yıllardır Endonezya'da ve Filipin'ler de bu taktiğe uygun koşullarda başvurulmadığından anlamsız,kör bir şekilde;amacına ulaşmaksızın devam edip gidiyor.Bütün bunlardan partizan savaşı uygun koşullarda yürütülmezse bir sonuç getiremeyeceği gibi,zararada yol açacağı sonucu çıkar.PKK'nin son eylemlerini de bir bakıma böyle değerlendirmek gerekmektedir.

Diğer taraftan PKK bu eylemlerle "Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi,halk savaşı aşamasına ulaşmıştır."(Ser.s.34.sf.15) demektedir.PKK'nin Kürdistan'da silahlı propaganda birlikleri,gerilla savaşı,hareketli yada yarı hareketli birliklerin savaşı ve cephe savaşı şeklinde kendi yolunu daha şimdiden çizdiği halk savaşı anlayışıda oldukça çarpık ve yanlıştır.Halk savaşına,partizan savaşına,Lenin'in deyimiyle "iç savaş biçimi" olarak bakacağına;silahlı propaganda birliklerine-bunu halk savaşının,partizan savaşının ön aşaması,yada bir biçimi olarak ele alıyor!-örgütlenme aracı olarak bakıyor!!! Bolşeviklerin İskra gazetesinin görevini ve misyonunu bu birliklerin eylemlerine yüklüyor!!! Tüm bunların ne derece anti-Marksist oldukları üzerinde durmaya gerek bile yoktur.Bir diğer taraftan HRK adına yapılan bu eylemlerin hedeflediği bir başka hedef açıklamamaktadır.PKK'nin kendi içinde oluşan muhalefeti etkisiz hale getirme aracı olarak böyle bir eyleme acilen giriştiği,haklı olarak çoğu çevrelerce tesbit edilmektedir.Ama onlar bunu sadece satırlar arasına serpiştirerek veriyorlar."tasfiyecilik ilk kez HRK'nin eylemleri ile kesin olarak sonuçsuz kalmaya mahkum edilmiş..."(!) (ser.34.sf.18) PKK sol güçler içerisinde kendisinden ayrılan unsurlara karşı giriştiği öldürme eylemleriyle bir tecrite uğramıştır.Kendi içinde bu nedenle birlikte bir dizi sorunu vardı.Bütün bu sorunlarını(!) çözmek için böyle eylemlere başvurmasının ne derece tehlikeli ve yanlış bir mantık olduğu konusunda fazla birşey söylemeye gerek olmadığı düşüncesindeyiz.Ve PKK,devrimci hareketin ve yığınların partizan savaşı geliştirdiği dönemde,en gözü pek,en kararlı gerilla eylemleri gerçekleştirse dahi,PKK kendi içindeki muhalefete ve dışındaki siyasi güçlerle ilişkilerinde bu mantığını devam ettirdiği müddetçe; eylemlerinin devrimci mücadelenin gelişmesi açısından bir anlamı olmayacaktır.Çünkü devrimci örgüt,Engels'in

deyimiyle hedeflediği "gelecekteki toplumun bir ön örneğidir" ona göre davranmak zorundadır.Sınıf mücadelesi,ulusal kurtuluş mücadelesinin sorunları bu mantıkla çözümlenemez.En küçük ayrılıklar,kişisel ayrılıklar karşısında tahamülsüz davranan bir hareketin; kendisini tek devrimci değerlendirdikten sonra,işine geldiği zaman istediği harekete sömürgecilerin uşağı,reformist,sosyal-şoven diyerek saldıran bir mantığa sahip bir hareketin gelecekte yapacakları konusunda tahmin yapmak güç değildir.

Diğer taraftan PKK bu eylemleri yaptıktan sonra,örgütlenme için küçük gruplar halinde dağınık bir şekilde ülkeye yayıldığını söylüyorsa; bu kendi anlayışına göre de bir gerileme değildir? Partizan savaşının başladıktan sonra daha üst eylemlere,aşamaya geçmezse yozlaşacağı bilinen bir gerçektir.Bu meselenin bir yanı olmakla birlikte PKK'nin bu eylemleri sansasyon amacıyla yaptığı ve bu sansasyon aracılığıyla örgütlenmeye gittiği de açıkça görülmektedir.Ki bu taktiğin proletaryanın devrimci hareketi tarafından hiç bir zaman kullanılmadığı da bilinmektedir.

Kürdistan'ın diğer parçalarında da partizan eylemleri gündeme geldi.Örneğin doğu Kürdistan'da yada 1960'larda güney Kürdistan'da..Bu eylemlerin önderliklerinin feodal-burjuva sınıfsal karakterinden dolayı bir dizi olumsuzluklarına rağmen,halkın silahlı direnişinden doğması itibarıyla,sol içinde kimse bu hareketlere saldırıya geçmedi.İran'da kitlelerin ayaklanmasıyla birlikte doğan bu mücadele taktiğinin nasıl geliştiği bilinmektedir.Böyle durumlarda,dünya devrimci ve demokratik kamuoyunda hemen destek kazanılmaktadır.Ancak bu eylemler,tek tek eylemler olarak kaldığı müddetce,uygun koşullarda geliştirilmediği taktirde,kitle bağlarıyla geliştirilmediği müddetce,yanlış olarak gelişeceği gibi bir desteğide kazanamayacaktır.

Kürdistan ve Türkiye solunda bu eylemlere karşı takınılan tavırlara gelince,TKP ve Özgürlük Yolunun başını çektiği revizyonist çevre,her militan çalışmaya,silahlı her kitlesel harekete hemen ezberlenmiş "terörist" "anarşist" "maceracı" beylik laflarıyla karşı çıktıkları için,işin hemen başından saldırıya geçtiler-ama revizyonistler S.Birliginin devlet

çıkartmalarına uygun,işgalci,silahlı harekete "devrim"(!) demeye de hazır dırlar- Bu saldırılarında,Kürdistan ve Türkiye devrimine zarar verecek öz saklıdır.Onların anlayışı egemen sınıfların bir kesimiyle birleşme,onlarla "demokrasi" oluşturma hesapları üzerine dayalıdır.Bu konuda devrimcilerle aralarında net bir ayrım söz konusudur.PKK'nin yukarıda söylediğimiz tehlikeli mantığını terk etmesi halinde,bunlardan daha devrimci,demokrat konumda olduğu,her şeyden önce ihtilalci anlayışından ötürü çok daha ileri konumda olduğu açıktır.Ancak bu eylemlerle ilgili iki tarafında yanlış anlayışlarını eleştirerek,ancak bu farklı iki kutuptaki yanlış eğilimleri eleştirirken hataya düşmeksizin;kitlelerin doğru bir mücadele anlayışı ışığında savaşa atılmalarını sağlamak gereklidir.Diğer taraftan Türkiye solunda,Devrimci işçinin çıkardığı özel sayıda yaptığı değerlendirme,oldukça yanlış ve pragmatist bir değerlendirmedir.Kürdistan halkının ulusal kurtuluş mücadelesini destekleme gibi haklı tavrın arkasında durarak,kendisini Kürtlere şirin gösterme çabası içinde,yapılan eylemleri Kürdistan halkının eylemlerinin bir parçası olarak değerlendirip,sorunu başka yönlere çekmektedir.Devrimciler yanlış anlayışları eleştirdikleri dönem Kürt halkının düşmanı olamazlar.Yanlış anlayışlara karşı devrimci bir ideoloji ve siyasete,yada teoriye dayanmadığı müddetce; yanlış anlayışlar eleştirilir ve doğru anlayış yerine konulur koşullara göre bu eylemliliğin yanında,yer alınır,koşullara göre yanında yer alınmaz;karşı-devrimci anlayışa karşı pratik tavır takınılır.Yani Lenin "Bund"u yada PSP'nin partizan eylemleri taktiğini eleştirirken ezilen ulusa karşı suç mu işledi? yada "sosyal-şoven" konuma mı düştü? Hayır.Ezilen uluslar içinde doğru görüş ve komünist örgütlerin,partilerin başarısı için destek oldu.Yani ezilen ulusa karşı tavır ile, UKTH ile dünyanın neresinde olursa olsun sol içinde yanlış eğilimlerin eleştirisi ayrı ayrı şeylerdir.Bunlar birbirine karıştırılamaz.Bu açıdan D.İşçinin değerlendirme ve tutumu gerçekleri yansıtmamaktadır. Bu tavrın altında değişik amaçlar yatmaktadır. Bugün bölgede yapılan eylemlere karşı bir tavır olarak,o bölgede yanlışta olsa Cuntaya karşı gelişen ve ona darbe vuran eylemcilere karşı eleştirici olmak,onları cunta karşısında desteksiz bırakmak yada kitlelerin geri bilinç düzeyini kullanan demogogların söyledikleri gibi "cuntayla aynı tavrı" takınmak anlamına gelmez-

Lenin'in haklı olarak alçakça davranış olarak nitelediği demogojik davranışlar,kitlelerin geri bilinç düzeyine seslenerek,devrimci harekete saldırırlar.Bugün sol içinde biri kalkar,kendisini eleştiren bir siyasi hareketi "cuntanın ağzıyla beni eleştiriyorsun" diyorsa,bu açıkca demogojik bir tutumdur."Ben cuntaya karşı mücadele ediyorum.Beni istemeyen,cuntayı istiyor,cuntayla birliktedir" demogojik mantığı,bırakın devrimci yöntemi,insanca bir yöntem bile değildir.Bugün Kürdistan ve Türkiye'de bir çok siyasi grup bu yöntemle başvurmaktadır-O bölgede,halkın cuntaya karşı mücadelesi önerilmezse,dünya ölçüsünde cuntanın yaptıklarına karşı mücadele edilmezse,bunun karşılığı şu veya bu şekilde sadece eylemcilere saldırılırsa bu doğru bir tutum değildir.Ayrıca bu eylemi yapanlar partizan savaşı taktiğini çarpıtmalarına rağmen ve esas olarak kendi içindeki sorunlara çözüm bulmak amacıyla başvurdıkları bu eylemler devrimci harekete zarar vermesine rağmen bazılarının yaptığı gibi "provakasyon" "sömürgecilere hizmet eden eylem" olarak ta değerlendirilemez.PKK'nin Irak-KDP aracılığıyla İran yönetimiyle dolaylı ilişkileri olmasına rağmen,olayların arkasında,Ortadoğu politikasında gelenekselleşmiş "karşılıklı çıkar","ticaret anlayışının" durabileceği,Ortadoğu'daki belli güçlerin belli bir anlaşması sonucu bu eylemlerin yapıldığı şeklindeki değerlendirmeleri maksatlı olarak değerlendiriyoruz.Bunu iddia edenler de herhangi bir kanıt ileri sürememektedirler.

Kürdistan'da en önemli görev;emekci sınıfların devrimin gerekliliğini kavrayarak devrimi bizzat kendi eserleri olarak gerçekleştirmeleri görevidir.Ancak bu görev,Marks'ın belirlediği üzere uzun yılları kapsar.Sosyalizmde revizyonizmin yarattığı tahribatların tarihide ortaya koymaktadır ki; işçilerin bizzat kendilerini de dönüştürmeleri sağlanmadan,emekci kitleler,kendi sınıf çıkarılarının,devrimlerinin bilincine kavuşmadıkça,politize olmadıkça devrim güvencede değil demektir.Kitlelerin mücadele içinde pişerek ve kendilerini dönüştürerek yaratacakları devrim uzun sürelidir.Ama kısa ve kestirme yol varken buna ne gerek var(!) devrimci mücadeleye,halkın gücüne güvenmeyen unsurlar kolaycı yola kaçarlar.Revizyonistler,(aynı zamanda PKK'de bunlar gibi düşünmektedir.Rusya'nın, Enternasyonalizmi(!) tam yerine getirmedeğini vurgularlar.Onlara göre de-Rusya ordusunu

Kürdistan'a hemen yollayıp devrimi yapmalıdır.PKK'de "parti" oluşturmuş tüm "hazırlıklarını"bitirmiştir) Rusya'dan alacakları yardım,"kıızıl ordu"nun gelip kendilerini kurtaracakları hayaliyle yaşarlar.Diğer taraftan kitleleri örgütlemenin,devrimci anlayışı mücadeleyle birlikte onlara götürmenin,mücadelenin içinde kitlelerin devrimin tüm sorunlarında politize olması doğrultusunda çaba sarf etmeyi yorucu ve sıkıcı bulan küçük burjuvazinin değişik katmanları acele yola başvurmaya başlar.Kitlelerden kopuk,kitlelerin devrimci eylemliliğinden kopuk silahlı eylemler de bu anlayışın ürünüdür.Fakat bu yol hiçbir zaman devrime gitmemiştir,ecele gitmiştir.Yenilgiler kafalarına vura vura bu kolaycı,(ama bireysel olarak bakıldığında bireylerden en özverili davranışı talep etmesi,toplumsal ve politik olarak kolaycı yol olması durumuyla çelişmez.) yoldan,bu geçici hevesten vaz geçeceklerdir.Lenin'in yoldaşlarına yaptığı çağırısı hatırlıyoruz. Terör eylemlerinin geçici heves olduğunu belirledikten sonra, **"öyleyse,sosyal-demokratlar(Bolşevikler)saflarını sıklaştırsınlar ve devrimcilerin militan örgütüyle Rusya proletaryasının kitle kahramanlığını tek bir bütün halinde birleştirsınlar"**(Örgütlenme üzerine.s.65) Ancak proletarya hareketi tarihinde de olduğu gibi doğru mücadele yollarını,ağır kurbanlar pahasına,ağır kayıplar verdikten sonra görmekte,kazanmaktadır.

Cuntanın saldırıları karşısında bölgenin koşullarına uygun olarak kendisini savunmaya çalışan halkımızın yanında olmak,ona yol göstermek ve bu temelde direnmek hepimizin görevi olmalıdır.



KEMAL İST HAREKETİN TARİHSEL KÖKLERİ

Osmanlı feodal mutlakiyetçiliğine karşı, ilk burjuva hareketler batıda burjuva devrimlerinin etkisiyle gelişmişti. Oysa, Osmanlı mutlakiyetçiliği, özgürlük ve hürriyet talebiyle ortaya çıkan burjuva milliyetçi hareketler yokken onlara karşı savaş açmak zorunda kalmıştır. Napolyon'un Avrupa'nın siyasal haritasını değiştirdiği dönem, Osmanlı Sultan'ıda Avusturya ve Rusya'nın ortaklaşa hazırladıkları kutsal ittifaka katılmıştı. Napolyon'un Mısır'ı işgali sırasında burjuvazinin eşitlik, özgürlük taleplerine karşı Osmanlı Sultan'ı; burjuvaziye 'ayak takımı' 'Şeytanın atına binmiş fesat denizine dalmış' kimseler olarak nitelemekte, eşitliğin mümkün olmadığını, bunun tanrı buyruğu olduğunu, ve töreye aykırı olduğunu, adaletin tanrı adaleti olduğu vs. burjuva görüşlerini eleştiren bir ferman çıkarmıştı. Fakat Osmanlı mutlakiyetçiliği burjuva düşüncelerinin gelişmesini engelleyemezdi. Osmanlı hakimiyeti altındaki topraklarda özellikle Avrupa yakasına meta akışı hızlanmıştı. Avrupa'da ticaret evrenselleşmiş, manifaktür artık ticaretin ihtiyacını karşılayamaz olmuştu. Manifaktür yerini yavaş yavaş fabrikalara bırakıyordu. Avrupa'nın üretim merkezleri ile Osmanlı toplumu arasındaki ticarî bağlar geliyordu. Özellikle denizcilikte ileri olan Yunanistan Avrupa ile daha rahat ilişki kuruyor ve Yunan'lılar kısa zamanda Osmanlı pazarları ile Avrupa'nın üretim merkezleri arasında aracı rolünü üstlendiler. Yunan ticaret burjuvazisi bir taraftan metalarını güvenlik içinde taşıyabilmek ve istediği şekilde özgürce pazarlamak, feodal derbeylerin keyfince koyduğu vergi ve gümrüklerden kurtulmak için mal ve can güvenliği, "mülkiyetin temeli olan adalet" talep ettiler, eşitlik ve hürriyet istediler. Yunan burjuvazisi kendi pazarlarına hakim olmak için Osmanlı mutlakiyetçiliğine karşı ulusal hareketin başına geçti. Avrupa burjuvazisince desteklenen Yunan ulusal ayaklanması 1826'da zafer kazanarak Yunan ulusal devletini kurdu. Bundan sonra Osmanlı'nın elindeki Avrupa topraklarında ulusal hareketler gelişim gösterdi.

1838 ticaret antlaşması ile Avrupa mamül malları Osmanlı imparatorluğunun en ücra köşelerine kadar girdi. Meta, toprak gibi kölelik değil, özgürlük ister. Üreticinin özgür, satanın ve alanın özgür olmasını ister, özgürce, güvenlik içinde, dolaşımın sağlanmasını ister. Karşılığında ise para ister ve para ekonomisini gerekli ve hakim kılar. Paraya sahip olana hizmet eder ve onları topluma hakim

kılar.

1838 ticaret antlaşmasıyla geleneksel lonca örgütü ve zanaatçılık hızla çöküşe gitti.Yığınca insan işsiz kalarak büyük kentlere akın etti ve feodal bağımlılıktan kurtuldu.Diğer taraftan yeni ticaret merkezleri oluştu.Burjuva düşüncesi bütün toplumda gelişti ve ulusal bilinç bütün uluslarda uyandı.Kürdistan'da Bedirhanların önderliğinde bütün Kürdistan'ı kapsayan bir Kürt devleti kurma çabası belli ki dünya çapında olduğu gibi Kürdistan'da da gelişen burjuva ulusal bilinci yansıtmaktadır.

Osmanlı imparatorluğu içindeki bütün ulusların ulusal hareketi feodal merkeziyetçiliğe karşı ayrılmayı gündeme getirirken Türk ulusal hareketi daha farklı bir çizgi izlemiştir.**Türk ulusal hareketi reaksiyoner bir akım olarak doğmuştur.**Türk ulusal hareketinde,sürekli merkeziyetçiliği güçlendirme Osmanlı hakimiyetini perçinleme,diğer ulusal hareketleri bastırma,imparatorluğu kurtarma eğilimleri hakim olagelmıştır.Siyasal ve askeri yönetici olan Türk'ler bütün imparatorluğu kendi pazarları olarak görmek istiyordu.Osmanlı mülkünde;Türk feodalleri efendi,burjuvaları bey olarak kalmak istiyorlardı.Kaldı ki Türk ulusal hareketi diğer ulusal hareketlerin aksine kendi ulusal kimliği ile de çıkmak istemiyordu.Çünkü Türk'ler yalnızca Anadolu'da çoğunlukta idiler.Onun için önce Osmanlıcılık,İslamcılık şeklinde ortaya çıkmıştır.Amaç Anadolu dışındaki Osmanlı hakimiyeti altındaki halkları Osmanlılık-İslamcılık bağlarıyla kendisine bağlamak ve ayrılma istemlerini engellemektir.Bu durum Balkan savaşına kadar sürdü.Artık Türk ulusal hareketi Türk'lük adına ortaya çıkıyordu.Ancak Turancı görünüşüyle. Türk ulusal hareketi Osmanlı imparatorluğunun gerici mirasını retedemediği için bunun altında ezilip boğuluyordu.En önemli niteliği meşrutiyetçi olmasıdır.Ulusal bir devlet kurma amacına yönelmiyor, gerici Osmanlı mutlakiyetçi otoritesine meşruti bir görünüm vererek burjuva çıkarları için kullanmaktı tüm amacı.Avrupa kapitalistleri sanayi devrimiyle birlikte, Osmanlı imparatorluğunda yaygın işbirlikçi ağı oluşturmuşlardı.

Avrupa kapitalistleri ve işbirlikçileri,imparatorluk içindeki çıkarlarını korumak için gerekli fermanları padişaha çıkarttılar.Toprak kanunu,ticaret kanunu gibi kanunlar yanında idari ve adli reformlar yaptırıldılar.Kendileriyle işbirliği yapan çevrelere geniş imtiyazlar aldılar.Kurdukları konsolosluk ağı ve misyon gruplarıyla her bölgedeki çıkarlarını bizzat kendileri

korudular.Tanzimat dönemini,islahat fermanları izledi.Batılılaşma artık yöneticilerin asıl hedefi olmuştu.Toplum kabuk değiştiriyordu.Osmanlı devleti "mülkiyle" batının sömürü ağına takılmıştı.Eskiden toplumun en aşağı tabakasını oluşturan hiristiyan tebâ artık imtiyazlı duruma gelmişti.Çünkü parayı ellerinde bulunduran ticaret yapan onlardı.Eskiden heybetli olan toprak ağası olan aşiret reisi yerini artık tefeciye,tüccara bırakıyordu.Para ve para ekonomisi hakim olunca,artık kendi rolünü oynuyordu.Bu durum toplumun üst yapısında bir sürü değişiklikleri gündeme getiriyordu.Her şeyden önce yeni bir sınıf iktidara ortak olmak,feodal otoritenin sınırlandırılmasını,yönetim ve sömürde yeni ilişkilerin yeni kurallarını gündeme getirir.

Osmanlı imparatorluğundaki diğer uluslar feodal imparatorluğu parçalayıp kendi ulusal devletlerini kurmaya yönelirken,Türk ticaret burjuvazisi,feodal Sultan'la iktidari paylaşmayı amaçlamıştır.Bunun için kısmi reformlar yeterli idi.Yeni-Osmanlıların mücadelesi-ki kitlesel ulusal hareket değil aksine saray çevresindeki adamları aşmamıştır-Avrupa'lı kapitalist devletlerin desteği ile 1876'da meşrutiyetin ilanı ile sonuçlanmıştır. Ancak dünya gericiliğinin başı olan Rus çarı feodal Osmanlı monarşisinin imdadına yetişir.Ve çarın verdiği destekle Sultan Abdülhamit,iktidarına ortak olmak isteyen tefeci tüccarın temsilcilerini dağıtır,anayasayı ve meşrutiyeti kaldırır.Feodaller tarihin akışına karşı direnerek,ellerindeki baskı mekanizmasını sonuna kadar kullanarak zorbalık ve şiddet yöntemleri ile iktidarlarını sürdürmeye çalışıyorlardı.Feodaller eski haşmetli günlerini hatırlayarak hala mutlak hakim olarak görünmek istiyorlardı.Oysa feodal otorite can çekişiyordu.Sultan Hamit'in şahsında son çırpınışlarını veriyordu.Ulusal hareketler geliyordu.Osmanlı devleti ne ulusal hareketler karşısında nede Avrupa'lı kapitalistler karşısında kendi gücü ile ayakta kalacak hali kalmamıştı.Sultan A.Hamit içerde koyu bir gerici baskıcı yönetim oluştururken,dışarda çeşitli devletler arasındaki çelişkilere ve ilişkilere göre tavır alıyor hiç bir devletin düşmanlığını kazanmamaya her kesi memnun etmeye ve durumu kurtarmaya çalışıyordu.İçerde bir taraftan şiddet yolu kullanırken diğer taraftan farklı ulusları,aşiretleri ve farklı dinden,mezhepten olanları biri birine karşı kıskırtıyor ve katliamlar yaptırıyordu.Kürt feodallerine çeşitli armağanlar vererek gönülleri

aldıktan sonra paşalık ünvanını da vererek Hamidiye Alaylarını kurmuştur.Hamidiye Alayları hem Ermeni ulusal hareketini sindirme hemde Kürt ulusal hareketine yönelik olarak oluşturulmuştur.Bu alaylar görevlerini "laikiyle" yerine getirdiği gibi çapul yoluyla Ermenilerden gaspettikleri mallara palazlanmışlardır.Sultan A.Hamit imparatorluğun bir çok yerinde feodalleri örgütleyerek genellikle feodallerin denetiminde yarı-askeri örgütler yaratarak,burjuvazi açısından son derece sakıncalı olan soygun yağma yöntemlerini geliştirmiştir.Oysa ticaret burjuvazisi can ve mal güvenliğini istiyordu.Keyfi yönetime,mutlak feodal otoriteye karşıydı.Bu nedle devlet idaresinin çöküntü içinde olmasının,toplumda feodalizmin çözülüşü ve kapitalizmin gelişmesinin getirdiği acı ve sıkıntıların,tüm kötülüklerin kaynağının Sultan Hamit'in diktatörlüğüne bağlayarak burjuvazi ve kapitalizm şirin gösteriliyordu.

Osmanlı imparatorlugunda ezilen ve sömürge topluluklar,uluslaşma sürecine girip henüz ulusal kurtuluş mücadelesini başarıya ulaştırma çabası içinde iken,Avrupa'da burjuvazi gericileşmiş,feodalizm ile ittifaka yönelmişti.Avrupa'da artık devrim bayrağını burjuvazi taşıyor,burjuvaziye karşı,kendi bağımsız kimliği ile tarih sahnesine çıkan proletarya taşıyordu.1871 Paris komününden sonra burjuvazi artık iktidarını feodalizme karşı değil,eski müttefiki yeni düşmanı proletaryaya karşı korumak gerektiğini kavrayarak feodalizmle ittifaklarını geliştirdi.Fakat proletaryanın mücadelesi gelişıyordu.Marks ve Engels'in öğretileri proletaryanın mücadelesine yol gösteriyor,inandırıcı ve güçlü kılıyordu.Komünist lıgası pratik mücadelenin sorunlarını da çözüyordu.Kapitalizmin tekelci,emperyalist aşamaya geçmesiyle birlikte devrim merkezi Rusya'ya kaydı.Çarlık yalnız yoğun sınıfsal baskı ve yoğun sömürünün olduğu yer değil,aynı zamanda bir milletler hapishanesiydi.Ezilen ulusların mücadelesinin yanında Rus proletaryasının devrim mücadelesi hızla gelişti.Rus proletaryasının mücadelesi 1905 devrimini yarattı.

1905 devrimi bütün dünyada yankısını buldu.Özellikle burjuva demokratik devrim mücadelesinin olduğu Çin,İran ve Osmanlı imparatorluğunu etkiledi.Lenin şunları söylüyordu:"Dünya kapitalizmi ve Rusya'daki 1905 hareketi,sonunda,Asya'yı uyandırdı.Ezilip horlanmış,karanlıkta bırakılmış yüzmilyonlarca insan Ortaçağ durgunluğundan yeni bir yaşama uyanmış bulunuyor..."

"Rusya'daki 1905 hareketi ardından demokratik devrim,Asya'nın tümüne,Türkiye'ye İran'a,Çin'e yayıldı." (Ulusal sorun ve ulusal kurtuluş savaşları.s.80-81)

1905 devrimi kanlı bir istibdat rejimi kuran A.Hamit'in uykularını kaçırdı.A.Hamit,bir dizi tedbir aldı.Halkın Rusya ile temaslarını engellemek için sınır boylarında tedbirler aldı,sınırları kapattı.Rusya ile ticaretini durdurdu,Karadenizde çara karşı ayaklanan devrimcilerin ele geçirdiği Potemkin zıhlısını boğaza ve kıyılara yanaştırmamak için askeri tedbirler aldı.Fakat kanlı Sultan'ın hiç bir tedbiri Rus devriminin etkisinin imparatorluğa yayılmasını engelleyemedi.Siirt, Van,Sivas,Erzurum'da bir dizi kendiliğinden ayaklanmalar oldu.Erzurum'da Rusya ile ticareti ellerinde bulunduran tüccarların kurduğu **Canverir** adlı örgüt,padişahın valisini ve memurlarını kovarak oylama ile yöneticilerini seçti ve padişaha da isteklerini kabul ettirdi.Yemen'e gönderilen askerlerde,potemkine özenerek isyan edip gemiyi ele geçirdiler.

1905 devriminden sonra örgütlü mücadele daha da gelişti.Jöntürklerin genellikle yurt dışında geliştirdiği meşrutiyet mücadelesi imparatorluk içinde de gelişme imkanı buldu.1902 Paris kongresinden sonra ikiye ayrılan Jöntürklerin ikinci kanadı imparatorluk içinde özellikle 1905'ten sonra ordu içinde hızla gelişti.A.Hamit'in seri tutuklamalarına rağmen subaylar ve askeri öğrenciler içinde örgütün gelişmesi engelenemiyordu.1905 devrimi,İran'daki meşrutiyet mücadelesi ile Mekadonya'daki milliyetler mücadelesi de Türk milliyetçiliğini ve sözcülüğünü üstlenen Jöntürklerin İttihat-Terakki kanadının gelişmesinde,büyümesinde birinci derecede etkisi vardır.Çar'ın teğmen Smitd'i asması üzerine 230Osmanlı subayının Smitd'in ailesine gönderdiği aşağıdaki mektup Osmanlı askerlerinin 1905 devriminden nasıl etkilendiğini göstermektedir."**Uğruna en değerli yoldaşlarımızın canlarını verdikleri kutsal yurttaşlık hakları için kanımızın son damlasına dek savaşıcağız.Hep birlikte insanca yaşama hakkımızı elde etmek için,Rusya'da olan olayları Türk halkına tanıtmak,anlatmak için tüm gücümüzle yapacağımız savaşa selâm olsun...Halk için canını veren Smitd'in şanlı adı kuşaktan kuşağa söylenecek.Soluğumuzu,Rus halkının soluğuna katarak haykırıyoruz:Kahrolsun ölüm cezası ! Yaşasın yurttaşlık özgürlükleri !**"(Y.A.Petrosyan.s.232)

Osmanlı imparatorluğunun hakimiyeti altında bulunan

Mekadonya,imparatorluk içinde kapitalizmin en çok geliştiği bölge idi.Bu nedenle ulusal ve sınıfsal hareketler,diğer bölgelere oranla daha da gelişmişti.Ne var ki Mekadonyada ulusal bir bütünlük yoktu ve hiç bir ulus bütünüyle çoğunluğu oluşturmuyordu.Bu nedenle Mekadonya'daki ulusal mücadele tam bir halklar arasındaki savaş biçimini aldı.Bulgar'lar,Yunan'lılar,Sırp'lar,Arnavut'lar ve Türk'ler Mekadonya için mücadele ediyorlardı.Ulusal çeteler bölgede terör havası yarattılar.Türk'ler önceleri Osmanlı ordusunun yanında Rum,Bulgar ve Sırp çetelerine karşı savaştı,fakat Avrupa devletlerinin bölge üzerinde ki çıkar çatışmaları bölgede barışın sağlanmasını engelliyor ve savaşı kışkırtıyorlardı.Bölgede Osmanlı denetimi artık yok olmuştu.Bu nedenle İttihat ve Terakki örgütü bu bölgede kolayca örgütlenebiliyordu.Özellikle çetelere karşı savaşmak üzere gönderilen subaylar ve erler,bölgedeki ulusal hareketlerden etkilenerkek,ayrıca İttihat ve Terakki'nin propaganda çalışmasının etkisinde kalarak A.Hamit'in feodal diktatörlüğüne karşı tavır alıyordu ve hemen Türk çetelerini Rum,Bulgar ve Sırp çetelerine karşı örgütleyordu.Mekadonya artık padişah nazarında bir fesat yuvası idi.Mekadonya ve batı Trakya'daki Türk milliyetçilerinin Rum,Bulgar ve Sırlara karşı mücadelesi,Türk milliyetçiliğinin uluslararası plandaki sözcüsü durmunda olan İttihat ve Terakki ile bütünleşti.Selanik'te kurulan Osmanlı hürriyet cemiyeti,Şam,Kudüs ve Yafa'da kurulan vatan ve Hürriyet cemiyeti,İzmir ve Anadolu'nun büyük şehirlerinde kurulan komiteler artık İ.Terakki'nin bir şubesi durumuna gelmişlerdi.1906 ve 1907 yıllarında İ.Terakki örgütsel çabalarını yoğunlaştırdığı yıllar oldu.Özellikle Mekadonya'nın belli başlı şehirlerinde örgütlendiler.Jöntürklerin önderliğinde gelişen Türk milliyetçiliği sadece Mekadonya'daki Rum,Bulgar çetelerine karşı değil aynı zamanda feodal mutlakiyetçiliğe karşı da geliyordu.

1906-1908 yılları arasındaki isyanlar feodal iktidarı oldukça zayıflattı.Anadolu,Kürdistan,Ermenistan,Yemen ve Mekadonya'daki kendiliğinden ayaklanmaların görüldüğü bir dönemde,İ.Terakki Mekadonya'daki subay üyeleri aracılığıyla isyan ettiler ve A.Hamit'e meşrutiyet ilan etmezse İstanbul üzerine yürüyeceklerini bildirerek tehdit ettiler.

1908 devrimi imparatorluk içinde büyük bir sevinçle karşılandı.Her ulusatan değişik sınıflar meşrutiyeti kendileri

için bir kazanç olarak kabul ettiler.Artık tüm kötülüklerin kaynağı olan Sultan Hamit'in diktatörlüğü sarsılmış ve her şey güllük-gülüstanlık olacaktı.Fakat sevincin yerini hüsrana bırakması uzun sürmedi.Suyun başını Türk komprador burjuvazisi tutmuştu.Meşrutiyet ve yönetme hakkı sadece onun içindi. 1908 devrimi,imparatorluğu sömürgeleştiren emperyalizme ve feodalizme karşı bir devrim değildir.Türk komprador burjuvazisi kendi başına iktidar olma gücüne sahip olmadığı gibi böyle bir isteği ve niteliği de yoktu.Lenin 1908 devrimi için şöyle yazıyordu:"Türkiye'de Jöntürklerin başını çektiği devrimci hareket,orduda başarı sağlamıştır.Gerçi bu,sadece yarım bir zaferdir,hatta o bile değildir,çünkü Türkiye'nin II.Nikola'sı ünlü Türk anayasasını yürürlüğe koyma vaadiyle şimdilik durumu kurtarmıştır." (Türkiye Üzerine,Lenin,Stalin,Mao,Dimitrof s.47)

"Olabilirdi kadar büyük bir lokma 'ısırmak've topraklarıyla sömürgelerini genişletmek içi sabırsızlanan kapitalist devletler arasındaki rekabet ve onun yanısıra,Avrupa tarafından 'korunan'yada ona bağımlı uluslararasıda görülen bağımsız demokratik harekete karşı duyulan korku,tüm Avrupa siyasetinin iki ana ögesini oluşturuyor.Jöntürkler,ılımlılıklarından ve çizmeden yukarı çıkmayışlarından ötürü övülüyorlar;Türk devrimi övülüyor,çünkü zayıftır,çünkü Türk devrimi halk yığınlarını gerçekten bağımsız bir harekete itmiyor,çünkü Osmanlı imparatorluğu içinde baş gösteren proletarya savaşımına düşmandır.Ama aynı zamanda Türkiye'nin yağmalanması sürüyor.Jöntürkler,Türk topraklarının yağmalanması olasılığına kapıyı açık tutukları için övülüyorlar.Bir yandan Jöntürkleri övüyorlar,bir yandan da açık amacı Türkiye'yi paylaşmak olan bir siyaseti sürdürüyorlar"(Lenin,ulusal sorun ve ulusal kurtuluş savaşları s.45)

1908 DEVRİMİNİN SONUÇLARI

1908 devrimi ile Türk olan burjuvazi iktidara ortak oldu ve feodalite ile iktidari paylaştı. Türk burjuvazisi hiç bir zaman feodaliteyi hedeflemedi ve hedefleyemezdi. Jöntürkler mücadelenin başında olduğu gibi sonundada hiçbir zaman Sultan'a karşı şiddet yöntemini benimsemedi ve İ.Terakki'nin ideolojilerinden Ahmet Rıza 'şiddet yöntemini hiç bir zaman benimseyemeyeceklerini ve şimdiye kadar da benimsemediklerini' belirtiyordu. Bir anlamıyla



ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

kendiliğinden gelişen olaylar sonucu ilan edilen meşrutiyet "padişahım çok yaşa"sloganlarıyla kutlanıyordu.Sokaklarda 33 yıldır kötülüklerin kavnağı olarak gösterilen A.Hamit'in resimleri taşınarak meşrutiyet kutlanıyordu.

Türk komprador burjuvazisinin başını çektiği Türk ulusal hareketini temsil eden İ.Terakki feodaliteye yönelemezdi.Çünkü hareket,feodalizmle çelişkisi olan köylülüğü kapsamıyordu,halkçı niteliği yoktu.İ.Terakki'nin varlık sebebi devleti kötü gördüğünden kurtarmak,Osmanlı'nın parçalanmasını önlemektir.Türk burjuvazisi devleti parçalayıp bölüşen emperyalist devletleri bölücü olarak görmüyor,Rum,Ermeni,Arap,Kürt ve Arnavut burjuvazisini bölücü olarak görüyor ve ayrılmak isteyen ulusların ulusal hareketine karşı kendi feodalleri ile işbirliğini gerekli görüyordu.Amaç feodal devleti parçalamak değil daha da güçlendirmek ve ayrılmak isteyen ulusları bu güçlü devletin güçlü ordularıyla ezmektir.Bu nedenle Türk burjuvazisi feodalizmle başından beri iç içedir ve gerici bir niteliğe sahiptir.

Türk burjuvazisi aynı zamanda,halk hareketinden korktuğu,feodal zorbalık olmadan iktidar edebilme gücünden yoksun olduğu için köylünün demokratik istemlerini boğmaya çalışmıştır.Enver paşa "halk bizi sevmiyor" diyenlere "sevmek ne söz,korkmalı efendi korkmalı"şeklindeki karşılığı bu konuda iyi bir fikir verir.

Ayrıca Türk burjuvazisi feodalizm ile dışa dış bir mücadele içinde kendi dinamiği ile gelişmedi.Feodal sömürden elde ettiği servetini ticarete yatırarak burjuvalaştı.Sonrada palazlanmak için en büyük desteğini feodalizmden aldı.Onun için feodalizmle çıkarları iç içedir.

Türk burjuvazisi,kendisinin sanayisi olmadığı için pazar için gerekli olan malları Avrupa'lı emperyalist burjuvaziden alıyor ve ona böylelikle göbekten bağlı duruma geliyordu.Emperyalist aşamaya giren Avrupa burjuvazisi devrimci misyonunu çoktan yitirmiş karşı-devrimci güçlerin başına geçmiş ve feodalizmle iç ittifaklarını geliştirmişti.

Bu nedenlerden dolayı 1908 devrimine önderlik eden Türk komprador burjuvazisi iktidarı kendi feodalleri ile paylaştı ve "yarım zafer"bile olmayan bir devrimle yetindi.Hatta devrimi ileriye götürmeye çalışan güçlere karşı amansız bir savaş açtı.Tüm muhalefeti sindirerek A.Hamit gibi koyu bir diktatörlük kurdu.

1908 DEVRİMİ OSMANLI DEVLETİNE TÜRK DEVLETİ NİTELİKLERİNİ KAZANDIRDI.

1908'den önce imparatorlugin yönetici güçleri kendilerini Türk olarak kabul etmiyorlardı. Gerçi Türkler sivası ve askeri alanda hakim gücü oluşturmuyorlardı. Fakat siyasi ve idari alanda diğer ulusların etkisi de az değildi. Ekonomik alanda Rum, Ermeni, Yahudi burjuvazisi hakimdi. Marks 19. yy'ın ikinci yarısında Osmanlı imparatorluğundaki durumu şöyle tesbit ediyordu: "Türk'leri Türkiye'nin yönetici sınıfı olarak görmek güçtür. Çünkü Türkiye'de çeşitli toplumsal sınıflar arasındaki ilişkiler, çeşitli ırkların aralarındaki ilişkilerden daha az karışık değildir. Türk, şartlara ve bulunduğu yere göre; işçi, ekici, küçük çiftçi, esnaf, derebeylik (feodalite) düzeninin en alt ve en barbar döneminde bulunan feodal toprak sahibi, memur, yada askerdir. Ama bütün toplumsal durumlarda Türk imtiyazlı bir dinin ve milletin mensubudur; silah taşımak hakkına yalnız o sahiptir. En yüksek mevkideki hiristiyan en aşağı derecedeki bir müslümanla karşılaşınca ona boyun eğmek zorundadır... (Türkler) hayatını özellikle hiristiyan kapitalistler için çalışarak kazandığı halde sözde üstünlüğüne ve müslüman olması dolayısıyla hiristiyanlara karşı girdiği çeşitli aşırı davranışların gerçekten ceza görmeyişine bütün varlığı ile sarılmıştır. Her hangi bir hükümet darbesi söz konusu olunca, belli bir takım sömürgeleştirilmiş bölgelerin dışında, Avrupa Türkiye'si halkının çoğunluğunu teşkil eden bu kütleyi yoldan çıkarmak yada pohpohlamak yoluyla kazanmak gerektiğini herkes bilir. (....)

"Musevilerle birlikte Rumlar limanlarda ve içerdeki şehirlerde ticaretle uğraşan halkın en önemli zümresini teşkil ederler. (Türkiye üzerine s.16-18)

"Sözü edilen Türkiye tüccarları kimlerdir acaba ? Şüphesiz Türkler değil. Göçebe devrini yaşadıkları sırada Türklerin bütün ticareti, kervanları talan etmekten ibaretti; bugün daha medeni hale geldikleri için en keyfi ve ağır vergileri koymaktadırlar. Büyük limanlarda yerleşmiş olan Rum'lar, Ermeni'ler, Slav'lar ve batılılar bütün ticareti ellerinde tutmaktadırlar. Bunların Türk bey ve paşalarının kendilerine gösterdikleri kolaylıklardan ötürü hoşnutluk duymaları için sebep görmedikleri besbellidir. Türkler Avrupa'dan

uzaklaştırılırsa,ticaret hayatı bozulmaz.Peki genel medeniyet ilerlemeleri bakımından durum ne olur? Bütün Avrupa Türkiye'sinde medeniyeti yayanlar kimlerdir? diye sormak isterim.Medeniyeti yayanlar Türkler değildir...Bütün şehirlerde ve bütün ticaret yerlerinde,ülkede gerçekleştirilmiş olan medeniyeti Rum ve Slav burjuvazisi getirmiştir.Halkın bu bölüğü etkisinin ve zenginliğinin gittikçe arttığını görmektedir. Türkler ise gittikçe daha fazla arka plana atılmaktadırlar.Eğer ordu ve hükümet tekellerinde olmasaydı Türkler sahneden çekilmekte geçikmeyeceklerdi.Gelecekte bu tekelin devamının imkansız olduğu bellidir.Türklerin gücü ilerlemeye engel oldukları durumların dışında güçsüzlüğe dönüşecektir." (A.g.e. s.38 abç.)

1800'lerden önce toprağı elinde bulunduran,ekonomiye dolayısıyla siyasi ve askeri alanda hakim oluyordu.Fakat ticaretin gelişmesiyle birlikte toprak temel üretim aracı olmaktan çıkıp yerine ticari sermaye geçince artık paraya sahip olan ekonomiye dolayısıyla siyasete hakim oluyordu.Bu nedenle 1838'den sonra feodal ekonomiyi ve siyasi gücü elinde tutan Türkler,ticaretin gelişmesi oranında yerlerini yavaş yavaş Rum,Ermeni,Yahudi burjuvazisine terk ettiler.Bu milliyetlerden burjuvazi Avrupa'lı kapitalistlerin de desteğıyle giderek ekonomik ve siyasi alanda imtiyazlı duruma geçtiler.Kaldı ki Türk,Kürt,Arap'lar henüz ulus olma bilincine ulaşmadan Rum ve Ermeni burjuvazisi ulus olma bilinci ile hareket ediyorlardı.İslam olmayan bu ulusların ulusal hareketlerine karşı islam olan milliyetlerin hakim güçleri feodalizm sopasını kullanarak ortak cihat açıyorlardı.Avrupa burjuvazisi emperyalist aşamaya varmadan önce feodal saldırılara karşı burjuva hareketi temsil eden ve ilerici niteliğı olan Rum ve Ermeni burjuvazisini destekliyordu ve Türk feodallerinin başını çektiğı İslam olan milliyetlerin saldırısı etkisiz bırakılıyordu.1900'lerden itibaren şartlar artık değişiyordu.Hem Avrupa burjuvazisi gericileşmiş feodalizmle ittifakı geliştirmiş hem de Rum ve Ermeni burjuvazisine karşı İslami savaş yerini,kompradorların başını çektiğı çeşitli ulusların savaşı biçimini almıştı.Gerçi Türk burjuvazisi Rum ve Ermeni'lere karşı savaşta feodal ideolojiden ve güçlerden yeterince yararlanmış ve savaşı İslami görünüm altında sürdürerek diğer İslam olan ulusların desteğini almıştır.Fakat artık savaşın özü değişmiş,feodalizmle burjuvazi arasındaki savaş,ezen ezilen ulus hakim güçleri arasındaki savaşa

dönüşmüştür. Avrupa emperyalistleri de Türk hakim güçleriyle ittifaki esas almakta idiler.

1908 devrimi ile iktidara Türk komprador burjuvazisinin ortak olmasıyla,artık ezilen ulusların ulusal hareketi Türk burjuvazisinin milliyetçi duvarına çarpıyordu.

Türk burjuvazisi Türk ulusu adına eskiden feodal boyunduruk altınada tuttuğu halklardan kendisine tabii olmaya devam etmesini istiyordu.Eski kölelerin efendi olmasına gözyumamıyor,Rum ve Ermeni burjuvazisinin ekonomik hayata hakim olmasınada şiddetle karşı çıkıyordu.

1908 devrimi ile iktidara gelen Türk burjuvazisi ekonomik ve siyasi hayata hakim olmak için bir dizi tedbir aldı ve bir dizi siyasi komplolar düzenledi.

İ.Terakki,devrimden hemen sonra iktidarı ele geçiremedi.Çünkü 1908 devriminde çeşitli uluslaradan burjuva güçlerinin örgütlerinin katkısı oldu ve iktidarı bütünüyle Türk burjuvazisine bırakamazlardı.Örneğin,İ.Terakki'nin kurulmasında ve büyümesinde Kürt burjuva aydınlarının rolü oldukça büyük olmuştur.Anayasa ilan edilmiş,seçimler yapılmış ve her ulustan milletvekilleri meclise girmişlerdi.İktidar etme hak ve yetkisi padişah ve meclis arasında bölüşülmüştü.İ.Terakki mecliste çoğunluğu sağlayamadığı gibi,padişah'ta sadece Türk'lerin temsilcisi ve sadece onların çıkarlarını koruyan biri olmadığı için Türk burjuvazisi henüz yönetim de arzuladığı gibi imtiyazlı bir konuma sahip değildi. Türk burjuvazisi hükümeti yanında görmek istiyordu. Bunun için hükümet üyelerini sürekli baskı altında tutmaya çalıştı. İ.Terakki'ciler henüz siyasi otoriteye tümüyle hakim olmadan 31 Mart ayaklanması patlak verdi. 31 Mart isyanı komprador kapitalizmin gelişmesinde zarar gören feodal dönemdeki itibarlı yerlerini kaybeden zanaatçı, lonca üyeleri, tekke üyeleri pozitif eğitim ve öğretime karşı olan medrese öğrencilerini ve ülema çevrelerini kapsıyordu. Ayrıca ticari kapitalizmin işsiz güçsüz bıraktığı, şehirlere dolan kitlelerde eski dönemde bir parça ekmek bulup yerken şimdi aç perişan oluşunun sırrını çözemiyor,suç,dinsizlikte batılılaşmakta buluyor, çözüm olarak dine daha çok sarılmakta buluyordu. 31 Mart ayaklanmasının kitlesel bir nitelik taşıması ve "din elden gidiyor" sloganına sarılmasının nedenide budur.

İttihatçılar hareket ordusu aracılığıyla isyanı bastırdılar. İ. Terakki bu isyanı bastırdıktan sonra dahada güçlendi. 1912'de Balkan savaşının patlak vermesi ve Edirne dahil Avrupa topraklarını kaybedilmesi İ. Terakki'nin gücünü sarstı. İ. Terakki gelişen muhalefete karşı sert önlemler aldı ve önce hükümeti kompo ile ele geçirdi. Daha sonra seçimleri yenilediler. Fakat seçim İttihatçılar için bir kılıftı. Seçimlerle kendilerini zorla iktidara seçtirdiler. Muhalefeti Abdulhamit dönemine özgü metodlarla sindirmeye çalıştılar "Jön-Türk hükümeti daha 1912 yazında karşı devrime yönelmek zorunda kaldı. Osmanlı 'canlanmasının' bu savaştaki ilginç bir hükümet darbesi, anayasanın yürürlükten kaldırılması yani biçimsel açıdanda Abdulhamit rejimine dönülmesi olmuştur." Rosa Lüksemburg, Berlin, Bağdat demiryolu s.143)

Türk burjuvazisi siyasi iktidarı ele geçirdikten sonra, eğitim programını Türkleştirdiler, Türkçeyi zorunlu resmi dil olarak kabul ettiler, idari teşkilatı Türkleştirdiler. Türk edebiyatının ve kültürünün gelişmesi için imkanlar yaratırken ezilen ulusların dili, kültürü ve edebiyatını baskı altına aldılar. Türk tarihini ırkçı, turancı bakış açısıyla yeniden yazdılar. Rivayet ve hürafelerle doldurdular. Türkçülük-turancılık temelinde resmi, yarı resmi bir çok örgüt kurdular. Askeri hiyerarşi içinde Türk milliyetçi ideolojisine hizmet etmeyen kadroları, orduyu gençleştirme adı altında attılar.

Ekonomik alanda özellikle Rum ve Ermeni burjuvazisine karşı yoğun bir saldırı başlatıldı. Siyasi iktidarın gücünü bunlara karşı kullanan Türk komprador burjuvazisi, bir taraftan emperyalistlerle işbirliğini geliştirirken, diğer taraftan şiddet ve katliamlar dahil bütün yollarla Rum ve Ermeni burjuvazisini tasfiye etmeye çalıştı. Onların servetine parasına, toprağına zorla el koyarak ekonomik alandada hakim duruma geçti. Artık Osmanlı devleti bir Türk devleti idi. Türk devleti Osmanlı devletinin tabii mirasçısı olmuştu. Ne varki bu miras Türk burjuvazisinin sırtında ancak bir kambur olabilirdi. Bu miras mumyalaştırılmış bir cesetti. Bunu diriltmek sonuçsuz bir çaba gerici bir çabaydı. Böyle bir miras güçlü istikrarlı bir Türk ulusal devletinin kurulması önünde engeldi.

1908 DEVRİMİNDEN SONRA TÜRK BURJUVAZİSİ HIZLA BOYUDO

Osmanlı devletinin merkeziyetçi yapısını Türk burjuvazisi kendi çıkarları doğrultusunda kullandı. Yatırım yapmak, ticaretle uğraşmak, hükümetin iznine bağlı idi. Hükümet, ekonomide imtiyazlar yoluyla tekelleşme yaratmıştı. Elbette bu tekellilik üretimin yoğunlaşması sermayenin merkezileşmesi temelinde değil, hükümetin verdiği imtiyazlar temelinde tekellilik oluşmuştu. Örneğin, un ticaretini hükümetten imtiyazı koparan kişi ve kuruluşlar yapabilir, bunun dışındakiler bu ticari sahaya el atamazlardı, un ticaretini yapamazlardı.

Açıktır ki, İ. Terakki iktidarı ele geçirdikten sonra bu imtiyazları ezilen ulus burjuvazisine değil, emperyalist burjuvaziye ve Türk komprador burjuvazisine vermiştir. Tuz, şeker, un, ayakkabı, tütün, sigara kağıdı, oyun kağıdı, gazyacı, elektrik, demiryolları ve denizyolları, madenler v.s. alanlarda tekellilik hakimdi. İmtiyaz sahibi tekelliler, istediği yöntemlerle halkı soyup soğana çeviriyorlardı. Emperyalistlerin elinde bulunan tütün tekeli Reji'nin emrinde onbinlerce kiralık katil vardı. Reji idaresi binlerce kişi katletmiş fakat hiç hesap vermemiştir. Çünkü öldürme gerekçesi kaçak tütün ticaretini önlemektir. Şirket tütün ekimini ve ticaretini eline geçirmişti. Kimin ne kadar tütün ekeceğini kendisi belirlerdi. Fazla ekenler şirketin kolcuları tarafından kurşuna dizilebilirdi veya ektiği tütünü hepsini şirkete teslim etmeyenler öldürülebilirdi. Devlet imtiyaz sahibi tekellilerin tekel hakkını ve çıkarlarını koruyamadığı için, her tekellci kuruluş kendi çıkarlarını kendisi koruyor ve kendi silahlı güçlerini oluşturuyor kendi kârını kendisi belirliyor ayrıca ticari ilişkileride kendisi tayin ediyordu.

1908 devriminden önce, imtiyazı alabilmek için yeterli bir sermayeye sahip olmak gerekirdi. Türk burjuvazisi iktidara geçtikten sonra, elindeki sermaye daha azda olsa, imtiyaz Türk burjuvazisine verildi. Elinde yeterli sermaye birikimi olmayan Türk burjuvazisi imtiyazı aldıktan sonra hemen emperyalist tekellere koşup işbirliği teklif ederdi. İktidarı ellerinde tutan İttihatçılar çoğu zaman imtiyazı kendilerine alıyorlardı. Bu nedenle Türk

burjuvazisinin bir niteliğide bürokrat olmasıdır. Bürokratlar kendileri şirketleşiyor ve kompradorlaşıyorlardı. 1908'den sonra hızlı bir şirketleşme hareketi gözlemleniyordu. 1885-1908 yılları arasında sadece altı A.Ş. kurulduğu halde, 1908-14 yılları arasında doksanüç A.Ş. kurulmuştur. 1908-15 yılları arasında yatırılan sermayenin %61'i yerli sermayedir ki bu artış daha önceki yıllara oranla %100'den daha fazladır. Yerli sermayenin sanayi içindeki payı 1908'de %3'ken, 1918'de %38'e çıkmıştır. Türk burjuvazisinin ekonomik örgütlenmesi ticari sanayi ve mali alandaki faaliyetleri önceleri sadece İstanbul ve çevresinde görülürken, 1908'den sonra iç ticareti ellerinde tutan Ermeni'lere karşı atağa kalktığı görülür. Ankara, Konya, Sivas, Adana, Erzurum gibi illerde de şirketleşmeler görülür. Kayseri'de "uyanık köylüler şirketi" gibi veya "milli ticaret" gibi ünvanlarla şirketler kurulur. Gündüz Ökçün 1908-18 yılları arasında 24 bankanın kurulduğunu belirtmektedir. Açığırkı, Türklerin ekonomik alandaki örgütlenmesi ve palazlanmasının başını çekenler, İttihatçılarla yakın ilişki içinde olan tüccar toprak ağası komisyonculardır.

Türk burjuvazisini gelişmesi ve pazara hakim olması, normal rekabet şartlarında gelişerek, üretim sürecinde yaratılan artı değere el koyarak olmamıştır. Bu gelişimde büyüme, savaş ekonomisiyle gasp ve şiddet yöntemleri ile, karaborsacılık ile olmuştur.

Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi için gerekli olan sermaye birikimi, talan, yağmacılık, şiddet ve gasp yöntemleriyle oldukça sancılı ve kanlı yöntemlerle gerçekleştirilmiştir.

İ. Terakki iktidara gelir gelmez patlak veren Libya, Balkan, I. emperyalist paylaşım savaşı yıllarındaki savaş şartlarından yeterince yararlanarak Türk ticaret burjuvazisini savaş zengini olarak ekonominin tepesine oturttu. Devlet eliyle kapitalist yaratma çabaları İttihatçıların iktidarı döneminde başlamıştı ve Kemalist iktidar döneminde devam ettirildi.

Dönemin biricik ulaştırma aracı olan demiryolları işletmesi, savaş nedeniyle orduya tahsis edilmişti. Tüccar malını nakletmek için demiryolundan başka bir araç kullanma imkanına sahip değildi.

İ. Terakki için de "torpil"i olan ve Türk olan tüccar için vagon tahsisi yapılır, fakat Rum ve Ermeni tüccarın malı taşınmayarak çürümeye veya zararını Türk tüccara teslim etmek zorunda

bırakılırdı.Ayrıca savaş şartlarında büyük şehirlerin iâşesi Türk olan burjuvaziye veriliyordu."Kara kemal iâşe işlerinde Türk burjuvazisine büyük vurgunlar kazandırarak devlet eli ile Türk kapitalisti yaratmanın en iyi örneğini vermiştir .Kara Kemal'e bağlı yüzlerce ortaklı 93 şirket kurulmuştur(Atatürkdöneminin sorunları.s.289) Yine bir çok metanın ticareti İttihatçı burjuvazinin tekeline verilmiştir.Her şehirin tuz,şeker,un gibi temel ihtiyac maddeleri İttihatçı tüccarların tekeline verilmiştir.

Diğer yandan Türk burjuvazisi,Ermeni,Rum burjuvazisinin elindeki değerlere el koyarak palazlanmıştır.Rum ve Ermenilerin işyerlerine,sermayelerine,topraklarına el koyarak zenginleşmişlerdir. Bugün bile hala toprak ağaları arasında paylaşılamayan Ermeni toprakları vardır.Kemalist iktidardan sonra bile hazinece elkonulan Ermeni köyleri ve toprakları"Türk bey"lerine hediye olarak verilmiştir.Atatürk bile doktoruna,hizmetcisine,yakın arkadaşlarına Ermenilerden alınan güzel çiftlikler,büyük topraklar hediye etmiştir.İttihatçılar Ermeni burjuvazisinin elindeki ekonomik değerlere el koyarken,Kürt ağaların desteğini almak için onlara gasptan elde ettiklerinin kırıntılarını vermiştir.İttihatçılar kazak alaylarından esinlenerek ulusal hareketlere karşı kullanmak için A.Hamit tarafından oluşturulan Hamidiye alaylarını Ermeni burjuvazisine karşı kullanmasını bilmiştir. Bu baskı ve şiddetin yanında ekonomik boykotta yapılmıştır.Türk burjuvazisi bu konuda din sopasını kullanmıştır."Cavurun kahvesine gitme,dükkanından alış-veriş yapma,salam verme,mal satma,hehal malı ancak müslüman dükkanından alabilirsin"yollu propagandaları geliştiriyordu.Ne varki Türk burjuvazisinin kendisi en büyük "gavur" olan Alman emperyalistleri ile içli-dışlı olmuş ona hizmetcilik ediyordu.

İttihatçılar,tarımda da bir dizi değişikliği gündeme getirdiler.Tarımda kapitalistleşme teşvik edildi.Toprak ağalarına kredi,tohumluk ve pazarlama imkanlarını sağladılar.500 dönümden fazla toprağı olanlar askerlikten muaf tutuldukları gibi,her ağı,toprağının büyüklüğü oranında yanında adam tutarak askerlikten muaf tutabilirdi.İttihatçılar bununla tarımın çöküşünün önlenmesini düşünüyorlardı.Fakat savaşa alınan milyonlarca kişinin toprağının çoraklaşmasını düşünmüyorlardı. Onlar büyük toprak sahiplerinin topraklarını düşünüyorlardı.Köylü askere gitmemek için büyük ağalara sığınıyor,ölüm demek olan askerlikten kurtulmak için yıllarca

belki ömrü boyunca sürececek bir köleliğe razı oluyor,hatta bu köleliği ağadan satın alıyordu.Böylece daha çok güçlenen ağa savaşta ölenlerin topraklarına "zirai toprakların çoraklaşmasını önlemek"kılıfı altında el koyuyordu.Böylece büyüyen ağalar, ticaret burjuvazisi gibi kooperatif,şirket ve dernekler kurarak kapitalizmin yarattığı zenginleşme hırsıyla,feodal çalışma şartları içinde bulunan köylü için hayatı çekilmez hale getiriyordu.

Türk burjuvazisi daha ucuz el emeği kullanmak için,o döneme kadar yasak olan çocuk ve kadınların fabrikalarda çalışması için bir kanun çıkarttı.

Türk burjuvazisi,kalifiye işçi ihtiyacını daha ucuz elde etmek içineğitimkursları açtı.Aynı zamanda sanayinin"millileştirilmesi" için tedbirler aldılar.Türk olan sanayicilere bir dizi kolaylıklar sağladılar.

Emperyalist burjuvaziye ve Hiristiyan olan burjuvaziye daha önce tanınan imtiyazlı duruma,Türk burjuvazisini Rum ve Ermeni burjuvazisi karşısında,dezavantajlı duruma düşüren kapütülasyonlara son verildi.Efendileri Alman emperyalistlerinin şiddetli itirazlarına rağmen,gümrük duvarlarını yükselttiler böylece gümrük gelirleri arttığı gibi, kurmaya çalıştıkları "milli sanayi"devletin himayesine alınmış oluyordu.

Dünya savaşı sona ererken artık Türk burjuvazisi Türkiye adını verdikleri Osmanlı imparatorluğu içinde kapitalist bir ekonomi örgütlemiş ve ona kumanda eder hale gelmişti.

Türk milliyetçiliğinin sözcüleri olan ittihatcılar,savaş vurgunu,karaborsa,gasp ve soygun yöntemlerini açıktan savunuyorlar ve bu onların amaçlarındada ters düşmüyordu.Ekonomiyi idare eden maliye bakanı Cavit Bey şöyle diyordu:"Avrupa'da hükümetler ya işçilere yada burjuva tabakalarına dayanırlar.Güç anlarında güvenecekleri toplumsal desteğe sahiptirler.Biz hangi sınıfa dayanacağız.Böyle güçlü bir sınıf Türkiye'de varmı? Bulunmadığına göre biz neden yaratmayalım." (Milli mücadelenin ekonomik kökenleri s.145) Cavit Bey açık konuşmuştur.Yarattıkları sınıfa güvenmekle de haklıdırlar.Nitekim "dar anları olan "mütareke sonrası yıllarda yarattıkları sınıf,Kemalist önderlik altında kendi sınıf hareketini yarattı.Ve milli kurtuluş hareketinin başına çöreklandı.Yine dönemin başbakanı olan Talat Paşa;"her harpte Türk olmayan unsurlar zenginleşiyor.Bu seferde Türk'ler zenginleşsin.Bu gerekli idi." (Aktaran D.Avcıoğlu,Türkiyenin

düzeni s.273) Talat Paşa şöyle devam ediyor;"tüccarlar değil,ticaretle hiç ilişkisi olmayan kimseler para kazanıyordu." Demiryollarını ordu adına idare eden "İsmail Hakkı paşa bir yandan aşırı gayretkeşliği yüzünden halkı eziyor öte yandan himaye ettiği kişileri bağışlara boğuyordu." şeklinde yakınıyor.(Aktaran Kıvılcımlı,Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi.s.143) Talat paşanın yakınması boşuna ve sahtedir.Talat paşanın yakındığı durum Türk devletin resmi politikasıdır ve Türk burjuvazisinin temelidir.

Ne var ki Türk burjuvazisi I. emperyalist savaş sona erdiğinde,artık eski zenginleşme olanaklarını yitirdiği gibi,elindeki zenginliği bile kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya geldi.Türk burjuvazisinin elindeki Osmanlı devleti parçalandı ve galip emperyalistler arasında bölüldü.Arap pazarlarının ve zenginliklerinin elden çıkması bir yana,elde kalan pazarlarını da tekrar eskiden olduğu gibi Rum ve Ermeni burjuvazisine kaptırma tehlikesi belirdi.Ege kıyılarının Yunan'lılara verilmesi,Ermeni ve Kürt devletlerinin kurulması halinde pazarlarının ve sömürü olanaklarının iyice daralması demekti.Üstelik Türk burjuvazisinin elinde kalan pazarlarda bile Ermeni burjuvazisinin hakim olma şansı vardı.Ermeni burjuvazisinden gasp edilen sermaye,işyeri ve topraklarının geri alınması söz konusu idi.

İşte bu tehlikeler belirdiğinde Türk burjuvazisi harekete geçti.İzmir'in işgaline karşı gösterilen tepki,koca imparatorluğun işgaline duyulan tepkiden daha büyük olmasının nedeni budur.Ermenilerin Adana'nın Fransız'larca işgalinden sonra eski topraklarına dönme isteklerine karşı duyulan tepki,emperyalistlerin koca imparatorluğu yutma çabalarına karşı duyulan tepkiden daha büyük ve hırçın olmasının nedeni budur.Bu suçluluğun verdiği korkudur.İşte İttihatçıların yarattığı sınıfı ulusalcı kılan bu korkudur.Erzurum kongresinde,Türk yurduna ve Türk varlığına yönelik tehlikenin,İngiliz,Fransız ve İtalyan emperyalist işgalcilerinden geldiğini kabul etmeyerek "Rumluk-Ermenilik"tehlikesine karşı savaşacaklarını bütün dünyaya ilan etmeleri bu yönüyle anlamlıdır.

İ:TERAKKİ YARI-SÖMÜRGE OSMANLI DEVLETİNİN SÖMÜRGELEŞMESİNİ ENGELLEYEMEDİ

II.Mahmut'la başlayan batılılaşma ve reformculuk,ticari kapitalizmin gelişmesine ve aynı zamanda Osmanlı devletinin yarı-sömürgeleşmesine yol açtı.

İmparatorlukta kapitalist üretimin gelişmesinin önkoşulları



ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

da yoktu.Çünkü köylü özgür değil,serfti ve özgürce kapitalist için emegini pazarlayamıyordu.Kapalı ekonomi parçalanıp yerini pazar ekonomisine bırakmadığı için meta üretim sadece kapalı ekonominin dar ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılmıyordu.Sermaye birikimi de yoktu,sermaye birikimi yerine servet birikimi vardı.Ne zaman ki Avrupa metaları imparatorluğa aktı, şartlar değişmeye başladı.Zanaatçılar ve lonca örgütü,Avrupa'dan akan meta karşısında iflas etmeye başladılar,böylece işsizler yığını oluşmaya başladı.Mültezimler kapitalizmle birlikte doğan servet biriktirme hırsı ile vergileri arttırdılar ve vergi yükü altında ezilen köylü,çiftini terk ederek şehirlere göç etmeye başladı.Böylece şehirler büyüdü ve yoğun bir tüketim merkezlerini oluşturdular.Bu tüketim ihtiyacını karşılamak için Avrupa'lı tüccarlar Osmanlı'nın "mülküne" üşüştiler.Merkezi iktidar ile Avrupa devletleri arasında ticari antlaşmalar imzalandı.Bu aynı zamanda Osmanlı devletinin yarı- sömürgeleşmesinde imzalanması demekti.Ardından,Avrupa'lı tüccarlar ve işbirlikcilerinin çıkarlarını kurmak için reformlar yapıldı.Reformlar,devlet örgütünü,ordu,maliye,adliye örgütlenmesini profesyonelleştirip süreklileştirdiği için,devlet harcamalarını daha da arttırdı.Fakat devletin gelirleri artma bir yana giderek azalıyordu.Devlet ihtiyaçlarını karşılamak için borçlanma yoluna gitti.Borçlanmalar ardından siyasal bağımlılığı getirdi.Kırım savaşından sonra Osmanlı devleti artık kelimenin gerçek anlamıyla sömürgeleşmeye doğru giden bir yarı-sömürge olmuştu.

Osmanlı imparatorluğunda ticaret gelişiyor,fakat gelişen bu ticaret iç üretimi geliştirmeyerek aksine var olanı tahrip ediyordu.Ticari sermayenin kendisi yatırıma yönelmiyor aksine tefeciliğe veya toprak alımına yöneliyordu.Ağır vergiler karşısında köylü üretimden kopuyordu.Diğer taraftan kapitalizm ulusal ayaklanmaları da gündeme getirmişti.Osmanlı devletinin temelleri çürüyordu.Osmanlı devleti ulusal hareketler tarafından parçalanıyordu.

Rosa Lüksemburg şöyle diyordu;"Ticaretin yanı sıra tefecilik yerli sermayenin şimdiye kadar ortaya çıkan tek biçimi.Dolayısıyla ülke ekonomik olarak en ilkel köylü tarımı düzeyinde kaldı,mülkiyet ilişkileri ise çok yerde yarı-feodal niteliğinden bile sıyrılamadı.

"Böylesi bir maddi temelin para ekonomisine ve ona bağlı idare biçimlerine ve mali şüklere uygun olmadığı açıktır.Bu maddi temel,gelişme imkanından yoksun olduğundan bunların ağırlığı altında

ezildi kaldı ve bir çözölme sürecine girdi.

"İmparatorluğun çözölüşü iki ucta birden kendini apaçık gösterdi.Bir yandan köy ekonomisinde süreki bir açık doğdu.Bu açık elle tutulur ifadesini,köy topluluğunun organik bir öğesi haline gelen ve ilişkilerdeki kanama sürecini,kanayan yara üzerindeki kabuk gibi kolayca görölecek şekilde belli eden tefecide buldu.Ayda %3 faiz Türk köylerinde süreki bir olgudur.Sessiz köy dramının düzenli son sözü,köylünün proleterleşmesidir.Ölkede kendisini modern bir işçi sınıfına katacak üretim biçimleri bulunmadığından,bu durumdaki köylü çoğunlukla lumpen proletarya düzeyine düşüyor.

"Ermeni ve Rum tefeci köyde nasıl faaliyet gösteriyorsa,Londra ve Paris'li tefeci de başkentte öylesine bir faaliyet halinde.

"Osmanlı imparatorluğu böylelikle kendini bir bütün olarak yeniden üretmiyor.Ama zaten ta başından birden fazla değışik ölkelerden oluşuyordu.Hayat tarzındaki istikrar,illerin ve ulusların içe kapanıklığı yok olmuştu.Oysa onları içten biribirlerine bağlayacak ne bir maddi çıkar ne ortak bir gelişme yaratılmıştı...Böylece Osmanlı imparatorluğu hakkındaki tarihi hüküm belli olmuştu.İmparatorluk çözölüşe doğru gidiyordu." (Alman emperyalizminin Türkiye'ye girişı,s.196-197)

Osmanlı devletin toplumsal temelinin çözölüşü ve ulusal ayaklanmalarla parçalanması dünyayı sömürgeleştiren kapitalist Avrupa devletleri arasında Osmanlı devletin mirasını paylaşma kavgalarını gündeme getirdi.

Borcunu ödeyemeyen Osmanlı devletin gelirleri üzerindeki tasaruf yetkisi kaldırıldı.Bu yetki alacaklılarca oluşturulan Duyunu Umumiye'ye devredildi.Duyunu Umumiye alacaklarına karşılık devletin topladığı vergileri alacaklılar nam ve hesabına topladı.Zamanla devletin kendi adına toplaması gereken vergileride Duyun devlet nam ve hesabına toplamaya başladı.Duyun'u Umumiye devletin gelirlerine ve yetkilerine el koymuş devlet içinde bir devletti.

Osmanlı devletine akan Avrupa sermayesi yatırıma yönelmiyor,ya silah alımına ya da borçların ödemesine harcanıyordu.Avrupa sermayesi imparatorluğa aktıkça toplum içinde tefeci tüccarın oluşturduğu sömürü ağları daha derinlere kök budak salıyordu.Komüntern VI. kongresinde yabancı sermaye ile ilgili tezlerinde,"büyük ölçüde tefeci kredi sermayesi olarak işlev görmesi ve sömürge ölkelerde emperyalist devletin zulüm makinesini

korumak ve güçlendirmek görevini yerine getirmesi,(devlet istikrazının vb. yardımıyla) yarı sömürgelerde yerli burjuvazinin sözümona bağımsız devlet organları üzerinde tam denetimi ele geçirmesi"şeklinde belirtilen durum Osmanlı devleti içinde geçerlidir.(A.D.Noviçev,Osmanlı imparatorluğunun yarı sömürgeleştirilmesi s.76)

Sermaye akışının yarattığı sömürge köleliğinin bir diğer örneğininide Osmanlı bankası vermektedir.Osmanlı bankası Fransız emperyalist gruplarının çıkarlarını korur,fakat devletin bütün maliye işlerini,para basma yetkisini devr almıştır.Osmanlı bankası ülke içinde ördüğü güçlü ağıyla bütün tefecileri örgütlemiş ve tefeciler aracılığıyla en ücra köylere kadar sömürü alanı yaratmıştır.Banka köylüye doğrudan kredi vermiyor tefecilere veriyordu.Köylü kredi ihtiyacını,bankanın ilişki kurduğu tefeciden karşılıyordu.Böylece köylü yıllarca kurtulamayacağı tefeci ağına düşürülüyordu.

Osmanlı imparatorluğunun paylaşılması kavgasının en belirgin örneğini demiryolu yapımı alanında görebiliriz.

Demiryolu yapımı emperyalistler için kârlı bir iş olmasının yanında,Osmanlı pazarlarının seri ve sonuna kadar Avrupa'nın hizmetine sunmanın da en etkili araçlarıdır.Onun için demiryolu yapımı ve işleme imtiyazınıkoparmak için emperyalistler arasında şiddetli rekabetler oldu.

Osmanlı devleti üzerinde emperyalistlerin güçlü denetim ve sömürü araçları olan demiryollarını Osmanlı hükümeti askeri amaçlar için yapıyordu.İmparatorluğun uzak bölgeleri üzerinde daha sıkı denetim kurmak asker toplamak, bir isyan ve savaş halinde en uzak bölgelere asker sevk etmek ve Osmanlı'nın gücünü göstermektir.Ne varki demiryollarının Osmanlı'nın üzerinde yarattığı etkiler hiçte onların planladığı şekilde olmadı.Demiryolları çeşitli bölgeleri birbirine bağlayarak Osmanlı devletinin üzerinde yükseldiği kapalı ekonomileri parçalayarak,iç pazarda bölgeler arası meta mübadelesini geliştirerek,böylece ulusal pazarlar ve ulusal hareketler yaratıyordu.Bu durumda Osmanlı devletinin yok olması anlamına gelmektedir.Diğer taraftan demiryolu,Duyunu Umumiye ve devletin elinde köylüleri kapitalizmin ve feodalizmin mengeleleri arasında sıkıştırıp göçe zorlar.Köylü demiryollarının girdiği yerlerde"bir bereket kalmadı"diyerek devletin elinin ulaşmadığı dağlara çekilmiş veya şehirlere göç etmiştir.Bu da Osmanlı ekonomisinin çöküşü demektir.Demiryollarının sömürge ve yarı - sömürgelerde oynadığı

rolü Marks daha 1879 da yazdığı bir mektupta şöyle belirtiyor:

"Genellikle demiryolu,dış ticaretin gelişmesinde uçsuz bucaksız bir atılım getirmiştir.Ama büyük ölçüde ham madde ihraç eden ülkelerde bu ticaret,yığınların yoksullaşması ve yıkımını arttırmıştır.Bunun nedeni yalnızca hükümetler tarafından demiryolu yapımı için bu yığınlar zorla kabul ettirilen yeni borçların bu yığınlar tarafından ödenmesi gereken genel vergi tutarını arttırmış olması değil,ama aynı zamanda yerel ürünlerin sınır tanımaz altına dönüşmesi olanağının ortaya çıkmasıyla birlikte, önceden çok ucuz olan bu ürünlerden bir çoğu...pahalılaşmaları sonucu,yığınlar tarafından büyük ölçüde erişilmez bir düzeye çıkması ve böylece ulusun tüketiminden uzaklaşmasıdır.

"...Bütün bu değişiklikler,büyük toprak sahipleri,tefeciler,tüccarlar,bankacılar,demiryolu sahipleri için çok kârlı olmuştur,ama gerçek üretici için çok öldürücü olmuştur." (aktaran A.D.Noviçev,Age.s.51)

Demiryolu yapımı için ilk imtiyazı 1856 yılında İngiliz'ler aldı.Daha sonra Anadolunun en büyük ticaret kapısı olan İzmir'i iç Anadoluya bağlayan bu ilk hatla bağlantılı hatlar için tekrar İngiliz'ler imtiyazlar elde ettiler.1871 yılında Avrupa yakasını Selanik limanına bağlayan hat için Fransız kapitalisti Barin Hirsch'e imtiyaz verildi.Bu yol daha sonra Alman emperyalizmine önderlik eden Deutsche bank'ın eline geçti.Mersin-Adana hattının yapım imtiyazı İngilizlere verildi.Fakat bu yolda daha sonra Alman gruplarının eline geçti.

Osmanlı hükümetinden demiryolu yapımı ve işletmesi imtiyazını koparmak için asıl büyük kavga 1880'lerden sonra başlar.Osmanlı hükümeti Anadolu'yu Kürdistan'ı ve Irak'ı baştan başa geçen bir yol planlamıştı.Bu yol emperyalistler için çok önemli idi çünkü imparatorluğu boydan boya geçen bu yol büyük bir ticari pazar vaad ettiği gibi,diğer emperyalistlerin örneğin,İngiliz'lerin Ege,Çukurova,doğu Kürdistan ve Irak'taki,Fransız'ların Suriye,Güney Kürdistan ve Lübnan'daki nüfuz bölgelerini ve haksız çıkarlarını yakından ilgilendiriyordu.Çünkü,daha önce Fransa Suriye,Güney Kürdistan ve Lübnan'ı kendi nüfuz bölgesi olarak ilan etmişti.İngiltere,Mısır'a çoktan yerleşmişti,onun dışında Basra körfezi kıyılarını,Irak'ı,Doğu Kürdistan'ı ve Filistin'i kendi nüfuz bölgesi olarak ilan etmişti.Emperyalistlerin bu bölgedeki çıkarlarına Osmanlı hükümeti bile müdahale edemezdi.Emperyalistler bu bölgelerde daha önce bazı yatırımlar,telgraf,şehir ulaşımı,aydınlatma,şehir içi taşımacılık,su ve hava qazı

sonuçsuz kalması da bunun kanıtıdır.

Osmanlı devleti savaşa girmeseydi bile kendisini bu akıbetten kurtaramazdı.Bu nedenle İttihat'cı önderleri devleti uçuruma itmekle suçlamak gereksiz ve faydasız suçlamalardır.Devlet çoktan aşağı yuvarlanmıştı.

Osmanlı devletinin yıkıntıları içinde örgütlenen genç Türk burjuvazi devleti kurtarma çabaları mumyalaşmış bir cesedi canlandırmadır,sonuçsuz ve zararlıdır."Osmanlı devletini gerçekten canlandırmak son derece umutsuz bir girişimdi ve bu çürümüş yıkıntılar yığını bir arada tutma yolundaki tüm denemelerin gerici bir girişimle aynı kapıya çıkacağını herkes bilir.

"İktidara gelen Jöntürkler çağdaş ekonomik,toplumsal ve ulusal her hangi bir köklü reforma girişme konusunda yetersizliklerini gösterdikleri oranda,her geçen gün içine düştükleri karşı-devrimci bir gelişme sürecinde,zorunlu olarak A.Hamit'in dededen kalma egemenlik yöntemlerine,yani biribirne kın besleyen boyunduruk altındaki halklar arasında sürekli kan banyoları düzenleme ve köylülüğü doğu despotluğunun sınırsız baskısı altında tutma yöntemine devletin bu iki ana dayanağına yeniden geri döndüldü.Bunun için bu şiddet rejiminin suni olarak mühafazası'yeni Türkiye'nin' yeniden baş kaygısı oldu.Dış politika alanında da çabucak A.Hamit geleneğine,yani Almanya ile ittifaka döndüldü." (R.Lüksemburg.Age.)

Jöntürklerin "dededen kalma yöntemlerle" imparatorluğu sömürgeleştirmekten ve parçalamaktan kurtarma çabaları sonuçsuz kaldı ve imparatorluk parçalanıp sömürgeleştirildi.Şu da varki İ.Terakki Osmanlı devletinin bugünkü T.C. temellerini hazırladı.Kemalist harekete güçlü bir miras bıraktı.Kemalist hareket,İttihatçıların yarattığı zemin üzerinde yükseldi ve İ.Terakki'nin bir devamı olarak ortaya çıktı.

(Devam edecek)

İngilizlerin Hindistan yolunu kesmeyi düşünüyordlardı. İngilizlerin, Fransızların İran, Irak, Suriye, Filistin, Kürdistan'da ki çıkarlarına bu demiryolu ile darbe vuruyorlardı. İstanbul-Bağdat demiryolu, İngilizlerin elindeki Süveyş kanalını güvenli olmaktan çıkarıyordu. Alman başbakanı şöyle diyordu: "İngiltere, Kuveyt yada Basra'yla geçirerek, Hindistan'a giden en kısa yolu (İstanbul-Bağdat demiryolu-b.) gerçekleştirmemek için çabalamaktadır" İngiliz Alman çekişmesi 1914'e kadar sürüp gitti. Ocak 1914 de İngilizlerle Almanlar arasında bir antlaşma yapıldı. İngilizler hattın Basraya kadar uzatılmasını kabul edecekler, buna karşılık şirket yönetiminde iki İngiliz görev alacak, petrol imtiyazını ve Fırat-Dicle nehir ulaşımını İngilizlerin tekeline bırakılacaktı.

Bu antlaşma uygulama zamanı bulmadan emperyalistler arasında savaş patlak verdi.

Savaş sonunda sömürgeleşme sürecinde olan yarı-sömürge Osmanlı devleti tarihi sürecini tamamladı ve imparatorluk galip emperyalistler arasında bölüşüldü. Osmanlı imparatorluğunun barışçı yollarla bölüşülmesi için emperyalistler arasında bir dizi gizli veya açık görüşmeler yapıldı, antlaşmalar imzalandı. Ne varki emperyalistler arası çelişkiler hiçte barışçı yollarla çözülemiyor, geç ve militarist Alman emperyalistleri dünyanın güçler oranında yeniden paylaşılmasını talep ediyordu. Oysa dünyanın paylaşılması çoktan tamamlanmıştı. Yeniden paylaşım, dünyayı sömürgeleştiren eski sahiplerini yenmekle mümkündü.

Dünyanın sömürgeleştirilmesinin tamamlandığı 1900 lerden itibaren Osmanlı devletinin sömürgeleştirilmeyip yaşatılması onunaskeri ve siyasi direncinden kaynaklanmıyordu. Emperyalistler arasındaki çelişki onu yaşatıyordu. Zaten Osmanlı Hükümeti de emperyalistler arası çelişkiyi de kendi politikalarının temeli yapmışlardı. Abdülhamit'in ünlü denge politikası bundan kaynaklanıyordu. Osmanlı devletinin kendi bağımsız ekonomik, siyasi ve askeri gücü olmadığına göre, varlığını ve politikasını, düşmanları arasındaki çelişkilere dayandırmasından başkaca seçeneği yoktu. Ne zamanki emperyalistler arası çelişkiler savaş yoluyla çözüldü işte ondan sonrada Osmanlı devletinin yaşama şansı kalmamıştır.

Sömürgeleşme sürecinde olan Osmanlı devleti tarihi ve siyasi ömrünü çoktan doldurmuştu. Osmanlı devletini bekleyen tarihi akıbetten kurtarmak olanaksızdı. 1908 Türk burjuva devriminin imparatorluğun parçalanmasını önlemek için giriştiği çabaların

işletmeleri,nehir ulaşımı,dokumacılık alanında bazı imtiyazlar elde etmişlerdi.Çarlık ise kendisini Osmanlı imparatorluğunun doğal mirascısı olarak görüyordu.İmparatorlugin büyük bir alanını kendi nüfuz sahası olarak kabul ettirmeye çalışıyordu.

İstanbul-Bağdat demiryolunun yapım ve işletme imtiyazını almak için İngiliz,Fransız,Alman'lar arasındaki savaştan Alman'lar galip geldiler.1888'de Ankara'ya kadar olan yolun yapım ve işletme imtiyazı Alman Kaul Bankasına verildi.Bu imtiyazı alan Alman emperyalist gurubu,yolu Bağdat'a kadar yapma hakkına sahipti.Fakat yolun Ankara'dan sonraki bölümünün yapımı yavaş yürüyordu.Oysa Osmanlı hükümeti bir an önce kendi başına hükümlan olan Kürt'leri dize getirmek ve Kürdistan'ın zenginliklerini yağmalamak için sabırsızlanıyordu.Noviçev bu konuda şunları belirtiyordu;

"Mezopotamya halkının önemli bir kısmı göçebe Kürt'lerden oluşmaktaydı.Bunlar arasında padişah devletin hiçbir otoritesi yoktu.Kürt aşiret reisleri duruma egemendiler.Buna hemen hemen tüm yerel nüfusun,Sultan'ı halife etmeyen Şiilerden oluşmasını eklemek gerekir.Bu durum padişah devletin otoritesinin zayıflamasına zorunlu olarak neden oluyordu.Bu nedenle Mezopotamya merkezlerinin demiryoluyla İstanbul'a bağlanması İstanbul hükümetine buralardaki otoritesini pekiştirme olanağını verecekti.Daha 1891 yılında Harbiye bakanlığı,Ankara,Kayseri,Diyarbakır,Bağdat demiryolunun kurulmasıyla ilgili projenin hazırlanmasıyla uğraşılıyor,hemde yol yapımını ucuza çıkarmak için emek gücü olarak orduyu kullanmayı , hatta kurulacak olan demir yolu alayını bu işle görevlendirmeyi tasarlıyordu."(Age.s.31)

Yolun yapımına ancak 1903 yılında devam edildi.Yolun yapımı için yapılan istikrazın ödenmesi için Konya,Urfa ve Halep illerinin aşarı tahsis edildi.Demiryolunun geçtiği topraklar şirket tarafından zoraltı ile gaspedildi.Köylüler zorla angarya biçiminde çalıştırıldı.İşçi olarak çalışanların ise ancak karınlarını doyuracak şekilde ücretleri verilirdi.Yolun sağında ve solunda 20'er km.lik alanda şirket madencilik ve ormancılık alanında işletme hakları verildi.

Emperyalist Avrupa devletleri dünyayı aralarında paylaşma kavgalarının bir parçası olan İstanbul-Bağdat demiryolu üzerindeki kavgaları I.emperyalist paylaşım savaşına kadar giderek sertleşerek sürdü.Demiryolu yaklaşan savaş nedeniyle askeri stratejik önemi artıyordu.Almanlar Basra körfezine uzanan demiryolu ile

ÇİÇERİN'DEN MUSTAFA KEMAL'E

(Aşağıda sunacağımız kısa yazı 1920'lerde-savaş sonrası-Almanya'da yayınlanan "Der Neue Orient" "Yeni Doğu"adlı aylık derginin,Çiçerin'in M.Kemal'e Haziran 1920'de yazdığı mektup hakkında oldukça kısa yorumunuda içeren ve esasta mektubun önemli bölümlerini aktaran "kısa haberler" bölümünden alınmadır.

Kemalist hareketin dönemin koşullarından oldukça iyi yararlandığı,halkların özgürlük ve bağımsızlıkları üzerine sahtekarlıklar yaparak,tuzaklar kurarak iktidara yürüdüğü başından itibaren oldukça ikiyüzlü iğrenç bir politika yürüttüğü konusunda bir ip ucu veren bu belgeyi yayınlamakta yarar görmekteyiz.Başından itibaren Kemalist hareket emperyalistlere karşı ilişkilerinde olsun,ülke içerisindeki teori ve pratiğinde olsun kendi amansız komünizm düşmanı,halk düşmanı karakterini açığa vurmaktan çekinmezken;Sovyetler Birliği ile ilişkilerinde ise kendisini komünist dostu(!) hatta komünist(!) gösterme ve UKTH ilkesinden yana görünme(!) tutumunu takınma sahtekarlığını;ikiyüzlüpragmatist siyasetini de elden bırakmamıştır.Bu politikayı ve Sovyetler Birliğinin soruna yaklaşımda,dikkate aldığı ilkesel yaklaşımda bu mektupta görebiliriz.)

Çiçerin daha önce kendisine gönderilen bir yazıya,Milli Meclisin politik ilkelerini bir kez daha tekrarlayan cevabında Ankara'daki Milli Meclis'in başkanı M.Kemal'e aşağıdaki notları yolladı:

Sovyet Hükümeti,sizin kendisiyle kurallara uygun ilişkilere girme arzusunu ve her iki ülkeyi tehdit eden yabancı emperyalizme karşı ortak mücadeleye katılmayı dile getirdiğiniz mektubunuzu aldığını bildirmekle şeref duyar.Sovyet Hükümeti Ankara'daki yeni hükümetin dış politikasının temel ilkelerini memnuniyetle öğrenmiş bulunuyor.Bu ilkeler şunlardır;

- 1-Türkiye'nin bağımsızlığının açıklanması.
- 2-Tartışmasız Türk bölgelerinin Türk devletine dahil edilmesi.

3-Büyük Millet Meclisince alınan karar gereğince,Ermenistan,Kürdistan,Batum bölgesi,Doğu Trakya,Türk-Arap halkıyla muhkim tüm bölgelerin kaderleri üzerine kararı kendilerine bırakma.Hükümet (Sovyet Hükümeti) bununla,zamanında kendi iradelerinden bağımsız nedenlerle vatanlarını terk etmek zorunda kalmış ve (bugün)geri dönmek zorunda olan mülteci ve göçmenlerin katılımları altında,bu bölgelerde özgür bir oylamanın gerçekleşmesi gerektiğini anlar.

4-.....

5-En liberal Avrupa devletlerinde ulusal azınlıklara tanınmış olan hakların tümünün BMM tarafından yönetilen yeni Türk devletine ait bölgelerin ulusal azınlıkların da tanınması.

6-Karadeniz'in çevre devletlerinin bir konferansı yoluyla Boğazlar sorununun düzenlenmesi.

7-Yabancı devletlerin ekonomik kontrolünün ve kapütülasyonların kaldırılması.

8-Yabancı çıkar alanlarının her çeşidinin ortadan kaldırılması.

Sovyet Hükümeti,BMM'nin emperyalist hükümetlere karşı yönelen çalışmalarını ve askeri operasyonlarını,ezilen halkların kurtuluşunun yükselen idealine uygun dönüştürme arzularını öğrenmiş bulunuyor.Sovyet Hükümeti,bir taraftan Türkiye,diğer taraftan Ermenistan ve İran (Persien) arasındaki sınırları adalet ve halkların kendi kaderlerini kendi belirleme ilkelerine göre belirlemenin,BMM'nin diplomatik görüşmeleri temelinde mümkün olabileceğini ummaktadır.Sovyet Hükümeti,ilgili tarafların istemi üzerine bu konuda aracılığı üstlenmeye her zaman hazırdır.Türkiye ve Rusya arasında dostca ilişkilerin ve devamlı bir dostluğun tesisi dikkate alınarak,Sovyet Hükümeti derhal diplomatik ve konsolosluk (düzeyindeki) ilişkilerinin başlatılmasını önermektedir.Sovyet Hükümeti kendi kaderlerini kendilerinin belirlemesi hakkını bütün halklara tanıma ilkesini,değiştirmeksizin,sürekli bağlı kalarak dünyanın bütün halklarına dostluk elini uzatmaktadır.

Sovyet Hükümeti halkın bağımsızlık ve egemenliği için yürüttüğü mücadeleyi büyük bir ilgi ile izlemektedir ve Türkiye için böylesi zor günlerde,Türkiye ve Rusya halklarını birleştirecek dostluğa sağlam bir temel verebildiği için mutludur.

BMM'nin sayın başkanı,size,az önce aktarılanları bilginize

sunmaktan,federatif,işçi-köylü cumhuriyetinin halkı adına kendi bağımsızlığı uğruna mücadele eden Türkiye halkları için iyi başarı dileklerimizi iletmekten şeref duyarım.

Ç İ Ç E R İ N

"Der Neue Orient" cilt.VII.Nr.4.Sf.145-146.

12 Temmuz 1920



ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI